

שיחות על מאמר הערבות

תוכן עניינים

שיחה (7.11.03 [א' - ש]) : 6

- 7 איך האדם מגיע להחלטה שעליו להשיג את אהבת הזולת?
- 7 מהי הצורה הנכונה?
- 7 למה הקבוצה צריכה להיות עצמאית ובלתי תלויה?
- 8 מה הקשר בין ירידה למצרים והרצון לקבל?
- 9 איך ברגע אחד כולם מסכימים כאחד?
- 9 מתי נבנה היחס של היחיד לכל האחרים?
- 10 משך הדורות התפתחו מקובלים ללא המידה הזאת, למה בימינו הכרחי קודם כל להגיע אליה?
- 10 האם קבוצה היא כמות מספיקה?
- 10 האם יש הגיון מאחורי מימוש המידה הזאת?
- 11 ממה נבע מצב של מיעוט רבים הם שניים?
- 12 האם גם בדורנו צריך להתבטא המושג הרוחני "שש מאות אלף" בגשמיות?
- 12 אם האדם רכש לעצמו את תכונת הערבות, בשביל מה הוא צריך לחבר אליה דאגה של כולם?
- 13 מהו המעמד הזה של "נעשה ונשמע"?
- 14 איזה צרכים עלינו למלאות לאדם?
- 14 איפה בתהליך הזה נמצא הבורא?
- 15 אם כולם עבדים שיוצאים ממצרים מה יש להם לתת?
- 15 למה כל התהליך ביחס למצבנו בנשמת אדם הראשון נראה לנו לא הגיוני?
- 15 למה הסכמתנו לא פועלת יותר מהסכמה?
- 16 מהו השלב הקרוב ביותר?
- 16 עם כמה אנשים?
- 16 האם להגיע לערבות כרוך בהכרת הרצונות של הזולת?
- 16 למה קשה לנו לקבל את מה שכתוב במאמרי "מתן תורה"?
- 17 מה עוד גורמת המעורבות עם הרצונות של מצריים?
- 17 מה אפשר לעשות כנגד הרצונות הנוכריים?
- האם בחג סוכות, כשבאו חברים מכל העולם, שהיו מוכנים להפסיד הכל, בית, משפחה, עבודה, למען רוחניות, האם היינו מוכנים לערבות?
- 18 מה התנאים שצריך כדי להיות מוכנים למעמד הערבות?
- 18 באיזו מידה פוגע העדרו של מצב הערבות, בהתקדמותו האישית של כל חבר?
- 19 בתוך העבודה של הערבות ההדדית מהי העבודה הפרטית של האדם?
- 19 האם התלות באחרים לא מפחיתה מחופש הבחירה של האדם?

שיחה (7.11.03 [ב' - ש]) : 20

- 20 איך כל חבר מוצא את מקומו בקבוצה, כדי להפיק ממנו תועלת מירבית?

- 20 האם האדם יודע מה הוא רוצה שיהיה?
- 20 מה מסכימים?
- 21 על מה האדם צריך להפסיק לדאוג, על הגוף הבהמי או על הנשמה?
- 21 למה בערבות לא מועיל לבנות צורת חיים של קיבוץ?
- 21 האם "אהבת לרעך כמוך" דורש מהאדם לחשוב על כולם ולא על עצמו?
- 22 מה הם "צרכים" של האדם?
- 22 מהו צורך של ישראל?
- 22 איך קבוצה שבה אף אחד לא יכול להסכים בשום דבר עם השני, פתאום מסכימה לתנאי הערבות?
- 23 איך אפשר?
- 23 איך אפשר להגיע להכרה, שהגוף הוא הגורם שמרחיק את האדם מאהבת הזולת?
- 24 האם אהבת-אם נחשבת מעשה אנושי?
- 24 האם יש לחברה כוח להעלות את עצמה מגשמיות לרוחניות?
- 24 איך חברה שלא נמצאת מעל הטבע, יכולה לעורר חוקים שהם מעל הטבע?
- 25 איזו צעקה "אני רוצה" נחשבת הסכמה לערבות?
- 25 איך לאחר הסכמה פה אחד על הערבות, נותרה בהם אהבה עצמית?
- 25 מהיכן באה הכרחיות ודריכות לקראת הערבות?
- 26 מה ניתן לעשות בפועל עם מי שלא רוצה להגיע לערבות?
- 26 איך מבדילים בין סטייה מן הדרך לבין נפילה?
- 26 מה פירוש לקמט את עצמנו?
- 26 האם הנחיצות להגיע לערבות היא מיידית?
- 27 איך יתכן שאחרי קבלת תורה תהיה בהם נסיגה?
- 27 איך היחיד צריך לנהוג - להתבטל בפני החברה או להנהיג אותה לעבר הרעיון הזה?
- 27 איך צריך להתבטא רצון כללי לערבות?
- 27 מה זה לחפש עכשיו ערבות?
- 28 האם הערבות היא פעולה אישית או קבוצתית?
- 28 איך צריך להתייחס לערבות בקבוצה העולמית?
- 28 האם דרישה לקבל את כוח הערבות חייבת להיות 24 שעות?
- 28 האם כל החברים בשלים באותה מידה או לא?
- 28 מה האדם חייב לדאוג בעצמו?
- 29 איך אפשר להחזיק במסר של מאמר הערבות ולהינעל רק עליו?
- 29 מהו תקנון?
- 30 אם קובעים שהערבות היא המטרה, מה צריך לכלול התקנון כדי להגיע אליה?
- 30 איך בידי החברה להשפיע על החבר באמצעות התקנון?
- 30 מהי החשיבות המיוחדת בבניית התקנון?
- 30 למה גם במסגרת של קבוצה רוחנית זקוקים לתקנון?
- 31 איזה מסגרת חיצונית תלכד את החברה סביב רעיון הערבות?

32 שיחה (9.11.03):

- 34 אם הבקשה לתיקון היא פניה אישית, איך יכולה להיות בה ערבות?
- 35 מה פירוש "נשאל" כל אחד מישראל אם הוא מסכים לבצע את התנאי "נעשה ונשמע"?
- 35 איזה תהליכים צריך לעבור עד שבאים לגמר תיקון?
- 35 האם לא צריך לדאוג שחסרה עביות?
- 36 מה ההכנה שצריכה להיות כדי שהאדם ירצה לקיים את החוק?
- 37 איזה מנגנון צריך לבנות שיעזור לנו להגיע לנחיצות?
- 37 מה הם השלבים להשגת הערבות?
- 38 האם נכון לומר, שאם כל הכלי לא מתוקן, אנחנו לא זוכים להתגלות הבורא בתוך הכלי?
- 39 איך אדם שמתעורר בו רצון לקשר אישי עם הבורא מגיע לנחיצות בחברים?
- 39 מי נכלל בהסכם הערבות?
- 39 באיזו מידה כלל הציבור יכול להגיע ל"אהבת לרעך כמוך"?
- 39 האם האחד שלא נמצא בערבות אשם שהוא במצב הזה?
- 40 איך מפתחים עבודה פנימית בקבוצה?
- 40 איך האדם יודע שהוא שומע את העצות או לא?

40 האם אלה שלא שומעים משפיעים על אלה ששומעים?

40 איזה כוח שומר על התפתחות הערבות בינינו מרגע שרוצים אותה?

41 ובמצב שלא רואים ולא מרגישים את החוק הכללי מה מחזיק את הקבוצה ונותן לה חומר דלק?

41 ממה מקבלים חומק דלק?

שיחה (11.11.03) : 42

42 האם גם אומות העולם חייבות לקיים את תנאי הערבות?

43 מה קובע איזה חלק מתעורר קודם?

43 האם

44 מהי "כף המאזניים" שאליה מתכוון בעל הסולם?

44 ומי שלא מתוקן, גם אחראי בכל רגע להכריע את הכף?

44 האם חייבים לקיים את הערבות בפועל, או מספיק לבצע פעולה מחשבתית, רצונית, נפשית?

45 האם הערבות חייבת להיות הסכם בחברה, או יחיד יכול לקיים אותה בלי הסכמה חברתית?

45 האם האדם תלוי במחשבות החברים, או מספיק שהוא מאמין שהם חושבים עליו?

47 על ידי איזה אמצעי אפשר להרגיש, שניתוק מטיפול תמידי בערבות, זו נפילה?

47 מי זאת החברה שצריכה לעשות את עבודת השכנוע?

47 האם כל חבר בקבוצה חייב לחשוב על הערבות, או אפשר להקים צוות שידאג לערבות בשביל כולם? ..?

49 למה הפצת הקבלה לא פונה ישירות לאנשים שמתעסקים בחיצוניות התורה?

50 באיזו דרך אפשר לקדם את הרגשת הערבות בקבוצה?

שיחה (12.11.03) : 51

55 מה הם כל הדמויות האלה כלפי האדם?

55 עד כמה אפשר להאמין לתמונת הכוחות שמצטיירת באדם?

55 מהי ההרגשה הזאת אמת ושקר או מר ומתוק?

56 איך האדם יכול לגרום לעצמו לקבל את דעת החברה?

56 מה הסיכוי של האדם להצליח להכניע את עצמו כלפי החברה?

57 האם נוכחות הבורא חייבת להיות מבוררת לנו כבר כעת?

57 האם הערבות נותנת לאדם כוח להתבטל?

58 איך מקבלים את כוח הערבות?

58 מי נותן את הערבות?

שיחה (13.11.03) : 59

61 האם תיקון גלגלתא ועיניים נעשה על ידי בירור?

61 איך גלגלתא ועיניים מתקן את האח"פ?

62 האם האדם מסביר לעצמו גם באותה שיטה?

62 למי הולכים להסביר על מטרת הבריאה - לעצמי או לעולם?

62 למה צריך לתקן גלגלתא ועיניים נקיים?

63 מה תפקידם של "גרי צדק" ו"חסידי אומות העולם" כלפי גלגלתא ועיניים?

63 האם מידת ההצטרפות לקבוצה העולמית חושפת מי הם "חסידי אומות עולם" ומי "גרי צדק"?

64 מה ההבדל בין השכבה הנקראת "ישראל", לבין האנשים שגרים בארץ?

64 מה ההבדל בעבודת התיקון הנדרשת מהיהודים לעומת אומות העולם?

64 מה חסר לנו כדי לפרוץ לתודעה של כולם?

64 מה היגיעה?

65 מה פירוש הדבר לעשות הפצה עדינה ומתונה?

65 מה פירוש לבוא ולהגיד במילים רכות?

65 האם אפשר לומר שקבלה היא אידיאולוגיה?

66 איך אומרים לאנשים שהם אשמים ומביאים אותם לא לברוך?

66 למה פסול להכניס רגש להסבר על הקבלה?

66 איך העובדות צריכות להתקבל?

67 איך האדם יכול לנתק את עצמו ולהעביר את חוקי הבריאה בצורה בלתי תלויה?

שיחה (14.11.03) [א' - ש] : 68

68 באיזו מידה המצב הפוך?

68למה הם הזכים ביותר?

69מה הסיבה שהעבודה בסוכה היתה יותר מועילה בעיניו?

69האם אפשר למשוך אנשים לקשר עם הבורא על ידי משחק כדורגל "למען ה'"?

69איך יוצרים בהם התרגשות לבורא ולא סתם התרגשות?

70מה נגן מקצועי צריך להעביר בניגוני בעל הסולם?

71למה לפני קבלת התורה מתוארים שלבים קודמים כמו יציאת מצרים וחציית ים סוף?

71איך האדם יכול לסדר לעצמו את התמונה מעבר למחסום?

71איך האדם מזהה מהי מדרגה יותר עליונה?

71מהי הדרך הנכונה להקנות לאדם מן השורה מדרגה יותר עליונה?

73 שיחה (14.11.03[ב'] - ש) :

77איך אפשר ללכת קדימה בתוך אי ודאות?

78 שיחה (14.11.03[ג'] - ש) :

79מהו השכר שמקבלים?

79כמה שכר האדם מקבל במשא ומתן הזה?

82מי הם הכוהנים?

83למה היא מצווה אחרונה?

83מה פירוש לראות שכולם נמצאים בהשפעה?

83איזה חשבונות עושים בכלים דהשפעה?

84איך גלגלתא ועיניים מתקנים את האח"פ?

84איזה פעולות כולל המושג "להשפיע"?

85האם ההסבר הזה מספיק?

85איך ניתן לשמור על גישה כזאת לחיים?

86האם יש סכנה שהקבלה תראה כמו הדת?

86גם בכל השיטות האחרות מבטיחים לאדם חיים טובים, למה שהקבלה תראה אחרת?

86מה יביא את האדם לקנות את שיטת הקבלה כדבר הנכון?

86על מה מתבססת הפצת הקבלה?

87מה יבטיח העברה מדויקת של המסר?

87אז מה אם כולם מוכרים סיסמאות?

89 שיחה ד' (14.11.03 - ש) :

89 "כל ישראל ערבים זה לזה"

90למה במעמד הר סיני אומה אחת קבלה את התורה, והיום חייב כל העולם להגיע לערבות?

91בהבדל מהמאמר זה, מה נכתב במאמר הערבות על אותה תלות הדדית?

91איך ידיעת הערבות תבוא לכל העולם?

92אז איך נוכל לדעת?

93איך צריך להתייחס לערבות בעולם הזה - לפי גשמיות או לפי רוחניות?

93למה המקובלים מסכימים עם האשמה של העולם כלפי ישראל?

95 שיחה (16.11.03) :

95מה הן מצוות בין אדם למקום?

96מי האמצעי להשגת הכלי הזה בורא או חברה?

96אם העבודה היא עבודת האדם, למה קוראים לה עבודת ה'?

96למה יש פעולות שיוצאות מהן פעולות הפוכות?

96ממה מתחילים את ההתקדמות?

97איך קושרים את המעשה הנוכחי הקטן לסוף הדרך?

97מתי מצרפים את הכוונה?

98איך האדם יכול לקבל כוחות להיות 24 שעות ב'טריפ' של כוונה?

98מה האדם מרגיש לפני שהוא מרגיש שהכוונה זה חיים?

98איך פונים לקבוצה?

98איך עניין של ערבות משתלב עם מבנה פירמידה שקיים גם בקבוצה?

99ומה מקור השוני?

- 99 במה תלויה הכוונה - באדם עצמו או בקבוצה?
- 99 האם המעבר למימד של הכוונה, לא גורם לזלזול בפעולות פיסיות?
- 100 איך מגיעים להבנה שיש חוק כללי שפרוש על כל החיים?
- 100 מאיפה האדם יודע, שאם רע לו, ודאי יש משהו טוב יותר?
- 100 האם הדרך להוכיח את החוק הכללי, היא לגלות שבלעדיו רע לנו?
- 101 מה הם שלבי התיקון?
- 101 איך האדם מברר את כל המבנה הפנימי שלו?
- 101 איך שומרים על כוונת הערבות כאשר נגשים לעשות מעשה?
- האם ככל שהאדם מברר לעצמו את המטרה הסופית, הוא רוכש יותר כוחות ונחיצות להיכנס לערבות?
- 101
- 102 מהי הבדיקה אם נמצאים בכוונה או לא?
- 102 איך מתבצעת פעולת הבדיקה?
- 102 למה מרגישים את מימד הכוונה כמוות?

שיחה (18.11.03) : 103

- 103 למה בעל הסולם אומר "לא פחות" או "לא יותר"?
- 104 מה פירוש "אשר לנשים וקטנים אסור לגלות להם עניין העבדות הנקיה"?
- 105 איך משה ניצב בפני עם ישראל ומתנה להם תנאים כמו הבורא?
- 105 מה המסר ולמי צריך להעביר אותו?
- 106 האם עלינו לצאת עם המסר הזה?
- 106 האם "ותהיו לי ממלכת כוהנים" הוא סוף התהליך?
- 106 איך מחזיקים בשני הקצוות של הסוף ושל ההתחלה?
- 107 האם את
- 108 איך מסבירים לאדם בצורה רציונאלית מהו החוק הכללי של המציאות?
- 108 איך אפשר לחבר בין המדע לבין הקבלה כדי להוכיח לציבור שקיים כוח עליון?
- 109 האם צריך להביא לציבור הוכחה חותכת לקיומו של הכוח העליון?
- 109 האם גם כל האנושות צריכה ללמוד קבלה מספרים, בקבוצה ובהדרכה של רב?
- 110 באיזה מידה צריך לחשוף את נושא הקבוצה בהסבר לקהל הרחב?
- 110 איך צריך להסביר את חשיבות האחדות והעיסוק בקבלה לעם ישראל ולעולם כולו?
- 111 אולי צריך להדגיש שעם ישראל נועד לשרת את העולם ולא לשלוט בו?
- 111 איזה מעשה אפשר להציע לאדם לעשות, אחרי שמעבירים לו את המסר הראשוני?
- 111 למה לא לעשות פעולות שנראות לעין, כדי להרגיש שמבצעים משהו?
- 112 האם בהסבר על הקבלה צריך לעודד קיום מצוות מעשיות?

שיחה (7.11.03 [א' - ש])

"הערבות"

מבוא

"שכל ישראל ערבים זה בזה (סנהדרין כ"ז: שבועות ל"ט).

"וזוהו דבר הערבות אשר כל ישראל נעשו ערבים זה לזה, כי לא ניתנה להם התורה בטרם שנשאל כל אחד ואחד מישראל אם מסכים הוא לקבל עליו את המצוה של אהבת הזולת בשיעור הכתוב, "ואהבת לרעך כמוך" בכל שיעורו (כפי המתבאר באות ב' וג' עש"ה מלה במלה). דהיינו שכל אחד מישראל יקבל על עצמו, לדאוג ולעבוד בעד כל אחד מחברי האומה למלאות כל צרכיו לא פחות ממה שהוטבע באדם לדאוג בעד צרכי עצמו, ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד ואמרו נעשה ונשמע, הרי שכל אחד מישראל נעשה ערב שלא יחסר דבר מה לשום חבר מחברי האומה, אשר רק אז נעשו ראויים לקבלת התורה ולא זולת, משום שבערבות הכללית הזאת נפטר כל יחיד מהאומה מכל דאגותיו לצרכי גופו עצמו, ויכול לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך בכל שיעורו וליתן כל מה שיש לו לכל נצרך, היות שאינו דואג עוד בעד קיום גופו עצמו כי יודע ובטוח הוא ששש מאות אלף אוהבים נאמנים נמצאים בסביבתו עומדים הכן לדאוג בשבילו (כמבואר באות ט"ז עש"ה).

ומטעם זה לא היו מוכנים כלל לקבל התורה מזמן אברהם יצחק ויעקב, אלא עד שיצאו ממצרים והיו לאומה שלימה בפני עצמה, כי אז נעשתה המציאות שכל אחד יהי' מובטח בכל צרכיו בלי שום דאגה והרהור כלל, מה שאם כן בהיותם עוד מעורבים בין המצריים הכרח הוא אשר חלק מסוים מצרכיהם היה מסור בידי הנכרים הפראים הללו המלאים אהבה עצמית, ונמצא שאותו שיעור המסור בידי הנכרים יהיה בלתי מובטח כלל לכל יחיד מישראל, כי חבריו לא יוכלו למלאות לו מחסוריו אלו משום שאינם בידיהם, וכבר נתבאר שכל עוד שהיחיד מוטרד בדאגותיו עצמו אינו מוכשר כלל אפילו להתחיל בקיום המצוה של ואהבת לרעך כמוך.

והנך מוצא בעליל, אשר ענין מתן התורה, היה מוכרח להתעכב עד זמן יציאתם ממצרים והיו לאומה בפני עצמה, דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים, אשר אז הוכשרו לקבלת הערבות האמורה ואז ניתנה להם התורה. ונמצא משום זה, אשר גם אחר קבלת התורה, אם יבגדו מעטים מישראל, ויחזרו לזוהמת האהבה העצמית מבלי להתחשב עם זולתם, הרי אותו שיעור הצטרכות המסור בידי המעטים מטרידים לכל יחיד מישראל לדאוג עליו בעצמו, כי אותם המעטים לא יחמלו עליו כלל, וממילא נמנע קיום המצוה של אהבת זולתו לכל ישראל כולם כנ"ל, באופן אשר אותם פורקי העול גורמים לשומרי התורה שישארו בזוהמתם באהבה העצמית, שהרי לא יוכלו לעסוק במצות ואהבת לרעך כמוך, ולהשתלם באהבת זולתם בלי עזרתם, כאמור.

הרי לעיניך, שכל ישראל ערבים זה לזה, הן מצד הקיום והן מצד השלילה, כי מצד הקיום, דהיינו אם מקיימים הערבות עד שכל אחד דואג וממלא כל מחסורי חבריו, הנה נמצאים משום זה שיכולים לקיים התורה והמצוות בשלימות דהיינו לעשות נחת רוח ליוצרו (כנזכר באות י"ג). והן מצד השלילה, דהיינו אם חלק מהאומה, אינם רוצים לקיים הערבות, אלא להיות שקועים באהבה עצמית, הרי הם גורמים לשאר האומה להשאר שקועים בזוהמתם ובשפלותם מבלי למצוא שום מוצא כדי לצאת מעמידתם המזוהמת כמבואר.

עד שאבותינו נעשו לעם במצרים, הם קיימו את כל התורה כולה. כלומר, ידעו אותה והיו בדבקות, והיתה להם שיטת התורה, שיטה משלהם, שאינה שיטת הכלל. שהם לא ידעו מה בדיוק ההבדל בין השיטות, אבל מתוך זכות הנשמות, הם הרגישו והבינו מהי דבקות בבורא, ומימשו אותה.

עד שלא הגיעו לכמות הנדרשת, ללא תלות באחרים, בזרים, כנראה באומות אחרות, והגיעו ביניהם לכמות המספקת כדי לספק ערבות, ביטחון אחד לשני, לא היו יכולים לקיים "ואהבת לרעך כמוך". כלומר, עד שלב מסוים, בעודם קבוצה קטנה הם קיימו "ואהבת לרעך כמוך". אבל מרגע שהחלו לגדול כעם, לא יכלו לממש את הכלל הזה. לכן הם נזקקו לקבל את התורה כאמצעי לקיים אותה.

אם כך, מהי "ערבות"? האם ערבות פירושו ביטחון שלא יחסר לי כלום, שאז האדם יכול להתפנות לעיסוקים שונים ללא שום דאגה לעצמו? כמו שרואים אנשים עשירים, שלא חסר להם דבר, שמוצאים לעצמם תחביבים, משחקים, הרפתקאות למיניהן. מפני שהם בטוחים שכלום לא יחסר להם, לכן הם יכולים לעסוק בעוד משהו. מדובר לא רק על תחביבים, אלא גם על מעשים טובים, שעובדים למען הקהל, או פותחים מפעלים יפים למען ילדים, קשישים ועוד. האם אותו מניע קיים בערבות, שאם לא חסר לי כלום, אז אני עוסק באהבת הזולת, כי הוא עניין יפה ומכובד?

"הערבות" - שיחה (7.11.03 [א'] - ש) עמ' 7 מתוך 112

איזו גישה לסיפוק האגו, שלא יחסר לו מאומה, צריכה להיות כדי שהאדם יוכל לעסוק באהבת הזולת? למה האדם צריך לסתום את עצמו עם מה שאחרים מבטיחים לו, כדי להתפנות לעסוק בזולת? האם "אהבת הזולת" נקרא לאהוב את השני רק לאחר שלא חסר לי כלום? למה הבורא ברא מכשול כזה, שרק בתנאי שהאחרים מספקים לאדם את צרכיו, שהוא בטוח שלא יחסר לו כלום, אז הוא עוסק באהבה, אחרת באופן טבעי אין מה לדרוש ממנו להתעסק באהבה. אבל אם מספקים לו כל מה שהוא זקוק לו, מובטח שיאהב אותם ויחזיר להם. כלומר, קודם החברה צריכה לאהוב אותי ולדאוג לי, ורק אז אני מוכן לעסוק בחברים. בעל הסולם כותב בצורה חדה מאוד, שהאדם זקוק לכל אחד ואחד בחברה שישפק לו את הערבות, להרגיש שהוא מספק לו אותה, כדי להיות בטוח. כלומר, חייבת להיות מידה שלימה, מספר מסוים של אנשים, שש מאות אלף, שישים ריבוא, כדי שהאדם יקבל כוח מסוים, ביטחון מיוחד, מהרמה הזאת, מהמספר הזה של האנשים שדואגים לו, ויוכל לעסוק באהבת הזולת.

האם האדם חייב להרגיש עוצמת הזדהות ותמיכה בו מכל כך הרבה אנשים, כדי לסתום את הרצון לקבל שיהיה בטוח, או כדי שההתרשמות הזאת מהקהל, תברא בו תגובה מסוימת שנקראת "אהבת הזולת"? מה פירוש, שאם הוא לא ירגיש את היחס הזה של האחרים כלפיו, הוא לא יוכל לעסוק באהבת הזולת? האם הערבות, הביטחון, שהאדם מרגיש הוא כדי להשתיק את הגוף, להמציא לו כיסוי, כדי שיעסוק בזולת. או היחס של האחרים נחוץ כדי להפוך אותו לאהבת הזולת. לא ככיסוי לאגו שלא יקפוז, שלא יפריע, אלא אם האדם מרגיש את היחס הזה מהאחרים, האגו יחד עם היחס של הזולת, הופך באדם לאהבה.

איך האדם מגיע להחלטה שעליו להשיג את אהבת הזולת?

אם האדם דואג לגוף שלו, הוא לא מסוגל לעסוק בזולת, לכן הוא חייב להפסיק לדאוג לו. איך הוא יכול להפסיק לדאוג לגוף שלו? הגוף הוא חיה, שכל הזמן דורשת, שכל הזמן חייבים להאכיל אותה. הגוף דורש ועל האדם לתת לו תשומת לב ובלי הרף לדאוג לו. גם אם האדם רוצה להיפרד ממנו, וכבר מתבונן בו מן הצד, הוא רואה שהוא לא מסוגל.

אז מה אפשר לעשות? למלאות אותו במילוי שיסתום אותו. איך אפשר לסתום את הגוף? רק אם הוא מרגיש שכולם דואגים לו. נאמר שבגוף ישנם 60 אלף חסרונות, אז הוא רואה כנגד כל אחד מהם, שיש לו מילוי. אפילו אם הוא לא מקבל את המילוי בפועל, אבל רואה שיש לו מילוי, כבר מספיק לו. האדם עצמו לא שייך לחיה הזאת, אבל הוא לא מסוגל לעשות משהו בלי הסכמתה. ואם הוא מצליח לשתק את החיה הזאת בתוכו, אז הוא נעשה חופשי ויכול לעסוק בזולת. בגישה הזאת האדם מסתכל על הגוף מן הצד ואין לו ברירה, הוא חייב לתת לו כיסוי, שנקרא "תיקון", ואם הוא עושה זאת, הוא יכול לעסוק בזולת.

מהי הצורה הנכונה?

תלוי מה האדם מעמיד בראש. או האדם רוצה שישפכו לו את כל הצרכים, ואז הוא בחזרה יאהב את האחרים. או האדם רוצה לאהוב את האחרים, רק הוא לא מסוגל אם הוא לא מרגיש שהם מספקים לו את כל הצרכים. או לא איכפת לו אם האחרים מספקים או לא מספקים את צרכיו, מצדו שרק יתנו לו כדור שגורם לו להרגיש כך, אבל הוא צריך, הוא בנוי בצורה כזאת, שבלי להרגיש שלא חסר לו כלום, הוא לא מסוגל לאהוב את הזולת. הוא לא חייב לקבל מכולם, אלא שהחברה תספק לו ביטחון, מין עובדה פסיכולוגית כזאת, שלא חסר לו כלום.

אבל הבעיה היא אחרת, שבתמונה הזאת לא נמצא הבורא. אין עניין האמונה, הביטחון ממנו, לא זקוקים לכוח שלו. אלא עוסקים ברמה מאוד שטחית, אני והחברה, החברה ואני.

למה הקבוצה צריכה להיות עצמאית ובלתי תלויה?

הקבוצה צריכה להיות עצמאית ובלתי תלויה, מפני שאחרת האדם לא מרגיש, שהחברים יכולים, מסוגלים, לתת לו ביטחון. כל אדם שרוצה להשתייך לחברה, שעוסקת במשהו חשוב בשבילו, הוא בודק את הביטחונות שלה. עד כמה היא מסוגלת לספק לו ביטחונות ואינה נסמכת בעצמה על חברות אחרות ומערכות נוספות. האדם צריך להיות בטוח, שהגוף שתומך בו הוא בעצמו, ביסודו, לא זקוק לשום תמיכה נוספת.

אם כן, איפה הבורא? אם האדם בנוי כך, שהחברה יכולה להבטיח לו הכל, שהוא לא דורש שום דבר חוץ מזה - אם כל האנושות מבטיחה שלא יחסר לו מאומה - מה יש לו לסדר עם הבורא? אם כל האנושות מבטיחה לספק לו הכל, אז המילוי שלו לא תלוי בבורא? או האם חברה ובורא הם אותו דבר - אם מסתדרים עם החברים, אז מסתדרים עם הבורא? או האם הבורא עומד אחרי החברים? או האם בקיום התנאי הזה מקיימים איזו ברית עימו?

ואולי ההפך? אולי הבורא בכוונה רוצה, שהאדם ישתמש בקשר שלו עם החברה ויעזוב אותו, כאילו הוא לא קיים, מפני שכלפי הבורא האדם עושה חשבונות, שהוא גדול, שהוא כל יכול, וכלפי החברה הוא לא עושה חשבונות כאלה, מפני שכולם כמוהו. ואז דווקא כלפי החברים הוא יכול לוותר על עצמו ולהתבטל, ואם הוא לא לוקח את הבורא בחשבון, אלא עושה חשבון רק עם החברים, יכול להיות שדווקא אז הוא עושה חשבון אמיתי?

מה הקשר בין ירידה למצרים והרצון לקבל?

מאברהם אבינו ואילך כל קבוצת המקובלים הזאת היתה בדבקות עם הבורא, אלא שבכל פעם הרצון לקבל גדל. "אברהם", "יצחק", "יעקב", הם הכבדת הרצון לקבל. אמנם כל פעם עם תיקונים, אבל הם כבר קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי, למרות שעדיין בשורשים. ואחר כך מגיעים ל"משה" ו"אהרון".

אבל עוד לפני שמגיעים ל"משה" ו"אהרון", כאשר נמצאים ב"יעקב", הרצון לקבל מתחיל לגדול מאוד, ונעשה פירוד בין שניים-עשר השבטים, שניים-עשר האחים, שמוכרים את יוסף. יוסף הוא קו האמצעי. הוא הגדול באמת. הקטן בגיל, אבל הגדול לפי המימוש הרוחני. ורק מפני שהם לא יכולים להכניע את עצמם כלפי הקו האמצעי, כי הרצון לקבל, האגו גדל, הם "מוכרים את יוסף", כלומר, לא מסוגלים לקבל את הקו האמצעי, בעל מנת להשפיע, לא מסוגלים לבצע את העבודה הזאת. כלומר, מפני העביות הנוספת שגדלה בהם, בני יעקב לא מצליחים להסתדר ביניהם ולהתחבר יחד לקו אמצעי הנקרא "יוסף", "יסוד", וזה נקרא ש"הם יורדים למצרים", שהם לא יכולים להחזיק את "יוסף", את הקו האמצעי, את יסוד, והיסוד בלי תמיכתם יורד למלכות, יורד ל"מצרים".

ואחריו גם האחים באים למצרים - "יעקב", תפארת, מתחבר ליסוד ו"יורד למצרים", כלומר, הרצון לקבל גדל, והם הופכים להיות אומה. מהי "אומה"? הרבה חלקים מפוזרים, שלמרות שאף פעם לא מתחשבים בכמות, אלא רק באיכות, אבל איכות שמתפוררת יוצרת כמות. למה מה שנקרא שם "זרע" נקרא כאן "הרבה"? באותו זרע קיים כל ההרבה רק בליכוד גדול, באיחוד, כמו טיפה אחת, שבמקומה יש עכשיו שישים ריבוא נשמות. ואז הרצון לקבל הולך וגדל והם לא יכלו יותר להחזיק באותה שיטה של כלים דחג"ת, של אברהם, יצחק, יעקב.

וביציאה מיעקב, בבנים שלו, מתעוררת בעיה שצריך תורה. כלומר, כוח מיוחד, שיטה מיוחדת, איך לעבוד עם הרצון לקבל, שהוא לא בעביות דשורש, לא בשורשים, אלא בענפים, בעביות א'. לכן התורה שהיתה לאבות, לא מספיקה לבנים. הבנים צריכים תורה יותר מפורטת ויותר מעשית, שעליהם לבצע אותה בכוחות שלהם, בהתפזרות, בהתחלקות ביניהם וכו'. להגיע לדבקות כפי שהיה קודם, הם צריכים אמצעים נוספים.

איך אפשר לתקן את העביות הזאת?

העביות הזאת אי אפשר לתקן מיד. קודם צריך להכיר את העביות הזאת, להגיע להכרת הרע, ואחר כך לרצות לתקן את הרע. הרע בא כאמצעי להתחברות יתר עם הבורא. לא בעביות דשורש כמו שאבותיהם היו מחוברים לבורא, אלא בעביות א' ב' ג' ד'.

ולכן תיקון העביות כולל שלבים רבים. לא רק סתם להידבק (אם יש עביות, מלכתחילה לא רוצים להידבק), אלא צריך להכיר למה משתוקקים ולמה צריך להשתוקק, ומה ההבדל בין זה לזה. מהו רע, מה הרע שיש בי, ואיך מגיעים לטוב, מהו הטוב, ומה האמצעים להגיע לטוב. אלה השלבים, ואותם עוברים במצרים, ומגיעים לקבלת התורה, להסכמה לקבל את השיטה כ"איש אחד בלב אחד", וצועקים בדרישה לבורא שיתן. וגם מלמעלה, אם לא יקבלו אותה "כאן יהיה מקום קבורתכם". כלומר, מגיעים למצב שגם מלמעלה וגם מלמטה, גם מצד האדם וגם מצד הבורא, התנאים הם כאלה שהאדם זכאי ויכול וחייב וראוי לקבל את שיטת התיקון.

מה פירוש להיות ב"סוף מצרים"?

"הערבות" - שיחה (7.11.03 [א' - ש]) עמ' 9 מתוך 112

בסוף מצרים האדם מרגיש את כל השש מאות אלף, ומבין שלצאת מהמצרים הוא יכול רק בתנאי שיתחבר אליהם, והם חייבים לספק לו ערבות. אבל הם לא מוכנים לספק לו ערבות, כי הם נמצאים תחת שליטת פרעה, הם בעצמם עבדים ופרעה שולט עליהם. ופרעה לא יספק לו ביטחון לצאת ממנו. אלא השש מאות אלף הללו, אם הם מספקים לאדם את כוח התמיכה, שהם מוכנים לצאת מפרעה, אז הוא בטוח יוצא ממנו. ומאיפה אותם שש מאות אלף לוקחים את הביטחון, הרי הם כולם כמוהו?

איך ברגע אחד כולם מסכימים כאחד?

אם מדברים על המעמד ההיסטורי, אין בעיה לשש מאות אלף אנשים להסכים ברגע אחד, במעמד מסוים, במעמד הר סיני, לקבל רעיון מופשט, כוח עליון עליהם, וכו'. בשביל זה לא צריך לברוח למדבר סיני ולהגיע להר סיני, אלא המעמד הזה קורה בטבע בכל חברה, שפתאום מקבלת על עצמה רעיון מסוים. בפרט אם מדובר על נשמות שנמצאות בדרגת עביות א' של ההתפתחות.

הבעיה מתחילה בדרגות יותר גבוהות של הרצון לקבל, באגו בעביות ג' ד', עד שהאדם מחבר אותם הוא צריך כוח עצום ולעבור ייסורים רבים. אפשר לראות בכנסת שלנו, האגו של כל חבר כנסת כל כך גדול, שהם לא מסוגלים להתחבר אפילו תחת איום שיהרגו את כולם, שימחק כל מה שיש. אף אחד מהם לא מוכן להשתחוות ולוותר לשני. בשום פרלמנט אחר בעולם המצב הוא לא עד כדי כך.

מהי "הערבות"?

האם צריך את הערבות כדי להרגיש בטוח, ואז אפשר להתפנות לעבודת השם? או האם קודם רוצים את עבודת השם, ואז מחפשים ערבות? או האם רוצים את הערבות בתוך עבודת השם, רוצים לאהוב את הזולת, מפני שבאהבת הזולת רואים את המימוש של אהבת השם, שבתוכה מוצאים את אהבת השם. לכן חייבים את הערבות ככלי, לא סתם כדי לסתום את החיה שיש בי, אלא האדם חייב לקבל יחס כזה מ-600 אלף אנשים, כנגד 600 מאות אלף החלקים שיש בו, כדי מצדו להפוך אותו לאהבה, שמצפה לו ורוצה בו. והוא צריך את הערבות כחומר שעליו הוא בונה את האהבה שלו. לא כדי שהיא תגרום לו ביטחון, בצורה כמו שאנחנו חושבים.

האם הערבות היא משהו צדדי? האם היא אותו חומר שעובדים עליו או אולי משהו יותר מזה? שבמה שמתייחסים כלפי, מכניסים בי כלי רוחני שלא היה בי לפני שהתייחסו אלי כן. לפני כן אין באדם את כל הפרטים המורכבים הללו שנמצאים בין בני האדם, בינו לבין כל יתר חלקי הרצון לקבל, כל האופנים שלו, כל הפריטים שלו. וכאשר היתר מתייחסים אליו כן, אז הוא רואה עד כמה שהכלי הזה גדול. כמו שלפעמים אדם פתאום תופס את עצמו כאשר משהו עושה לו טובה, ומרגיש עד כמה זה פוגע בו. הוא מרגיש את היחס הזה, ומה התגובות שהיחס הזה מעורר בו: בושה, אהבה בחזרה, חוסר רצון לקבל אותו, ועוד. כלומר, אולי האדם זקוק למה שנקרא "ערבות", כדי ליצור בו הבחנות שונות, שבלעדיה לא יהיו בו.

מתי נבנה היחס של היחיד לכל האחרים?

היחס של היחיד כלפי כלל החברים, או קיים מקודם, או נבנה על הרגשת היחס שלהם כלפיו. כמו אור שמעורר ומאיר ומוציא מהחושך את כל התכונות שלו, התגובות שלו, על מה שהוא מרגיש מהם. פתאום שש מאות אלף מסתכלים עליו, ונותנים לו, ודואגים לו, ואוהבים אותו, הרי אפשר להשתגע מיחס כזה, לאדם לא נשאר בפנים כלום מעצמו, היחס שלהם שולט, ואי אפשר לתאר איזה תגובה הוא עושה. וכנראה את התגובה הזאת האדם צריך, כדי לבנות עליה יחס כלפיהם. הם מפתחים בו את התגובה פי 600 אלף, כלפי 600 אלף שנמצאים מחוץ לו. האדם עצמו בהחלט רוצה להתייחס כך לכולם, אבל לא מסוגל, לפני שהוא מרגיש מהם יחס כזה כלפיו.

מהיכן החיוב להיות ערבים זה לזה?

נשאלת השאלה מי המחייב להיות ערבים זה לזה, האם הבורא מחייב, הדבקות אליו, המטרה הסופית, ולכן הולכים להתחבר, ולקבל ערבות, ולהמציא אהבה כל אחד כלפי כולם, או האם "פרעה" עצמו, החיים, הצרות, הם המחייבים להגיע לאותם השלבים של ערבות ואהבה?

אם באים לערבות מתוך הרצון לקבל, כי רוצים לברוח ממנו, כי רע לאדם, כי פרעה הוא האויב שממנו הוא חייב להתרחק, אז על ידי הערבות לא מגיעים למטרה. אם מסתכלים עליו לא כאמצעי, לא שהוא מקרב אותי

"הערבות" - שיחה (7.11.03 [א'] - ש) עמ' 10 מתוך 112

לקדושה, לבורא, אלא כסתם שונא ואויב, אז עושים אותה שגיאה שעשו ברוסיה או בקיבוצים בארץ, שחשבו שהבעיה שלהם היא נגד "פרעה". והגישה הזאת אינה נכונה.

הביצוע הנכון חייב להיות לא כדי לצאת מרצון לקבל, לא שרע לי בו, אלא היחס הנכון הוא שרע לי ללא החיבור עם הבורא. כלומר, המכות הן לא מכות גופניות, אלא מכות רוחניות - צער מהניתוק מהבורא. האדם מרגיש טוב ורע ביחס לאמת ושקר ולא למר ומתוק. אם האדם בצורה כזאת מתחיל להתייחס למציאות שלו בחיים, הוא נכנס לשביל ההתפתחות הרוחנית, שבו מדברים על הערבות, מה צריך ובשביל מה.

מהי המידה "שש מאות אלף"?

"שש מאות אלף" נקרא מידה שלימה, שכלפי היא נחשבת "הכל". אצל העמים הקדמונים היה נהוג לספור אחד, שתיים ו"הרבה". לא היו יותר מספרים, אלא רק "הרבה" - או עשר, או מאה, או מאה אלף. כך אצלנו "שש מאות אלף" היא הכל. המידה הזאת נתפסת אצלנו כממלאה את הכל. האדם לא מרגיש יותר ממנה, רק פחות ממנה. היא לגמרי סותמת את האדם.

משך הדורות התפתחו מקובלים ללא המידה הזאת, למה בימינו הכרחי קודם כל להגיע אליה?

המקובלים שהגיעו לתיקון ולגמר התיקון כמיעוט, כאחד, שניים, עשרה בקבוצה, הם לא דוגמה שאפשר להתבסס עליה. כיום מדובר על תיקון הכללי. כמו התיקון הכללי שהיה ביציאה מעביות אחת שנקראה "האבות", לעביות שניה שנקראה "גלות מצרים", ולתיקונה על ידי "קבלת התורה".

עכשיו אנחנו עוברים תיקון כללי, שהמקובלים היחידים שפעלו באלפי השנים האחרונות, מקבלת התורה ועד היום, בפרט באלפיים השנים לאחר חורבן הבית, אינם מהווים דוגמה לו או הוכחה בשבלינו. הם פעלו אחד או שניים בדור. האר"י בכלל לא למד, והוא אינו הוכחה, שגם אלי יבוא אליהו בחלום, וילמד אותי להיות מקובל.

בדורנו אנחנו נמצאים בתיקון כללי, ומתייחסים לכל אחד מאיתנו כחלק מאומה. לכן אנחנו מחויבים להשיג ערבות של 600 אלף. לא ככמות שסופרים 600 אלף אנשים, אלא מידה, מין איכות, קטגוריה כזאת, שבלי להשיג אותה לא מקבלים את התורה. כי לאחר כל החורבנות והגלויות הגענו לעביות הרבה יותר גדולה, מזו שהיתה לאלה שיצאו ממצרים. היום אנחנו נמצאים בהתגלות העביות האחרונה. ולכל דרגת עביות מתגלה שיטה בהתאם לאותה עביות.

האם קבוצה היא כמות מספיקה?

האם חברה מוגבלת, קבוצה קטנה, של חמישה או חמישים איש, או חמישים אלף איש, יכולים לספק לאדם את המידה הזאת של ביטחון, של ערבות, שנקראת "שישים ריבוא" או לא? ואם חמישים אלף איש יכולים לספק ערבות, אז גם חמישים או חמישה, או אפילו שניים, כי מיעוט רבים הם שניים? לא, כי השורש רוחני חייב להגיע לענף הגשמי. הוא חייב להתבצע גם בענפים עצמם. והיום אנחנו נמצאים במצב שהערבות חייבת להתבצע בענפים. יכול להיות שלא צריך שישים ריבוא, שכל אחד ואחד יהיה שם, שיהיו שש מאות אלף גברים בקבוצת בני ברוך, ואז נקבל כוח מלמעלה שנקרא "תורה" ונתחיל לעלות, ולפני כן לא. ויכול להיות שכן.

האם יש הגיון מאחורי מימוש המידה הזאת?

הגיון הוא הדבר האחרון שאפשר לקחת בחשבון. יש בית מקדש למעלה, ויש בית מקדש למטה. יש מושג של שש מאות אלף למעלה, ויכול להיות שבדיוק אותו שש מאות אלף חייב להיות מושג למטה, בתוך הגופים הבהמיים שלנו. הדוגמאות שנותנים מהעולם הזה הן לא בהכרח מתקבלות על הדעת. גם מקובל אלוקי כמו רב"ש, היה זקוק לחופה עם אישה כשרה, לא חשוב מה מצבה, כדי להמשיך בעבודת הקודש שלו. ובלי החופה הזאת, שכוללת פעולה גשמית מסוימת עם טלית וברכה, הוא לא יכול היה להמשיך בעבודתו.

ממה נבע מצב של מיעוט רבים הם שניים?

מה שקרה בהיסטוריה, קרה מהתלבשות הרוחניות בתוך הבהמיות. עד חורבן בית ראשון ובית שני הרוחניות והגשמיות הלכו בכפיפה אחת. אין לנו הבנה איך הדבר קורה, אבל הביטויים הגשמיים היו בהתאם להרגשה הרוחנית הפנימית. ואלפים חיו בהרגשה שהמציאות היא, שהם בעולם העליון, בבורא. הם חיו בהרגשה הזאת שבדורנו רק שואפים להגיע אליה, ולאחר מכן המצב הזה נעתק ולכן נקרא "חורבן". והניתוק שנעשה, הוא נקרא "גלות", שבה אנו נמצאים גם היום.

וכדי להתחבר בחזרה, ולדרגה עוד יותר גבוהה, מפני שאצלנו העביות היא כבר אחרת, צריך שיטה, אורות, כוח רוחני, הנקרא "תורה". ובעל הסולם אומר, שלקבלת הכוח הזה צריך הכנה, ונותן לנו דוגמא ממעמד הר סיני (כי החוקים אינם משתנים). בני ישראל היו בנייתוק, בעבודת של הרצון לקבל, בדרגת עביות א', לכן היו צריכים לקבל התגלות מלמעלה, כוחות מלמעלה, שבעזרתם פרצו את המחסום, והתחילו לעלות עד שבנו בכלים שלהם, בעביות שלהם, את בית המקדש הראשון, דרגת מוחין דחיה, ובית המקדש השני בדרגת מוחין דנשמה.

בעל הסולם אומר, שגם כעת החוק הוא אותו חוק, חייבים כוח עליון כדי לצאת מהגלות, לצאת מהרצון לקבל, שבו האדם נמצא בשבי. והתנאי הוא אותו תנאי. חייבת להיות ערבות בין העבדים שמוכנים לקבל את התנאי הזה, כדי לצאת על ידו "לחירות" - להגיע להשפעה. וכדי להיות מוכנים להגיע להשפעה, לאהוב אחד את השני, שזהו מכוּשול כפול. כי האדם נדחה ולו ממחשבה שעליו להגיע להשפעה, לא כל שכן, שכדי להגיע להשפעה עליו להיות מוכן לאהוב את הזולת.

ובדיוק אותו תנאי שעמד בפני בני ישראל, ניצב היום לפנינו, שהיציאה מהגלות אפשרית רק על ידי הכוח העליון. אלא, אומר בעל הסולם, אל תחשבו שאתם כמו האבות, להם היו חוקים אחרים, חוקים של שורשים, כי הם היו זכים מלכתחילה, לפני כניסת הרצון לאגו, "לפרעה". "שורש" נקרא לפני קבלת הרצון לקבל, לפני ההכבדה. בעביות דשורש האדם מחפש את הבורא, והבורא מתגלה אליו מתוך זה שהאדם משתוקק, מתבטל, מרגיש עצמו עם הבורא.

אחר כך מתחיל לבוא רצון לקבל. האדם מתחיל לזלזל בבורא ולא איכפת לו ממנו. לא שלא איכפת לו, אלא הוא מרגיש שהוא לא רוצה, או הוא רוצה, אבל לא מסוגל - רוצה ולא רוצה. המצב הזה אינו אבות, אלא תוצאות מהם, הנקראות "בנים", ולבנים צריך תורה אחרת. האבות מקבלים השראה מלמעלה הנקראת "זכות אבות", "זיכון". אבל כאשר בא רצון לקבל, חייבים תורה, שיטה. וכדי לקבל שיטה צריך להיות בהכנה מיוחדת שנקראת "ערבות".

ובימינו הערבות הזאת כרוכה בכמות של גופים, אולי יהיה צורך לספור שש מאות אלף גופים, מי יודע? אבל היא ללא שום ספק תלויה בכמות. מהי הכמות? האם המושג "שש מאות אלף" מספיק שיתבצע באלף איש, בחמישים אלף, בשישים אלף, או עליו להיות בדיוק שש מאות אלף איש? מי יודע? יכול להיות שכך באמת צריך להיות, או אולי במושג של "שש מאות אלף" יכללו שישה מיליון. אבל מה שבטוח, שלמושג הרוחני הזה חובתנו להגיע. האם הכרח הוא שהמושג הרוחני יתלבש בענפים גשמיים זה כנגד זה, אחד לאחד, אי אפשר עדיין לומר, כי עוד לא היה מצב כמותו.

איך אפשר להגיע עם הקבוצה למושג "ששים ריבוא"?

המושג "ששים ריבוא" היה אצל בני ישראל כמו שהוא אצלנו, לכן אפשר ללמוד מהם. ואיך לבנות קבוצה שבתוכה יהיה פוטנציאל של ששים ריבוא, איך לסדר אותה כאילו נמצאים במעמד הר סיני, מהו "הר סיני" שאנו עומדים תחתיו, מיהו אותו "משה" שעולה, ומפני שאנחנו נמצאים למטה, הוא יכול לעלות למעלה, לקבל את התורה, בלי לדעת מה היא התורה, מה פירוש לעלות, כלומר, איך להעמיד את היחסים בינינו לבין הבורא, שיקראו "מעמד הר סיני", על הכל כותב בעל הסולם במאמרי "מתן תורה". הוא לא מספר לנו את ההיסטוריה של מתן תורה, אלא למה רצוי להגיע, איך להאמין ולקבל את התורה. כמו שכתוב, שכל יום חייב האדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ומקבל את התורה במעמד הר סיני. הן לא סתם אימרות יפות, אלא באמת כך.

איך מתקנים תוספת עביות?

תוספת עביות מתקנים על ידי האור העליון. רק האור יכול לתקן, והשיטה איך לתקן גם היא נמצאת באור. איך מתקנים? האורות מבררים את הכלים. האורות מנענעים את הכלים. האורות מתקנים את הכלים.

האם כל מה שקרה עד עכשיו חייב היה לקרות?

האם כל מה שקרה בהיסטוריה שלנו, קרה בהתאם לרוחניות? איך משהו יכול לקרות בלי להיות תוצאה מרוחניות? כל מה שקורה ברוחניות, מוליד בצורה מדויקת את הגשמיות. וכמו שמסופר, אצל בני ישראל במעמד הר סיני, המושג והכמות היו שש מאות אלף. כלומר, למרגלות ההר עמדו שש מאות אלף גברים מגיל עשרים ומעלה (יחד עם נשים וילדים היו קרוב לשלוש מיליון). אבל "שש מאות אלף" הוא מושג מיוחד, שמוצאים לו סימוכין בקבלה ובתורה מהו המספר הזה, שמספיק לכל אחד מהם כדי לקבל מידת הערבות המלאה.

האם גם בדורנו צריך להתבטא המושג הרוחני "שש מאות אלף" בגשמיות?

לפי דברי רב"ש, כל שורש רוחני חייב לפחות פעם אחת להגיע לענף הגשמי ולהתלבש בו, גם שורש הטוב וגם שורש הרע. בית המקדש הראשון נבנה ונחרב. אחריו נבנה בית המקדש השני ונחרב. ואין צורך לשחזר את כל המצבים הללו מעכשיו בחזרה בציר ההיסטורי אחורה. הם כבר היו. גם גלות מצרים. האם אנחנו נמצאים בגלות מצרים? אולי ניכנס לגלות מצרים. "גלות מצרים" נקרא להרגיש שנמצאים בשליטת הרצון לקבל, בשליטת האגו. אצל בני ישראל גלות מצרים היתה יחד עם השבי תחת פרעה, ואצלנו לא. אצלנו בגשמיות לא נמצאים בשבי פרעה, וברוחניות כן. לכן אנחנו לא צריכים את החיצוניות הזאת של שש מאות אלף, שיקבלו ויזות למצרים, וילכו להר סיני, ויעמדו ויצעקו שם שיתנו להם תורה, וביניהם אחד משה שיעלה על ההר. המצב הזה כבר הגיע לידי ביטוי בענפים, בגופים של העולם הזה - "בחומר ובלבנים" ממש. ולכן הוא לא צריך להתגשם שוב. אבל הבחינה הרוחנית חייבת להיות בדיוק אותו דבר, כי החוק הוא אותו חוק, רק שפועל בדרגות עביות שונות. אי אפשר לתקן את העביות לא על ידי השפעה מסוימת של האור, ועביות שמחוברת בצורה מסוימת. החוקים לא משתנים. אותו חוק פועל - אור וכלי.

אם האדם רכש לעצמו את תכונת הערבות, בשביל מה הוא צריך לחבר אליה דאגה של כולם?

העניין הזה לא כל כך פשוט, כמו שנראה בצורה שטחית. בתרבות הכללית שלנו רגילים לטקסטים יפים, אבל כאן יש משהו אחר: "שכל ישראל ערבים זה בזה. וזהו דבר הערבות אשר כל ישראל נעשו ערבים זה לזה, כי לא ניתנה להם התורה בטרם שנשאל כל אחד ואחד מישראל אם מסכים הוא לקבל עליו את המצוה של אהבת הזולת בשיעור הכתוב, "ואהבת לרעך כמוך". קודם צריך למלא את התנאי "ואהבת לרעך כמוך", ואחר כך "קבלת התורה". היחס הזה "ואהבת לרעך כמוך" הוא נקרא "ערבות".

"דהיינו שכל אחד מישראל יקבל על עצמו, לדאוג ולעבוד בעד כל אחד מחברי האומה למלאות כל צרכיו לא פחות ממה שהוטבע באדם לדאוג בעד צרכי עצמו", הדבר הזה הוא לא בר-קיימא, מפני שהאדם לא יכול לספק לעצמו מה שהוא רוצה. והשני גם לא מסוגל לספק לו, הרי כל אחד ואחד נמצא כבור בלי תחתית. אז איך אפשר לבצע זאת? כנראה ישנו פתרון מסוים. האדם אמנם לא מסוגל למלא את עצמו, וגם האחרים לא יכולים למלאות אותו אם הוא סתם כך מקבל מהם, ואותם הוא גם כן לא מסוגל למלא. אבל אם מלכתחילה מחליטים להתניחס אחד לשני, שהולכים למלאות את הצרכים של כל אחד ואחד. אז בהתחייבות הזאת יש כנראה כוח רוחני, שממלא את כולם, וכולם מסופקים. לכולם יש הרגשת הערבות והם מתמלאים.

מפני שאי אפשר לתאר מצב, שאפילו שש מאות אלף, שירצו לספק משהו לאחד, שיוכלו למלאות את האחד הזה. הם לא יכולים. כי אם יש בשש מאות אלף הללו משהו שאין בו, כבר הדבר חסר לו, והוא בדרישה לקבלו. העניין הזה הוא רוחני ולא גשמי, מדובר על הרצון של האדם, לכן לא יתכן מצב, שכל האנושות תוכל לסתום את כל הרצונות של אחד ממנה. כלומר, הפתרון נמצא ביחס מסוים, בהחלטה הדדית, רוחנית, משהו שיהווה מקור כוח מיוחד, מקור מילוי מיוחד, שבו האדם ירגיש שהוא מקבל הכל, ולא חסר לו מאומה. הרגשה כזאת לא יכולים סתם כך למלאות שישים אלף איש.

"ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד", לא הסכמה לתת כי כולם נותנים, אלא ישנם תנאים רוחניים שמקיימים, ולכן נמצא בכל אחד ואחד, ביטחון, סיפוק, מילוי - מפני המעשים הרוחניים שנעשו. "ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד ואמרו נעשה ונשמע, הרי שכל אחד מישראל נעשה ערב שלא יחסר דבר מה לשום חבר מחברי האומה". הכוונה ב"נעשה ונשמע", לא נכונות שיתנו להם את התורה, והם יקיימו כל מה שכתוב

בה, אלא שהם מקבלים על עצמם להיות ערבים זה לזה. "אשר רק אז נעשו ראויים לקבלת התורה ולא זולת", ולא כמו שלומדים בדרך כלל.

"משום שבערבות הכללית הזאת נפטר כל יחיד מהאומה מכל דאגותיו לצרכי גופו עצמו, ויכול לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך בכל שיעורו" - לא שהאדם ממלא את עצמו, אלא הוא נפטר סוף סוף מהרצון לקבל שלו, מקבל כיסוי לרצון שלו, ויכול לעסוק בהשפעה. "וליתן כל מה שיש לו לכל נצרך, היות שאינו דואג עוד בעד קיום גופו עצמו", כלומר, הרצון לקבל שלו לגמרי מתוקן.

"כי יודע ובטוח הוא שש מאות אלף אוהבים נאמנים נמצאים בסביבתו עומדים הכן לדאוג בשבילו". מתי האדם יכול לעסוק ברוחניות? כאשר הוא מקבל כוח צמצום על הרצון לקבל שלו לעצמו, כאשר הוא מקבל כוח שמעורר בו רצון להשפיע, כאשר הוא יכול עם הכלים דקבלה שלו לעבוד בעל מנת להשפיע, כמו שכתוב, שהוא חייב לתת לכל אחד ואחד.

מתי האדם יכול לעשות זאת? רק בתנאי שיש סביבו כמות מסוימת שנקראת "שש מאות אלף", שהם מוכנים למלאות אותו. אולי הם לא נותנים לו כלום, והוא לא מקבל מהם כלום, אבל אם מתמלא התנאי, שיש ביניהם הסכמה, שכל דאגתם למלאות אותו, התנאי הזה מייצר בו תיקונים על הרצון לקבל שלו, להשתמש בו בעל מנת להשפיע. כלומר, "ערבות" פירושו, שהאדם תלוי בחברה חיצונית, שממנה הוא מקבל כלי רוחני להשפעה. ההסכמה ביניהם, שהם מוכנים לעזור לו ולמלאות אותו, ולדאוג רק לכלי שלו, היא שיוצרת באדם את התיקונים על הרצון לקבל שלו.

מהו המעמד הזה של "נעשה ונשמע"?

"נעשה ונשמע" הוא התנאי, שכל "שש מאות אלף" מוכנים לעסוק בכל אחד ואחד. שהולכים על התנאי הזה לפני הכל, כי בלעדי לא מגיעים להשפעה ובלי השפעה לא מגיעים לדבקות.

במעמד הזה ישנם שש מאות אלף איש, שנמצאים ב"תחתית ההר" - הרהורים, ספקות, כל מיני חשבונות ומחשבות, הכל מאוד לא ברור בחיים, "פרעה" לוחץ, ונפרדים ממנו במעט כדי לקבל חופש מסוים בשכל ובלב לחשוב מחוץ לשליטתו - ויש בהם גם השתוקקות למעלה, שנקראת "משה". ובשלב הבא הם חייבים לקבל על עצמם, בפעולה שנקראת "נעשה ונשמע", חוק של ערבות הדדית.

מהו החוק הזה? שהם מסכימים ביניהם, שהם מוותרים כל איש ואיש על כל הרצונות שלו, כדי לא לדאוג לעצמו ולדאוג רק לכל חבר בחברה, שכל אחד ירגיש שהאחרים חושבים רק עליו. והם מסכימים ביניהם לבטל את הקניין הפרטי שלהם, כדי לאהוב אותו ולהשפיע לו. ואם לא נעשה כך, כל אחד כלפי כל אחד, לאף חבר לא יהיה כוח השפעה.

לכן הוא נקרא "מעמד". והוא סגור, כולם ערבים לכולם, כל אחד כלפי האחרים, אין ממה או ממי או מאיפה להתחיל. לכן כתוב, שכל העם אמר פה אחד "נעשה ונשמע", כי אין התחלה ואין סוף. לא שעכשיו דואגים לאחד, ואחר כך לשני, ויותר מאוחר לשלישי. אם כולם בבת אחת לא מסכימים על ביטול כללי של הרצון לקבל כדי לדאוג לכל אחד, זה לא נקרא "ערבות", מצדנו כלפי כל אחד מאיתנו, ואז לבטח לא מעוררים בכל אחד הרגשה של ערבות.

ומשמע גם אחרת. שאם נוכל לעשות כך כלפי כל אחד ואחד, לא תהיה לו ברירה, הוא ירגיש מהחברה כוח ערבות כזה, שישנה בו את היוצרות, ויתגלו בו כלים להשפעה. כמו שבנתינה של החברים הם יכולים לעורר בו בושה, שיקבל הרגשת גיהנום ומצבים אחרים, גם טובים וגם רעים, כי הוא נמצא בשליטתם, הם החברה החיצונית שנותנת לו מחשבות ורצונות. כך אם החברים יעשו ערבות ביניהם, כדי לתת לו כוחות להשפעה, הוא בהכרח יקבל כוחות להשפעה.

האדם עצמו לא צריך לתת את הסכמתו, הוא לא צריך להיות מתוקן, לפני שהחברה מתקנת אותו ביחס הזה כלפיו. מספיק שנותנים לו את הביטחון הזה, את הערבות, ובעל כורחו הוא מרגיש את הביטחון ויוצר בו כלים להשפעה. מה פירוש "בעל כורחו"? לפני כן הוא לא יכול להסכים, לפני כן הוא רק מתנה את התנאי "נעשה ונשמע", שהוא לא מתוקן, אבל הוא מוכן לעשות בחיצוניות.

איזה צרכים עלינו למלאות לאדם?

לא חשוב איזה. במה שהאדם עצמו מרגיש צורך. בגמרא יש דוגמאות, שאם האדם היה רגיל, שאנשים רצים לפניו, כי הוא היה איש חשוב, שלקחו אותו באפיריון, אז כך צריך לעשות לו. אם הוא רגיל למעמד הזה ורוצה שירוצו לפניו, אז יחס כזה כלפיו הוא נקרא "השפעה", "ערבות", "ביטחון", שלא יחסר לו גם הנוהג הזה. כלומר, לא חשוב מה הצורך שצריך למלא. הכיסוי הוא כיסוי רוחני שהחברה יוצרת בכל אחד ואחד. בגשמיות אי אפשר למלאות אף אחד. אם כולם עובדים כדי למלא את הפרט, לא ממלאים אף אחד. אלא בכך שמסכימים, שרוצים למלא אותו באהבה שיש בינינו, בהסכמה הדדית שיש בינינו, סותמים את הכלים דקבלה שלו, ומיד בונים בו תגובת השפעה. לא נותרת לו ברירה אחרת.

איפה בתהליך הזה נמצא הבורא?

בלי הכוח הזה שדבוקים אליו, לא משתמשים בכוח הרוחני של השפעה לזולת. אם לא דבוקים בבורא, על ידי אהבת הזולת מעוררים בו רצונות לקבל עוד יותר גדולים. אין את הכוח הרוחני לספק לו תיקון על הרצון לקבל, כוחות דהשפעה, כמו שהיה בקומוניזם האגואיסטי, שגרם רק להרס. הרצון לקבל גדל עוד יותר, עד שהוא מביא שנהא בין כולם.

בערבות ההדדית הזאת בין החברים, שמוכנים לצאת מעצמם כלפי הזולת, לוותר על עצמם, ולספק לכל חבר מה שהוא רוצה, במכוון, במחויב, בונים כלים דהשפעה בזולת. בדומה לפעולת האור בכלי, שמעוררת בכלי תגובה דהשפיע. והאדם שעליו פועלים, הוא בכלל לא גורם בעניין, לפני כן אין לו תיקון, הוא לא מסוגל להסכים או לא להסכים, הוא רק אומר: "נעשה ונשמע", הוא רק מסכים לשכב על השולחן הניתוחים שיבצעו בו את הניתוח, ולא יותר. אין בו כוח רוחני. ביחס הזה של החברה כלפיו, מכניסים בו את התיקונים. לא שהחברים מכניסים בפועל, אלא הם גורמים שדרכם יבואו תיקונים אליהם, וגם אליו.

החברה עצמה גם היא נמצאת במצב של "נעשה ונשמע". לא שהחברים אוהבים אחד את השני ומשפיעים לזולת, אלא קיימת ביניהם הסכמה בעלמא. אין לחברים תיקון אמיתי, כמו שאין אותו לאף יחיד, שכלפיו החברה כביכול מוכנה לעשות פעולות של השפעה. החברים עצמם לא מוכנים, אבל אומרים "נעשה ונשמע", כלומר, "תגיד לנו מה אנחנו מוכנים", והנכונות הזאת כבר מספיקה כדי שיפעל בהם הכוח הרוחני.

מה פירוש "נעשה ונשמע"?

בעל הסולם כותב, ש"נעשה ונשמע" נקרא שמסכימים לקבל את הערבות. קבלת הערבות הזאת היא נקראת "נעשה ונשמע" - "וזהו דבר הערבות אשר כל ישראל נעשו ערבים זה לזה, כי לא ניתנה להם התורה בטרם שנשאל כל אחד ואחד מישראל אם מסכים הוא לקבל עליו את המצוה של אהבת הזולת בשיעור הכתוב, ואהבת לרעך כמוך" בכל שיעורו. דהיינו שכל אחד מישראל יקבל על עצמו, לדאוג ולעבוד בעד כל אחד מחברי האומה למלאות כל צרכיו לא פחות ממה שהוטבע באדם לדאוג בעד צרכי עצמו, ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד ואמרו נעשה ונשמע", כלומר, מוכנים לקבל את התנאי הזה, לא קיבלו אותו עדיין, הם לא מתוקנים, אלא מוכנים שיהיה כך, שהוא יתקיים.

"הרי שכל אחד מישראל" בהסכמה הקודמת שלו "נעשה ערב שלא יחסר דבר מה לשום חבר מחברי האומה, אשר רק אז נעשו ראויים לקבלת התורה ולא זולת", כי לפני שבא כוח התורה, האדם אינו מתוקן. אלא "משום שבערבות הכללית הזאת נפטר כל יחיד מהאומה מכל דאגותיו לצרכי גופו עצמו", כך הוא מצפה שיהיה לו, בגלל זה הוא אומר "נעשה ונשמע", כלומר, מבקש שיגידו לו מה לעשות, כי הוא בעצמו לא מסוגל להיפטר מהרצון לקבל שלו. ועל ידי מעשה כזה הוא מסוגל, ולכן מסכים למעשה הזה, שיבצעו עליו את הניתוח. "ויכול לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך בכל שיעורו וליתן כל מה שיש לו לכל נצרך, היות שאינו דואג עוד בעד קיום גופו עצמו", כך האדם רוצה שיקרה לו, ואם הוא מקבל את תנאי הערבות, אז הדבר קורה.

ומטבע הבריאה יש לו עכשיו ביטחון פנימי, "כי יודע ובטוח הוא ששש מאות אלף אוהבים נאמנים נמצאים בסביבתו עומדים הכן לדאוג בשבילי". הביטחון הזה יכול להיות אשליה, בדיה, כי מהיכן יש לו את הביטחון הזה וממה? אלא כך האדם בנוי, שאם האחרים מסכימים לדאוג לו, הוא מרגיש בטוח. הרצון לקבל שלו נעשה מסופק. למה? מפני שכולנו מחוברים הרי בנשמה אחת, והחברים מספקים לו את תנאי הזה של החיבור. האדם עצמו לא מרגיש שהוא מחובר איתם לגוף אחד, אבל החברים מחזירים אותו לאותו מצב שכולם מחוברים.

הרצון של החברים להיות מחוברים ולספק לכל אחד את כל מחסורו, מעורר למעלה את אותו מצב, שכולנו נמצאים בנשמת אדם הראשון מחוברים יחד בלספק לכל אחד את כל צרכיו, ומאותו מצב, מאותו מעמד עליון, שבו אנו נמצאים ב"אדם הראשון", מגיע האור שמתקן אותנו. מה פירוש "מתקן אותנו"? מושך אותנו לשם. הכוח הזה הוא המתקן. אבל צריך להסכים לחיות בתנאי החיים של "אדם הראשון", שכולנו מחוברים יחד לנשמה אחת בלספק לכל אחד את כל צרכו, בלי לחשוב על עצמנו. "נעשה ונשמע", ערבות, "אהבת לרעך כמוך", הם הציור של החיים שלנו שם, בדרגה הזאת של נשמת אדם הראשון. ועל ידם אנחנו מעוררים את המצב הזה, ממלאים את התנאי הזה, שבו כולנו נמצאים יחד בנשמה כללית. ואז מהדרגה הזאת בא אלינו אור מקיף ועושה את הפעולה. נותן לכל אחד ואחד הרגשת הערבות. כיסוי לרצון לקבל שלא יקפוץ, אלא ירגיש מסופק, והרגשה של צורך בהשפעה, רצון להשפיע לכולם. כי האור מביא לאדם גם את היכולת לעשות את המעשה, להיות באמת בדרגה הזאת. קבלת האורות הללו ומימוש עצמו נקרא "קבלת התורה" ועשיית המצוות, תיקון הרצונות, שהאדם מגיע בהדרגה לאותו מצב בפועל.

אם כולם עבדים שיוצאים ממצרים מה יש להם לתת?

אם כולנו עבדים שיוצאים ממצרים, ולאף אחד אין גרוש על הנשמה, ואף אחד לא יכול לספק כלום לאף אחד. ולא שאחד מביא לי כרית, והשני שמיכה, והשלישי מיטה, והרביעי אוכל, ואז בונים לי ארמון, ועוד. אלא לאף אחד אין כלום, אם כך מה הם יספקו לי? הם מספקים לי אור עליון מאותו מצב בנשמת אדם הראשון, כי הם מסכימים להיות באותו מעמד כמו ב"אדם הראשון", שכולנו מחוברים לנשמה אחת. לאף אחד אין שום דבר, אבל באותו מצב האור ממלא את כולם, ואותו אור משפיע אלינו מלמעלה, מאותו מצב איפה שאנחנו מחוברים, מאותו מעמד שאנו נמצאים כולנו בנשמה אחת, הוא מגיע אלינו משם כאור מקיף וממלא אותנו. האור הזה נותן לאדם ביטחון, הוא מספק את הרצון לקבל שלו.

למה כל התהליך ביחס למצבנו בנשמת אדם הראשון נראה לנו לא הגיוני?

המקובלים אומרים לנו, שכבר עכשיו אנו נמצאים באותה מערכת, באותם החיבורים, שאין שום שינוי חוץ מזה שהאדם עצמו לא רואה. הוא לא רואה שהוא נמצא במעמד של נשמת אדם הראשון - מחובר, מתוקן, בחיבור עם כל יתר הנשמות, בגוף אחד, במערכת אחת, שנותנת ומקבלת ומעבירה הכל לפי חוק של השפעה טהורה. הקשרים הללו נמצאים בכולנו, בכל האנושות, רק אינם נראים לנו. אבל אם האדם למרות מה שנראה לו, מעורר את המצב האמיתי שקיים, הוא מעורר על עצמו כוחות משם. כי ברוחניות הכל הולך אחר הרצון, אחר ההשתוקקות. ואם האדם מושך משם כוחות, הכוחות הללו מתקנים אותו. כרגע יש לנו קושי לחבר את התמונה הזאת, היחס הזה, למעמד הר סיני. אבל כולנו נמצאים עכשיו במעמד הר סיני, ממש כמו שכתוב, שכל אחד חייב לראות את עצמו כל יום כאילו הוא נמצא במעמד הר סיני. ואם נעשה בינינו הסכם של ערבות הדדית, מיד נתחיל להרגיש את הכוחות, שיעזרו לנו להגיע למצב, שבו כולנו מחוברים בנשמה אחת, מצב שנקרא "כניסה לארץ ישראל", ולא נצטרך אפילו לעבור ארבעים שנה במדבר.

למה הסכמתנו לא פועלת יותר מהסכמה?

ההסכמה פועלת רק כהסכמה, מפני שכולנו לא מתוקנים, ונמצאים בדרגה תחתונה, וכביכול מסכימים להיות בדרגה עליונה. אנחנו לא נמצאים במצב, שיש לנו יכולת לבצע את הערבות בינינו - כל אחד ואחד אגואיסט, ואין חיבור בינינו, ואין רצון בחברה למלא אף אחד, אלא רק אומרים, שרוצים להיות במצב של ערבות. מה פירוש רוצים, הרי אם היינו רוצים, היינו כבר נמצאים בו? לכן, מצבנו נקרא "נעשה ונשמע". האדם צריך להשתוקק כל הזמן לקיים את הערבות, את המצב שנקרא "מעמד הר סיני". וזו העבודה התמידי שחייבת להיות בקבוצה. ואיך האדם ידע שהערבות מתקיימת ומתממשת? לפי הקליק, שבאמת

תתרחש ערבות, וכל אחד ואחד יקבל הרגשה שהוא לא מחובר לרצון לקבל שלו, שהוא לא תלוי בו, לא נמצא תחת שליטתו, שהוא מעבר לרצון לעצמו, ומוכן אמיתית להיות מחוץ לו ולתת. ובהתאם לכוח שיהיה באדם להיות מחוץ לעצמו ולתת, הוא מיד ירגיש מילוי, שהבורא ממלא אותו - אותו רצון, אותה השתוקקות, הבורא מיד ממלא - לא שהוא בא וממלא, אלא הוא נמצא בה, היא בעצם הוא.

מהו השלב הקרוב ביותר?

להיות בערבות. לסדר את עצמנו כך, שכל הזמן נרצה להגיע לערבות, עד שנגיע.

עם כמה אנשים?

אי אפשר לדעת. כמות המשתתפים לא תלוי בנו. עלינו לעשות מה שתלוי בנו. מה? כתוב, כל אדם שנקרא "ישראל", שמשתוקק לבורא, ומוכן למען המטרה הזאת לבצע פעולה, צריך לחפש אנשים כמוהו, ולהגיע איתם להסכם, שיבוטל בהם הרצון לקבל, ויחשבו איש על רעהו, ובכך יעניקו זה לזה הרגשה הדדית, שתביא כל חבר להרגיש שהוא לא תלוי ברצון לקבל שלו, וזו נקראת "ערבות".

לא ידוע אם התנאי הזה תלוי או לא תלוי בכמות מסוימת של אנשים, אלא צריך לבצע אותו וזהו, בלי לחשוב על הכמות. סביר להניח שהערבות תגיע מכמות קטנה יחסית של אנשים ולא מכל העולם. מהי הכמות, האם שישים ריבוא או כמות אחרת, לא ידוע. אלא "ישראל" נחשבים כל אלה שמשתוקקים לבורא, לא חשוב מי כלול בהם: איטלקי, צרפתי, רוסי, ישראלי, ועוד - כל אלה שמשתוקקים לבורא, ומוכנים להשתתף בצורה אמיתית בערבות.

האם להגיע לערבות כרוך בהכרח הרצונות של הזולת?

אין צורך להתמקד ברצון של אף אחד. לא צריך ללכת וללמוד את רצונותיו של האחר, אנחנו לא מסוגלים לעשות זאת. הוא בעצמו לא יודע את עצמו, לא כל שכן אנחנו, לא מכירים אותו ולא נוכל להכירו. מה אפשר לעשות איתו, לנתח אותו וללמוד עליו? מה נלמד - פסיכולוגיה? אלא בין החברים ישנה הסכמה בעלמא, שרוצים שכך יהיה. הסכם, ברית ביניהם, שתספק לכל אחד ניתוק מהרצון לקבל וכניסה לרצון להשפיע, וזה נקרא "ערבות". שכל החברים רוצים, שכל יחיד ויחיד בחברה, יקבל את הכוח הזה. אבל קבלת הכוח הזה אפשרית רק בתנאי שכל החברים, כל אחד ואחד, כלפי כל אחד ואחד, מוכן שיהיה כך.

למה קשה לנו לקבל את מה שכתוב במאמרי "מתן תורה"?

המאמרים הללו של ספר "מתן תורה" הם תהום. הם יותר תובעניים מ"תלמוד עשר הספירות". מדוע? כי לא על האדם לפתור את עצמו מהרצון לקבל שלו, אלא בזה הוא לגמרי תלוי באחרים: "ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד ואמרו נעשה ונשמע, הרי שכל אחד מישראל נעשה ערב שלא יחסר דבר מה לשום חבר מחברי האומה, אשר רק אז נעשו ראויים לקבלת התורה ולא זולת, משום שבערבות הכללית הזאת נפטר כל יחיד מהאומה מכל דאגותיו לצרכי גופו עצמו", ורק אז "ויכול לקיים מצות ואהבת לרעך כמך בכל שיעורו". למה? מפני שגם את הכוח הזה הוא מקבל מאחרים, מתוקף הסכמתם. מכאן רואים עד כמה כל אחד מאיתנו נמצא בידיים של כולם. אין לאדם שום סיכוי, הוא באפס תקווה, אם הוא לא מחובר עם החברה. אם החברה לא חושבת עליו, אין לו יותר מה לעשות.

מה מספקים לו האחרים? "וליתן כל מה שיש לו לכל נצרך, היות שאינו דואג עוד בעד קיום גופו עצמו כי יודע ובטוח הוא ששש מאות אלף אוהבים נאמנים נמצאים בסביבתו עומדים הכן לדאוג בשבילו" כלומר, הרגשת ביטחון כזאת, שהוא נמצא במצב כמו בורא, ולא חושב על עצמו, ויכול לחשוב על כולם, והאחרים הם אלה שיוציאו אותו מהעולם הזה לעולם ההוא. ומי הם כל האחרים האלה בעצמם? כולם בדיוק כמוהו. אבל בכך שהם עושים ביניהם אותם יחסים, כאילו הם נמצאים במצב המתוקן ב"אדם הראשון", הם מעוררים אותו מצב עליהם, ומוציאים את עצמם מהעולם הזה. והבורא עצמו כלל לא מוזכר כאן.

ומה התנאי להגיע להסכם הערבות? קבלת עביות נוספת: "ומטעם זה לא היו מוכנים כלל לקבל התורה מזמן אברהם יצחק ויעקב, אלא עד שיצאו ממצרים והיו לאומה שלימה בפני עצמה". רק אם "פרעה" נמצא ביניהם ומקבלים ממנו את כל הרע, את כל הנגד, דווקא הרצונות האלה הם שגורמים להתחברותם איש לרעהו וליכולתם להגיע להסכמה, כי יש על מה לעשות את הסכם הערבות. אז יש לו צורך בהסכם הערבות, שרק האחרים יכולים לקיים אותו: "כי אז נעשתה המציאות שכל אחד יהיה מובטח בכל צרכיו בלי שום דאגה והרהור כלל". אבל אם האדם לא מרגיש שהוא קיים בפני עצמו ולגמרי תלוי באחרים, אז אין מה לדבר על ערבות.

"מה שאם כן בהיותם עוד מעורבים בין המצריים", אם אין להם עדיין דחף אמיתי לצאת לרוחניות, אלא יש להם השתוקקות לכל מיני כיוונים אחרים, "הכרח הוא אשר חלק מסוים מצרכיהם היה מסור בידי הנכרים", כלומר, ההשתוקקות לבורא היא לא כל מה שיש לאדם בחיים, אלא הוא עדיין רוצה כבוד, כסף ותענוגים שונים מכל מיני סוגים. אם האדם עצמו וכל חבריו עדיין נמצאים ברצונות האלה, שהם נקראים "מסור עוד ביד הנכרים הפראים הללו המלאים אהבה עצמית", אז "נמצא שאותו שיעור המסור בידי הנכרים יהיה בלתי מובטח כלל לכל יחיד מִישראל, כי חבריו לא יוכלו למלאות לו מחסוריו אלו משום שאינם בידיהם". כי אם כל אחד ואחד מהחברים משתוקק עדיין למלא רצונות אחרים בחייו, ולהשיג מטרות אחרות חוץ מהשגת הרוחניות, אז אי אפשר למלאות לו את החסרונות האלה. כי מלכתחילה כולם מגיעים למצב, שכביכול אין להם חסרונות אחרים, לכן החברים הולכים למלאות לכל חבר וחבר רק חסרונות רוחניים.

מה עוד גורמת המעורבות עם הרצונות של מצריים?

"מה שאם כן בהיותם עוד מעורבים בין המצריים", עם הרצונות האגואיסטים למיניהם, שהאדם רוצה לספק אותם. "הכרח הוא אשר חלק מסוים מצרכיהם היה מסור בידי הנכרים", האדם תלוי בסיפוק הרצונות "הפראים הללו המלאים אהבה עצמית", כלומר, הוא לא מוכן לבטוח בחבריו שישפיקו לו רצונות לבורא, אלא מחזיק חוץ מהרצונות לבורא בעוד רצונות אחרים, שכלל אינם שייכים לחברה שלו, אלא הוא נצרך לחברה נוספת מהצד.

ואז, "ונמצא שאותו שיעור המסור בידי הנכרים יהיה בלתי מובטח כלל לכל יחיד מִישראל", למה? מפני שהחברים מבטיחים לספק לו רצונות לרוחניות, לבורא, ולא רצונות שהוא יכול למלאות אותם ב'סופר' או על ידי מנהל בעבודה או גורמים אחרים. "כי חבריו לא יוכלו למלאות לו מחסוריו אלו משום שאינם בידיהם, וכבר נתבאר שכל עוד שהיחיד מוטרד בדאגותיו עצמו", שיש לפניו עוד משהו חוץ מרוחניות, שהחברים לא יכולים למלאות, "אינו מוכשר כלל אפילו להתחיל בקיום המצוה של ואהבת לרעך כמוך". לא מן הסתם בעל הסולם מתחיל את מאמר "מתן תורה", שהאדם חייב למסור את הכל, את הכרית שלו, את הכיסא שלו ועוד. הוא מתחיל להראות לנו בהדרגה מה משמעות הדבר לצעוק: "אני רוצה לעבור מחסום".

מה אפשר לעשות כנגד הרצונות הנוכרים?

כולנו נמצאים כעבדים במצרים. מרגישים את עצמנו במשהו עבדים, שרוצים כל מיני דברים אחרים ורואים ויודעים שהם בניגוד לרוחניות. ולכן נמצאים בפיצול, שיש לנו גם רצון לרוחניות וגם רצונות אחרים. והחברה, אומר ובעל הסולם, יכולה לספק בטחון לאדם רק על הרצונות הרוחניים שלו. ועל הרצונות שתלויים בנוכרים - במצרים - כסף, כבוד, שליטה, תענוגים בהמיים למיניהם - החברה לא יכולה לתת לו כיסוי, לא יכולה לספק לו אותם. לכן, לפני שהאדם מגיע לערבות ולמעמד הר סיני, הוא חייב לברוח מהמצרים האלה.

איך גורמים, שהרצון יהיה רק לרוחניות, למרות שהדרך הזאת מביאה הרבה ספקות ובעיות? רצון שבו עומדים במצב שאף אחד לא חושב על כלום, לא מה עושים, לא איפה, מתי ואיך, חוץ מלרצות באמת רוחניות. היכן שהמצרים לא שולטים, לא דאגות משפחה, עבודה, רק רוחניות. ומצב שמתנתקים מהמצרים, נקרא שמוכנים לערבות, למעמד, וכעת רק צריך לקיים את הערבות הזאת.

איך? בהסכמה הדדית, שכל החברים מספקים לכל אחד ואחד כוח שלא יחסר לו כלום, שהם ממלאים לו את הרוחניות, אם הוא ישתף איתם ב"ואהבת לרעך כמוך". איך הוא יכול להשתתף? רק בתנאי אחד, שהוא מאמין לחברים, שהם אוהבים אותו.

האם בחג סוכות, כשבאו חברים מכל העולם, שהיו מוכנים להפסיד הכל, בית, משפחה, עבודה,

למען רוחניות, האם היינו מוכנים לערבות?

בצורה חלקית, חזקה מאוד. אבל לאור התוצאות צריך לומר, שלא היתה הכנה מספקת. אי אפשר להגיע למעמד הזה עם אנשים, שדרגת העביות שלהם קטנה, שעוד לא גילו למה הם משתוקקים. צריכה להתגלות באדם עביות מסוימת, שעליה הוא עושה את עבודתו. ולפני העליות, לפני הירידות, לפני המכות והבעיות, שנמצאים רק כמה חודשים בדרך, לא מסוגלים להגיע למעמד הזה. אמנם כתוב מ"שלוש עד חמש שנים", אבל לא מספיק סתם כך לצאת לרחוב ולצעוק: "אני רוצה רוחניות!" הרצון לרוחניות חייב להיבנות על הבשר, על עביות מסוימת של סבל וניסיון. אלא שמעמד הערבות לא התקיים אף פעם, והוא יכול להתרחש כל רגע גם בצורה וירטואלית, ולא דווקא שמתאספים יחד תחת קורת גג אחת.

*

הרצון היה רצון ראשון, התחלתי. איך אדם שבא ממקום כלשהו בעולם, יכול לצעוק: "אנחנו באים לעבור מחסום!" אם הוא מגיע בלי שבירות, בלי קשיים, בלי שעבר דרך. על מה הוא יעבוד? אין לו על מה. אמנם יש לו רצון, אבל איזה רצון? הוא עוד לא נמצא תחת המצרים, אין לו על מה לבנות את היציאה. זו רק התחלה, שאחריה יבואו ירידות, ואז יתכן שבפעם הבאה נגיע להסכמה לערבות.

מה התנאים שצריך כדי להיות מוכנים למעמד הערבות?

בעל הסולם אומר, שקודם כל חייבים לצאת מרצונות של המצרים - להשתדל שחשיבות השגת המטרה תהיה מעל הכל. איך שכל אחד מסוגל, אין מצב אידיאלי, אבל פחות או יותר, כי הרצונות משלימים לאחר מכן את מה שחסר.

כלומר, האדם חייב לדאוג:

(א) שהרצון שלו לרוחניות יהיה מעל הכל.

(ב) שתהיה הסכמה בין כל החברים, שהם מוכנים לדאוג לכל מחסורו של כל אחד ואחד - לספק לו כוחות ומילויים לכל מה שהוא רוצה.

אם כל חבר וחבר דואג שלא תחסר לו רוחניות, וכל החברים מוכנים להתחבר שלא תחסר להם רוחניות, אז נשאר רק לדאוג ולחשוב על הערבות ולהתחבר יחד בלמשוך את המצב הזה - ואז הוא יתרחש.

באיזו מידה פוגע העדרו של מצב הערבות, בהתקדמותו האישית של כל חבר?

"והנך מוצא בעליל, אשר ענין מתן התורה, היה מוכרח להתעכב עד זמן יציאתם ממצרים והיו לאומה בפני עצמה," חובה להגיע למצב של "יציאת מצרים", שההשתוקקות לבוא גדולה וקובעת ורוכבת על פני כל מה שיש לאדם, אבל אותו מצב הוא לא קבלת התורה, אלא הכרח שכולם ירגישו עצמם כאומה אחת, כלומר, שיהיה להם רצון משותף, כללי, מחובר, למטרה אחת. "דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים," שהפרעות כמעט לא יסיטו אותם מן הדרך, "אשר אז הוכשרו לקבלת הערבות האמורה ואז ניתנה להם התורה."

אם כך, מה עוד נותר לתקן? בשביל מה צריך תורה? "ונמצא משום זה, אשר גם אחר קבלת התורה, אם יבגדו מעטים מישראל, ויחזרו לזוהמת האהבה העצמית" למצרים, "מבלי להתחשב עם זולתם", כצעתם של בני ישראל: "איפה כל מה שאכלנו במצרים? כל הטוב שהיה לנו?" - "הרי אותו שיעור הצטרפות המסור בידי המעטים מטרידים לכל יחיד מישראל לדאוג עליו בעצמו," הם כבר לא יכולים לספק לו את המילוי שהוא חייב לקבל בצורה שלימה, ועליו הצער. "כי אותם המעטים לא יחמלו עליו כלל, וממילא נמנע קיום המצוה של אהבת זולתו לכל ישראל" בצורה כללית. "באופן אשר אותם פורקי העול גורמים לשומרי התורה שישארו בזוהמתם באהבה העצמית," למרות ש"שומרי התורה" בעצמם עושים כביכול את הכל.

לכן אין ליחיד מה להתרעם, שעשה הרבה, אבל אין לו כלום, "שהרי לא יוכלו לעסוק במצות ואהבת לרעך כמוך, ולהשתלם באהבת זולתם בלי עזרתם, כאמור" - האדם יכול להיות צדיק גמור, אבל אם ישנם סביבו

רשעים, הוא כביכול מתעכב עד שהם לא יתוקנו. למה "כביכול"? כי אם האדם באמת עושה מה שצריך, הוא לא צועק שמגיע לו.

"הרי לעיניך, שכל ישראל ערבים זה לזה, הן מצד הקיום והן מצד השלילה", כלומר, כולנו נמצאים במעמד הזה, כולנו רוצים או לא רוצים נמצאים יחד בכלי "אדם הראשון", מתקיימים רק כל אחד על ידי האחרים. גם מצד הקיום, שבצורה הזאת מתקיימים, וגם מצד השלילה, שאם מישהו יוצא מהחוק הזה, אז כולם נפגעים. "כי מצד הקיום, דהיינו אם מקיימים הערבות עד שכל אחד דואג וממלא כל מחסורי חבריו, הנה נמצאים משום זה שיכולים לקיים התורה והמצוות בשלימות דהיינו לעשות נחת רוח ליוצר" - כבר כלפי הבורא - "והן מצד השלילה, דהיינו אם חלק מהאומה, אינם רוצים לקיים הערבות, אלא להיות שקועים באהבה עצמית, הרי הם גורמים לשאר האומה להשאר שקועים בזוהמתם ובשפלותם מבלי למצוא שום מוצא כדי לצאת מעמידתם המזוהמת כמבואר". כלומר, אין שום תיקון, אלא רק לתקן את אלה שלא מתוקנים.

בתוך העבודה של הערבות ההדדית מהי העבודה הפרטית של האדם?

אם לכל אחד יש חופש בחירה להתחבר עם האחרים לקבוצה אחת, להיות ערב לאחרים, וכולם שיהיו ערבים לו, וזה התנאי שאיתו סותמים את הרצון לקבל, ונותנים לרצון להשפיע שבנו להתפרץ החוצה, ומתחילים לקבל כוחות מלמעלה, מצב הנקרא "קבלת התורה", ועל ידי הכוחות הללו האדם מתחיל לתקן את עצמו ולעלות, אז חופש הבחירה לחתום על ההסכם נמצא בכל אחד.

האם יש לאדם בחירה חופשית אמיתית? והאם הבחירה שלו חופשית, או שהיא תלויה במה שהחברים רוצים? אם החברים ירצו לכרות ברית, ערבות, האם הוא חייב להצטרף אליהם, או שהם ברצון שלהם יחייבו אותו לראות את הברית באור חיובי ולהצטרף? ואם הוא לא רוצה להצטרף, האם אין בכוחם להשפיע עליו שירצה להצטרף? ומה אם הוא לא ירצה להצטרף? כלומר, בעבודה הזאת יש חלק פרטי של האדם, ויש חלק שהחברה עובדת עליו.

מהו החלק הפרטי של האדם? החלק הפרטי של האדם הוא לגרום שהחברה תעבוד עליו. אבל אם מסתכלים מהצד, רואים שבפועל רק החברה עובדת, ולא אף אחד מהחברים, לא רואים אחדים. ואם משתמשים במשקפיים יותר טובות, רואים שכל אחד מהחברים עובד, ורק בחיצוניות נראה שזו החברה. ואם לוקחים משקפיים עוד יותר טובות, רואים שהם היינו הך, שכולם מחוברים יחד ללא שום הבדל בין היחיד לבין כלל החברה, אלא הכל אותו רצון, אותו גוף. רואים שנמצאים בתמונה מושלמת, והשאלה היא רק האם מסכימים לקבל אותה או לא.

האם התלות באחרים לא מפחיתה מחופש הבחירה של האדם?

התלות באחרים מעוררת באדם בחירה. אם האדם מגלה שהוא תלוי לגמרי בחברה, בערבות שלהם, שהחברה יכולה לספק לו את כל צרכיו, אז הוא יודע שעליו להיכנס לחברה מיוחדת, שבה כולם משתוקקים לרוחניות, ועליו לגרום להם להיכנס לערבות, שמכוח הערבות הזאת הם ישפיעו עליו, והוא מוכן לשלם על זה, בהשתתפות בערבות שלהם, ולהשפיע על כל אחד מהם. ההתחייבות הזאת היא רק כלפי דברים רוחניים. ובדברים גשמיים יכולים כולם להיות עניים ודלים גם בשכל וגם בכיס.

שיחה (7.11.03 [ב'] - ש)

"הערבות"

מבוא

איך כל חבר מוצא את מקומו בקבוצה, כדי להפיק ממנו תועלת מירבית?

במאמר "הערבות" לומדים, שכל מה שצריך לקרות לאדם, הקבוצה מבצעת. היא נותנת לאדם בטחון כזה, הרגשת הערבות, שהוא מתחיל להשפיע. ובהתאם למה שהוא משפיע, הוא הופך להיות כלי לאור העליון. אם כך, מה חסר לנו? רק להשתתף בקבוצה כזאת ולומר: "נעשה ונשמע". לפי זה אפשר להבין, מהי הפעולה, המקום, היחס הטוב ביותר, שיכולה קבוצה לתת לאדם והאדם לקבוצה. אם האדם מקבל כזאת התרשמות מהקבוצה, הוא מגיע לשמים. הבעיה היא, שהאדם לא יכול לקבל יחס כזה מקבוצה, אם הוא לא פועל בתוך הקבוצה לקראת זה. אבל אחרי שכל החברים מחליטים "נעשה ונשמע", לא צריך יותר שום דבר. מכאן ואילך מופעל המנוע דלהשפיע, והכל מתגלגל ובא אחד אחרי השני. זו נקודת המוצא שממנה צריך לחשוב על התקנון של הקבוצה. המאמרים הללו הם מאוד החלטיים, למרות שבעל הסולם עוטף אותם בחיצוניות כך, שאין הדבר ניכר. אבל בפנים הם כתובים בצורה כזאת, שלא נשאר לאדם לאן לברוח. הוא זורק אותם לאדם ישר לתוך הפרצוף. עוד תהיה לנו הזדמנות לגלות את העמקות שלהם. אפשר לחזור ולסובב כל הזמן אותם מאמרים, ואין צורך לגלות יותר חוץ ממה שיש בהם.

*

"וזהו דבר הערבות אשר כל ישראל נעשו ערבים זה לזה, כי לא ניתנה להם התורה בטרם שנשאל כל אחד ואחד מישראל אם מסכים הוא לקבל עליו את המצוה של אהבת הזולת בשיעור הכתוב, "ואהבת לרעך כמוך". מלכתחילה צריכה להיות הסכמה כללית, בעלמא. לא שהאדם נמצא במצב הזה, לא שהוא חייב, יכול ומסוגל, אלא הוא רוצה שכך יהיה.

האם האדם יודע מה הוא רוצה שיהיה?

האדם לא יודע. מדובר על השגת תכונות חדשות. אי אפשר לפני שמשיגים אותן, לדעת מה הן. אף פעם לא נמצאים במצב שיודעים למה הולכים. יש רק הסכמה, ולכן המצב הזה נקרא "נעשה ונשמע" - למעלה הדעת.

מה מסכימים?

האדם מסכים ומוכן שיבצעו בו ניתוח, שיעשו בו מה שחושבים שטוב עבורו. הנכונות הזאת היא נקראת ללכת למדרגה יותר עליונה. רק בעולם שלנו יודעים מה ואיך. האדם יודעים מה זה לקבל חתיכת בשר ודורש שיתנו לו. יש לו טעמים, יש לו רשימות, יש לו ידיעה, מהו המצב הבא, ואז המצב הזה בא. ידיעה לא נקראת לטפס מלמטה למעלה. מלמטה למעלה אין אף פעם ידיעה מה נמצא למעלה. אז מה נקרא "אני רוצה"? "אני רוצה" נקרא "למעלה מהדעת", למעלה מהשכל, מההרגשה, שהאדם לא יודע מה זה, אבל יש בו משהו שרוצה את המצב הזה. הרצון הזה הוא נקרא להסכים.

*

"דהיינו שכל אחד מישראל יקבל על עצמו, לדאוג ולעבוד בעד כל אחד מחברי האומה למלאות כל צרכיו לא פחות ממה שהוטבע באדם לדאוג בעד צרכי עצמו, ואחר שכל האומה הסכימו פה אחד ואמרו נעשה ונשמע, הרי שכל אחד מישראל נעשה ערב שלא יחסר דבר מה לשום חבר מחברי האומה", איך כל אחד ואחד יכול להיות עד כדי כך כסיל ולהתחייב כלפי כולם שלאף אחד לא יחסר מאומה, מי הוא - בורא? בהתאם למה

"הערבות" - שיחה (7.11.03 [ב'] - ש) עמ' 21 מתוך 112

הוא מתחייב? מה הוא יכול לעשות? איך הוא יכול למלאות מישהו במשהו? כלומר, ההסכמה היא בעלמא, רצון להיות במצב הערבות, להיות בתכונה הזאת. כל אחד יודע מראש, שאפילו אם הוא ירוץ מהבוקר עד הערב, הוא לא יצליח למלא ולו אחוז אחד באף אחד. אז מהי ההבטחה הזאת, שנותנים לכולם לדאוג להם, הרי היא כמו התחייבות של תינוק קטן לכל העולם, שאין מה לדאוג, כי הוא כבר ידאג לכולם?

על מה האדם צריך להפסיק לדאוג, על הגוף הבהמי או על הנשמה?

לא ידוע אם מדובר על צרכים גופניים או רוחניים, אלא מדובר שאין לחברים מה לדאוג, שהכל מסודר והם יכולים לשכוח על עצמם.

*

"אשר רק אז נעשו ראויים לקבלת התורה ולא זולת, משום שבערבות הכללית הזאת נפטר כל יחיד מהאומה מכל דאגותיו לצרכי גופו עצמו," איך אפשר שכל אחד יתחיל להאמין לכולם? הרי חובתו לבדוק אותם, כמה יש לכל אחד בבנק, מה בריאותו, מה היכולת שלו, אולי יש לו קשיים עם הממשלה וכו'? איך נעשה הסכם הערבות? אם כל אחד מוכן להסכם הערבות, והחברה מקבלת אותו על עצמה, אז היא משפיעה על האדם לקבל אותו בעל כורחו.

כמו אותה שטיפת מוח שעוברים בכל חברה, שהאדם נכנס אליה ומקבל דעת החברה. כך האדם בנוי. לפי הבחירה החופשית שיש לו, שאם בונים חברה על בסיסי של ערבות הדדית, החברה מחזירה לאדם את אותו ביטחון, שמספיק לו כדי לא לדאוג יותר לכולם. החברים מקבלים מהחברה בעל כורחם את ההבטחה, שלאף אחד לא יחסר דבר. וההבטחה הזאת מרימה את האדם מעל צרכיו.

"ויכול לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך בכל שיעורו וליתן כל מה שיש לו לכל נצרך, היות שאינו דואג עוד בעד קיום גופו עצמו כי יודע ובטוח הוא ששש מאות אלף אוהבים נאמנים נמצאים בסביבתו עומדים הכן לדאוג בשבילו." יש תנאי מצד הגוף, שהאדם חייב לסתום אותו, אחרת הוא לא יכול לעלות מעליו. החברה סותמת אותו באדם, ואז הוא נמצא מעל הגוף ומודה לחברים שעשו לו אותו תיקון, שהוא בעצמו לא מסוגל לעשות. רק החברה יכולה לספק לאדם הבטחה, שכתוצאה ממנה הגוף שותק ומאפשר לו לעסוק בהשפעה.

למה בערבות לא מועיל לבנות צורת חיים של קיבוץ?

החברים יכולים להיות עניים מרודים בלי כלום, קבוצה שחסר להם לחם ומים. עם מה יצאו ממצרים? בחיפזון עם מעט קמח ומים. אם כך, במה החברים יכולים למלאות איש את צרכי חברו? כמה צריך כדי למלאות את צרכי הזולת? כל העולם שלנו לא מספיק לאף אחד מאיתנו. אפילו אם הייתי מלך העולם, לא הייתי יכול למלאות את צרכי הזולת, אז מה יעזור קיבוץ? למה שהגוף יסתפק בקיבוץ - בחדר אוכל, בחדר כביסה, שהכל מוכן בשבילו? מה יש לדבר על חדר כביסה, אם הגוף דורש הרבה יותר? לא מדובר על סיפוק צרכיו בפועל, שאין סוף לרצונות האלה. אלא על סיפוק רוחני כביכול, שהאדם יותר לא רוצה, שמספיק לו, שהוא לא מרגיש חיסרון.

האם "ואהבת לרעך כמוך" דורש מהאדם לחשוב על כולם ולא על עצמו?

האדם לא יכול לחשוב על האחרים, בלי לחשוב על עצמו. לאחר שהם יחשבו עליו, הוא לא יחשוב על עצמו. לא דורשים מהאדם, לא לחשוב על עצמו, הדבר הזה בלתי אפשרי.

*

"ומטעם זה לא היו מוכנים כלל לקבל התורה מזמן אברהם יצחק ויעקב, אלא עד שיצאו ממצרים והיו לאומה שלימה בפני עצמה, כי אז נעשתה המציאות שכל אחד יהיה מובטח בכל צרכיו בלי שום דאגה והרהור כלל," איזו משמעות יש לכמות? אפילו אברהם, יצחק ויעקב לא יכלו לספק הבטחה לקבוצה, לחמולה, למשפחה, שמנתה רק כמה מאות איש, ואילו עם ישראל שיצא ממצרים, שברח מהמצרים, במה הם מסוגלים להבטיח איש את רעהו, הרי הם שוהים במדבר בלי כלום, עומדים באמצע הדרך בלי דעת מה יש באמתחתם,

איזה הבטחות הם יכולים לספק לאדם - אלא ההפך, שיצחק לבורא וידרוש ממנו לתת לו. ידבק בו, איך הוא מפקיר אותו, שיקבל ממנו? אבל לא, דווקא שם הם מתחייבים לספק אחד לשני את הכל. מה הם עושים - טיפול פסיכולוגי כללי באשליה קבוצתית לכל האומה, מין מדיטציה שכל אחד דואג לשני, שלא איכפת, לא חשוב, ויותר אף אחד לא ירגיש שום חיסרון? מה השיגעון הזה?

מה הם "צרכים" של האדם?

צרכים של האדם יכולים להיות אצל אחד 1000 קלוריות ביום, ולשני, בדואי שחי במדבר, מספיק לו 300 קלוריות ביום. וכל אחד אם הוא יודע שהכמות הזאת מובטחת לו, הוא יכול לעסוק מאותו רגע ואילך בהשפעה, בלי לחשוב על עצמו.

במאמר "מתן תורה", חלקו הראשון של מאמר "הערבות", בעל הסולם אומר, שכל אחד חייב לקבל לפי כמה שמרגיש שחסר לו - כרית אחת, כרית שניה וכרית שלישית. וכל אחד חייב לספק לשני הכל לפי רצונו של השני, ללא שום הגבלה. ולא לקבוע מה מספיק לו.

הצורך של האדם הוא אין סופי. הכלי של אדם הוא אין סוף, ללא גבול. והרצון הוא להיות מעל הכל. מדובר על תיקון ולא על מילוי לפי הצרכים. אפשר לתת לאדם, לדחוס לו בכוח, כל מה שיש בכל העולם, לא תמלא לו אפילו אחוז אחד. לא מדובר על מילוי עם מה שיש, אלא לתת לרצון לקבל פיצוי, תיקון, מילוי, כך שהרצון שלו לא דורש ולא תובע.

*

"מה שאם כן בהיותם עוד מעורבים בין המצריים הכרח הוא אשר חלק מסוים מצרכיהם היה מסור בידי הנכרים הפראים הללו המלאים אהבה עצמית, ונמצא שאותו שיעור המסור בידי הנכרים יהיה בלתי מובטח כלל לכל יחיד מִישראל", חייבת להיות קבוצה שבה כולם אומרים פה אחד "נעשה ונשמע", ואם יש ביניהם כאלה שלא רוצים ולא מסוגלים לתנאי הזה, הם מקלקלים את המעמד וחייבים לברוח מהם.

מהו צורך של ישראל?

צורך של ישראל הוא להידבק בבורא. להידבק בבורא על ידי יצירת כלי משותף - אהבת הזולת שמביאה לאהבת ה'. לאהבת הזולת אפשר להגיע אם יוצאים מאהבה עצמית. מאהבה עצמית האדם יכול לצאת אם הוא מרגיש מהחברה תיקון שנקרא "סיפוק צרכי". "סיפוק צרכי" האדם יכול לקבל מהחברה, אם כל החברה כוללת האדם עצמו, מסכימה שכך יהיה לכל אחד, וכולם דואגים לכל אחד ואחד. ולמרות שלכל אחד אין כלום, אם כולם חושבים לדאוג לכולם, אז כולם מרגישים שיש להם הכל, ומוכנים ויכולים סוף סוף לא לדאוג לעצמם, ולהמשיך לעסוק באיחוד הקבוצה כלפי הבורא.

"כי חבריו לא יוכלו למלאות לו מחסוריו אלו משום שאינם בידיהם", אם יש "מצרים" בין ה"יהודים", כאלה שאינם חושבים על האחרים, "וכבר נתבאר שכל עוד שהיחיד מוטרד בדאגותיו עצמו אינו מוכשר כלל אפילו להתחיל בקיום המצוה של ואהבת לרעך כמוך", וכולם מרגישים כמו כלב אחרי הזנב: "איך אני אדאג לאחרים אם אני דואג לעצמי?" "איך הם ידאגו לי, אם הם דואגים לעצמם?" "איך אנחנו נדאג לכולם, אם כל אחד נמצא בתוך עצמו?" - אז איפה צריכה להיות ההסכמה שכך יקרה, כדי שאז הערבות תתרחש?

איך קבוצה שבה אף אחד לא יכול להסכים בשום דבר עם השני, פתאום מסכימה לתנאי

הערבות?

בעולם הזה האחד לא יכול להסכים עם השני בשום דבר, כי אנחנו שונים אחד מהשני בכל. כל אדם הוא משורש נשמה אחר, עם רשימות אחרות, בדרגת התפתחות אחרת. לכן ברור שאין הסכמה בין אחד לשני. ואם מגיעים להסכמה היא מפני שמוותרים על משהו, וברגע לאחר מכן כבר לא מוותרים עליו, ושוב יש קטטה.

אלא מדובר כאן, שכולם רוצים להתעלות מעל כל החשבונות וההשוואות בין אני, אתה, הוא והיא, ורוצים שיבוא מצב כזה לעולם, שעלי ועל כולם תרד לפתע ותנחת מחשבה כזאת, שכולם יתחילו לחשוב רק על האחרים ללא שום דאגה על עצמי.

איך אפשר?

מה עושות אמהות לתינוקות, על מה הן מדברות? רק על תינוקות. מה הן עושות? רק מה שצריך בשביל התינוק. כך פועל הטבע. כך לפי הטבע שיקרה גם לנו, שכל העולם יהיה תינוק בידיים שלנו, שדואגים רק לו, ולעצמנו לא. הוא יהיה הדאגה שלנו. למה לא יכול להיות? בעולם הזה רואים איך לפי הטבע אנשים גדולים מרעיפים אהבה על תינוק קטן, שהופך בשבילם לכל החיים, שאין להם יותר חוץ ממנו. ברגע שאישה מרגישה שהיא בהריון, כל המחשבות שלה רק על מה שגדל בתוכה, על מי שמתפתח בה, ולאחר שהוא יוצא ממנה החוצה, היא חושבת רק עליו.

למה שלנו לא יהיה דבר כזה? אם הטבע עשה כך בגוף אחד, הוא יכול לעשות אותו דבר בגוף שני, לטבע בטוח יש את הכוח לזה. ואז אין חשבון, שההוא לא מסכים, וההוא לא רוצה או רוצה אחרת, אלא כפי שכתוב: "על כל פשעים תכסה אהבה", האדם כבר מכור לאהבה וזהו. כלומר, "ואהבת לרעך כמוך" 'נוחת' על האדם כתיקון והוא שרוי בו. אי אפשר לחייב את האדם לאהוב בעל כורחו.

*

"מה שאם כן בהיותם עוד מעורבים בין המצריים הכרח הוא אשר חלק מסוים מצרכיהם היה מסור בידי הנכרים הפראים הללו המלאים אהבה עצמית, ונמצא שאותו שיעור המסור בידי הנכרים יהיה בלתי מובטח כלל לכל יחיד מִישראל, כי חבריו לא יוכלו למלאות לו מחסוריו אלו משום שאינם בידיהם, וכבר נתבאר שכל עוד שהיחיד מוטרד בדאגותיו עצמו אינו מוכשר כלל אפילו להתחיל בקיום המצוה של ואהבת לרעך כמוך." חייבים לספק לאדם מילוי, שלא ירגיש הטרדה מצד הגוף. הוא מרגיש הטרדה מהגוף כמו הטרדה של שכן או רשע. עד שהגוף לא עוזב את האדם, הוא נמצא כל הזמן בחרדה שעליו לדאוג לגופו. ואי אפשר לבוא לאדם ולנזוף בו שהוא לא באהבת הזולת, "ואהבת לרעך כמוך". הוא לא יכול, הוא דואג לעצמו, כך הוא בנוי. יש לו מטריד פנימי, שלא נותן לו להסתכל על משהו אחר חוץ מלדאוג לו.

אם יש לאדם שונא, הוא לא פנוי, הוא לא חופשי, הראש שלו כל הזמן עסוק בלשמור שהוא לא יתנפל עליו. במצב כזה אי אפשר לחיות ולהתפנות לדברים אחרים. כל אחד מכיר מהחיים שלו את המצבים האלה של הטרדות. ואז אי אפשר לעשות "ואהבת לרעך כמוך", הראש לגמרי עסוק בשונא.

איך אפשר להגיע להכרה, שהגוף הוא הגורם שמרחיק את האדם מאהבת הזולת?

אם האדם היה מרגיש שהגוף שלו מטריד אותו, ולא נותן לו להתפנות לאהבת הזולת, שממנה מגיעים לאהבת ה', אז הוא היה מחפש איך להיפטר ממנו. וכרגע הוא לא מוטרד איך להיפטר ממנו, אלא דואג למלאות אותו. איך אפשר לצאת מדאגה תמידית לגוף ולהתחיל להתייחס אליו בצורה ביקורתית, לראות שהוא היצר הרע שלי?

להגיע להכרת הרע שהגוף הוא בור בלי תחתית, שכל הזמן דורש ואוכל את האדם, וכמה שהוא לא נותן לגוף, העבודה על הגוף שורפת ומכלה את ימיו, במקום שיפנה לעסוק בהשגת שלמות ונצחיות, במשהו נאור וגדול. לשנות את היחס לצורכי הגוף כהטרדה וכהפרעה, על החברה לספק לאדם כדוגמא, מתוך דוגמאות של החברים, מתוך הרוח שישנה בהם, לספק לו הסתכלות על הגוף כמו על שונא.

בדומה לאימא שבאה ובוכה, שהילד שלה גונב מדי יום כסף מהבית, והולך לשחק קלפים, להשתמש בסמים וכו', והורס לה את החיים ואת הבית עם משטרה וצרות, והיא לא יודעת מה לעשות. אבל אין מה לומר לה, אין לה רצון לתקן אותו, כי כמו תמיד בחיים, האהבה סותמת את השכל. אלא צריך להביא אותה למצב, שהיא תראה בעצמה, שהוא רע.

אם נותנים לה תרופה כלשהי שהיא מפסיקה קצת להרגיש, המוח והלב מתחילים להיות יותר מאוזנים, והיא מתבוננת על הבן שלה ומתחילה לבקר אותו: "איזה ילד זה, מתנהג כמו חיה, מה הוא עושה לעומת ילדים אחרים" וכו'. אם נותנים לה תרופה יותר חזקה, הביקורת שלה נעשית יותר חריפה, והיא מוכנה לתקן

אותו עד כדי להיפטר ממנו, שיקחו אותו לבית סוהר ויעשו איתו מה שצריך, כדי שיותר לא יתנהג כך. כלומר, היא מוכנה כבר לצאת מהאהבה העיוורת. ואת זה רק החברה יכולה לעשות. רק כוח זר יכול לייצב לאדם יחס אחר. ולא בצורה של הטפת מוסר כמו שנהוג בחינוך הרגיל: "תסתכל על עצמך איך אתה נראה, איזה בן אדם אתה" וכו', שכלל לא משפיע. אלא בדוגמה שהחברה נותנת לאדם, ששוטפת לו את השכל, היא יכולה להביא לו מבט יותר בריא על עצמו.

*

"הנהג מוצא בעליל, אשר ענין מתן התורה, היה מוכרח להתעכב עד זמן יציאתם ממצרים והיו לאומה בפני עצמה, דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים, אשר אז הוכשרו לקבלת הערבות האמורה ואז ניתנה להם התורה." כאן התקנון איזו חברה צריכה להיות. כזו שתסלק את המצרים, ושכולם בה יגיעו למצב שהם מרגישים, שהכל מסור בידיהם. ואין להם יותר מה לבוא ולהתלונן, שהובטח להם שיעברו גמר תיקון. אלא, כמו שאומר בעל הסולם: "הכל עכשיו בידיכם!" - ומעמיד את כולנו עם הגב אל הקיר.

האם אהבת-אם נחשבת מעשה אנושי?

אותה אימא, אם היא היתה חיה בג'ונגל, היא גם היתה יולדת תינוק ומתייחסת אליו באהבה. סימן שהיחס הזה בהמי ולא אנושי. "אנושי" נקרא כל מה שבא לאדם מהחברה, מתוך הסביבה, לא מהקרובים אליו שנקראים "להקה" ומה שמקבל מהם נקרא "בהמי", אלא מאלה שאין לו קשר דם איתם, שהם זרים לו. וכמו שידוע גם בקרב הביולוגיים, אהבה לתינוק היא בהמית.

האם יש לחברה כוח להעלות את עצמה מגשמיות לרוחניות?

לחברה יש כוח כזה. מאיפה? אם החברים באותה חברה רוצים להתייחס בצורה כזאת, הם כבר נמצאים בה, רק הכוח הזה סגור בפניהם, נסתר מהם, והם מזמינים מאותו הסתר שבו הם נמצאים יחד כגוף "אדם הראשון", הם מושכים ממנו אור מקיף. בעולם שלנו, בצורה שכלית והגיונית, אי אפשר בשום פנים ואופן למצוא כוח כזה. שום חברה, גם לא החברה האמריקאית, אין לה יכולת לספק ולמלאות ולו אחוז אחד באף אחד. אלא ההפך, חברה שחיה בג'ונגל ולפי השקפת עולמנו אין לה כלום, בה האנשים שמחים באמת ולא חשוב להם כלום. מי קבע שצריך נכס גדול? אם הקיבוצים בארץ לא היו מתפתחים, אלא רק משתפרים כל הזמן בהתחברות לכוח העליון, אולי הם לא היו פורחים כלכלית, בתוצר, כמו שחלקם היום, אבל לא היה חסר להם מאומה. מה פירוש "לא חסר"? לא היה להם מה שיש היום, אבל הם לא היו צריכים את זה.

איך חברה שלא נמצאת מעל הטבע, יכולה לעורר חוקים שהם מעל הטבע?

איך חברה שאינה מעל הטבע, יכולה לעורר חוקים מעל הטבע שישפיעו עליה, בלי רצון וללא קשר אליהם? כל הנתונים הללו נמצאים בפנים בתוכה, והיא כביכול משתוקקת אליהם. מה המקור להשתוקקות הזאת? יש בה הכנה כזאת, הנקראת "אח"פ דעליון נמצאים בגלגלתא עיניים דתחתון". דוגמה לכך, תינוק בוכה ואימא עושה, כמו שכתוב: "תבוא האם ותקנח את בנה". למה? כי הוא צורח. קיימת מערכת שבנויה לזה. השגיאה שלנו היא במחשבה שצריך לעשות ולבצע. האדם לא מבצע בחייו שום דבר. הוא צריך רק לתת הסכמה, רק נכונות. כמו שבעל הסולם כותב במאמר "בחירה חופשית", מהי בחירה? להתחזק במה שהבורא אומר: "לך רק בשביל הזה, אל תברח לשום מקום". והאדם שומר על עצמו להתקדם בו הלאה. רק שומר, וכל הזמן צועק לבורא: "תחזיק אותי! תחזיק אותי!", שיחזיק אותו ביד והוא יוכל להתקדם, כלומר, אם הוא צועק, שהבורא יבוא לעזרתו ויחזיק אותו. ויותר מזה לא צריך. לא שהאדם עצמו מבצע, רואה היכן הדרך והולך בעצמו, אלא הכל מוכן. וגם לחברה הכל מוכן. בעל הסולם אומר מהו התנאי שהחברים צריכים למלא כדי להיכנס לדרגה הבאה. לא לבנות דרגות, לא לתכנן ולא לשפר את הטבע שלהם, מי הם שיעשו זאת, הרי האדם בעצמו לא יודע מי הוא ומה הלאה. האדם צריך רק לתת מין

הסכמה כזאת של "אני רוצה", כמו שתינוק צועק "אני רוצה", וזה מספיק. את ההסכמה הזאת החברה צריכה, והיא מה שחייב להיות כלול בתקנון.

איזו צעקה "אני רוצה" נחשבת הסכמה לערבות?

נדרשת צורת צעקה מסוימת. לא צעקה כזאת: "טוב, אז אני רוצה", כמו בדוגמא של רב"ש, אם ילד צועק ברחוב, אף אחד לא שם לב אליו. אבל אם מבוגר בוכה ברחוב, כל אחד מסתכל. למה? כנראה שקרה משהו. מדובר על רצינות הצעקה, שחייבת להתבסס על הטבע הבהמי של האדם, על מה שיש לו. אין טעם לצעוק: "בורא אני רוצה אותך", בלי לדעת, מי רוצה? מה רוצה? לאן רוצה? אלא צריך לרצות את הבורא רק על ההבחנות, שהאדם מגלה בעצמו, ולא יותר, לא מעל הדרגה שלו. כדי לצעוק ולעורר את העליון, לא צריך להיות בדרגת העליון. צריך רק להתחיל, ולא לברוח מהמערכה. כמו שבעל הסולם אומר בפשטות, להסכים "נעשה ונשמע" - בעלמא, מעל הדעת לצעוק. ואז כולנו נראה, איך ה'שואב' הזה ישאב אותנו ישר פנימה לתוכו. הגישה הזאת היא נקראת שמשדלים לעבור מחסום.

*

"והנך מוצא בעליל, אשר ענין מתן התורה, היה מוכרח להתעכב עד זמן יציאתם ממצרים והיו לאומה בפני עצמה", כלומר, לא היו להם הפרעות אחרות, לא בכל אחד בתוך עצמו ולא ביניהם. "דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים", שהם בטוחים, שרק בהם, בידיהם, נמצא הפתרון, והם לא תלויים באף אחד אחר. אף אחד לא יכול לקלקל להם או לעזור ולהוסיף, הכל בידיהם שלהם. בכך הם נמצאים במצב, שביכולתם לספק לעצמם את כל המשך הדרך. בלי היכולת הזאת איך הם יגיעו ל"הר סיני"? "דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים"! אין לו שום תירוץ. לא שאין לו תירוצים, אלא האדם בטוח שרק הוא יכול. "אשר אז הוכשרו לקבלת הערבות האמורה ואז ניתנה להם התורה", אם הכל תלוי אך ורק בחברים, והם מסוגלים, ואף אחד לא מפריע להם, ולא יכול לעשות להם שום דבר, ובתוכם הם נחוצים ודרוכים לזה, אז לא צריך יותר כלום. הם בערבות ובתנאי לקבלת התורה. ו"קבלת הערבות" הכוונה, שהאדם לא מוציא שום דבר מתוך עצמו, מהבטן שלו, אלא נדרש ממנו לקמט קצת את עצמו. "ונמצא משום זה, אשר גם אחר קבלת התורה, אם יבגדו מעטים מישראל, ויחזרו לזוהמת האהבה העצמית מבלי להתחשב עם זולתם, הרי אותו שיעור הצטרפות המסור בידי המעטים מטרידים לכל יחיד מישראל לדאוג עליו בעצמו",

איך לאחר הסכמה פה אחד על הערבות, נותרה בהם אהבה עצמית?

לאחר שהם רוצים להגיע להחלטה לקבל את הערבות, ולהיות מועמדים לכוח העליון, ולהתעלות בפנימיות שלהם מעל כל המציאות, איך אחרי שהם מחליטים פה אחד, שוב הכל מתקלקל? נוסף להם רצון לקבל. הם עדיין לא נמצאים בגמר תיקון, אלא רק בקבלת התורה.

מהיכן באה הכרחיות ודריכות לקראת הערבות?

אם באמת רוצים להגיע לערבות, מגיעים למצב כמו שכתוב, או לקבלת התורה או ל"כאן יהיה מקום קבורתכם". לנקודה הזאת צריך להגיע. הם צריכים להכניס את עצמם עד כדי כך לרצון להשיג ערבות, שהרגשה כזאת תבוא.

מה ניתן לעשות בפועל עם מי שלא רוצה להגיע לערבות?

בפועל מתקיים החוק הכללי הגדול ביותר ברוחניות, הנקרא "חוק השתוות הצורה". הבורא ברא מצב שהנברא שווה לבורא. ומהרמה הגבוהה הזאת הכל הולך ומשתלשל כך, שקיום החוק הזה הולך ופוחת, וכל מדרגה יותר תחתונה נמצאת ביתר קלקול.

אם החברים בקבוצה משתוקקים לקיום החוק הזה, להיות בהשתוות הצורה עם הבורא, ברוחניות, בדביקות, כל אלה שאין בהם השתוקקות, יברחו ממנה, הם יגלו בעצמם, שהם לא עם הקבוצה. לכן אין צורך לגרש אף אחד, אלא הם יפלו וילכו. ככל שהחברים בקבוצה יהיו יותר דרוכים להסכם הערבות, יותר מכוונים אליו, אלה שאינם משתוקקים ינשרו ממנה יותר מהר.

לא צריך לדאוג ולהתחיל לסנן את החברה מי בסדר ומי לא. אלא רק בתנאי שרואים מישהו, שמלכתחילה לא נמצא בראש אחד עם הקבוצה, ויש לו כל מיני חשבונות אחרים. אז לא לרחם, ולנתק באכזריות, כי מדובר בחיים, הוא שם לנו רגל על כל החיים שלנו.

איך מבדילים בין סטייה מן הדרך לבין נפילה?

מהו ההבדל בין אדם שסוטה מן הדרך, שלפתע מתגלה שהוא בכלל לא נמצא בכיוון לבורא, לבין מצב רגיל של נפילה? איך ניתן להבדיל בין שני המקרים האלה, שבהם האדם לא רוצה להשתתף ולא רוצה לעבוד ומצפצף על כל החברים?

ההבדל הוא פשוט. ברגע שאדם נופל, הוא מת, ואז גם בנפילה אין לו חשבונות אחרים. יכולה להיות לו פתאום דאגה לכסף, או לאיזה תענוג בהמי מהצד, אבל הוא לא מחליף את מטרת החיים שלו למשהו אחר. מה שאם כן, מי שלפתע מתגלה שהוא לא עם החברים, רואים שיש לו מטרה אחרת, והוא רוצה להשתמש בקבוצה למטרה אחרת, ורוצה שהקבוצה תקבל צביון אחר וכו'. הוא נמצא בקבוצה כמו מצרי, שרוצה להנות על ידי ישראל.

מה פירוש לקמט את עצמנו?

לא עושים זאת בפעם אחת. החברים צריכים להכניס את עצמם כאילו, אבל לא ב"כאילו", אלא במשחק רציני, לרצות להגיע למצב שיקבלו כוח הנקרא "ערבות", שישפיע עליהם עד כדי כך, שלא יצטרכו סוף סוף לחשוב על עצמם, ויהיו משוחררים לעסוק בערבות, להיות פטורים מהדאגה לעצמם ולדאוג רק לזולת. לאיזה זולת? לכל מי ששייך לקבוצה, להיות מסור בלב ונפש, כדי להתחבר איתו לכלי קיבול להשראת הבורא.

האם הנחיצות להגיע לערבות היא מידית?

היא לפנינו! אחרת לא היינו עוסקים בצורה כזאת במאמר "הערבות". חייבת להיות ברית כזאת. ולמה קוראים להם "עם", "עם ישראל"? כי הם כולם יחד מלוכדים, מאוחדים ישר-אל, לבורא, בהשתוקקות שלהם לבורא, הנקראת "ישראל".

*

"כי אותם המעטים לא יחמלו עליו כלל", - על אותם המעטים שהם מצרים, הציבור לא ירחם כלל, אלא יחסל אותם. "וממילא נמנע קיום המצוה של אהבת זולתו לכל ישראל כולם כנ"ל", הם לא מפריעים לאדם לקיים "ואהבת לרעך כמוך", להגיע לתיקון, אלא בפנים בתוכו הם מכניסים את הרצונות שלהם, "באופן אשר אותם פורקי העול גורמים לשומרי התורה" לאלה שרוצים להגיע לערבות, "שישארו בזוהמתם באהבה עצמית, שהרי לא יוכלו לעסוק במצות ואהבת לרעך כמוך, ולהשתלם באהבת זולתם בלי עזרתם, כאמור". בעל הסולם אומר מה יקרה הלאה, בסיבוב השני, לאלה שהסכימו ונחלשו.

*

"והנך מוצא בעליל, אשר ענין מתן התורה, היה מוכרח להתעכב עד זמן יציאתם ממצרים" להיפרד ממצרים, "והיו לאומה בפני עצמה", בלבד, בלי אלה שלא מסוגלים לרעיון הזה. "דהיינו עד שכל צרכיהם יהיו מסורים בידיהם בלי תלות באחרים, אשר אז הוכשרו לקבלת הערבות האמורה ואז ניתנה להם התורה". ניתנה להם

התורה, ואז מה הלאה? "ונמצא משום זה, אשר גם אחר קבלת התורה, אם יבגדו מעטים מישראל, ויחזרו לזוהמת האהבה העצמית" כלומר, למרות שהם מישראל וגם הם קבלו את התורה, בכל זאת הם ר"נסוגה". "מבלי להתחשב עם זולתם, הרי אותו שיעור הצטרפות המסור בידי המעטים מטרידים לכל יחיד מישראל לדאוג עליו בעצמו, כי אותם המעטים לא יחמלו עליו כלל, וממילא נמנע קיום המצוה של אהבת זולתו לכל ישראל כולם כנ"ל, באופן אשר אותם פורקי העול גורמים לשומרי התורה שישארו בזוהמתם באהבה העצמית", כלומר, אלה שאחרי קבלת התורה מוכנים להמשיך בדרך, נקראים "שומרי תורה". אלה שאחרי קבלת התורה לא מסוגלים, מפני שעלה בהם הרצון לקבל, התחלפו בהם הרשימות, הם לא מצרים, הם נקראים "פורקי עול", ואותם חייבים לתקן, להרוג, שגם זה תיקון. בתשעה באב כל הדור היה נשכב בתוך קברים. מוות זה תיקון.

איך יתכן שאחרי קבלת תורה תהיה בהם נסיגה?

כל רגע ורגע עולות רשימות חדשות, ועולה הרצון לקבל, וחייבים להשיג תורה. מהי "קבלת התורה"? נותנים לאדם כוח להתחיל לתקן את הרצון לקבל, שעולה בכל פעם. וככל שהרצון לקבל עולה, גובר ההכרח לממש את התורה, להשתמש בה, על פני הרצון לקבל. השימוש בתורה על פני רצון לקבל שהולך וגדל, מביא את האדם לתיקונים, לבנייה הדרגתית של פרצוף רוחני. אבל אם הרצון לקבל עולה, והאדם לא יכול להשתמש בתורה כדי לתקן אותו, אז הרצון לקבל שלו נעשה יותר גדול מהתורה שהוא מקבל, והוא הופך ל"פורק עול". מה צריך לעשות? לתקן. אבל מפני שהאדם נמצא בקשר אחד, במנגנון אחד, במערכת אחת, עם כל יתר הנשמות הנקראות "ישראל", הקלקול שלו מקלקל את כולם, והם לא יכולים לזרוק אותו, אלא חייבים לתקן אותו. ובהבדל, מי שנמצא בנפילה, בירידה, שלא מסוגל, ש"נפל תחת משאו", כתוב שצריך לעזור לו. ויש חוקים. הגמרא אומרת, אם רואים בדרך שהחמור שלו נפל, חייבים לעזור לו - לפרוק את המשא מהחמור ולהעמיד את החמור. ואם הוא נופל שוב, שוב צריך לפרוק אותו ולהעמידו על רגליו.

איך היחיד צריך לנהוג - להתבטל בפני החברה או להנהיג אותה לעבר הרעיון הזה?

אם מוסכם על החברים שהולכים בדרך, וברור להם שהסכם הערבות קורה ביניהם, אז אלו שלא מוכנים לקיים את ההסכם והתקנון, מיד נושרים, לא חשוב איך, או יוצאים לקבוצת חוץ, או לקבוצה יותר חיצונית. והחברים עצמם ממשיכים ופועלים בצורה מירבית כדי שיתקיים בהם כלל הערבות. הם על ידי החיבור ביניהם רוצים, וכל הזמן חושבים ומייחלים, לקבל את הכוח שנקרא "ערבות", שאף אחד לא ידאג לעצמו. ופתאום חבר אחד נופל, ואחריו שני ושלישי. אבל לאחר שיש הסכמה על הערבות, החברים חייבים להתייחס אליהם כנופלים בדרך, ולחזק אותם, ולטפל בהם, מפני שהחברה כלולה מהם והם מהחברה, והמחלה מתפשטת. המצב הזה נחשב שחבר נפל, ולא שהוא "עריק" או "מצרי".

איך צריך להתבטא רצון כללי לערבות?

הערבות צריכה להתבטא יותר ברצון פנימי, בכוונה, במשיכה, בצפייה, ולא כל כך במעשים חיצוניים. בדרך כלל בחיצוניות עושים מספיק ודי, אבל בנחישות הפנימית חלשים. מעשים מרובים לא נותנים מקום לפעולה פנימית. חייבים לנוח מעט ולפנות מקום במוח למחשבה על הערבות. צריך לחשוב על זה. אבל כנראה שגם ביטוי פנימי של הערבות, צריך להיות על ידי החברה, רק ביחד, רק בהסכמה, וכל פעם מחוזק מאוד על ידי החברה.

מה זה לחפש עכשיו ערבות?

האם הערבות, היא הדאגה שלנו, משך כל הזמן שאנו נמצאים בעולם הזה בהכרה, לא בשינה וכו'. כמה ואיך כל חבר דואג מתי יקרה לו, ולכל החברה שלו, נס הערבות, שהוא יקבל מהחברה הרגשה של ביטחון, הרגשת הערבות, ויפסיק לדאוג לעצמו.

"הערבות" - שיחה (7.11.03 [ב'] - ש) עמ' 28 מתוך 112

הביטחון הזה לא צריך לבוא כישועה מהבורא או מהלימוד, אלא חייב להיות מורגש באדם שהחברה מספקת לו אותו - עד כדי כך הוא מכור לחברה ומסור לה, רוצה או לא רוצה. הבורא כביכול הלך ולא משתתף, ושם תנאי שאם רוצים אותו, צריך לעשות שיהיה בפנים.

האם הערבות היא פעולה אישית או קבוצתית?

"ערבות" זה כוח שבא מהחברה אל האדם, שעוזר לו לא לדאוג לעצמו, ואז הוא נעשה חופשי ופנוי לדאוג לחבריו. אם האדם רוצה לדאוג לזולת, ולא לעצמו, ודואג שזה יקרה, ומצפה לכוח הערבות, ועושה את המאמצים הללו יחד עם עוד אנשים שנמצאים איתו במעגל, הדבר קורה. ולא חשוב למי צועקים, יכולים לצעוק לבורא או לצעוק אחד לשני, כל אמצעי הוא טוב, רק העיקר לצעוק יחד, ורק לכיוון קבלת הערבות.

איך צריך להתייחס לערבות בקבוצה העולמית?

הקבוצה העולמית מקבלת הכל מהקבוצה הפנימית. מה שיהיה בה, הם יקבלו ויפנימו. אצלם הדבר הרבה יותר פשוט. הבעיה נמצאת בקבוצה הפנימית בישראל.

האם דרישה לקבל את כוח הערבות חייבת להיות 24 שעות?

מה עוד צריך לרצות בחיים, אם לא לקבל תורה? לכוח הערבות חייבים לדאוג 24 שעות ביממה. איך אני יכול? אני לא יכול. אלא החברה בהקרנה הדדית של הרצונות הללו אחד על השני, יכולה לספק לכל חבר את הנחיצות בערבות.

בסוכות הרגשנו, שאם מתאספים במקום אחד ועושים פעולה אחת של כמה ימים, הדבר אפשרי, אז צריך לעשות אותה פעולה גם בתנאים אחרים. והקבוצה העולמית, יש לדעת, היא לגמרי תלויה בקבוצה הפנימית בישראל. אם הערבות תתרחש בקרבנו, אצלם לא תהיה שום בעיה. הם נכנעים, הם מוכנים, הם יעשו הכל כדי שכוח הערבות ישרה עליהם מאיתנו.

ולכן אנחנו אשמים במצבם. אולי מוקדם לומר אשמים, אבל אנחנו קובעים את מצבם ובסופו של דבר אשמים.

האם כל החברים בשלים באותה מידה או לא?

מה התנאי שלפיו בודקים? כל הגברים מגיל עשרים ומעלה נכללים במה שנקרא "עם ישראל". מה פירוש הדבר? אם מלכתחילה יש לאדם רצון והוא בא ללמוד קבלה, אין לנו סמכות להתחיל לחטט בתוכו ולבדוק אותו. אם הוא בא ורוצה, ורוצה להיכלל בתקנון, הוא יכול להיכנס.

התנאי פשוט מאוד. אם האדם נכנס לתקנון הרוחני של הקבוצה, שמוכן לקבל על עצמו שהוא יהיה כל הזמן הדאגה והמחשבה שלו. שמה שכתוב בתקנון הזה הוא רוצה שיקרה לו. ומהתקנון אפשר לקבוע תנאים חיצוניים. אבל כעיקרון זה התנאי שצריך למלאות.

מ"גיל עשרים ומעלה" הכוונה מהדרגה המינימלית שבה האדם נקרא "בוגר". "ראוי למצוות" נחשב גיל עשרים ולא גיל שלוש עשרה. מי שראוי למצוות יכול להיכנס לקבוצה. הוא יכול להיות "חכם", "ותיק", הנקרא גיל שלוששים, ארבעים, שישים, ויכול להיות מתחיל, שלא יודע כלום עדיין, חוץ מרצון שיש בו, שזה נקרא "גיל עשרים".

מה האדם חייב לדאוג בעצמו?

האדם חייב בדו"ח יומי. הוא מחויב כלפי החברה לבדוק את עצמו בכל יום ויום כמה הוא היה או לא היה בדריכות לערבות, בכוונה אליה, אם הגיע או לא הגיע, וכו'. צריך לחשוב איך לעשות זאת, האם לפני השיעור, אחרי השיעור, בפרהסיה או כל אחד בתוך עצמו.

איך אפשר להחזיק במסר של מאמר הערבות ולהינעל רק עליו?

כאשר קוראים את מאמר "הערבות" (או מאמרים אחרים), תוך רגע האדם בורח מהרעיון, ואותו רעיון של הערבות טובל בתוך מחשבות ושאלות אחרות. איך האדם יכול להמשיך ולהחזיק ברעיון הזה? לא די שלכל אחד מאיתנו יש פחד לצאת מהשיעור, מתוך עצמו, ממה שהוא טוב שננעל עליו, שהבין סוף כל סוף איך עליו להיות בחייו, עכשיו יבואו כל ההפרעות מהחיים האלה, והוא יצטרך לצאת לעולם החיצון, לעבודה, לבית, ששם יתחילו לדבר איתו במילים אחרות.

איך נשמור על הקו הדק הזה, שרק עכשיו תפסנו אותו ועוד רגע קט הוא עלול להעלם לנו? מי אחרי דקה זוכר על מה דיברנו? מהי הערבות? ממי מקבלים? איך ולמה? איך אפשר להישמר כל הזמן באותו רעיון? איך אפשר להיזכר בו וללבוש אותו?

אם כל החברים לא יבינו, שאף אחד לא מסוגל להחזיק ברעיון, לא כל שכן כלפי ההפרעות שהבורא שולח לנו בכוונה, שהוא יודע איך לבלבל את האדם, אם כל החברים בקבוצה, לא יחליטו שהם רוצים, לא נצליח. עלינו לנצח את הבורא בערבות, כמו שכתוב: "ניצחוני בני". הניצחון הזה יבוא רק על ידי שכולם יחליטו כקבוצה, שכך עושים, ולא שכל אחד ואחד יחליט לעצמו.

*

"הרי לעיניך, שכל ישראל ערבים זה לזה, הן מצד הקיום והן מצד השלילה, כי מצד הקיום, דהיינו אם מקיימים הערבות עד שכל אחד דואג וממלא כל מחסורי חבריו, הנה נמצאים משום זה שיכולים לקיים התורה והמצוות בשלימות דהיינו לעשות נחת רוח ליוצרו. והן מצד השלילה, דהיינו אם חלק מהאומה, אינם רוצים לקיים הערבות, אלא להיות שקועים באהבה עצמית, הרי הם גורמים לשאר האומה להשאר שקועים בזהמתם ובשפלותם מבלי למצוא שום מוצא כדי לצאת מעמידתם המזוהמת."

רואים עד כמה קשה לעשות הסכם ערבות בחברה רוחנית, שהיא קבוצה חזקה וביצועית, לא כל שכן ערבות בעם ישראל כולו או בכל העולם, איך אפשר לבצע הסכם כזה, הוא נראה לגמרי דמיון פרוע, פנטזיות כאלה, שמי דרש, מי כתב?

למה? מפני שחושבים שחייבים לבצע משהו. אבל רק צריך להיות בהסכמה שהערבות תקרה, ואז היא תקרה. ולכן אין מה לדאוג, מה יהיה עם כל העולם? מתי כל העולם ירצה? מתי יתרחש הסכם ערבות עולמי? איך מכל הרשעים האלה, אותם בורים, אגואיסטים, שונאים, תצמח ערבות? איתם אין בעיה, האור יסדר את הכל. ניצוץ אחד וכולם מתחילים לעמוד על הרגליים או על הראש. אלא הבעיה היא ההכנה, האם בקבוצה הפנימית החברים דרוכים להסכם הערבות, או לא.

ובעל הסולם כותב בסוף "הקדמה לספר הזוהר", שאם כל העוסקים בעבודה פנימית, יהיו דרוכים לקראת הערבות, כל העולם ירצה פתאום הסכם ערבות, וגם הוא יעשה דרוך אליו, וגם בו הוא יתבצע. המפתח אצלנו. ואין לנו מה לתהות איפה כל העולם. הערבות אינה תלויה בהם, כמו שאינה תלויה בנו. אלא צריכים הכנה לערבות בלבד, לרצות שהמכונה הזאת תתחיל לעבוד - אבל כולנו יחד!

*

מהו תקנון?

קודם כל חייבת להיות מטרה, מי שעושה ללא מטרה נקרא "לא שפוי בדעתו". צריכה להיות מטרה ורצון להגיע אליה. כדי להגיע אליה צריך לקיים סדר פעולות מסודרות, מכוונות, מוסכמות, שעל ידן החברים בטוחים, לפי השכל שיש להם בינתיים, שהם יגיעו למה שקבעו כמטרה.

לאחר שהמטרה ברורה, צריך להתחיל לבדוק מהמטרה הזאת ואילך, איזה פעולות ממצבנו הנוכחי ואילך יכולות להביא אותנו להשגת המטרה. הפעולות הללו נקראות "תקנון". תקנון לא חייב לכלול רק מה שמבצעים עכשיו, אלא גם את השלבים הבאים שרוצים להשיג, ועניינים נוספים. אבל החשוב ביותר, מה התוצאה ממנו. התוצאה מקיום התקנון חייבת להיות, שמתוך הקבוצה נגיע לקבלת הערבות. שהקבוצה תהיה מסוגלת לספק ערבות לכל חבריה. ועל היתר בכלל לא צריך לדאוג.

אם קובעים שהערבות היא המטרה, מה צריך לכלול התקנון כדי להגיע אליה?

אם הערבות היא לעת עתה סוף המטרה, מה שעומד כרגע על הפרק, החברים כדי להגיע לערבות צריכים להיות דרוכים אליה, לרצות שהיא תקרה. מה פירוש לרצות שתיקרה ערבות? שהקבוצה תשפיע לי ערבות. איזה יחסים צריכים להיות לי בקבוצה ולקבוצה כלפי כל אחד, איזה מעשים צריך לעשות, איזה תנאים צריכים להיות, כל זה נקרא "תקנון".

האדם מרגיש, שיש לו ראש קטן, שהוא לא מסוגל, ששוב אומרים לו אלף ואחד דברים, שמתחילים לבלבל אותו, והוא לא יודע מה יותר טוב בשבילו, להיות כל הזמן בכוונה אחת, או לא. אבל החיים שלנו מורכבים, וכל רגע באות הפרעות, וישנם הרבה סוגי אנשים והתייחסויות שונות, לכן יש צורך לפרט יותר, מה קורה אם מתרחקים לצורה אחרת, איך מגיעים חזרה לאותה דריכות לערבות. והכל צריך להיות כלול בתקנון. אם כך, מהו "תקנון"? תקנון צריך לכלול בתוכו מצבים שונים בקבוצה, שאם האדם נמצא בהם, הוא מגיע לאותו מצב הנדרש ממנו.

איך בידי החברה להשפיע על החבר באמצעות התקנון?

לחבר לא בא לקום בבוקר, והוא בא ללמוד פעם אחת בשבוע. אולי הוא בסדר, יש לו דבר אחד שהוא נעול עליו ושומר עליו בהתמדה, וכביכול אין מה לדרוש ממנו. והקבוצה צריכה להחליט אם הנוכחות הזאת מספיקה או לא, ומה נחשב נוכחות מספקת, ואיך. כלומר, החברים צריכים לקשור את הנוכחות שלו בשיעור, לחיים במסגרת של קבוצה רוחנית.

מהי החשיבות המיוחדת בבניית התקנון?

מדובר על מה יהיה מחר. מה זה "מחר"? עוד רגע. החברים הולכים לאכול, וכבר שוכחים על התקנון. נמצאים במחשבות אחרות, במצבים אחרים, ביחסים שונים, החברה משפיעה על כל אחד בצורות שונות. ואז מה האדם צריך לעשות? איך הוא צריך להתנהג, למצוא את הדרך בעצמו, או שהחברים יבנו לו מערכות עזר? אולי החברה צריכה לחייב את האנשים באמצעים שונים, כמו למשל, שכל חבר יכתוב, כמה פעמים הוא היה או לא היה, יצא או לא יצא, מאותה מחשבה? כלומר, הפעולה היא פעולה מחשבתית, רצונית, שהאדם רוצה שהחברה שלו תהיה כזאת. אבל מה פירוש "רוצה"? הרצון הזה חייב לתפוס בנו נפח. סתם רצון, אם נשאל את כולם, כולם רוצים. אבל כדי שהערבות תתממש, מקבלים הפרעות למיניהן. ואז איך לבסס את רעיון הערבות על הפרעות, התהליך הזה הוא נקרא "תקנון".

למה גם במסגרת של קבוצה רוחנית זקוקים לתקנון?

אם מדובר רק על מחשבות, אז הכל פשוט מאוד. אם האדם נמצא בהכרה עצמית, בשליטה עצמית, אז הוא מרגיש מתי הוא יוצא מאותה מחשבה. מתי הוא לא בדיוק חושב ודואג על החברה, שתהיה לכל החברים הרגשת הערבות, שהוא לא בדיוק חושב רק על הסכם הערבות, אלא חושב גם על משהו אחר, שעוד דברים נעשים לו חשובים.

אם האדם נמצא כל העת בעבודה כזאת, אדרבה. אבל בחברה עדיין לא נמצאים עד כדי כך בפנים. המצב האידיאלי, שכל אחד הוא כמו נהג, ששולט על ההגה, ומתמרן בין מכוניות שנוסעות ברחוב, ויודע בדיוק מה מרחק התמרון שיש לו ואיך הוא יעבור, ושולט בפעולת הרגליים והידיים שלו, לא קורה עדיין בחברה. כל חבר נכנס לתוך הנקודה הנכונה, ואחרי רגע באות לו הפרעות והוא בורח ממנה. ואז איפה נמצאת כל החברה עצמה?

ולאחר שכולם התפזרו כמו ילדים, למרחק עצום מהנקודה הנכונה, השאלה היא איך לחזור ולאסוף אותם, ושוב לאגד את כולם לנקודה אחת? אם שולטים במחשבה, אז כולם שומרים כל העת להיות עם המחשבה באותה נקודה. אבל אם יוצאים משליטת המחשבה, צריך להתלכד חזרה על ידי מסגרת חיצונית, לא מחשבתית

ולא רצונית, כי במחשבה וברצון כולם כבר יצאו מהרעיון הזה. לכן קובעים מסגרת. ומסגרת יכולה להיות גם סתם איזו שריקה, שאז על כולם לחזור ולהתאגד.

איזה מסגרת חיצונית תלכד את החברה סביב רעיון הערבות?

בכללות, צריך לקבוע פעולות חיצוניות, לכל מצב שהאדם נמצא, כי הפרעות לא חסרות לאף אחד, וצריך לכבד את ההפרעות האלה, ולא להתרגז עליהן, אלא ההפך, אם יש הפרעות, סימן שבכוחנו לעבוד איתן. רק מה הבעיה? שצריך לבנות מסגרת נכונה לממש את ההפרעות האלה להתקדמות. לבוא עם הפרעות לנקודת החיבור בינינו, ואז מתוך הנקודה, שנצטמצם לתוך הנקודה עם ההפרעות, נגדל כלפי מעלה. מתוך הנקודה הזאת נתחיל לעלות מעלה, ויהיה לקבוצה 'שפיץ' כזה שכל הזמן גדל.

המסגרת החיצונית הזאת היא נקראת "תקנון", והיא פעולות והמצבים שאפשר להגדיר אותם בכתב. אבל בקיומה של המסגרת הזאת נמצאת עבודתה של הקבוצה, כי אותה החברים קובעים. על החברים לחפש מה יכול להועיל לחברה, חוץ מרצון וכוונה שאותם ההפרעות מיד מוחקות, ולהשתדל במסגרת חיצונית, במעשים חיצוניים שונים, בלימוד, בקשר טלפוני, במחשבה משותפת, ועוד, לעשות מעשים כמה שיותר מכוונים לצורך בערבות.

אבל בלי לדרוש מכולם להתאסף כל רגע, או לטלפן כל הזמן, או לפעול בלי הרף, אלא לחפש בחכמה מעשים חיצוניים, או ליתר דיוק, סימנים חיצוניים, שחבר שלא נמצא במחשבה החברתית על הערבות, ייזכר דווקא בה ולא בשום דבר אחר. ולא סתם שייזכר, שיש רוחניות ובורא, שכדי להגיע אליו צריך חברה, ובגלל זה צריך ערבות. אלא כל החכמה בבניית התקנון, היא איך להפיל על כל החברים פעולות ומצבים חיצוניים כאלה, שהאדם מיד יכנס לתוך החיסרון שאין לו ערבות. והחיפוש עצמו, הוא מה שבונה את החברה.

שיחה (9.11.03)

"הערבות"

אות י"ח - אות י"ט

"כל ישראל ערבים זה בזה", או זה לזה. ויש הבדל. "זה בזה" ערבים במצב שנמצאים ב"אדם הראשון". המצב השלם שבו אנו נמצאים מלכתחילה, ושנבנה כך מלמעלה, ולאותו מצב עלינו להגיע בעצמנו, מלמטה, מהעולם הזה - "בעודם שנמצאים כאן בחיי חיותם בעולם הזה".

מהמצב הזה, ש"נשמת אדם הראשון" נמצאת בדבקות עם הבורא, שנברא נמצא בדבקות, בשלמות, בנצחיות, בהתאמה מלאה לבורא, מהמצב הזה באים אלינו כל החוקים, שאנו הנמצאים בדרגה האחרונה, הרחוקה ביותר מהמצב הזה, חייבים בהדרגה לממש, לקיים, ליישם אותם על עצמנו, ובכך להתקדם ולחזור לאותו המצב.

כלומר, הערבות היא החוק הכללי, שחייב להיות קיים בינינו, אם ברצוננו להגיע לתיקון, למצב של נשמה אחת, שמקבלת את התגלות האלוקות, שמתמלאת עם הבורא. והחוק הזה, כמו כל יתר החוקים והעצות לתיקונינו, בא מהמצב העליון הזה.

ובמאמר "הערבות" בעל הסולם מסביר מהו המצב הזה, שנמצאים בו כנשמה אחת. שהמצב המקולקל שלנו, מקולקל רק כלפינו, ובעצם נמצאים באותו מצב, ושום דבר לא משתנה - "אני הוי"ה לא שינית". כי למקובלים שמשיגים את המצבים המתקדמים, בעלייה במדרגות הרוחניות שלב אחר שלב, מתגלה ששום דבר לא משתנה, הכל קיים, רק כלפינו הוא נסתר, ורק על ידינו יכול להתגלות.

וכל החוקים הללו שמסביר מאמר "הערבות", תכליתם לגלות לנו את המצב האמיתי, היכן אנו נמצאים. ולגלות אותו יכולים רק ביגיעה עצמית, שהאדם רוצה לחזור לאותו המצב. כמו שבעל הסולם מסביר ב"פרי חכם - אגרות" (מכתב בדף ס"ד), שמתחילת דרכו, משך כל העלייה עד גמר תיקונו, האדם רק הולך ומשיג ביגיעתו העצמית את אותו מצב הראשון של דבקות כנקודה בשורש. אלא שעל ידי יגיעתו, הוא מוסיף את הכרתו ומרחיב את התמונה, מרגיש אותה פי תר"ך פעמים יותר ממה שהרגיש קודם.

קודם הוא היה כטיפת זרע, כנקודה שדבוקה בבורא, וכעת שחוזר אליה ביגיעתו העצמית, הוא זוכה למצב, שמקבל את כל הקומה, את כל קומת הדבקות שלו עם הבורא, ונעשה שווה בקומתו לבורא. למצב הנקרא "זו"ן דאצילות נמצאים בזיווג דלא פסיק בקומה שווה".

והתיקונים הללו באים בזה אחר זה. בהתחלה התיקון בא רק לאדם אחד הנקרא "אברהם" ולתלמידיו, לקבוצתו הקטנה, שנקראת "משפחתו". שהם לא נזקקו לערבות, מפני שהעביות שהיתה בהם, הקירבה שהיתה ביניהם, כמות האנשים שהיתה להם, היתה כמות כאיכות, כי הרצון לקבל עוד לא נגלה בהם.

אבל כמות נקראת "מיעוט הרבים שניים", שאם יש שניים, הם כבר יכולים לעסוק בכל מה שיש בכלל. אז למה בעל הסולם אומר, שהכמות חייבת לכלול אנשים רבים? כי יש כאן גם עניין איכותי, של ירידת עם ישראל למצרים כדי לספוג מהמצרים רצון לקבל נוסף. הכוונה לא לתהליך ההיסטורי, למצב שהגופים ירדו למצרים, אלא לשלבים של התפתחות הרצון לקבל בבני אדם, קודם לעביות א' וב' ואחר כך לעביות ג' וד', שבכל שלב של שינוי ברצון לקבל, זקוקים לתיקון שונה.

רואים את השלבים האלה בכל מה שעוברת האנושות. מה עוברים עמים אחרים במקביל לעם ישראל. בשעה שעם ישראל היה בתקופת האבות, ולא היו צריכים עדיין תורה, אלא מספיק היה לאברהם למסור את העצות שלו, כדי שכל אחד ואחד יוכל לתקן את עביותו הקטנה, ולהגיע לדבקות עם הבורא, ולהרגיש את האלוקות, כלומר, לקבל את כל התורה כולה מתוך זיכוך. גם ביתר העמים לא נזקקו לאמונות מיוחדות ולדתות. אלא התרבויות של כל העמים היו עדיין יחס אישי כלפי הטבע.

ובזמן שעלתה העביות בעם ישראל, והשתדלו לתקן אותה, ביציאת מצרים, בבית ראשון ובית שני, התחילה בזמן יציאת מצרים תקופה של שינויים ביוון. ובזמן תקופת בית ראשון ובית שני בעם ישראל, החלה בהתאמה גם בעמים אחרים התפתחות הדת. רומא החליפה את יוון, והמיתולוגיה היוונית נפלה יחד עם העביות הקודמת, והחלו להתפתח הדתות. ברומא הנצרות, בהודו הבודהיזם, בסין קונפוציוס ועוד.

כלומר, העביות הזאת שעלתה בכל העולם, בכל האנושות, גרמה בהתאם לזה לתגובה שהאדם מחפש. והקבוצה של אברהם מפני שהיתה דבוקה לבורא, היתה חייבת עם העביות שעלתה, לקבל שיטה חדשה איך

להישאר בדבקות ולהוסיף עליה. איך לעשות עוד צעד לכיוון החזרה למצב של "אדם הראשון". ולכן היו צריכים לקבל את התורה. ולהיות ביניהם בקשר ברמה אחרת, ממה שקודם בעביות הקלושה. אלא שלאחר התפתחות העביות, כתוצאה מהרוחניות גם בגשמיות, הם יורדים למצרים ויוצאים ממצרים. ומשום שכל מעשה בגשמיות, הוא תוצאה מהתפתחות פנימית בנשמות, היו חייבים כבר לקבל שיטה, איך לשמור את הרעיון של הדבקות עם הבורא, בעביות המחודשת. והשיטה הזאת היא נקראת "תורה".

כלומר, הערבות היא תנאי. שאם לפני המצב של "מצרים", בשורשים, ב"אבות", בחג"ת, שאין עדיין עביות, אלא חסד, גבורה, תפארת, הם כנגד כתר, חכמה, בינה, בתוך הנשמה, שהעביות עדיין לא נחשבת עביות, הם שורשים לנצח, הוד, יסוד, שמתחיל להיות נה", שמתחיל להיות רצון לקבל, אז התנאי שכלי יהיה מתוקן וראוי לדבקות, לקבלת האור, הוא ערבות בין חלקי הכלי.

ומפני שצריך בכוחות עצמנו להשיג מלמטה למעלה, את המצב שנברא מלכתחילה על ידי הבורא, לכן היגיעה היא בערבות. כי העלייה מלמטה למעלה בדרגות הדבקות, היא בלא ידיעה, בלא כוחות, בלא הבנה, בלא הסכמה מראש למה שיהיה. אלא רק הבעת רצון בעלמא, למה שעדיין אינו ידוע, אלא הולכים ומתוך האורות המקיפים מעוררים מהרוחניות חן דקדושה, הבנה שהמצב הזה הוא הרצוי, מפני שהוא עליון.

ואז פועלים לערבות, כמו שאומר בעל הסולם במאמר "הערבות", כלומר, לתיקון שבתוך הכלי, לגלות את האור שנמצא וממלא את הכלי. כי המצב שהבורא נמצא בתוכנו, הוא קבוע וקיים, ולגלות אותו אפשר רק על ידי פעולה בינינו הנקראת "ערבות". ועד כמה שהעביות הולכת וגדלה, צריך שהערבות תהיה יותר ויותר חזקה.

ורואים את זה גם לפי התהליך ההיסטורי, שביציאה ממצרים, שספגנו עביות, עם ישראל היה חייב לקבל על עצמו את הדרגה ראשונה של הערבות, הנקראת "מעמד הר סיני", "כאיש אחד בלב אחד" באותה העביות שהתגלתה, וכך זכה לתורה. ואחר כך היו צריכים יחד להגדיל את ההשתתפות בערבות, לכן הלכו במדבר ועשו עבודות ביניהם, וחלוקה לשבטים וחלוקה של העם לכוהנים, ללוויים וליתר העם, שגם הסתדר לפי סדר החלקים שנקבע שם. וכאשר לומדים אותם, רואים שכולם תיקונים לאותו הכלל הנקרא "ערבות" - חיבור לכלי אחד בצורה מתוקנת, שכל אחד מקיים קשר עם אחרים לפי שורש נשמתו.

ובבניית בית המקדש מגיעים בצורה ממלכתית לקיום עניין הערבות והקשר ביניהם. כלומר, למרות שהתנאים הפנימיים משתנים בכל אחד ואחד, כי הרצון לקבל שלו גדל כל הזמן ובווער, ולמרות שגם בכל האומה משתנים מתוך כך התנאים החיצוניים - מדרגת בינה והלאה מגיעים לארץ ישראל, נכנסים אליה, נלחמים נגד האומות ומתחילים להיבנות - למרות שעניין הערבות מתחיל לקבל כל פעם צורות נוספות, בכל זאת נשמרת בו אותה אידיאה שחייבים להיות ערבים זה לזה וזה בזה. "זה לזה" בצורה הגשמית, ו"זה בזה" בצורה נפשית, הרוחנית, שמתערבים זה בזה בנשמה, שכל נשמה כוללת את כל הנשמות.

ובבית המקדש הראשון, כאשר שוב פרץ הרצון לקבל, היה צורך להגיע ליתר תיקון של הערבות, של ההתחברות אחד עם השני, בדרגה גבוהה הרבה יותר של רצון לקבל, ולא יכלו מסיבות פנימיות ומסיבות חיצוניות גם מתוכננות. ולכן נחרב בית המקדש, ועם ישראל יצא לגלות בבל. ובהתכללות עם הגלות שוב מקבלים תוספת רצון לקבל, ומתחברים כפי שמסופר במגילה על מרדכי ואסתר, ומהשתדלות להתחבר זוכים לחזור במעט לעניין הערבות, אבל לתקופה אחרת.

בחיבור שהיה בתקופה בית ראשון, הנהיגו את העם הנביאים, שהיו בקשר הדוק עם הבורא, בדרגה מיוחדת מאוד של חיבור. באותם זמנים כל העם היה בחיבור, אבל הנביאים היו מחוברים עם הבורא בצורה מיוחדת, גלויה, לפי עביות מיוחדת שהיתה בהם. שגילו הרבה יותר ממה שהעביות שהיתה מיתקנת בעם. וכאשר חזרו מבבל לתקופה אחרת, שנקראה "תקופת חז"ל", כבר לא היתה נבואה אלא התקשרות עם האלוקות של מוחין דנשמה. והערבות בעם כבר לא היתה ערבות כוללת, אלא חלק מהעם נמצא בערבות ולכן בהשגת האלוקות, וחלק מהעם כבר לא. כך בבית שני.

וגם הערבות הזאת החלה להידרדר, עד שהגיעה לשנאת חינום. שעלה מאוד האגו וגדל מאוד הרצון לקבל, וכבר לא ניתן היה לעשות תיקונים עליהם, ואז גם החוק המחייב להיות ערבים זה לזה הפסיק להתקיים. והקלקול הזה בין הנשמות התגלה בפועל בגשמיות, בחורבן בית המקדש השני וביציאה לגלות רומי.

גלות הוא מצב מיוחד, שבו אי אפשר להיות בקיום וברצון לערבות. ויש בו הסתרה על כל מושג הערבות, שצריך להיות ערבים זה לזה, שיש דחף כזה, שצריך לגלות עניין בזה. אין שום מודעות, הרעיון כאילו נעלם. עד שבסוף כל אחת מהגלויות שוב עולה עניין הערבות למודעות, ומתחילים להבין שבו תלויה כל הגאולה והחזרה למצב המתוקן. כמו בימי מרדכי ואסתר בבל, וכמו בדורנו אנו.

שלכן קיבלנו, אומר בעל הסולם, את מדינת ישראל ואת היכולת לחזור אליה. וכעת עלינו לקיים בה את חוק הערבות, ואז נזכה לקבלת התורה ולגמר התיקון. כי מה שעתידי להתגלות בנו, יתגלה בנו ברמת העביות הגדולה ביותר, ואחרי כל הקלקולים וכל התיקונים, שעברו הנשמות בירידתם לדרגה הנמוכה ביותר. במצבנו, אם נקיים את חוק הערבות, אז נגמור את כל העבודה שעל הנשמות לעבור בהתלבשותן בגופים. לכן הערבות זה התיקון היחידי שעלינו לבצע, הכולל בתוכו את כל יתר התנאים שצריך לקיים, וכל התכונות שצריך לרכוש, כדי להיות כלי אחד להשראת האור העליון. ועלינו ללמוד אותו, לפי קנה המידה הזה למדוד את מידת ההתקדמות שלנו והאם היא בדרך.

וכמו שעניין מתן תורה, אומר בעל הסולם, התעכב עד זמן יציאתנו ממצרים, כי אי אפשר היה לקיים את הערבות אם דרגת עביות קטנה, באין השגת הקרע ושוני ופיזור בין הנשמות. כך אצלנו, דווקא שיוצאים מהגלות ומגיעים למקום אחד, מגלים בהדרגה עד כמה אנו מפוזרים ורחוקים אחד מהשני, ולא רוצים, ולא מסוגלים, לערבות הדדית. לערבות הדדית לא כדי להתקיים מן הסתם כגופים בעולם הזה, שזה מילא, אלא לערבות ההדדית כדי להיות כלי כללי להשראת השכינה.

האם ערבות היא עבודה אישית או כללית?

לערבות מגיעים על ידי עבודה בכל אחד ובין כולם. מגיעים רק להסכמה שהערבות היא דבר נחוץ, שבלעדיו אין ביכולתנו להתחבר, שהיא התנאי לחבר את כל הרצונות וכל הנשמות יחד. ואם מחליטים שרוצים את הערבות זה לזה, אז מפני שנמצאים למטה מהמצב המתוקן שקיים, בכך שרוצים להיות בו מזמינים ומושכים ממנו אור מקיף. למרות שלא יודעים ולא מבינים מה הוא, אלא מספיק הרצון להיות בו. ואם מסכימים להיות בערבות, מגיע הכוח הזה, האור הזה מלמעלה, בתור אור מקיף, ומתחיל לשנות אותנו, לתקן אותנו, שמזה שמסכימים להיות "ערבים זה לזה", באים להיות "ערבים זה בזה", שמתגלה ההתכללות שלנו בנשמות. ואז מגלים בינינו את המצב האמיתי שקיים, את הכלי. ובמידה שמגלים את הכלי, מתגלה בו האור. בסיכומו של דבר חוזרים למצב הקיים היחידי. וכל יתר המצבים, שנדמה לנו שנמצאים בהם, הם רק דרגות כלשהן של חוסר הכרה.

אם הבקשה לתיקון היא פניה אישית, איך יכולה להיות בה ערבות?

אם בכל המאמרים, כתובות העצות של המקובלים, שכל אחד ואחד חייב בזמן הלימוד לחשוב, שהוא מעורר אורות המקיפים ממצבו המתוקן בנשמת "אדם הראשון". ואז האור מקיף הזה בא ומתקן אותו ומקרב אותו למצבו המתוקן, כלומר, מעלה אותו, מנקה אותו, מתקן אותו, ומחזיר אותו למצב הטוב והמתוקן. איך אותם מקובלים, שפונים בדרך כלל לכל אחד ואחד בצורה אישית-פרטית, אומרים לנו עכשיו שחייבים לדאוג לערבות, הרי יש סתירה בין זה לזה?

אין שום סתירה, אלא הערבות מתקיימת כאשר כל אחד ואחד משתוקק לחזור למצב המתוקן. "לחזור למצב המתוקן" נקרא להיות מעורב עם האחרים, כאיש אחד בלב אחד. והעצה של המקובלים, לחשוב בזמן הלימוד ולעשות עבודה אישית בקבוצה ובהפצה, בכוונה שאני רוצה להתקדם, למשוך אור מקיף, להיות קרוב לבורא, כל תכליתה לקבל כוחות, תיקונים פרטיים, להתכלל באחרים, ליצור כלי אחד. כי אין לאדם על מה לחשוב חוץ מעל תיקון הכלי. ותיקון הכלי הוא חיבור עם יתר החלקים האחרים. כי האור נמצא במנוחה מוחלטת, ורק על הכלי להיתקן.

לכן כל ההשתוקקות בעבודה פרטית, וכל התוצאה מהעבודה הפרטית, צריכה להיות להתכלל בכלי הכללי, כחלק בלתי נפרד הכולל את כולם וכולם נכללים בו. ולכיוון הזה בלבד צריך לעבוד. ההתקדמות הפרטית של כל אחד היא דווקא להגיע לנחיצות הזאת ולמימוש שלה. רק זה נקרא "תיקון". תיקון הכלל הוא בהתחברות של כולם בהסכמה לנחיצות בערבות. ואם מממשים אותה, אז נעשים כלי להשראת האור. האור מתחיל להתגלות בנו, שזה נקרא שעוברים מחסום.

ולפי מידת הערבות שבינינו, מגלים מדרגות רוחניות. ככל שהכלי נעשה יותר מחובר, ויותר עולה בו הרצון, האגו, אבל למרות זאת עולה הערבות, ההתערבות אחד בשני, המסירות אחד לשני, הכלי יותר מועיל ויותר חזק בעל מנת להשפיע, ובהתאם לזה מתגלה בו יותר אור. וזה נקרא שעולים במדרגות. כלומר, העליות הן לא עליות מלמטה למעלה, אלא ככל שמתגלה בינינו יותר רצון לקבל, ועל פניו מגלים יותר חיבור וערבות, מזה נעשה הכלי. ואין יותר לעשות חוץ מלעשות חיבור.

לכן פתחנו בסקירה היסטורית, שאפשר להמשיך ולחלק אותה עוד ועוד, כי ממנה לומדים שכל התהליך ההיסטורי הוא בהתאם לעביות. שצריך לעבוד תמיד על עיקרון אחד, שגם אבותינו עבדו על אותו עיקרון, רק בעביות שהיתה להם לא נדרשה תורה, שיטה מיוחדת. השיטה שלהם היתה פשוטה, הם הבינו והיה ברור להם שזה כך. הם הרגישו את האלוקות מתוך זכות הנשמה. בדומה לבדואיים, שחיים בטבע ומרגישים את כל הטבע, גם מה שנמצא במרחק אלפי קילומטר מהם, כי הם קשורים לטבע.

אבל כאשר העביות עולה, צריך שיטה, אמצעי, הנקרא "תורה". מה התורה מלמדת? איך להגיע לאותו חיבור שהיה לאבות, רק בדרגה אחרת של רצון לקבל. כאשר הרצון לקבל עולה צריכים יותר פעולות. עבודה אישית של כל אחד ואחד ועבודה כללית של כל הקבוצה. אצלם לא היה צורך בערבות ביניהם. הערבות היתה, לא היה צריך לעבוד עליה, כמו אהבה של אימא לתינוק. היה ברור מאליה, מתוך גילוי האלוקות, שאחרת אי אפשר להתקיים.

זו רמת קיום אחרת. אבל כאשר מתגלה רצון לקבל, העביות עולה, וכל אחד מתחיל להיות מנותק מאחרים, וכדי לדלג על הקרע הזה, על הניתוק, חייבים שיטות, יגיעות, אמצעים. צריך לעסוק בלימוד. הם לא למדו תורה, הם לא היו צריכים ללמוד, אצלם הכל היה פשוט. מתוך הטבע הם הכירו איך להתקדם ואיך להחזיק את הקשר עם האלוקות. ואצלנו צריך ללמוד שיטה, להפיץ, לעבור שלבים שונים כדי להגיע לאלוקות.

מה פירוש "נשאל" כל אחד מישראל אם הוא מסכים לבצע את התנאי "נעשה ונשמע"?

"נשאל" נקרא שכל אחד ואחד בודק את עצמו. מי שואל אותו? הבורא לא עובר בין כולם עם פנקס ומברר אם הוא מסכים, אלא כל אחד ואחד עובר מצב שהוא בודק את עצמו ורואה שהוא מוכן לתנאי זה. מתגלה החיסרון אליו ומתגלה נכונות לזה. האדם גם רוצה וגם יכול.

איזה תהליכים צריך לעבור עד שבאים לגמר תיקון?

צריך להגיע להערכה נכונה, כדי לדעת שאין חוץ מחיבור, חיבור יתר בין כל הנשמות בכלי אחד, על פני כל העביות שמתגלה, על פני כל הפלגים וכל ההתנגשויות בין כל הנשמות. יש סך הכל רק חיבור בין כולם. לכן באות "ט רבי אלעזר אומר, שלא רק ישראל, אלא כל העולם חייב להיכנס לערבות להיות חלק ממנה, העיקרון הזה נובע מכלי "אדם הראשון". אין מאיפה עוד להמציא חוקים ותנאים. הכל ברור.

יש מצב גמר התיקון, שבו בחינה ד' המתוקנת נמצאת מלאה באור. אנחנו נמצאים במצב מסוים מחוץ למצב המתוקן, בעביות אחרת ובהתאם לזה בקלקול מסוים, ועלינו לגרום לתיקון הכללי. מתווספת עביות, ובהתאם לה צריך להוסיף תיקונים. לכן לעבור מחסום, לעלות לעשיה, ליצירה, לבריאה, לאצילות, הכל אותה עבודה. אין עבודה אחרת.

אין לאן להסתכל, אלא לתוך הקנקן הכללי, של כל האנושות. כל מה שהאדם לומד וכל מה שהוא עושה, וכל מה שהאנושות מתבלבלת ומבולבלת ממנו וכל מה שלא יהיה, הוא רק כדי לגרום לנו לבוא להבנת הערבות. אין יותר.

האם לא צריך לדאוג שחסרה עביות?

לא צריך לדאוג לעביות, אם מתגלה עביות או לא, צריך בתנאים שמקבלים לדאוג לחיבור בינינו. אנחנו מקבלים את דרגת העביות, עם כל הקושי והבלבול וההפרעות בהתאם לעביות, ובהתאם לטבע של כל אחד, שכך חייב להיות. על זה אין מה להתרעם ואין מה לעשות ביקורת, למה זה כך ולא אחרת. אין לנו שום הבנה במה שקורה. מתגלה כלי כללי, שאין לאף אחד שום השגה אפילו בחלק הקטן ממנו, שזה הוא עצמו. לכן אין מה לומר, אלא ללכת למעלה מהדעת.

אפשר ללכת ולחקור, אבל צריך להיזהר שכל החקירות האלה, לא יסיתו מהפעולה עצמה. כי יש רק מגמה אחת. ויתגלו דרגות עביות, ויתגלו הפרעות, ויתגלו תנאים פנימיים וחיצוניים, ואת כולם צריך לקבל, כי כל פעם מתגלה עוד ועוד שלב, שעל פניו צריך לעשות את החיבורים. והיום לפי מה שמתגלה, חייבים לעשות חיבורים בין אלה שמוכנים. ואלה שלא מוכנים ולא יודעים, ביניהם לעשות הפצה.

המשימה היום היא לעשות עבודה של חיבור בפועל, בגלוי, בידיעה הדדית ובהסכמה הדדית, בין אלה שמתגלה בהם נכונות לחיבור. וביתר העולם שלא מכיר ולא מוכן, ולא יודע איפה הוא נמצא, לפזר בהתאם למוכנות שלו, את הידיעה הזאת בצורות שונות, שתיתפס בהם לפי הקלקול והבלבול שלהם.

אות י"ח

"ולכן הסביר התנא דבר הערבות בדמיון לשנים שהיו באים בספינה, והתחיל אחד קודר תחתיו ולעשות נקב בספינה, אמר לו חברו למה אתה קודר? אמר לו מאי איכפת לך, הלא תחתי אני קודר ולא תחתך, אמר לו, שוטה! הרי שנינו נאבדים יחד בספינה..."

והיינו כמ"ש, כי מתוך שפורקי העול משוקעים באהבה עצמית, הריהם עושים במעשיהם גדר של ברזל המעכב על שומרי התורה מלהתחיל אפילו בשמירת התורה והמצוה על היכנה, דהיינו בשיעור הכתוב ואהבת לרעך כמוך, שהוא הסולם להגיע לדביקותו יתברך כנ"ל, ומה צדקו דברי המשל, שאומר לו: שוטה! הרי שנינו נאבדים יחד בספינה."

אם הכלי הוא כלי כללי שלם, אז בצורתו האידיאלית כולם חייבים להיות מסורים לגמרי לכולם. והאדם שלא נמצא בחיבור הזה, מקלקל את חלקו בכל אחד ואחד. כמו שלומדים משבירת הכלים, שכל תכונה שנשברה, כלומר, בתכונתה המקולקלת, נכנסה לכל יתר התכונות. מתוך כך בכל אחד ואחד ישנו כל אחד ואחד. וכך על ידי השבירה, הכלי השיג את התנאי של חיבור נפלא בין כולם, אלא שהחיבור הזה אינו פועל בצורה נכונה, למרות שהוא קיים.

לכן נקרא שנמצאים בשבירה. שגם עכשיו כולנו נמצאים בחיבור אחד עם השני, אין שום הבדל בינינו, אין נשמה שלא כלולה בכל יתר הנשמות, ורק צריך לעשות את הקשר הנכון. וכאן אומר בעל הסולם, שלא יכול להיות תיקון כללי, בלי תיקון פרטי של כל אחד ואחד. כלומר, חוק הערבות הוא חוק החלטי, שחייב להתקיים במלואו בכל אחד, ואז הוא מתקיים בכל יתר הנשמות. ואם אחד לא מקיים אותו, אז כולם לא מתוקנים באותה המידה שהוא כלול בכולם.

מה ההכנה שצריכה להיות כדי שהאדם ירצה לקיים את החוק?

ההכנה צריכה להיות כמו בכל חוק. למשל, בן אדם לא רוצה לקיים את החוק שמחייב לעבור במעבר חציה. פעם ראשונה צועקים עליו, אבל הוא ממשיך לעבור. פעם שניה נותנים לו קנס, ואז הוא בודק ומסתכל מתי אפשר ומתי לא. אם אין אף אחד, הוא עובר כרגיל. פעם שלישית עובר רכב ונותן לו מכה, ואז הוא מתחיל לעבור רק במעבר חציה. כלומר, בן-אדם מטבעו לא רוצה לקיים את החוק. כדי להתנגד לטבע שלו הוא חייב למצוא מידת נחיצות לקיים אותו.

אם האדם מכיר שהוא לא רוצה, ומתחילה בו הבנה שכדאי לקיים, זה נקרא שהבורא שם ידו של אדם על גורל הטוב ואומר לו: "קח לך את זה". ועל האדם רק להתחזק. כלומר, האדם לא יכול מן הסתם לרצות רוחניות. אבל כאשר מתחילה באדם המחשבה הזאת, הווה אומר שנותנים לו רעיון כזה, שכדאי לקיים את החוק הזה, אפילו בלי רצון.

וכאן מתחילה עבודת האדם. הוא מחפש תמיכות ועצות ונחיצות לקיים, כנגד הרצון של העצלות שלו, כנגד היצר הרע לא לקיים, ואז הוא מגיע למצב שהוא רוצה לקיים. כלומר, בתוך האדם נפתחת אפשרות כזאת, כי הוא נעשה מפוצל לשניים, מפני שנתנו לו נקודה שבלב בתוך הלב שלו האגואיסטי לגמרי, שלא צריך יותר מאשר למלא את עצמו, ולשם זה בלי שום קושי להרוג את כולם.

ולעומתו נותנים לאדם נקודה שבלב. שהוא בכלל לא יודע מאיפה היא נופלת עליו, אבל פתאום הוא מתחיל לשמוע משהו הפך מהטבע. היכולת הזאת נקראת "חלק אלוקי ממעל". פתאום אנשים מוכנים לבוא ללמוד ב-3.00 בלילה, ולהתחיל לשמוע, ואז הם מתחילים להרגיש פיצול.

וזאת הבחירה. למצוא עצות, ועל ידי העצות למצוא כוחות להתנגד לטבע שלי, שהוא בעצם לא שלי, אלא הבורא הכניס בי את הרע הזה. הבורא ברא את הרע, חוץ מרע הוא לא ברא דבר. הוא ברא רצון לקבל וחוץ מהרצון לקבל נמצא רק אור, שהוא הבורא בעצמו. וכנגד הרע הזה האדם צריך למצוא תמיכה, כוח, להיפטר מהרע הזה או לתקן אותו. להסתדר שהטבע הזה לא ישלוט עליו, אלא שהאדם ירצה לקיים את החוק.

ו"חיזוק בבחירה" נקרא לחפש איך להיפטר מהרע, ולא להיות מסוגל להיפטר ממנו בכוחות עצמי. כלומר, אנחנו לא מסוגלים להגיע למצב, שמתחברים בלבבות ומגיעים לכלי אחד, ואז זוכים להשראת האור. אלא צריך לחפש עצות איך לרצות ולהגיע לנחיצות לזה. הרגע שמוכנים, נקרא "נעשה ונשמע" - מוכנות, בלי לדעת מה יהיה, בלי להבין מה המצב שלפני, כי עולים מדרגה תחתונה לדרגה יותר עליונה. ודרגה יותר עליונה נקרא, שאני לא יודע, ולא מבין, ולא מכיר. אם האדם חכם ומבין ומרגיש הוא כבר נמצא על המדרגה. אבל אם עליו לטפס אליה, הוא לא מבין שום דבר, אלא יש לו רק נחיצות שהיא נקראת "נעשה ונשמע" - "אני מוכן. נו, תעשה כבר".

איזה מנגנון צריך לבנות שיעזור לנו להגיע לנחיצות?

בונים חברה. כמו שלומדים במאמר "בחירה חופשית". מהי הבחירה החופשית של האדם? מתוך התכונות הפנימיות שלו ומתוך התנאים החיצוניים שישנם סביבו, האדם יכול לפעול חופשי רק בבחירת הסביבה. כי האופי וכל התכונות נקבעו באדם מראש. ואם האדם לא בוחר את החברה היא פועלת עליו לפי בחירתה, והוא נמצא ברשותה, ומקבל ממנה הכל בלי קשר לרצונו.

לכן לבחור את הסביבה, לעשות בחירה במצב שמסוגלים לעשות אותה, שנותנים מלמעלה הזדמנות לבחור, והאדם בוחר לתת יגיעה ומאמץ בזה, היא בלבד הבחירה החופשית שלו. כלומר, או שהאדם בוחר בסביבה טובה, שמקדמת אותו לערבות ולגמר התיקון, או שהוא בובת מריונטה שאין לה בכלל שום בחירה חופשית. ואז אין שכר ואין עונש, אין את מי לשאול ואין על מי להתלונן, אלא הכל מתנהג בדרך הטבע. אם כך, מי יכול להיות רשע? מי שרוצה להיות צדיק. מי נמצא בבחירה חופשית? רק מקובלים. ומי הם היתר? היתר כבהמות, כמו שכתוב: "כולם כבהמות נידמו". ואין מה לדרוש מהם, לא מאדם פשוט, ולא מהיטלר, ולא מאף אחד. אין להם בחירה.

החוקים סגורים כך, או שהאדם בוחר בערבות, או שהוא לא בוחר. ברוסיה היו בחירות כאלה. היו עורכים בחירות לראש העיר, כמה מועמדים היו? אחד. ובכל זאת אנשים הלכו וזרקו פתקים. למה הם באו? למה הם זרקו פתקים? ככה. בדיוק בצורה כזאת מסודר עם הבורא. לא סתם הרוסים רצו להתקדם, לקומוניזם ושכולם יהיו ערבים. מאיפה הדבר נובע? אם הדבר הוא אמת, צריך להיות אחד, לא עשרה.

עשרה מועמדים פירושו של דבר, שאחד בסדר וכל היתר הם שקרנים. הרעיון שלהם היה רעיון נכון. לא בוחרים מעשרה אחד, אלא הרעיון הוא אחר - יש אחד נכון, ואני בוחר האם אני בוחר בו, או לא - האדם בודק את עצמו בבחירה, האם הוא הולך לבחור ו"לזרוק את הפתק", שהוא מסכים עם המצב המתוקן הזה. זאת נקראת "בחירה".

מה הם השלבים להשגת הערבות?

כפי שלומדים במאמרים שונים, בכל דבר שרוצים להתקדם, יכולים לממש אותו רק על ידי האור מלמעלה. קצת יותר מאיר, האדם יותר מבין. קצת יותר מאיר, האדם יותר מרגיש. יש לו בירור בשכל ובירור בלב, ובהשוואה ביניהם האדם מבין מה שולט עליו. או הוא הולך לפי מר ומתוק, או לפי אמת ושקר. כלומר, כל העבודה שלנו היא למשוך אורות מקיפים, ועל ידם לראות באיזה מצב אנחנו נמצאים כלפי עניין הערבות, כלפי התיקון של הכלי הכללי.

*

בעל הסולם מוסיף ואומר, שגם בקבוצה קטנה התפתחות הערבות הולכת מקל לכבד. מעביות קטנה לעביות יותר גדולה. כמה שמצליחים, שוב יש כישלונות, ושוב צריך לממש את החיבור בינינו. אבל בסופו של דבר:

אות י"ט

"ורבי אלעזר בנו של רשב"י מפליג עוד יותר בדבר הערבות, ולא די לו שכל ישראל ערבים זה לזה, אלא כל העולם נכנסים בדבר הערבות. אמנם לא פליגי, כי הכל מודים שמתחילה דיה ומספיקה אומה אחת לקיומה של התורה והיינו רק להתחלת תיקון העולם, מפני שאי אפשר היה להתחיל בכל אומות העולם בבת אחת, כאמרם

ז"ל שסבב הקב"ה עם התורה לכל אומה ולשון ולא רצו לקבלה, כלומר שהיו שקועים בזהמת האהבה העצמית עד למעלה מחוטמם, אלו בניאוף ואלו בגזל ורציחה וכדומה, עד שלא היה אפשר להעלות על הדעת בימים ההם, לדבר עמהם, אם מסכימים לפרוש מאהבה העצמית.

ולפיכך, לא מצא הקב"ה שום עם ולשון שיהיו מוכשרים לקבלת התורה זולת בני אברהם יצחק ויעקב שזכות אבותם עמדה להם, וכמו שאמרו רז"ל האבות קיימו כל התורה עוד בטרם שניתנה, שפירושו שמתוך רוממות נשמתן היתה להם היכולת להשיג ולבא בכל דרכי ה' בבחינת רוחניותה של התורה, הנובעת מדביקותו יתברך בלי הקדם הסולם של המעשיות שבתורה, שלא היתה להם האפשרות לקיימם כלל (כנ"ל אות ט"ז), שבלי ספק הן הזיכוך הגופני.

והן הרוממות הנפשית של אבותינו הקדושים פעלו הרבה מאד על בניהם ובני בניהם אלה, וזכותם זו עמדה להם לאותו הדור אשר כל אחד ואחד מחברי האומה קיבל עליו את העבודה הגבוהה הזאת, וכל אחד ואחד אמר בפה מלא נעשה ונשמע. ומטעם זה נבחרנו מתוך הכרח לעם סגולה מכל העמים. ונמצא, שרק בני האומה הישראלית לבד נכנסו בערבות הדרושה ולא בני אומות העולם כלל, כי לא השתתפו בדבר, וזה פשוט כי מציאות היא, ואיך יוכל רבי אלעזר לחלוק עליו."

בעל הסולם מסביר, שהתהליך הוא תיקון הכלים. מכלים זכים שגדלים תחילה ומתקנים תחילה ועד לכלים העבים. לכן, קודם התגלו הנשמות הזכות, שהיה קל להן לגלות אלוקות, להרגיש את הבורא, ולחיות לפי החוק הרוחני. ומשך הזמן גם בהם עלתה העביות, התפתח הרצון לקבל, שזה נקרא "יצאו צאצאים". ואז מהאבות נעשו בנינים, ומבנים שבטים, ומהשבטים כל העם. עד שהעם התחלק לשניים, ולעוד ועוד התפצלויות, שלכולן גרם הרצון לקבל, שבער וגדל.

ואותה התפתחות צריכה לאחר ישראל להתפשט הלאה לאומות העולם. אלא שבישראל היא עוברת מהאבות שהיו מלכתחילה בגילוי האלוקות, לבנים שגדלו בעביות, על ידי שנכללו עם האומות במצרים ובבבל. כלומר, תיקון ישראל ותיקון אומות העולם הוא תיקון שונה. לישראל יש הכנה של גלגלתא ועיניים, שקודם מתקנים אותם, ואחר כך מצרפים אליהם את החלק של אומות העולם שבישראל, את האח"פ, כאח"פ דעליה, ומתקנים אותם.

ואילו התיקון של אומות העולם הוא שונה. הם צריכים לתקן את הגלגלתא ועיניים, שחלק ממנו אינו שלהם, ובגלגלתא ועיניים שלהם הם מחוברים עם ישראל, כי הגלגלתא ועיניים שנמצא בהם שייך לחלק ישראל שבהם. כלומר, התיקון של האח"פ האמיתי שלהם, תלוי בגלגלתא ועיניים שלהם, אבל תלוי גם בישראל שהם הגלגלתא ועיניים העיקריים, שדרכם נוצר החיבור עם האור. לכן התיקון של אומות העולם תלוי באופן מוחלט בתיקון של ישראל.

כמו שבתוך ישראל התיקון בא מכלים זכים לכלים עבים, כך באומות העולם התיקון הוא מכלים זכים לכלים עבים, אלא שאצלם נוספת התלות בישראל. מבחינה רוחנית "ישראל" נקרא כל אחד שמשותק לבורא, לא חשוב מי הוא ואיפה הוא נולד. אם הוא יוצר קשר עם הבורא, הוא נקרא "ישראל". אבל מאידך בעולם הזה חובה שהערבות תתגלה תחילה בעם ישראל בפועל.

ובעל הסולם כותב בסוף "הקדמה לספר הזוהר", שעד שלא נבצע את הערבות, כולנו נמצאים במצב לא טוב ולא מתוקן. לכן עניין הערבות שייך לכל העולם, כי אין אף אחד שנמצא מחוץ לכלי הכללי הזה שנקרא "נשמת אדם הראשון", ושלא מחויב לקיים במלואו את התנאי הזה של הערבות.

האם נכון לומר, שאם כל הכלי לא מתוקן, אנחנו לא זוכים להתגלות הבורא בתוך הכלי?

תלוי באיזה גודל, באיזו רמה, באיזה עוצמה. יש חמש רמות עיקריות בתיקון הכלי: שורש, א', ב', ג', ד'. אם מתקנים את הכלי במידת שורש, יש בו התגלות האלוקות הנקראת "עולם העשיה". אבל האם בכלי הכללי של כל העולם, חייבות כל הנשמות להיות מחוברות בעביות דשורש המתוקנת? לא, אלא בצורה יחסית למה שצריך להתגלות. אבל בזמננו, ככל שמגלים יותר עביות, צריכים להתחבר לכלי הכללי יותר כלים פרטיים. אבל בעל הסולם כותב במאמר "דור האחרון", שאפילו בגמר התיקון תישאר שכבה מסוימת של אנשים שלא ירגישו, שלא יבינו מה רוצים מהם, אבל יהיו מוכנים ללכת עם האחרים. שלא תתגלה בהם מודעות ונחיצות מתוך עצמם, כי מתוך הטבע שלהם הם לא מסוגלים, אבל בדרגתם הם ירגישו שלמות ונחיצות. מידת

ההתערבות שלהם בערבות הכללית תהיה רק של "אני חותם", אבל לא יהיה חשוב להם על מה. כי הסוג הזה של האנשים קרוב מאוד לדומם. כלומר, התיקון הוא הדרגתי בכמות ובאיכות, בעביות של הכלי. אם מדובר על תיקון הכלים בעביות דשורש, כמה אנשים בעולם שייכים לעביות דשורש? אבל אחר כך לעביות א' שייכים אולי חצי מיליארד איש, ולעביות ב' שני מיליארד, וכך הלאה.

איך אדם שמתעורר בו רצון לקשר אישי עם הבורא מגיע לנחיצות בחברים?

איך אדם רגיל, פשוט, אגואיסט כמו כולם, לא רע ולא טוב, שמקבל דחף לרוחניות, למשהו לא נודע, ומתחיל לשאול שאלות "איפה אני?", "מי אני?", איך הוא מתחיל להרגיש נחיצות להתחבר עם אחרים, להיות כלי אחד, לתקן את האגו שלו? מביאים אותו לקבוצה. זה לא תלוי בו, מלמעלה מסדרים. בעיניו הוא הגיע לקבוצה במקרה. ומתוך זה שהביאו אותו לקבוצה, הוא בהדרגה מתחיל לשמוע. לפעמים לוקח כמה שנים עד ששומעים, תלוי באיזו מידה פועלים עליו האורות המקיפים, ובאיזו מידה הקבוצה דואגת לתיקון ולשיפור של כל אחד מחבריה.

אם בקבוצה יושבים אגואיסטים, אינדיבידואליסטים, שכל אחד חושב רק על עצמו, ועדיין אין בקבוצה נחיצות בוערת לערבות הדדית, שרק על-ידי עוברים את המחסום, כלומר, רמה מזערית של ערבות, אז כל אחד ואחד שיושב בקבוצה לא מרגיש נחיצות להתחבר, ונשאר בהשתוקקות הפרטית שלו לבורא. שהוא עצמו משקיע ופועל ועובד בהפצה ובתרגום, ועושה את כל העבודות שנדרשות ממנו, ומצפה לקבל מה שמגיע לו. אלא שבקבוצה לא מגלים נחיצות בחיבור לכלי אחד, ובלעדי אין התגלות. ובהדרגה מתחילים לשמוע.

מי נכלל בהסכם הערבות?

בתוך ההסכם נכלל מי שנכנס לתנאי הערבות. יכולים לשבת בקבוצה מאה איש ומתוכם רק חמישה עשר נמצאים בערבות. עלינו להגיד שזה נובע מנחיצות פנימית ותלוי בנו. וכך גם מסדרים מלמעלה. למה אומרים שמסדרים את הערבות מלמעלה? מצד אחד, אם כמה אנשים רוצים שהערבות תתקיים, אפילו מספר קטן, היא תתקיים ואז הם יקבלו התגלות יחסית. מצד שני, צריך להבין שהחשבון הוא לא עם קבוצה אחת, אלא עם כללות העולם, והתנאים הם אחרים - איך לקדם את הקבוצה בהתאם לכל העולם. כלומר, העניין הוא מידת הטיפול של הקבוצה הקטנה בעולם כולו, כמה היא משקיעה בהם.

באיזו מידה כלל הציבור יכול להגיע ל"אהבת לרעך כמוך"?

בעל הסולם מדבר בצורה אידיאלית, שאם מדברים על הנשמה הכללית של "אדם הראשון", שהיא בנויה משישים ריבוא נשמות, שהם כמה מיליארדים של בני אדם, שבכל אחד מהם יש נשמה, אז כל המיליארדים האלו חייבים להתחבר. הבעיה היא לא מלמעלה. אין שום קושי מלמעלה לעשות שינוי קטן באור, שכל העולם יתחיל להשתגע לכיוון שאליו מאיר האור. הקושי הוא לגרות את העולם להגיע בעצמו להכרת הרע, שיכיר שהוא נמצא במצב שדורש שינוי.

האם האחד שלא נמצא בערבות אשם שהוא במצב הזה?

האם האחד הזה אשם שהוא חושב כך? האם יש לו ברירה לחשוב אחרת, או לא? האם הכלל יכול להשפיע עליו לחשוב אחרת, או לא? איך יכול להיות שכולם נמצאים במאמץ להגיע לערבות, והיחיד הזה לא? האם יתכן דבר כזה? איך יתכן שביחיד הזה יש 599,999 חלקים מתוקנים, ורק החלק שלו לא מתוקן? לכן בעל הסולם נותן כעין דוגמא, מצב תיאורטי, שעד הפרט האחרון כל אחד ואחד בתוך התכונות שלו וגם כולם יחד, חייבים להיות מתוקנים. במה? מחוברים בערבות ההדדית. הערבות היא התנאי לכלי כללי מושלם, שבו מתגלה כל האלוקות. לכלי שווה לבורא.

איך מפתחים עבודה פנימית בקבוצה?

עבודה פנימית בקבוצה מפתחים דרך חיצונית ודרך פנימית. חייבים לעבוד בשני המישורים:
א - כוונות ורצונות נכונים פועלים.

ב - ואם יוצאים לרגע מהכוונות והרצונות הנכונים, החיצונית מיד מחזירה את האדם לעסוק בהם.
איך עוברים בתוך הקבוצה מתזכורת על ידי פעולות חיצוניות לעבודה בפנימיות? הכל תלוי בקבוצה. אם יש לאדם טענות על מצבו פרטי, הפתרון נמצא בידי הקבוצה. אין מה להאשים אף אחד אלא רק את הקבוצה. אבל להאשים את הקבוצה שאני לא משפיע לקבוצה להשתנות, כדי שתשנה אותי.

איך האדם יודע שהוא שומע את העצות או לא?

הבדיקה היא פשוטה מאוד. לפי כמה שהדאגה להתחבר עם האחרים, כדי שיתגלה בנו האלוקות, הבורא, האור העליון, בוערת בו. שהדאגה הזאת לא נסתרת ממנו על ידי תמונות אחרות שעליו כביכול להשיג. חוץ מהדאגה הזאת לא צריך להשיג שום דבר. גם לא את הבורא. לכן כתוב: "הלוואי אותי עזבו ותורתי שמרו". מהי "תורתי"? עניין הערבות, שבה מקופלים בעצם כל חוקי התורה. ואם האדם מתייחס לכל מציאותו בעולם ובקבוצה בצורה כזאת, אז מצבו בסדר.

האם אלה שלא שומעים משפיעים על אלה ששומעים?

במידה שהם מתעצלים. במידה שהם מצטרפים, אבל עדיין לא מסוגלים לשמוע, הם לא מפריעים. אם האדם עדיין לא שומע, כי הוא רק התחיל ללמוד, או שהוא נמצא בתסבוכות משלו, או שהוא בנפילה שלא מסוגל לשמוע, אז אין מה לעשות. אלא רק אלה שבאמת יכולים ומתעצלים, או שיש להם הפרעה כזאת שממש לא שומעים.

ואז מה צריך לעשות? אפשר להחליט להפעיל משטר ולערוך בדיקות אחד על השני. אבל לא צריך להתייחס לכולם בצורה כזאת, אלא לראות מי קודח חור ומיד לסלק אותו. אבל רצוי יותר לחשוב על תיקונים. אם המגמה של הקבוצה היא לפעול כמו יחידת קומנדו, שהערבות היא הכרחית, אז כמו ביחידת קומנדו צבאית, לא יכול להצטרף אליה מישהו שמרגיש לא שייך.

ככל שיהיה יותר ליכוד בין אלה שיסכימו לעניין הערבות, יגדל הפער בינם לבין אלה שלא הולכים בדרכם. אבל גם באלו שעדיין לא נמצאים בערבות, אסור לזלזל בהם, אלא להבין שהאדם יכול להיות במצבים שונים, שכל אחד מאיתנו היה ונמצא בהם, וכל אחד זכאי לטיפול.

איזה כוח שומר על התפתחות הערבות בינינו מרגע שרוצים אותה?

רק נחיצות. ומי שומר שהערבות תהיה כל הזמן נחוצה בעיני? שומרת הקבוצה עצמה. ואיך הקבוצה לא תשכח ולא תרד מרעיון הערבות כמה דקות אחרי שמפסיקים לדבר עליו? התפילה. מהי תפילה? הרצון הכללי. השאלות האלה "מי שומר?" וכו', נובעות מזה שהאדם חושב שהוא נמצא בעולם שאין בו חוק. הבורא הוא החוק הכללי של המציאות, שפועל על כל המציאות מהרמה הגבוהה ביותר, מאיפה שאני והוא נמצאים בייחוד, משם הוא מתייחס לכולנו. האדם מקיים את החוק ובהתאם לזה הבורא מתייחס אליו, מקיים יותר או מקיים פחות בהתאם לזה היחס משתנה. החוק הכללי הוא חוק שמקיימים אותו כמו כל החוקים האחרים של הטבע - "אלקים בגימטרייה טבע".

מה פירוש להתפלל? אם האדם מגיע לנחיצות, אם הוא משנה את הרצון, אם הוא רוכש השתוקקות, אז הוא נמצא במצב פנימי אחר, ואז הוא מגלה שהבורא כביכול משתנה. אבל הבורא לא משתנה, אלא אני משתנה. בהתאם להשתנות האדם מתגלה לו אור אחר, מצב אחר. והאדם כביכול מעביר אל הבורא את השינויים שלו - "אני צעקתי ובכיתי, והוא עזר לי ועשה". מה פירוש הדבר "עזר לי ועשה"? האדם הגיע למצב הזה על ידי שינוי פנימי בתוכו, לכן המצב השתנה לטובה.

ולזה אנשים קוראים שהבורא עזר. אבל הוא לא עזר ולא עשה כלום. אלא האדם בעצמו משנה את המצבים, והבורא נשאר "אני הויה" לא שינית", שגם קודם וגם עכשיו הוא מתייחס לכולנו "טוב ומיטיב

לרעים ולטובים" בהחלט ותמיד. ולא שקודם הוא היה רע, ועכשיו הוא יותר טוב, שיוצא כאילו אני תיקנתי את הבורא, ועכשיו הוא בורא יותר טוב. בורא הוא החוק עצמו. ואם רוצים לקיים את החוק הזה בצורה בריאה, אז בעל הסולם אומר מהו המצב המתקוקן ואיך עלינו להיראות בו. ועל האדם לעשות חשבון, לעשות 'חושבים', איך להיות במצב הזה. על ידי איזה אמצעים שיש לו, מה לתת, מה להשקיע, מה לבנות.

ובמצב שלא רואים ולא מרגישים את החוק הכללי מה מחזיק את הקבוצה ונותן לה חומר

דלק?

הטענה היא, שאלקות מתגלה רק כאשר נמצאים בחיבור, אפילו בחיבור הקטן ביותר. אבל אם עוד לא נמצאים בחיבור, ולא יודעים שהבורא יתגלה, מה הטוב שדוחף אז לחיבור? כלומר, היחס לחיבור הוא יחס אגואיסטי, על מנת לקבל: "אם תראה לי שטוב להתחבר, אז אני אתחבר עם האחרים". כמו בזמן מלחמה שכולם נעשים טובים, ונותנים טרמפ לחייל. למה? כדי שיגיע כמה שיותר מהר, לאיפה שנמצאים השונאים שלנו, ויגן עלינו מפניהם. גישה שנקראת אצלנו "להיות טובים". ובצורה כזאת רוצים לגלות גם את האלקות. אלא שהתקדמות לרוחניות כרוכה בהתרחקות מהאגו של האדם. לכן לא מגולה לנו התועלת בחיבור. ואין מה לבכות שהתענוגים לא מגולים, אם היו מגולים לנו תענוגים, היינו רצים אליהם מתוך האגו, ונעשים יותר ויותר אגואיסטים, ופחות ופחות שקועים בהתחברות עם האחרים. גישה כזאת אינה נקרא "ערבות". ערבות כזאת עושים בבנק או בביטוח לאומי.

ממה מקבלים חומק דלק?

חומר דלק נמצא למעלה באור מקיף. אם לא מדובר על קלקולים, אלא על משהו שיכול לבוא כתמיכה, תמיכה היא רק מהאור, בכלי לעולם האדם לא ימצא תמיכה. אבל אם בכלי אין תמיכה, מהי ערבות הדדית, הרי האדם נמצא עם יתר הכלים שהם כמוהו? אלא שעל ידי הכלי המשותף הזה מגלים את האור. בעל הסולם כותב, שעל ידי זה שרוצים שכך יקרה, מתחילים לקבל ביטחון, כיסוי לרצון לקבל, שהאדם לא צריך יותר לחשוב על עצמו. יש לו ביטחון מלא שלא יחסר לו כלום. על סמך מה, הרי החברים האלה בכלל מוכנים למלאות אותו? הם לא ממלאים אותו, הם לא מסוגלים למלאות אותו. הם יכולים להיות קהל כזה וקבוצה כזאת שכולם תפרנים וכו', אבל אין לזה שום חשיבות, כי האדם מקבל פיצוי, כיסוי מלמעלה, שהוא לא זקוק יותר לכלום. זה כוח האור. גם בנו ההתרגשות הזאת קורת לפעמים. אבל האדם כבר מקבל אותה בצורה קבועה, בצורה החלטית, שסותמת לו את הרצון לקבל. ואז האדם מבין שהרצון לקבל היה רק כדי לגרות אותו מן הסתם שהוא בעצמו לא צריך את זה, אלא רק כדי כל הזמן לדקור את האדם. ועכשיו הוא סתום, והאדם חופשי. תמיכה והתקדמות מקבלים רק על ידי האור. גם ערבות עצמה וגם כל השלבים אליה, הם רק על ידי האור. לכן בעל הסולם אומר, שאיכות היגיעה בזמן הלימוד היא החשובה ביותר. לימוד על מנת למשוך את האור שישנה אותנו, כי רק בו האדם מוצא את הכוחות.

שיחה (11.11.03)

"הערבות"

אות כ"א - אות כ"ב

אות כ"א

"ואלה הם דברי רבי אלעזר ברבי שמעון באמרו, העולם נידון אחר רובו וכו', שכוונתו על תפקיד האומה הישראלית, להכשיר את העולם להזדככות מסוימת עד שיהיו ראויים לקבל עליהם את עבודתו ית', לא פחות משהיו ישראל עצמם ראויים בעת קבלת התורה, שזהו נקרא בלשון חז"ל שכבר השיגו רוב זכויות, באופן שהמה מכריעים על כף החובה שהיא האהבה העצמית המזוהמת.

ומובן, שאם הכף של הזכויות שהיא ההבנה הגבוהה בטיב אהבת זולתו היא רבה ועולה על כף החובה המזוהמת, נעשים מוכשרים להכרעה ולהסכמה, ולומר נעשה ונשמע כמו שאמרו ישראל, מה שאין כן קודם זה, דהיינו בטרם שזוכים לרוב זכויות, אז ודאי האהבה העצמית מכריעה שימאנו לקבל עולו ית'.

וזה אמרו: עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, כלומר כי סוף סוף מצטרף חלקו הפרטי של היחיד מישאל בשיעור ההכרעה הסופית, כמו השוקל שומשומים ומוסיף והולך על כף המאזנים אחד אחד עד שגומר ההכרעה, הרי ודאי כל אחד נותן חלק בהכרעה זו, שבלעדו היתה ההכרעה בלתי נגמרת, ועל דרך זה אומר על מעשה היחיד מישאל, שמכריע את כל העולם כולו לכף זכות, כי בזמן שנגמר הדבר והוכרעה כף הזכות של העולם כולו, הרי לכל יחיד ויחיד חלק בהכרעה זו שלולא מעשיו היתה ההכרעה חסרה.

והנך מוצא אשר רבי אלעזר בן רבי שמעון אינו חולק חז"ל, שכל ישראל ערבים זה לזה, אלא רבי אלעזר בן רבי שמעון מדבר לענין התיקון של כל העולם העתיד לבוא, וחז"ל מדברים בהוה, אשר רק ישראל בלבד קבלו עליהם את התורה."

היחס בין משפחת אברהם לעם ישראל, או בין ישראל לאומות העולם, הוא אותו היחס. קודם צריכים לבצע את החוק הנדרש הזה של ערבות הדדית, בתוך עם ישראל, ואחר כך מצטרף אליה כל העולם. ובסופו של דבר כל אחד ואחד, בלי יוצא מן הכלל, חייב לקיים את החוק הזה. למרות שבעל הסולם כותב, שאפילו במצבים המתקדמים ביותר, שנקראים "דור האחרון", יהיו אנשים שלא יוכלו להבין את חומרת קיום החוק הזה של "ואהבת לרעך כמוך", חוק הערבות ההדדית. ויצטרפו אליו גם ללא השגת הנחיצות שבו.

אלא מפני שבנשמה הכללית של "אדם הראשון", ישנם סוגי נשמות רבים ושונים באופי, בעומק ההשגה, בהבנה, בהשתתפות, לכן ההשתתפות היחסית של כל סוג נשמות בקיום הערבות יהיה שונה, ובהתאם ליכולת, להשגה, לעמקות הרצון ששולט בהם, או שנשלט כבר על ידם. אבל למרות זאת כולם יהיו חייבים להגיע בהדרגה לקיום הזה.

קודם ישראל, אלו שמשותקים לבורא, שלפי דברי בעל הסולם, צריכים לעשות אגודה קטנה, שיתנהלו בה חוקים כמו בכל מדינה. ואחר כך יצטרפו אליה עוד ועוד קבוצות ויתחברו יחד, עד שהחוק הזה יהפוך לדוגמא בכל העולם. אבל אלה שיצטרפו אליה, כותב בעל הסולם, הם יצטרפו לפי הבנת האחריות שמוטלת על כל אחד ואחד, שנמצא בקבוצה הזאת, שהתקנון שלה הוא הערבות.

האם גם אומות העולם חייבות לקיים את תנאי הערבות?

רבי אלעזר בן רבי שמעון כותב, שכולם חייבים להגיע לקיום תנאי הערבות. כי אין אפשרות אחרת לחבר את הנשמות בכלי אחד, אם לא על ידי תיקון ביניהם, הנקרא "ערבות". ערבות היא סך הכל יישום של החיבור, ולא איזה תנאי מלאכותי, צדדי, שנובע מסיבות אחרות. הכל הוא סיבה אחת - דבקות. דבקות נשמות זו בזו, שלפי מידת הדבקות ביניהן, הן משתוות לאור ודבקות באור.

לכן לא יתכן שנשמה כלשהי, רצון מסוים, מכל הרצונות הכלולים ב"אדם הראשון", יצטרף ויתחבר לא על ידי תנאי הערבות, שמוסר את עצמו לכלל, לכל יתר הנשמות, כחלק בלתי נפרד ודבוק אליהם. ובעולם שלנו העיקרון הזה מתבטא בצורה כזאת, שגם ישראל וגם אומות העולם, נכללים באותו חוק הערבות.

אלא לאחר שישראל בזמן גלותם, התערבבו בין אומות העולם, נוצר מושג אחר של ישראל ואומות העולם, כי איש לא יודע איפה נמצא ישראל. אף אחד לא מכיר את השבטים, ולא את סוג ההתערבות שנעשתה. ולכן בקרב אומות העולם, קורים מקרים רבים של התעוררויות, שאין בעם ישראל, ואי אפשר לשפוט אותן ולקבוע שהן אמיתיות או לא. אלא אם נשמה מתעוררת, סימן שביכולתה להגיע לתפקיד הזה.

כלומר, כל מי שמסוגל לקבל על עצמו, להגיע לתיקון הנקרא "ערבות", הוא נקרא "ישראל", כלפי כל היתר שעדיין לא הגיעו לרצון הזה. ואותם אלה שרוצים להגיע לתיקון של ערבות, צריכים להתייחס לאחרים כאומות העולם, ולתקן אותם, לחבר אותם, לדאוג להם. החלוקה הזאת לא נעשית לפי השתייכות לאומית או חלוקה לעמים, אלא לפי חלוקה פנימית - מי שמשתוקק לבורא, נקרא "ישראל", ומי שעדיין לא משתוקק, נקרא "אומות העולם".

לכן כתוב: "לא יצאו ישראל לגלות, אלא כדי לצרף להם נשמות גויים". כלומר, מתוך ההתערבות ישנם גויים, שיש בהם השתוקקות, חלק ישראל חזק מאוד, שנובע מהתכללות כתוצאה מהשבירה ומהגלות שנקבעו מלמעלה. מה שאם כן בזמן העתיק, לפני הגלויות, כמעט ולא היו תופעות כאלה. למרות שמסופר בהיסטוריה, מה שאפשר ללמוד גם משורשים רוחניים, על גרים רבים, רבי עקיבא, נעמי, אונקלוס, ואחרים, שללא התערבות כתוצאה משבירת הכלים וחורבנות, בכל זאת היתה בהם השתוקקות. אפילו אצל אברהם אבינו בעצמו. כלומר, התהליך הזה שמתוך הנשמה מתעוררת השתוקקות לבורא, הוא תהליך שקורה לכולם. אבל יש חלק שמתעורר תחילה, וחלק שמתעורר אחריו, מתוך התערבות.

מה קובע איזה חלק מתעורר קודם?

סדר ההתעוררות קורה בהתאם לעביות. הכלים הזכים מתעוררים תחילה, ומתבררים ומיתקנים תחילה.

האם הערבות משתנה בהתאם לעביות הכלי?

חוק הערבות לא תלוי בעביות. הוא אמנם מתממש אחרת בהתאם לעביות, בהתאם לכלי שהוא רוכב עליו, אבל אין הבדל בחוק הערבות לפי עביות הכלי. גם אברהם אבינו ובני משפחתו קיימו את חוק הערבות. בלעדיו אי אפשר. הכלים צריכים להיות דבוקים זה בזה במידה מסוימת, כדי לגלות השראה מסוימת, שתעלה אותם לדרגה של קיום רוחני, של חיות רוחנית.

אבל אברהם, יצחק ויעקב ובני משפחתם, שהגיעו אחר כך אפילו למצרים, שהיא כבר עניין התהוות הנשמות, כמעט ולא היו צריכים להתאמץ כדי לקיים את חוק הערבות. הם היו נשמות כל כך זכות, שהיה מובן להם, שעליהם להידבק ולמסור את עצמם אחד לשני, ועל ידי התחברות ביניהם להגיע להשוואת הצורה עם האור. שבאותה המידה, שכל אחד מהם ימסור את עצמו לקבוצה, הוא יזכה להשתוות לאור. וכך כל הקבוצה תגיע לעוצמת חיבור כזאת בין החברים בעל מנת להשפיע, למידה מספקת כזאת, שהאור ישרה בתוך הקבוצה הזאת. אלא בעביות דשורש.

אבל כשמגיעה בקבוצה התהוות עד עביות א', חייב חוק הערבות להתממש בצורה אחרת על פני העביות שגדלה, וזו כבר בעיה. לכן צריך שיטה ואורות מיוחדים לתיקון הכלים, הנקראים "תורה". מה שאם כן, בכל התהליך שעברו האבות, לא צריך תורה, כי מתוך זיכרון הכלי בעביות דשורש, היה מובן להם למה צריך להיות בהתחברות ובערבות הדדית, כדי להגיע לדבקות עם האור, עם הבורא.

ולאחר שנוספת עביות בתוך הנשמות, הכלל הזה שלפני הכל צריך להיות בערבות, הסיבה הזאת הולכת ונעלמת ונעשית לא מובנת. העביות מתחילה להסתיר את האלוקות. האור הולך ומתרחק, ולאדם מפסיק להיות מובן למה קודם צריך להשיג ערבות. הרצון לקבל דורש לעצמו מילויים למיניהם, שיוצרים באדם ערפול על התפיסה, שהעולם מסודר לפי חוק אהבת הזולת. עד למצב של קלקול כזה, שהאדם בכלל לא מאמין, שכל המציאות מתקיימת לפי חוק של אהבת הזולת. וכל אחד ואחד מתייחס לזולתו לפי הרצון לקבל שלו.

ככל שהרצון לקבל גדל, הוא יותר מבלבל את האדם, ואז האדם הולך ויורד. כמו שקורה בעבודה רוחנית, שנמצאים בהתרוומות ואחר כך בירידה. רגע אחד האדם מרגיש, שהוא מסוגל למסור את עצמו, ולרצות להיות בביטול עצמי, ורגע אחריו כבר לא. פתאום הוא מתחיל לעשות חשבונות יותר גשמיים, יותר ארציים, ונראה לו שזו דרך העולם. שצריך לחיות לפי הרצון לקבל, שאלה החוקים ששולטים בעולמנו.

הכל לפי הרצון שמדבר באדם, או גובר הרצון לקבל, או שהולך ופוחת. ובהתאם לגודל הרצון הזה מתרחשת כל ההיסטוריה. הרצון לקבל שגדל מאפס עד בחינה ד' בכל האנושות, בחלק היהודי ובחלק של

אומות העולם, הוא הסיבה לכל התהליך ההיסטורי. להתפתחותם של העמים והמדינות, להתפתחות המדע והטכנולוגיה, לעבדות ולחירות, לבואם של הנצרות והאיסלם, לשליטה של פרס או של מדי, לעליית יוון או לעליית רומי, שכל אחת מהן היתה תרבות שונה. הכל הוא תוצאה מרשימות מהעביות שמתגלה. וכך קורה גם באדם הפרטי.

מהי "כף המאזניים" שאליה מתכוון בעל הסולם?

כל רגע ורגע בחיי האדם, האדם נמצא ביישום רק של דבר אחד - הערבות. כל אחד, רוצה או לא רוצה, מתקדם להכרת החשיבות הזאת, או בדרך תורה, או בדרך ייסורים, גם בעם ישראל וגם בכל העולם. אין עוד לאן להביא את האנושות, אלא רק לערבות. להיווכח שנחוץ לה חיבור הדדי, להגיע מ"ואהבת לרעך כמוך" ל"אהבת ה' אלקיך". שזה התהליך היחיד צריכים לעבור כולם, כל הנשמות. ולכן כל מה שקורה עם כל הנשמות, ועם כל אדם בצורה פרטית, בכל רגע בחייו, הוא אך ורק התקרבות לקיום החוק הזה. ולמרות שנראה לנו, שכולנו מסתבכים, ואף אחד בכל האנושות לא יודע איפה נמצאים ומה עושים, בכל זאת הכל רק בירורים על גבי בירורים, כדי בסופו של דבר להגיע להכרעה הזאת, שבכל אחד, בכל אומה ואומה, תלויה כף המאזניים. "כף המאזניים" היא האחריות לקיום הערבות שמוטלת על כל אדם ואדם.

ומי שלא מתוקן, גם אחראי בכל רגע להכריע את הכף?

גם אדם לא מתוקן, ככל שהוא מתקרב ומקרב את עצמו להבנה, לידיעה, להכרה, של החוק הזה, שחייבים לקיים, מתוך התכללות נשמתו עם יתר הנשמות, הוא משפיע על כל העולם, שגם בהם הולך ומתברר החוק הזה. ובכך הוא עוזר לאחרים להגיע ליישום שלו. אבל עד שאחרון האנשים לא יקיים את החוק הזה, לא נגיע לגמר תיקון השלם. ואותם האחרונים, מפאת חוסר התכללות של גלגלתא ועיניים באח"פים, כמעט שלא יהיו מסוגלים לתפוס את חשיבות הערבות, שהערבות חייבת להתקיים. מפני שבתוך הנקודה שבלב הם לא מסוגלים להשתוקק לדבקות עם הבורא, וליישם את הערבות מתוך עצמם. אלא רק מתוך זה שכל יתר הנשמות נכללות בהם, הם יקבלו הארה מסוימת, שתביא אותם לקיים את חוק הערבות. הם יראו שאנשים אחרים מקיימים, ולכן יקיימו. אבל בתוכם לא ירגישו שום חשיבות. עד כדי כך תגיע התכללות הנשמות לאפסיות, שיהיו כאלה שיקיימו את הערבות, רק מתוך התכללות נשמות אחרות בהם.

האם חייבים לקיים את הערבות בפועל, או מספיק לבצע פעולה מחשבתית, רצונית, נפשית?

בעל הסולם מסביר במאמר "מתן תורה", שבהשפעה ישירה לזולת, האדם לא מסוגל למלא אף אחד, אפילו לא את הזולת הקטן ביותר, הצנוע ביותר, מכל האנושות. בצורה כזאת, שאני הולך ומשפיע בפועל לאנשים, שיהיו מאושרים, האדם רק שורף את עצמו, בכישלון ידוע מראש, שלא מביא לשום תוצאה טובה. אושר הוא לא עניין כלכלי ולא מדיני, וגם לא עניין פסיכולוגי, שהולכים לחפש אותו אצל פסיכולוגים. אושר מגיע מהרגשת הדבקות בעליון, שמכסה על כל הכלים וכל הרצונות של האדם, שבהם הוא מרגיש חוסר מילוי. ולאור הזה צריך להביא את האנושות. לדאוג שהאדם יבין, שמילוי אפשר לקבל רק על ידי האור, ולא על ידי לבושים של העולם שלנו, שמהם האדם לעולם לא שבע, וגם האחר לעולם לא ישיב אותו. צריך לדאוג שהאנשים יבינו את העיקרון, יבינו את האמצעי, וירכשו את האמצעי להגיע לאור, למילוי שימלא אותם באמת. את זה צריכים להשפיע לעולם. מהדוגמאות שהוא נותן, איך צריך להשפיע לעבד ולאחרים, ואיך האדם לא מסוגל למלא את עצמו, לא כל שכן ללכת ולמלא אחרים, רואים שמילוי גשמי אינו הדרך, והוא בלתי אפשרי. גם מהדוגמאות של העולם הזה, בכל המעשים של יפי נפש שרוצים להיטיב לעולם. לפי דברי בעל הסולם, כעשירית מאוכלוסיית העולם הם אנשים שמרגישים תענוג מהשפעה לאחרים, אלטרואיסטים כביכול, שהמטרה שלהם נשאר למלא את עצמם, אלא שהם בנויים בצורה כזאת, שהם נהנים מנתינה, ולכן נותנים. ומה יוצא ממעשיהם הטובים? למי הם גורמים טוב? הם אולי ממתיקים את סבלם של בני האדם, אבל מי אמר שהם עושים טוב? הסבל נשלח מלמעלה כדי להתקדם, כדי על ידו לברר משהו, והם

בהמתקה שלהם יתכן ששמים לאדם רגל בדרכו. אין טעם להיכנס לכל החשבונות האלה, אבל השאלה היא לא רק מהי מידת התועלת של ההשפעה בפועל, אלא הרבה יותר מזה. לקיים את הכלל "ואהבת לרעך כמוך" הוא קודם כל להשתדל להביא את כולם להבנה, איך הם יכולים למלא את עצמם על ידי השפעה לזולת. ועל ידי זה שהאדם משתדל להבין את חוק הזה של השפעה לזולת וערבות הדדית, הוא ממילא מתחיל לחיות בצורה כזאת, שאין לו צורך ליותר מקיום, וכל היתר מוקדש להפצת הקבלה, למסירת העודף שלו מחוץ לו. שם הוא חי באמת. אולי לא נראה שזו נתינה, אבל האדם מוסר את כל כולו להפצה, את כל המרץ והמחשבה.

האם הערבות חייבת להיות הסכם בחברה, או יחיד יכול לקיים אותה בלי הסכמה חברתית?

צריך ללמוד מאברהם. לא מן הסתם אברהם נקרא "אב", העם, האומה, הקבוצה. הוא דוגמה לכל אחד, למרות שהיו אז תנאים אחרים. הוא האחד, הראשון, שהתחיל לקיים את חוק הערבות, בכך שארגן עוד ועוד אנשים, והסביר להם יותר ויותר מהו החוק הזה. שחייבים לחיות יחד, ביחסים של אהבה לזולת, כדי שהבורא יתגלה בינינו, כדי שנרגיש את הקיום הרוחני האמיתי, ואת המציאות שבה אנו קיימים. וכמו אותו אדם אחד, שהתחיל את כל התהליך, כך כל אחד יכול, ללכת בדרכו של אברהם אבינו, אין בזה שום חידוש. אבל אם קיימת קבוצה, שמסכימה לקיים את תנאי הערבות, שבהתאם להתפתחות שלה מקבלת על עצמה דוגמה יותר עליונה להגיע הערבות, ונראה לחברים שיוכלו להשיג אותה בתיקון עצמם, בתמיכה הדדית בין חברי הקבוצה, אז זו כבר התקדמות, התקדמות עצמית. וחברה כזאת משפיעה על כל חבר, וכל חבר משפיע על החברה. לא צריך לעשות הרבה חשבונות. אלא לדחוף את הכלל הזה בפנים בתוכנו. ולהבין שבלי קשר הדדי, לא נהיה דומים לאור.

האם האדם תלוי במחשבות החברים, או מספיק שהוא מאמין שהם חושבים עליו?

מצד אחד, האדם תלוי במחשבות של האחרים, הוא תלוי במה שהחברים חושבים עליו. מצד שני, אם הוא נמצא בהתרוממות, הוא יכול להשפיע על החברים, יותר ממה שהם משפיעים עליו, כי בעלייה שלו הוא נמצא מעל החברה. לכן בזמנים כאלה האדם צריך להשפיע על החברה יותר.

אות כ"ב

"וזהו שמסתייע רבי אלעזר בן רבי שמעון מהמקרא "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה". כי כבר נתבאר לעיל (אות כ'), אשר הרגש ההתפעלות המגיע לאדם בעסק המצוות בין אדם למקום, הוא שוה לגמרי עם הרגש ההתפעלות המגיע לו בעת עסק המצוות שבין אדם לחבירו, כי כל המצוות מחויב לעשותם לשמה בלי שום תקוה של אהבה עצמית, כלומר, שאין שום הארה ותקוה חוזרת אליו על ידי טרחתו זו מתשלום גמול או כבוד וכדומה, אשר כאן בנקודה הגבוהה הזאת מתחברים אהבת ה' ואהבת חבירו לאחת ממש (כנ"ל אות ט"ו). נמצא שהוא פועל בזה שיעור מסויים של התקדמות בסולם של אהבת זולתו בכל בני העולם בכללם, כי מדרגה זו שאותו היחיד גרם במעשיו אם מדה גדולה או מדה קטנה, סוף סוף נמצאת מצטרפת לעתיד בהכרעת העולם לכף זכות, כי גם חלקו הוכנס ומצטרף שם להכרעה (כנ"ל אות כ'), במשל שוקל השומשומים). והעושה עבירה אחת, שמשמעותה שלא יכול להתגבר ולכבוש את האהבה העצמית המזוהמת ועל כן פורץ בגנבה וכדומה, נמצא מכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף חובה. כי בגילוי זוהמתה של אהבה העצמית, הרי הטבע השפל של הבריאה חוזר ומתחזק, ונמצא שהוא גורע שיעור מסוים מתוך ההכרעה לכף הזכות הסופית, בדומה כמו שאחד חוזר ונוטל מן כף המאזנים אותו השומשום היחיד שחבירו הניח שם, שנמצא אשר בשיעור זה חוזר ומגביה מעט את הכף של חובה למעלה, ונמצא שהוא מחזיר את העולם אחורנית, וזה אמרו וחוטא אחד יאבד טובה הרבה, שבשביל שלא יכל להתאפק על תאוותו הקטנטנה, גרם לדחיפה אחורנית לרוחניותו של העולם כולו."

מאיפה נובע העיקרון, שכל אחד יכול להשפיע טובה או רעה על כל העולם? מתוך התכללות הנשמות. מתוך שבירת הכלים, מתוך שבירת הכלי היחיד שנברא, הנקרא "נשמה הכללית", "אדם הראשון", שבה מלכתחילה כולם נכללים בחיבור נפלא. אבל החיבור הזה היה על ידי האור שברא את הנשמה האחת,

ובנוכחותו כל הרצונות היו נכנעים, ונמתקים, ומחוברים, ונמצאים בכוונות להשפיע אחד לשני. הכל היה מצד האור, שהחזיק את כל הרצונות בצורה הזאת, מרגע שהוליד אותם, ברא אותם, יצר אותם, עשה אותם, וכך הרצונות היו מחוברים.

אחר כך נעשתה שבירה. מהי השבירה? האור שהסתלק מתוך הכלי, גרם לכלי להישאר בתכונותיו הטבעיות, שאף פעם לא היה בהן, כי מלכתחילה האור ברא את הכלי. ובשלב שבו האור עוזב את הכלי, מפני שהוא עוזב את הכלי, הכלי נשאר כפי שהוא, ואז נחשף הטבע שלו, שהוא רצון להנות. והרצון להנות שאינו מרגיש את האור, את טבע הנותן, מתחיל להיות שקוע בתוך עצמו, מרגיש את עצמו בלבד, חושב ובודק ועושה חישובים רק לפי הרצון לקבל, כל אחד בשלו.

וכך נוצר ניתוק בין כל הרצונות, שאף פעם לא הרגישו אחדים, אלא תמיד הרגישו שהם רצון אחד, כגוף אחד, מחוברים יחד ופועלים יחד. שאף חלק ממנו לא צריך לחשוב, איך לעזור לחלקים אחרים, אלא לכולם ברור שהם מערכת אחת, שלא יכולה להתקיים אחרת. פתאום התגלה בכל אחד ואחד רצון, שאינו קשור לרצונות האחרים. וכל אחד התחיל לדאוג רק על קיומו הפרטי. מה שגרם מיד לניתוק בין כל חלקי הנשמה הכללית, הכלי הכללי, נשמת אדם הראשון.

ובדרגת העולם הזה, מה שמתגלה, דומה למה שקורה בגוף, שלפתע מתפוררים בו כל האיברים והתאים, עד לרמה של מולקולות ואטומים, עד לפרטי פרטים, לאותם חלקיקים אלמנטריים שישנם בגוף במאות אלפי צורות. לכן קשה לנו להבין מתוך התמונה הסופית הזאת, איך אנחנו צריכים להיות מחוברים כולנו יחד בתפקוד נפלא, מלא ושלם.

מהפירוים הקטנים האלו, שכל אחד מכונס בתוך הכלי הקטנטן שלו, אף אחד מהם, מתוך השכל האגואיסטי הקטן שלו, לא יכול להבין, שכל החלקיקים מתחברים יחד, למערכת של מולקולות, ואחר כך של איברים, עד לגוף שלם, שצריך לתפקד למען מטרה נעלה. שמעל הגוף הזה ישנו גורם נוסף, שנקרא "בורא", שהתחברות עימו, שהתגלות שלו, מהווה קיום מיוחד ושווה. לחלקיק אלמנטרי כמותנו, בלתי אפשרי להבין עובדה זו.

אבל חוסר ההבנה אינו פוטר איש מאיתנו, מלהיות תחת החוק הזה, הנקרא "ייחוד בורא עם נברא". כי למרות הכל, כולנו מופעלים מאותו מצב, שהיה לנו טרם ההתפוררות, בטרם נעלם בינינו הקשר הנקרא "ערבות". ומאותו מקום כולנו מונהגים, כדי לחזור אליו בהכרח עצמית, דווקא מתוך מצבנו הנוכחי. שכולנו נמצאים מפוררים ומנותקים בתוך חלל, שכל אחד מרגיש את עצמו בלבד, אבל כבר מתחיל לשמוע, שקיים מצב של חיבור מלא ושלם, או שקיים חיוב להידבק, להתקרב, להתחבר, על ידי כוח עליון.

ואותם חלקיקים אלמנטריים קטנטנים, אם הם עושים מאמצים, והם לא צריכים לעשות יותר, כי הם לא מסוגלים ליותר, אלא רק לרצות שהאור העליון יאסוף ויחבר אותם שוב. שיתן לכל אחד ואחד מהם, רצון להתחבר עם האחרים, למערכת אחת. שכל פעם ההתחברות ביניהם תהיה למטרה אחרת של קיום, כדי להתקיים לצורך גבוה יותר. אם הם מבקשים זאת מן האור, אז כוח האור, כמו שברא אותם והחזיק אותם במעמד הגבוה, כך הוא מחזיר אותם לאותו מצב השלם.

אבל בהבדל אחד. מהו ההבדל? שכעת הם מולידים את עצמם - מחברים את עצמם, מתקנים את עצמם, ומקיימים את עצמם מתוך החלטה שלהם. בכך הם רוכשים עצמאות, שכל חכמה, השגה, הבנה, וחוזרים למצבם הקודם מצוידים כבר בהבנה של כל מבנה המציאות. ומתוך זה שמכירים את עצמם, מכירים את פעולות האור, מה עשה כדי לברוא אותם ולחבר אותם, ולכן מגיעים לדרגת המאציל, "ממעשיך הכרנוך".

אבל הערבות היא רק בסיס לאהבת הזולת. חוק הערבות הוא לא אהבת הזולת, אלא החוק שלפיו מתייחסים אחד לשני. שמתחייבים לתת לכל אחד, הרגשה שלא חסר לו כלום. החברה נותנת לאדם תיקון על הרצון לקבל, פיצוי על הרצון לקבל, שהרצון לקבל נמצא בצמצום. הוא לא פורץ מתוך האדם, לתבוע את המילוי שלו, אלא בטוח כבר עכשיו, שלא חסר לו כלום. מפני שהוא מקבל מכל יתר הנשמות תיקון כזה, השראה כזאת, שאין לו מה לדאוג, שהם דואגים לכל מחסורו.

וכך כל אדם ואדם, נעשה חופשי לפתח את הכלים דהשפעה שלו. והכלים דהשפעה שהוא מפתח, הם הכלים של "ואהבת לרעך כמוך". הערבות היא רק חצי מהדרך, היא נועדה להשתיק את הרצון לקבל. אבל להפוך אותו בהדרגה לשימוש הזולת, לאהבת הזולת, זו כבר עבודה שבאה לאחר מכן. וכאשר האדם מגיע לעסוק באהבת הזולת, בעבודה הזאת הוא מגיע להשתוות הצורה עם הבורא.

על ידי איזה אמצעי אפשר להרגיש, שניתוק מטיפול תמידי בערבות, זו נפילה?

על ידי נפילה בעבודה, האדם באופן אישי גורם עוול לכל העולם, ומה שהוא גורם לכל העולם, חוזר אליו. איזה אמצעים ומערכות אפשר לבנות בנו כדי למנוע התנתקות מטיפול בערבות? איזה כוח הרתעה? רק חברה יכולה להעלות באדם את ההרגשה הזאת, ההכרה הזאת, להכניס בו חשיבות כזאת, שבלי ערבות הוא מרגיש את עצמו במצב נורא. הכל עניין של חשיבות. קוראים לפעולה הזאת חשיבות, אבל אפשר לקרוא לה בשמות אחרים.

בעל הסולם אומר, שכל העניין הוא גילוי הרע. אדם שיש לו מיקרוסקופ, רואה שחיידקים הם דבר איום ונורא. ואם אין לו מיקרוסקופ, אז מה איכפת לו, הוא שותה את המים ישר מהברז. אבל אם הוא מסתכל על המים האלה במיקרוסקופ, הוא נחרד ממה שרואות עיניו, איזה חיות, איך הן אוכלות אחת את השניה, שעוד מעט הן יאכלו אותו. ואז הוא תופס מרחק.

לכן כל העניין הוא לגלות את הרע שיש בדבר. אלא שהאדם בעיניו לא מסוגל לראות את הרע. אבל אם אלף איש סביבו מדברים על חשיבות הערבות, אז ניתוק ממנה נעשה בשבילו פי מיליון יותר מורגש. אלא יש תנאי, האדם צריך להיות מוכן לשמוע את החברה, והחברה צריכה להיות מספיק חכמה, כדי לבנות את תהליך ההפצה כלפי האדם, השכנוע שלו, בצורה כזאת שיחדור אותו. כי כל חבר וחבר הוא אטום, הוא לא מסוגל, וצריך לשבור את הקליפה שלו ולהיכנס פנימה. ואת כל העבודה הזאת החברה צריכה לבצע.

מי זאת החברה שצריכה לעשות את עבודת השכנוע?

חברה היא כל אותם אנשים שנמצאים בהסכמה בעלמא להגיע למטרה הנקראת "דבקות בבורא". הם עוד לא הגיעו להסכמה, ואפילו עוד לא מסכימים להגיע, אבל הם קובעים לעצמם שזו מטרתם. הם ראו שכך כתוב, ומרגישים שזו הדרך, והם מתחילים לבנות בקבוצה מערכות, שלבי עבודה, יגיעה, שיאפשרו להם להתקרב למטרה.

בסופו של דבר הם מגלים, שהתקדמות היא רק על ידי האור, שמתקן ומסדר ומדביק יחד את כל חלקי נשמת אדם הראשון. ואז כל הפעולות שלהם נקבעות בהתאם לכמה אור מתקן הן יכולות למשוך עליהם. לפי המדד הזה הפעולה נקבעת כחשובה יותר או פחות, שחשוב לחשוב עליה כל הזמן, או רק בחלק מן הזמן. כל פעם יש גילוי אחר, הבנה אחרת של האמצעים, אבל תמיד ההכרה הנכונה היא שהאור מברר ומתקן את הכלים, ועלינו להמשיך אותו, למשוך אותו, ועל ידי איזה פעולה נוכל לעשות זאת בצורה המועילה ביותר. כלומר, איזה פעולה היא המתאימה ביותר שיבוא אור מקיף ויתקן אותנו. פעולה קבוצתית שמשתוקקים לחיבור בינינו, על מנת להגיע לדבקות בבורא.

הנוסחה היא מאוד פשוטה. אבל הבעיה היא שכאשר מתחילים לממש אותה, שוכחים בשביל מה. אין כוונה מספיק מבוררת בכל פעולה ופעולה. ולא רק שהכוונה אינה מבוררת דיה בכל אחד ואחד, היא גם אינה דומה בין אחד לשני, ועל זה הכרחי לעבוד. אבל אין צורך לעשות הרבה פעולות. אם מצרפים לפעולות הקטנות ביותר כוונה מבוררת, הכרחית, נחוצה, תובענית, נחושה, היא פועלת בצורה הרבה יותר מועילה ויעילה, מפעולות רבות שבהן הכוונות לא ברורות.

חסרה בעבודה איכות הכוונה. והבעיה הזאת קיימת תמיד, בכל מצב, בכל מקום, בכל קבוצה, שעושים הרבה פעולות, אבל הכוונה חסרה או לא מספיקה. הכוונה חייבת להיות מגובשת ומבוררת בכל קבוצה לפי מידת התפתחותה. כי תפקיד הכוונה להיות כעין מוט ניגוח בדומה למלחמות של פעם, שהיו לוקחים בול עץ גדול ופורצים את השער.

האם כל חבר בקבוצה חייב לחשוב על הערבות, או אפשר להקים צוות שידאג לערבות בשביל

כולם?

בכל עבודה ובכל מבצע גדול, אם רוצים להצליח, מחלקים את העבודה לצוותים, וכל צוות אחראי על תחום מסוים, חשמל, קירור, חימום, מטבח, ניקוי וכו', ואז מצליחים. כל אחד חושב על ההצלחה הכללית, אבל עסוק בתחום אחריותו. אלא שכל חבר וחבר חייב לחשוב על ההצלחה כללית. ומה בנושא הערבות, האם מספיק להקים צוות שיעסוק בה?

צוות צריך להקים, ובקבוצה ישנם צוותים לכל מבצע שעושים. אבל לכל אחד ואחד חייבת להיות אותה כוונה להגיע להצלחה, שההצלחה במקרה הזה היא להגיע למימוש תנאי הערבות. שכל אחד ירגיש, שהוא עצמו יצא לחירות מהרצון לקבל שלו, שעשה "יציאת מצרים", שהיא התנאי לקבלת התורה, לבואו של הכוח העליון הנותן לאדם אפשרות לעבוד עם הכלים דקבלה עצמם.

הרצון להגיע למצב הזה, צריך להיות רצון של כל אחד ואחד, אחרת אין לו מה לעשות בחברה כזאת. אלא כל אחד עושה פעולות בחברה, מתוך אופי נשמתו, לפי היכולת שלו, לפי מה שהוא מסוגל, גם פיסית וגם מחשבתי ועיונית. אבל כוונה צריכה להיות לכולם. אי אפשר שחלק מהחברים יעסוק בכוונה של החברה, והאחרים יעסקו במעשה. בעל הסולם אומר, שהערבות חייבת לחול על כל אחד עד לפרט האחרון. שכל אחד מכריע את כולם לכף זכות או לכף חובה.

אי אפשר להפיל את הנטל הזה על אחרים, כי לכל אחד כלי משלו, שחייב לתקן אותו בתיקון הערבות. כל חבר וחבר צריך לספק לכולם את הערבות שלו מתוך הכלי שלו. ומתוך שכולנו נכללים אחד מהשני, אם אחד יחסר, אז חסר לקבל את חלקו בערבות, ואז כל חבר יהיה בחיסרון. בכל זאת כל אחד יהיה בהרגשה שחסר לו. אמנם חברה טובה תעזור במשהו, אבל האדם עצמו ישאר חסר.

והאדם לא צריך לדאוג מתי הוא יתמלא בערבות הזאת, הוא לא יודע מתי. אלא פשוט מגיע מצב שהאדם מתנתק מהרצון לקבל שלו. לא מצב שהוא מזלזל בחיים, אלא מצב שעוזר לו מהשלב הזה והלאה להתחיל בהשפעה. המצב הזה נקרא "לעבור מחסום". את המחסום לא עוברים בצורה ממש חדה, כמו שנוטים לחשוב, שבא "בום!" ועוברים, למרות שגם כך זה קורה, אבל כבר לפני כן מתבצע מעבר להשפעה.

איך לגרום שכולם יחשבו על מטרה אחת?

אין לעניין הזה פתרונות מוכנים לכל רגע ורגע בחיינו. צריך לחפש. זו העבודה שלנו. מה לחפש? לחפש איזה קשר, איזו צורה, צריכים להיות אצלי בכל רגע, כדי לעזור על עצמי אור מקיף, שיתן לי התרוממות לרוחניות - לקיום חוק הערבות, לאהבת הזולת ולדבקות בבורא.

כל הנתונים נמצאים בנו. יש לנו רצון לקבל עם כל הזוועה שיש בו, וכנגדו מאיר אור מקיף במידה מסוימת. והאדם רק צריך להיות ער לפער בינו לבין האור מקיף שמאיר, ומתוך זה לכוון את עצמו להגיע לתיקון. להגיע למצב שהאור מקיף יפעל בדיוק על הכלים הלא מתוקנים, על הכוונות הלא מתוקנות שלו.

האדם לא צריך לחפש שום דבר, הוא צריך רק לברר כל פעם מצב. אבל לברר את המצב, להיות דרוך אליו, אפשר רק על ידי חברה שנותנת לאדם חשיבות. שמראה לו שהוא חולה, שבפנים יש לו מחלות נוראות, שאם הוא לא יגלה אותם, הוא ימות. שלכן כדאי לו להסתכל פנימה לתוכו ולראות מה שיש.

ובעולם הזה רואים, איך אנשים דוחים את ההליכה לרופא, בתקווה שעוד שבוע הכל יעבור. ורק אם חוזרים ומספרים להם עוד ועוד דברים איומים ונוראים, שיכולים לקרות להם אם לא ילכו, אז האדם רץ לרופא, למרות שלא מרגיש כאב. וזה מה שאנחנו צריכים. נמצאות בנו כל היוצרות, האור מאיר והכלי מקולקל. אבל החשיבות היא שמחייבת אותנו להתחיל לעסוק בבירור ובתיקון.

איך חייבים לפעול בעם ישראל שתפקידו להיות דוגמה לערבות?

אם עם ישראל חייב להיות גם דוגמה וגם מקור כוח כלפי כל העולם. להיות דוגמה לכל העולם לערבות הדדית, ולמה שנקרא "אהבת ישראל", ולהשתוקקות לדבקות בבורא. ובנוסף לזה להיות מקור כוח, ששופך לכל העולם עוצמת ביצוע, שכתוצאה ממנה כל העולם יכנס לערבות, ולאהבת הזולת, ולדבקות בבורא. אז ברור שהמימוש של כל התיקונים הללו, חייב לעבור קודם על ישראל במלואה, אף אחד לא יחסר, כמו שכתוב, שאפילו אחד שלא נמצא יחד עם כולם, כבר חסר לכלי שלם. ואחר כך יוצאים לתיקון העולם.

בצורה נכונה יתכן שכך צריך היה להתקיים, אם לא היה חיבור בין גלגלתא עיניים ואח"פ. אם גלגלתא עיניים ואח"פ לא מתוקנים, קודם חייבים לתקן גלגלתא עיניים, ואחר כך מתקנים את האח"פ. אבל מתוך שבירת נשמת אדם הראשון, שכל הנשמות היו ביחד, חוץ מזה שגלגלתא עיניים ואח"פ נשברו כל אחד בתוך עצמו, הם גם התערבבו, כתוצאה רצויה מהשבירה, שבשבילה התרחשה כל השבירה.

המטרה לא היתה רק לשבור גלגלתא עיניים ואח"פ, כי אז גלגלתא עיניים חוזרים להיות גלגלתא עיניים בלי להשיג דבר. והאח"פ שגם קודם לא היה ראוי, גם לאחר בירורים ותיקונים חוזר להיות לא ראוי לקבל. כל התוספת, כל הרווח מהשבירה, הוא דווקא בהתערבות ביניהם. לכן היתה שבירה, כדי לגרום להתחברות גלגלתא עיניים בתוך אח"פ, ואח"פ בתוך גלגלתא עיניים.

וכאן טמון השיבוש. איך עליהם להגיע למימוש הערבות? אם הם נמצאים יחד זה בתוך זה, אז מתי מתקנים גלגלתא ועיניים שנמצאים בתוך האח"פ, ומתי מתקנים אח"פ שבתוך גלגלתא ועיניים? מספרי הקבלה לומדים, שגלגלתא ועיניים נקיים לגמרי, מתקנים קודם, והם משמשים כז"ן דאצילות בקטנותו. ואחר כך מתחילים לתקן התכללות גלגלתא ועיניים בתוך האח"פ, שהם כנגד עולמות ב"ע. ולבסוף מתקנים התכללות אח"פ בגלגלתא ועיניים, שהם אח"פ דעליה, ומהם מתברר גם ל"ב האבן, האח"פ האמיתי.

אבל בכל זאת נותרת השאלה, האם צריך להתרכז רק באלה שהיום נקראים "ישראל", כגלגלתא ועיניים, או אלה שנמצאים בתוך אומות העולם, או אומות העולם בתוך ישראל, שאיש לא יודע מי הם ומה הם. לפי מה צריך ללכת, לפי תעודת זהות? העניין הזה מעלה סימן שאלה גדול. הרי משך כל ההיסטוריה לא היה הליך כזה, שלאום יהודי נקבע לפי אמא, ולאום של גויים לפי אבא. הסיווג הזה חדש יחסית, והלאומיות הזאת רופפת לגמרי. אז לפי מה נחליט מי הם "ישראל" ומי הם "אומות העולם"? איך עלינו להתייחס לכל אחד מהם, לפי מה שנראה לעין או לפי שורש נשמה?

מי שמתעסק בהיסטוריה, רואה עד כמה הקביעות האלה רופפות וחסרות בסיס מוצק. מי הם בית המלוכה של עם ישראל, נעמי, רות המואביה, מואב? הכל היה הפוך לגמרי. לכן קשה לומר וקשה להכריע, ומי מסוגל להקיף את כל המערכת וכל המצב? מדוגמאות של המקובלים שפעלו משך ההיסטוריה, בעיקר בימי הביניים, לומדים שעניין ההתקרבות, הדבקות בבורא, הוא שווה בכל אחד שמשתוקק אליו. בתקופת ימי הביניים מקובלים לימדו גויים. איך הם יכלו לעשות זאת באותה תקופה? מפני שהם קבעו מי "ישראל" ומי "אומות העולם" לפי הרוחניות.

אחרי השבירה אין הגבלות, אלא כל מי שמתעורר בו חלק ישראל הוא כבר מסוגל, וחייבים ויכולים להתחיל בו את התיקון. כלומר, מצד אחד חייבים לטפל בכל אלה, שיש בהם התרוממות לכיוון הזה. ומצד שני, חייבים לטפל באותו חלק באומה הישראלית, שקשור לחיצוניות התורה, לקיום מצוות מעשיות ללא כוונה, ולשכנע אותו לעסוק בכוונה. כפי שבעל הסולם כותב בסוף "הקדמה לספר הזהר". שהתהליך הזה הוא העיקרי בתיקון.

ברחבי העולם חייבים לעבוד עם כל מי שמתעורר ורוצה, בכל המדינות ובכל העמים ללא יוצא דופן, כי לא ידוע מי הוא ומה הוא. אבל בתוך ישראל צריך לשים דגש על הקהל הדתי, ולגרום דווקא בו לשינוי החשיבות מחיצוניות לפנימיות. בעל הסולם קובע בסוף ההקדמה, שהשינוי הזה הוא מה שישנה את כל המציאות. אם בתוך ישראל, אותה קבוצה שמחזיקה בחיצוניות התורה, תפנה את תשומת לבה לפנימיות התורה, תשתנה כל מפת העולם. כי ישתנה החלק הפנימי, ולפיו יסתדרו כל החלקים האחרים. כלומר, העבודה היא גם עם זה וגם עם זה. אבל לא ידוע איך, אלא כל פעם מתגלה שלב חדש.

למה הפצת הקבלה לא פונה ישירות לאנשים שמתעסקים בחיצוניות התורה?

לאנשים שמתעסקים בחיצוניות התורה, לא פונים ישירות ומעוררים אותם, כי עוד לא הגיע הזמן. צריכים הכנות משני הצדדים. מצד אחד, שהמשרב שבו נמצאת היהדות, יגיע לשלב מתקדם. ומצד שני, שדעת הקהל הכללית והעולמית, שבכל זאת משפיעה עליהם, תהיה חזקה דיה כדי להשפיע עליהם להשתנות, והם יתחילו להפנות את תשומת הלב מחיצוניות לפנימיות. שעליה בעל הסולם אומר, שזו מחיצת הברזל שקיימת מזמן החורבן, בין העם לבורא ובין העם לחוכמת הקבלה.

היום קיימת שנאה בין החלק החרדי ובין חוכמת הקבלה. וצריך הכנות רבות עד שהמצב ישתנה, ויעברו הפחד, השנאה ואי ההבנה מהי חוכמת הקבלה. והכנות נבנות לאט לאט, וכבר היום הן מתרחשות. ובהחלט ניתן לראות, איך בדרכים שונות הקבלה חודרת פנימה ויש כבר הסכמה. העם יותר מסכים מהמנהיגים. אבל מנהיגים מטבעם מתחלפים, ובהדרגה מקבלים את רצון העם מאין ברירה, מפני שרוצים להישאר מנהיגים. לכן, השינוי יבוא. ואסור למהר בתהליך הזה. לא מן הסתם מרגישים שמשוה עוצר בעדנו.

כך קורה גם לגבי הגישה לקהל הישראלי ולטיפול בו. שגם בה יש עדיין מעצורים רבים. ולא שאין אמצעים, או הקבוצה לא מספיק חזקה, אלא זו שמירה מלמעלה, כי עוד לא משומנים מספיק, עוד חסרים לקבוצה אמצעים והבנות, חסרות הבחנות פנימיות איך לעשות את הפעולה הזאת בצורה נכונה. טיפול מתוך הבנה של התוצאות, בדומה לטיפול של אימא בתינוק, שהיא יודעת מה לטובתו ומכירה אותו, ועוטפת אותו מכל הצדדים. עדיין אין לקבוצה את הגישה הנכונה.

ולכן, נמצאים במצב שלא מרגישים נחיצות, אפילו לא להרצאות גדולות. צריך קודם לפזר כמה שיותר ספרונים, ולעשות פעולות שהעם יקבל את הקבלה בצורה הדרגתית, מדומם, לצומח, לחי, למדבר, בצורה לא

מחויבת ולא אגרסיבית, לא שמישהו לוחץ עליו ומחייב, לא כמו איזה כת שמתחילה לפעול בתוך המדינה. ההפצה חייבת להיות מאוד רכה, חלקה ולא מאיימת. וישנם עוד דברים רבים שצריך לחשוב עליהם, שעוד לא יודעים איך. הם עוד לא התבשלו, עוד לא ירדו מלמעלה. ולמרות הרצון להזדרז, אסור למהר, כי נקבל תגובה שלילית. שתזיק לנו ולקשר בינינו לבין העם. נקווה שיש עלינו שמירה מלמעלה, ושלא תיתן לנו לבצע בתום לב או בחוסר שכל, דברים לא מתאימים שנרצה לעשות.

באיזו דרך אפשר לקדם את הרגשת הערבות בקבוצה?

בשום דרך, לא ביגיעה ולא בכסף, אי אפשר לגרום בתוך הקבוצה, להרגשה כללית שתקדם את הקבוצה. ההרגשה הכללית הזאת, שנקראת "ערבות", היא לא יותר מהרגשה, שכל אחד בטוח, שלא יחסר לו כלום, כי כולם אוהבים אותו. כמו ילד שבטוח, שההורים שלו יטפלו בו ויתנו לו הכל, לא חשוב אם הוא מתנהג טוב או רע.

ההרגשה הזאת היא עניין פסיכולוגי, עניין של הרגשה בלבד, ולא של מימוש ממש. והקבוצה לא מסוגלת לספק אותו. היא גם באה כתוצאה מהשפעת האור העליון, אבל בתנאי שרוצים שהיא תיקרה. ולזה עלינו לדאוג. צריך לדבר ולעורר ולבדוק וממש למדוד, עד כמה כל אחד ואחד מהחברים מתקדם בכך, שהשפעת החברה והשפעת הכוח העליון, מתעוררים בו יותר ויותר בצורה כזאת, שיחד עם הירידות והעליות הוא בכל זאת מרגיש, שיתכן בו מצב, שהוא לא יחשוב על עצמו, ויתפנה לחשוב על האחרים.

האם עיסוק יתר בנושא הערבות עלול לגרום לזולות שלו?

דיבורים או מעשים לא יוזילו את ערכה של הערבות, כי היא הנושא שעומד לפנינו, ולא איזו מטרה רחוקה כמו גמר תיקון, בורא, דבקות בו. אלא הערבות היא הניתוק מהרצון לקבל, שנקרא "יציאת מצרים", והוא מה שעומד לפנינו. זו הפעולה הראשונה, שאם היא תעבור עלינו, אז ניכנס איתה לרוחניות. וכתוב שלא שרף ולא שליח ולא מלאך, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו, מוציא את עם ישראל ממצרים. לכן צריך להתלכד יחד, למצוא בתוכנו כוח "משה", שיכול לדבר עם "פרעה" שבנו, לשכנע את עצמנו, ולהרגיש שאנו נמצאים בעבדות ובחושך, ושיפעל עלינו הכוח העליון, שפעולתו נקראת, שהבורא עושה את המאמץ ומוציא את עם ישראל ממצרים. ולאחר מכן קריעת ים סוף. זה כל התהליך שעל ידו מגיעים לערבות. שאחריו עוברים "ג' ימי פרישה" ומגיעים ל"מעמד הר סיני", למימוש הערבות בצורה מעשית.

למה הערבות בקבוצה היא לא מעבר לחיצוניות?

בחיצוניות חיים בצורה כזאת, שכל אחד מוכן למסור את עצמו, את שעות העבודה שלו, את המאמצים שלו, את תשומת הלב שלו. אלא שזו צורה חיצונית בלבד. כלומר, במה שעומד לרשותנו מבחינה פיסית, מיצינו את עצמנו עד הסוף, והחברים לגמרי מסורים לעניין. אם כך, למה לא קרתה לנו ערבות? מפני שלא מבקשים שהיא תיקרה בתוך הכלים שלנו.

על הכלים אנחנו לא בעלי הבית, על הכלים רק האור בעל הבית. האור מתקרב, הכלי עולה. האור מתרחק, הכלי נופל. ולנו חסרה הבנה, שבכל הפעולות שלנו לא נשיג חוץ מהבנה, מהכרה, שבהן לא נוכל להשיג ולהבין שום דבר. ושהתוצאה הרצויה מהפעולות הללו היא להגיע לשבירה, למשבר, להגיע לצעקה "הצילו!" "תעזור לי!". שהכלי מבין, שהוא לא מוציא את עצמו מבית האסירים, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו, כמו שכתוב ביציאת מצרים.

מה ה' רצה להוכיח בסיפור על יציאת מצרים? שלא יעזור כלום למשה ואהרון, אם הם לא יעברו עשר מכות להבין, שהפרעה הוא הרע שלהם, וצריך לפנות לבורא. כלומר, לרצות להתנתק מפרעה, ולבקש מהכוח העליון שיעשה זאת. ואם האדם לא מבקש מהכוח העליון, סימן שהמטרה שלו אינה להידבק בבורא. אלא הוא צריך את הערבות, את קבלת התורה, למטרה אחרת.

שיחה (12.11.03)

"הערבות"
אות כ"ג

אות כ"ג

"ובדברים הללו מתבארים היטב מה שעמדנו לעיל (אות ה'), במה שניתנה התורה ביחוד אל גזע האומה הישראלית, כי זהו ודאי ואין כאן ב' דעות בדבר, אשר דבר תכלית הבריאה מוטל על כל המין האנושי יחד: שחור כלבן וכצהוב בלי שום הבדל מעיקרו.

אולם מתוך ירידתו של טבע הבריות עד לדיוטא התחתונה, כמבואר לעיל, שהוא ענין האהבה עצמית השולטת שליטה בלי מצרים על כל האנושות, לא היה שום דרך ומבוא לבא במשא ומתן עמהם ולהסביר להם, שיכריעו ויסיכמו לקבל על עצמם, אפילו בהבטחה בעלמא, לצאת ממסגרתם הצרה אל העולם הרחב של אהבת הזולת, מלבד האומה הישראלית, אשר מכח שהקדים להם השעבוד להמלכות הפראית של מצרים ארבע מאות שנה ביסורים גדולים ונוראים.

ונודע דברי חז"ל שאמרו "מה מלח ממתק את הבשר, כן יסורין ממרקין עונותיו של אדם", דהיינו שמביאין אל הגוף הזדככות גדולה, ונוסף על זה, שהזדככות אבותיהם הקדושים עמדה להם (כ"ל אות ט"ז), שזהו העיקר, כמו שמעידים על זה כמה מקראות שבתורה.

ומכח ב' הקדמות אלו נעשו אז מוכשרים לדבר הזה, דעל כן מכנה אותם הכתוב בעת ההיא בלשון יחיד, כמ"ש "ויחן שם ישראל נגד ההר", ופירשו חז"ל, כאיש אחד בלב אחד, מפני שכל יחיד ויחיד מהאומה סילק את עצמו לגמרי מאהבה עצמית, וכל מגמתו היתה רק להועיל לחבירו, כמו שהוכחנו לעיל (אות ט"ז) במשמעות המצוה של ואהבת לרעך כמוך, עיין שם היטב. ונמצא שנתלכדו יחד כל היחידים שבאומה ונעשו ללב אחד ולאיש אחד, כי רק אז הוכשרו לקבלת התורה כמבואר."

למרות שהאנושות כולה הולכת וגדלה ברצון לקבל, שבא לאט ובהדרגה משך הדורות, וגדל מדור לדור משך אלפי שנים. ולמרות שבדורות הקודמים, הקדומים, גם בישראל וגם באומות העולם העביות היתה עדין קלושה, קטנה מאוד. בכל זאת רואים שיש "ירידת הדורות", מאדם הראשון עד נוח, ומנוח ואילך.

והמיוחד באברהם, שהוא היחיד בדורו, שהתגלתה בו השתוקקות לבורא, למרות שתרח אביו, כנהוג באותם הזמנים, היה עובד אלילים - "עובד עבודה זרה". כלומר, שחשב שחוק מהבורא ישנם עוד כוחות בעולם, שהם כמו הבורא. שאין בורא אחד, אלא כוחות רבים, שכל כוח וכוח קיים בפני עצמו. מפני שהם נראים לאדם ככוחות שמנהלים אותו לטוב ולרע, הוא פונה לכל אחד ואחד מהם בנפרד.

ולא שאחרי כל הכוחות האלה ניצב כוח אחד, שמיחד את כולם, שיש לו מחשבה, שיש לו תוכנית, שיש לו מטרה כלפי האנושות, והוא משתמש בכל הכוחות הללו כשליחים בלבד. ולהם עצמם אין, לא תוכנית, ולא רצון חופשי, ולא יחס מיוחד לאדם, אלא הם כולם מתנהלים על ידי הכוח האחד הזה. ההבדל הזה הוא ההבדל המהותי בין אברהם לבין "אביו" - הגישה שהיתה לפניו.

הגישה להאמין ולהבין שיש כוח אחד, ולחפש אותו, על פני הגישה לראות את הטבע כאוסף של הרבה כוחות, כפי שהיתה לאברהם, לפני שהתחיל בחיפוש אחר הכוח האחד, ההבדל המהותי הזה, הוא המאמץ שדורש זיכך מיוחד בגוף, ברצון לקבל.

את הגישה הזאת אברהם לימד את האחרים: "אל תסתכלו על הכוחות עצמם, אחריהם ישנה מחשבה אחת ורצון אחד". לא שהכוחות האלה טובים או רעים, אין לא טוב ולא רע באף אחד מהם, אלא יש אחריהם מחשבה אחת - "טוב ומיטיב לרעים ולטובים" - שמביאה את האדם לתכלית.

הטוב או הרע שנראה לנו - לכל מטרה אחת. ועל האדם להבין את תוכנית הבורא ולקבל אותה על עצמו. כלומר, להתייחס אליה בצורה שכלית נכונה, ובהתאם לזה להתפתח בעצמו. שזו הדרשה של הבורא מאיתנו, להשתתף בהתפתחות שלנו מתוך רצון עצמאי. הדבר היחידי שבו דווקא יש לאדם עצמאות - להתחזק בהתפתחות שלו, או במילים אחרות, לקבל על עצמו את תוכנית הבורא ולממש אותה.

וחוץ מאברהם, איש בדורו לא גילה את הרעיון הזה. לאף אחד לא היתה הכנה נפשית לגלות את תמונת המציאות האמיתית. הגילוי בא לאברהם מתוך זיכוכ, מתוך תכונה מיוחדת של הנשמה. נשמת אברהם היא תוצאה משבירת "אדם הראשון" ככל הנשמות, אלא שבנשמות הללו יש חלוקה לכל מיני חלקים, שכאשר הם מתבררים בצורה טבעית מתחילת הקלקול ועד גמר התיקון, מתוך הבירור הזה מתחילות לבלוט נשמות מיוחדות.

הנשמות האלה מרגישות, שהעולם בנוי בצורה אחרת, ממה שמרגישות יתר הנשמות, שבהן הבירור לא הגיע עדיין למידה מספקת, שהן מסוגלות לברר ולהרגיש שמאחורי תמונת העולם החיצונית, שכביכול מביאה לאדם הרבה כוחות נפרדים, ישנה תמונה יותר פנימית, של כוח אחד שמנהיג את כולם.

גם אנחנו ביחס שלנו לחיים נמצאים באותו מצב, שלא מפענחים את החיים שלנו, ככוח אחד שפועל עלינו, שיש לו כוונה אחת, שהוא רוצה את טובתנו, ורק התגלות המעשים שלו או היחס שלו כלפינו, מתגלה לנו בצורות שונות, בשל המצב המשתנה שלנו, אבל הוא עצמו אחד יחיד ומיוחד. המצב הזה הוא כמו ההבדל בין תרח לאברהם, או כמו ההבדל בהתייחסות, בנקודת ההסתכלות, בין אלה שרוצים לגלות את תמונת המציאות כאברהם, לעומת העולם כולו, או לעומת מצבם הקודם, שנקרא "בדור הקודם".

וכל העניין הוא, שצריך הכנה מיוחדת בנשמה, כדי להרגיש דרישה לגלות את הטבע, את כל המציאות, כמערכת אחת, ככוח אחד, כמחשבה אחת. לכן את הרעיון הזה יכולה לתפוס רק השכבה הזכה ביותר מקרב הנשמות כולן, שמתבררות מתוך שבירת "אדם הראשון". ורק אחר כך מסוגלות להצטרף אליה נשמות נוספות.

כי מדור לדור, למרות שבכל הנשמות יש תוספת רצון לקבל, והנשמות שבאות בדורות הראשונים הן אותן הנשמות, שחוזרות ובאות בדורות הבאים, בגלגולים הבאים, גלגול אחר גלגול, רק בתוספת רצון לקבל כתוצאה מהתגלות רשימות יותר עבות ויותר גדולות. למרות העביות שהולכת וגדלה ודווקא בגללה, הייסורים שעוברות הנשמות בעולם הזה, מכשירים אותן להתחיל לשאול ובהדרגה להרגיש, שהמציאות לא מסתדרת להם ככוחות נפרדים, אלא אחרי ריבוי הכוחות חייבת להיות תוכנית אחת ומחשבה אחת.

ועד היום נראה לאנושות, שישנם הרבה כוחות, הרבה מטרות, שאין מחשבה אחת, כוח אחד, רצון אחד, מטרה אחת. שהאדם מופעל על ידי דחפים שונים ומשונים, ומופקדים עליו הרבה מפקדים ולמה שקורה יש סיבות רבות. אבל בדורנו כמו בדורות הקודמים, הייסורים בדרך רעה והייסורים בדרך טובה, בהדרגה מזכים את העביות, ואז דווקא מתוך שהאדם נעשה יותר עבה, הוא נעשה יותר חוקר ויותר מבין, שהוא לא מבין ולא מסוגל לחקור, מתוך זה הוא בא לגילוי האמת, שאין לו שום הבנה במציאות. המביא להכנה לגילוי כמו שהיתה אצל אברהם - דרישה לגלות את הבורא.

לכן, אברהם היה אחד, כאשר התחיל לחפש את הבורא, אבל מאוחר יותר הצטרפו אליו עוד אנשים, שקלטו ממנו את הרעיון הזה - בניו, נכדים ותלמידים שסבבו אותו, שצריך לעצמו כל העת. וכך נעשה חינוך מיוחד בתוך קבוצתו, של הדורות שקמו אחריו. ואז חברי הקבוצה הזאת וצאצאיהם, קבלו עביות הנקראות "גלות מצרים", וגם זכות על ידי ייסורים שעברו מהעביות הזאת, מהקושי להישאר בזמן גלות מצרים בדבקות עם הבורא.

הייסורים שבאו, היו ייסורים נפשיים, שלא היה ביכולתם לייחס את כל הכוחות הטובים והרעים לבורא, אלא כביכול היו עליהם שליטות שונות ואחרות, שקשה לייחד אותן לבורא. המצב הזה נקרא "גלות", שבונים ערים יפות לפרעה, את "פיתום ורעמסס", ולעצמנו בונים "ערי מסכנות". כלומר, מתווספת עביות, ונראה לאדם שהרצון לקבל מביא לו דברים טובים, והרצון להשפיע מביא לו דברים הפוכים, רעים. והאדם לא מסוגל לייחד אותם ולשייך אותם, לרצון אחד, לכוח אחד, למחשבה אחת. וזה נקרא שהאדם נמצא בגלות.

וגלות מצרים היתה עד כדי כך קשה, שכל אחד מהקבוצה הזאת, שבינתיים הפכה לעם, לכמות גדולה של אנשים, שבה סוגים שונים של עביות ונשמות, כמו משה ואהרון, ומאוחר יותר, כוהנים ולוויים ועם וערב רב, שהתערבב בהם ולקחו אותו איתם, כלומר, מחשבות שלא מסכימות שיש "הוא ושמך אחד" ונמצאות בתוך כל אדם. מריבוי הצרות והמכות שהרצון לקבל עובר, מ"עשר המכות" שמקבל "פרעה", כל אחד ואחד הרגיש שהוא יכול לצאת משליטת פרעה, רק עם הנקודה הקטנה שנשארה בו, הנקראת "משה".

ואז כולם השתדלן לצאת, לברוח מכוח פרעה, שמביא לאדם אמונה, פילוסופיה, הסתכלות על העולם, שכביכול פועלים בעולם כוחות רבים, שלכל כוח ולכל רצון מטרות שונות. העביות מתגברת והאדם מתחיל לחשוב כך. ורק אחרי שמתגברים הייסורים, האדם מקבל יכולת, הזדמנות, לברוח מהמחשבות האלה של

"הפרעה", של ה"עם המצרי" שבו, והוא מגיע למצב שיכול ללקט את כל הכוחות הללו לכוח אחד הנקרא "משה", ולייחד אותו לבורא. להדביק אותו לאותו רעיון של "אין עוד מלבדו" - "הוא ושמו אחד". אבל הכוח הזה שמייחדים לבורא, הוא לא אותו כוח שהיה לאברהם בדרגה הקודמת, של עביות דשורש. הכוח שנקרא "משה", הוא בעביות אחרת, יותר גדולה, והוא אינו אחד. אחריו יש עביות נוספת שאינה זכה כמו "אברהם", עביות שנמצאת בדבקות עם הבורא מתוך הטבע שלה, או אפילו כמו "משה", מתוך טבע יותר עבה מאברהם, אלא זו עביות שנקראת "עם ישראל" - הרבה.

למה היא "הרבה"? כי בכל זאת נותרו בתוכם רצונות ומחשבות של מצרים, של הרצון לקבל, שגם אותם אפשר לשייך לדבקות לבורא, אבל לשם זה צריך תיקונים, ורק אז הם יהיו דבוקים לאותו רעיון, לאותו כוח אחד של "אין עוד מלבדו". ויהיו כאברהם לעומת תרח.

והתיקון על "עם ישראל", הרצונות באדם ששייכים לרצון לקבל, ולא לרצונות להשפיע כמו "אברהם" או "משה", שהם רצונות שורש וא' דעביות, אלא רצונות "עם ישראל" שהם ב' דעביות, הוא תיקון כזה שמפני שהרצונות האלה באים מתוך התפתחותו של הרצון לקבל, לכן צריך לעשות על הרצון לקבל הזה תיקון קודם, כדי שיהיה ראוי להידבק בבורא. למלאות אותו באור מסוים, ולהרגיע אותו שהרצון לקבל יפסיק לחשוב על עצמו, ויהיה ראוי לעשות כביכול צמצום על הרצונות שלו, ולהתרומם מעליהם.

התיקון שמקבלים על הרצון לקבל, כדי שיוכל לצמצם את עצמו, שאז הוא יקרא "עם ישראל לפני מעמד הר סיני", התיקון הזה נקרא "ערבות". שהרצון לקבל מקבל הרגשה שלא יחסר לו מאומה, שהוא יכול לעזוב את עצמו ולא לטפל בעצמו, ולהתמסר לדבקות בבורא, להתחיל לחשוב איך להשפיע לבורא. כאשר הרצון לקבל בעביות של "עם ישראל", מקבל את התיקון הזה, נקרא שהוא "מוכן לקבלת התורה". למה? כי עכשיו בניגוד לקודם הוא "איש אחד בלב אחד".

קודם הוא היה "עם", שקיבל הרבה עביות, לעומת "אברהם", שהתפתח מאברהם, יצחק ויעקב. ועכשיו כנגד העביות שהתפתחה בו - כמו העביות שהתפתחה בבני אברהם שהיו בגלות מצרים, וכנגדה קיבלו תיקון של "ערבות", שלא יחסר לרצון לקבל מאומה - הוא יכול לעשות על עצמו צמצום, לא לחשוב על עצמו, לא לפנות לעצמו, אלא לגמרי להתנתק ממה שיש בו ויהיה בו, כאילו הוא לא קיים. ואז הוא יכול לקבל כוח להתעסק בעל מנת להשפיע עם כל הרצונות שנמצאים בצמצום.

והשיטה איך לשתף את כל הרצונות של "העם", ולא רק להגיע לערבות ולצמצום עליהם, אלא גם להשתמש בהם בלקבל על מנת להשפיע - בעביות אחרי יציאת מצרים, ברצון לקבל שגדל לעומת אברהם - השיטה הזאת נקראת "שיטת הקבלה". ותיקון הרצון הזה בא על ידי האור, על ידי התורה. תיקונים של כל הרצונות נקראים "קיום מצוות". תיקון כל רצון ורצון נקרא "קיום של מצווה".

בנשמת האדם ישנם רמ"ח רצונות בכלים דהשפעה, ושס"ה רצונות בכלים דקבלה. סך הכל תר"ג רצונות, שיחד עם שבעה רצונות נוספים, הם תר"ך רצונות, הנקראים תר"ג ועוד שבע. ועל האדם לבצע תר"ך מצוות כדי להגיע לדבקות השלם בבורא - להרגיש ולהבין ולהשיג שיש כוח אחד, שפועל במציאות במטרה להיטיב לנבראיו.

והנברא שמתקן את כל הרצונות שלו בצורה כזאת, הוא נמצא בדבקות עם הכוח הזה, ומבצע אותה פעולה כמו הכוח הזה "אחד יחיד ומיוחד", מבצע אותו באותה מחשבה, ומגיע למחשבת הבריאה להיטיב לנבראיו. לא רק חוזר על פעולות הבורא, דומה לפעולותיו, אלא "ממעשיך הכרנוך" מגיע למחשבת הבריאה. עולה לדרגת החשיבה של הבורא, של הכוח היחיד הזה, שגילה אברהם. רק הגילוי לעומת הגילוי שגילה אברהם אחרי תרח, הוא בעביות הרבה יותר גדולה, כלומר, במדרגה הרבה יותר גבוהה.

ומכאן רואים, שלאברהם לא היתה שום בעיה, הוא לא היה צריך לעבוד בערבות. הרצון לקבל לא היה גדול כל כך שצריך לעבוד עליו ולצמצם אותו, ורק אחר כך לעבוד עם כלים דהשפעה, אלא היה זך מלכתחילה. מה שאם כן "עם ישראל", כשגדלה העביות, זקוקים לערבות, ולאחריה לכוח התורה - לאור עליון מיוחד - שיתקן את הרצון לקבל במחשבה בעל מנת להשפיע.

ואותם הרצונות שעוד לא תוקנו, ומתגלים מתוך שבירת הנשמות של "אדם הראשון", צריכים תיקונים מיוחדים. אותו אברהם, יצחק ויעקב שמתקנים מתוך זיכוך, אותו העם שהתערב עם המצרים, עובר ארבע גלויות נוספות, שבהם כל פעם הוא מתערב בעביות יותר ויותר עבה. אברהם, הכוח הזך הזה, שיכול להידבק בבורא ללא שום עבודה קודמת, צריך להתערב עם עביות א', ב', ג', ד' - להיכנס לארבע גלויות, ולצאת מכל גלות וגלות, ולתקן אחריה את העביות שספג.

לכן, אחרי שעם ישראל יצא ממצרים, ונעשה בו כוח אחד, תיקון אחד, הוא מגיע לתיקון הכוח הזה אחרי שבא לארץ ישראל. כלומר, דרך ארבעים שנה, דרך בינה, מתקנים את הכוח הזה על ידי קבלת התורה, ואז מגיעים לדרגה הנקראת "בית המקדש הראשון".

לאחר מכן צריך להתערבב עם דרגת עביות יותר גדולה, שמתגברת בהם ובאומות העולם. כל אחד מישראל מרגיש בתוכו תוספת עביות, ויוצא למה שנקרא "גלות פנימית", שהוא לא יכול יותר להישאר בדרגת הדבקות בבורא שהשיג, אלא הוא יורד לפחות, ומתגברים בו רצונות חדשים, כלומר הוא נכנס לקשר עם אומות העולם שבו. ובהתאם למה שקורה בנשמות, רואים מתוך ההיסטוריה, איך הוא קורה גם בחיצוניות, בגופים בעולם הזה, המצב הזה מביא לחורבן.

מהו חורבן? שמתנתקים במחשבה, בהסתכלות על החיים, ממערך חיים, שדבוקים רק בכוח אחד, במחשבה אחת, ומתחילים ליפול לרצונות רבים ואחרים. כמו, לו אברהם היה נופל חזרה להסתכלות של תרח, מה שלא קרה בגלל זיכוכו. במצב הזה מתרחשת שבירה, בית המקדש הראשון נחרב, ויוצאים לגלות.

כלומר, מפסיקים לחשוב על "אין עוד מלבדו" ועל "אחד יחיד ומיוחד", אלא חושבים שיש פיזור של כוחות בטבע, שהאדם נמצא בשליטת כוחות טבע רבים ובשליטת הרצונות הרבים שלו עצמו. וכך גם בתוך האדם שולטים רצונות שונים ולא הבורא, וגם בחיצוניות שולטים עמים אחרים, ולא ייחודיות של עם ישראל.

ולאחר שכל מחשבה ומחשבה זרה, מקבלת מכה, והמכות מתקנות את העם, הן מביאות לו הבנה שהכוחות והרצונות אינם מפוזרים. מתחיל באדם בירור נכון של המחשבות, שכנראה לכל המקרים סיבה אחת. שיש סיבתיות ואין זה יד המקרה. מתוך המאורעות המרים של הגלות האדם חוזר לביורר ולסיכום נכון, וזוכה לגלות את הכוח היחיד שפועל, אלופו של עולם, שזה עניין הגאולה. כל ההבדל בין "גלות" ל"גאולה" הוא באות א', שמגלה את הבורא, "האלוף" של עולם.

וכך האדם עובר ארבע גלויות, שבכל פעם הוא מתקן את תוספת הרצון לקבל שיש בו. והיום אחרי הגלות האחרונה כולנו נמצאים במצב הזה. לכן גם היום כמו בכל השלבים הקודמים שנשמת "אדם הראשון" עברה תיקונים, עובדת אותה שיטה. מתגלה כוח אברהם, לעומת כל הכוחות שיכולים להיתקן אבל לא מתקונים, הנקראים "עם ישראל", כמו בגלות הראשונה ובגאולה הראשונה ממצרים.

אלא שעכשיו, כמו שאומר רבי אלעזר בן רבי שמעון, הביורר הוא עד שבכל העולם יתגלו בהדרגה אותם הרצונות כמו בעם ישראל, אבל רק לאחר שעם ישראל יבדיל את עצמו. כלומר, שכל הנשמות יבדילו בתוכן אותם הרצונות, אותן המחשבות, שניתן ליחד אותם ל"אחד יחיד ומיוחד", "אין עוד מלבדו", מכל יתר הרצונות והמחשבות. לאלו שיכולים לבודד אותן לתת להם תיקון שנקרא "ערבות", ובצורה כזאת להתחיל לעבוד על תיקון המחשבות להיות דבוקים לאותו רעיון, שבמציאות פועל רק כוח אחד פועל ולא כוחות נוספים.

וכל יתר המחשבות, הנקראות "אומות העולם", שלא יכולות להשתתף בינתיים בייחוד הזה, לעשות עליהן צמצום מוחלט ולא להשתמש בהן. כלומר, גם בחיצוניות, בניגוד לכל היגיון, ככל שעם ישראל יבודד את עצמו מכל יתר העמים, כן יטב לו. גם בחיים, גם בפוליטיקה, בכל דבר ועניין. המחשבה ההגיונית אומרת שאי אפשר להתקיים ולחיות, אלא רק מתמיכה אחד בשני, אבל במקרה של עם ישראל, זה ההפך. ההתערבות עם האחרים גורמת לנו לקבל את נקודת ההסתכלות שלהם, את דרגת העביות שלהם, את הנימוס הנהוג בהם, וגורמת לעיכוב בתיקון. היא שוב מושכת את בחינות ישראל לבחינות של אומות העולם.

לכן התיקון היחידי הוא רק לברוח כמו מגלות מצרים, להיבדל עם מחשבות, שהן רק לכיוון של התקרבות והתייחדות עם הבורא. והשיטה היא תמיד אותה שיטה. רק אותם אלה שיכולים להיות דבוקים עם הרעיון של "אין עוד מלבדו", שהוא "אחד יחיד ומיוחד", ו"טוב ומיטיב לרעים ולטובים", גם לרצונות הטובים ואפילו לרצונות הרעים, שלא חשוב מה הם מרגישים, אם טוב או רע, הוא תמיד מיטיב להם, בכל רגע ובכל מצב, בלי קשר מה הרצונות מרגישים שמקבלים מהבורא.

לכן צריך קודם לבדל את כל הרצונות שאיתם אפשר להידבק. וזו הסיבה שקודם עושים תיקונים המקובלים. אחר כך מצטרפים אליהם רצונות נוספים, הנקראים "עם ישראל", ולבסוף מצטרפים רצונות של "אומות העולם". כך קורה בכל אדם, כך יתרחש בכללות האומה, ולאחריה עם כללות העולם, בכל יתר אומות העולם.

האם האדם מרגיש בתוכו את כל המצבים האלה?

האדם שמתקדם בתהליך התיקון מזהה בתוכו כוחות, שיכול לייחס אותם, לאפיין אותם, כ"אברהם", כ"משה", כ"עם", כ"גויים", כ"אומות העולם" ועוד. להבדיל אותם אפילו לפני שהוא יוצא לגילוי. פתאום האדם מזהה מגמה או רצון שיכול לכנות אותו "אברהם", שכנראה אברהם היה כל כולו שייך אליהם, כי יתר הרצונות היו מגולים בו.

מהו "אברהם"? אותה השכבה העליונה ביותר בכל הנשמות, אותו רצון לקבל הזך ביותר, שמוכן להידבק בבורא, רק בתנאי שיהיה מנותק מכל יתר הרצונות. אברהם עצמו היה בניתוק, מפני שלא התגלו עדיין יתר הרצונות, שהם יותר עבים.

מה הם כל הדמויות האלה כלפי האדם?

בעבודת האדם לתקן את עצמו, לקרב את עצמו לבורא, לכוח היחיד, מתוך שרוצה וחייב לייחד את כל מה שקורה לו בכל רגע, כל הבלבולים, כל הכוחות, כל המקרים, לספק אחד, למקור אחד, לסיבה אחת, למחשבה אחת, למטרה אחת. אם הוא משתדל לייחד את הכל, לא חשוב אם מצליח או לא, הוא מגלה בתוכו את כל התמונה ה"היסטורית" הזאת של אדם הראשון, נוח, תרח, אברהם, משה ועוד, כמאזן של כוחות שנמצאים בו. האדם רואה שהוא כלול מהם. ואם הוא מתחיל לקרוא את כל המציאות מתוך הנשמה שלו, מתגלה לו שמבנה הנשמה הפרטית והנשמה הכללית הוא אותו מבנה, והיחיד שקיים, ומעליו יש רק כוח אחד. הבהירות הזאת מתגלה לאדם עוד לפני המחסום. לכן כדאי לנו לחפש את התמונה הזאת בפנים בתוכנו, ומבחוץ בכלל המציאות, את התמונה שבעצם גילה אברהם. רק שאצלו הנקודה שממנה גילה את כל המציאות, היתה נקודה זכה מאוד.

עד כמה אפשר להאמין לתמונת הכוחות שמצטיירת באדם?

האדם יכול להאמין שהוא קורא נכון, או יכול למסור את עצמו למחשבות שלו, להחלטות שלו, להאמין לחלק המחשבות שלו שקורא להן "עובדות" או "ספקות" או "שקרים", שהם כל הזמן משתנים בו, בתנאי שעושה בתוכו בירור של אמת ושקר לעומת מר ומתוק. והבירור הראשון לפי אמת ושקר ולא לפי מר ומתוק, הוא צמצום הרצונות של האדם, לאחר שהוא מקבל את כוח "הערבות". לפני כן הוא לא יכול להאמין לעצמו בשום דבר, ולפני כן כל ההחלטות וקריאת כל המצב היא שגויה.

לכן עליו ללכת לפי דעת החברה. להבין שאין לו שכל, שהוא עצמו מאה אחוז טועה, ועליו לקבל את דעת החברה וללכת למעלה מדעתו. דעת החברה שהוא קבע לעצמו, שהוא הולך לפי מה שמקבל ממנה. אבל לפני כן עליו להבין, שאם רצונו לצאת מהמצב הבהמי שלו, שהוא מופעל בצורה מוחלטת כמו בהמה, הוא יכול לצאת ממנו לכיוון התפתחות מסוים, רק אם הוא מקבל הכוונה חיצונית. כי היא הדבר היחיד שיכול לכון אותו לכיוון המסוים שיבחר. והבחירה בהכוונה הזאת היא בחירתו החופשית.

והאדם שבוחר חברה, שנותנת לו את הכיוון שלה, ומקבל מהחברה את הדעות, והכוונות, וההחלטות, וההסתכלות על החיים, וכל מה שצריך לקבל מחברה, ומוסר את עצמו לחברה, נחשב שהוא הולך למעלה מדעתו, לפי איך שהחברה מכתובה לו. ובצורה כזאת הוא מנצח בחייו את כל יתר הכוחות שמבלבלים אותו לשווא, בכוונה שיעשה את הבירור הזה.

לכן אין לאדם שום פעולה חוץ מבחירת החברה. לפי מה הוא בוחר חברה? לפי הרגשה בנשמה, שהאנשים האלה שייכים לאותו רעיון שהוא רוצה להתקדם אליו. אף אחד לא יכול להגיד לאדם מה לבחור, אלא הוא מבפנים, מתוך הייסורים שלו, מתוך הניסיון שלו בחיים, לא חשוב כמה הוא צעיר ונטול ניסיון, מרגיש שהוא רוצה בהתפתחות הזאת. ההרגשה הזאת היא יד הבורא שמכוונת אותו.

מהי ההרגשה הזאת אמת ושקר או מר ומתוק?

אמת ושקר, שהאדם לא מסוגל אחרת. ואם האדם מתחזק בדרך הזאת, במחשבות כאלה, ורוצה להתפתח בכיוון הזה, הוא מוצא חברה - הבורא מוצא לו חברה ומכניס אותו אליה - ועל האדם רק להשתדל למסור את עצמו לחברה, שתטוף לו את השכל, ותיתן לו את כל הדעות וכל המחשבות וכל הרצונות להתקדם לכיוון הנכון.

אם האדם מוכן לקבל את כל אלה מהחברה, רק הנכונות הזאת היא הבחירה שלו. לסדר את עצמו כלפי החברה כך, שתשפיע לו התקדמות לכיוון שבגללו הוא בחר אותה כחברה שלו ונמצא בה, ולא שיתפזר לדברים האחרים. אפילו שעליו לעשות מעשים שונים כדי להיות בחברה, כדי לקנות אותם, כמו שכתוב: "קנה לך חבר".

כל מה שהוא עושה, הוא עושה רק כדי לקבל מהחברה הכוונה לכיוון שמלכתחילה נמצא בחברה הזאת. זאת הבחירה שלו, ואז הוא מתקדם. התקדמות שלו היא למעלה מהדעת, כי מלכתחילה הוא לא רוצה בה. ודרך החברה הוא מוצא כוחות להתקדם. ואם היה לבד, לא היה מוצא בתוך עצמו אף כוח למעלה מדעתו להתקדם. כל דעה שהיה בוחר היתה דעתו, ולא למעלה מדעתו.

מהו הקול הפנימי - יד הבורא שמכוונת את האדם בתוכו?

מקור המחשבות הנכונות באדם, שהוא נציג הבורא בתוך האדם, נקרא "נקודה שבלב" או "חלק אלוקי ממעל". הכוח האלוקי ממעל, ניצוץ שנפל לתוך הכלי כתוצאה משבירת הנשמה. הנשמה לפני שבירתה היתה אורות, ניצוצים וכלים, בצורתם המתוקנת. רצון לקבל עם מסך ואור שממלא אותו. ולאחר שהם נשברו, התערבו כולם, ואורות פרחו למעלה, למקור שנמצאת בו הנשמה, וכלים וניצוצים נפלו למטה. ועל האדם לברר את הניצוץ שבו.

כאשר הניצוץ מתחיל לפעול באדם ולהראות את עצמו, על האדם להמשיך איתו הלאה, לקחת את "הנר" הקטן הזה, לתוך החלל החשוך, הגדול והריק, של הרצון לקבל, ועם ה"נר" הזה להתחיל ולבדוק את עצמו, ולראות מי הוא ומה הוא. אבל רק עם הנר הזה, רק עם הניצוץ שבו.

וכך בהדרגה הוא מוצא בעזרת הנר איך להסתדר בתוך כל הרצונות שלו, תר"ך הרצונות השבורים, שהם החלל החשוך של הנשמה. עד שמסוגל לצרף אותם אל הנר כמו שמן, ומדליק מכל הנשמה שלהבת אש, ואז נקרא "חשכה כאורה יאיר". העביות שמצטרפת לניצוץ הזה, כמו בדוגמה של בעל הסולם על הפתילה, השמן והאור, נעשית שלהבת אש, מפני שהופכים אותה לזכות, בעל מנת להשפיע, לאותו טבע כמו של האור.

איך האדם יכול לגרום לעצמו לקבל את דעת החברה?

השאלה הזאת, איך האדם יכול בכל מה שיש לו: הכנות, כוחות, תכונות, לקבל על עצמו כל רגע ורגע את כל האידיאה, רעיון, כיוון, שהחברה מייצגת לו, בהתאם להתפתחות שלו ולהימצאות שלו בתוך החברה, היא השאלה הקשה ביותר. וזאת בעצם העבודה.

אין מרשם כזה, מין כפתור לחיצה מיוחד, שלוחצים עליו וההתאמה מתרחשת מאליה. אלא כל רגע ורגע צריך לעבוד על זה. על האדם להכניע ולחייב את עצמו, למצוא כוח להישמע לחברה, למסור את עצמו לחברה ולקבל ממנה מה שהיא נותנת. וזה נקרא "קנה לך חבר". אבל "חבר" בא מהמילה חיבור, שווה. וחברה היא לא רק חבר. חברה היא גם "רב", היא מכתובה מה לעשות ויש לקבל את דעתה מעל דעתו.

בכל המאמרים שלו על החברה, רב"ש מייעץ עצות, איך להכניע את הראש ולקבל מהחברה את הרעיון הזה.

מה הסיכוי של האדם להצליח להכניע את עצמו כלפי החברה?

לאדם עצמו אין סיכוי לעמוד בדרישה הזאת, אבל לשם כך נתנו לו אמצעים. אין לו כוח להכניע את הרצון לקבל שלו כלפי החברה, כמו כלפי הבורא, אלא שכלפי הבורא הדבר נסתר ממנו, והוא יכול להשלות את עצמו, או להתבלבל ולחשוב שהוא כבר צדיק ומצליח. וכלפי החברה ברור לו איפה הוא.

אבל אם האדם שואל, הוא לפחות כבר רואה שהוא לא מסוגל. בתוך עצמו האדם לא מוצא כוחות ולא נכונות להכניע את עצמו. הוא רק מבין בעלמא שכנראה חייבים לעשות את החיבור הזה, שהמקובלים כותבים עליו, ואם לא יקבל אותו על עצמו, הוא לא יתקדם. הוא גם מקבל "חן דקדושה" ומוכן לבצע את השינוי הזה ולעזוב את עצמו, כי נמאס לו. אבל למרות זאת, חוץ מהחלטה בעלמא, אין לו כוחות.

ואז האדם נמצא כמו עם ישראל לפני מעמד הר סיני, שעליו לעשות "כאיש אחד בלב אחד", כלומר, למסור את עצמו לקבוצה, ולהתחבר עם הקבוצה מתוך הכנעה, אחרת מרגיש שהוא מת, ש"כאן יהיה מקום קבורתכם". וחוץ מהסכמה הדדית הזאת לא צריך כלום. כי כאשר אומרים "נעשה ונשמע", כלומר, מסכימים שהמצב הזה יתקיים, הוא מתקיים.

"הערבות" - שיחה (12.11.03) עמ' 57 מתוך 112

האדם עצמו לא צריך לבצע, אלא רק שתהיה בו נכונות, שיתבצע עליו, נחיצות בשינוי, שזה בלבד המעמד לקבלת הכוח העליון, שיבוא ויבצע את הפעולה. ואז מלמעלה, מהבורא, בא כוח, שידוע שהוא בא מהבורא. ואם האדם מתפתח נכון, הוא מרגיש שרצונו להתייחד, ובלעדי הבורא הוא לא מסוגל. נכנס גורם שלישי - הבורא. לא רק אני עם החברה, אלא הבורא חייב להיות בקשר בינינו, גם כמטרה וגם כמבצע. וזה הסימן להתפתחות נכונה. ברצון להתייחד עם החברה האדם יוצר כלי, שבתוכו שורה הבורא. חסרה בהבחנה לנו הנחיצות בבורא. נכונות להתייחד עם החברה, למסור את עצמי לחברה, לשם ה', כדי שהבורא ישרה בתוך החיבור בינינו. ההבחנה הזאת חסרה משום שהבורא נסתר. אבל עוד מעט מתוך הייסורים, מתוך הנחיצות, יתגלה לנו שהוא חייב להיות נוכח. ואז כאשר שלושת הגורמים האלה, אני, קבוצה ובורא, יתחברו יחד, הדבר יתרחש. ואם הוא מתגלה בחבר אחד, בהדרגה הוא חייב להתגלות בכל החברים.

האם נוכחות הבורא חייבת להיות מבוררת לנו כבר כעת?

נוכחות הבורא לא צריכה ולא יכולה להיות ברורה לנו כעת, היא מתגלה רק במידת השתוות הצורה. אבל חייבת להיות דרישה לנוכחות הבורא, ככוח שנותן בתוך הקבוצה ערבות. כמו בנק שנותן לאדם ערבות, ובכך מראה שהאדם הזה נאמן, מהימן, שהבנק עומד מאחוריו. בקבוצה חייבת להיות הרגשת נחיצות בנוכחות הבורא כערב, כשותף, כספק שנותן כוחות ותמיכה וכמבצע, אם וכאשר הקבוצה מחליטה נכון. בדומה לאב, שילדיו מתכנסים ומתכסים עצה יחד, מה מכל הרצונות שלהם, כדאי להפנות לאבא כדי שהם יקבלו. מהי הבקשה, הפניה הנכונה, שאבא מיד ימלא. הם רוצים שאבא יקנה להם גלידה, אבל אבא רוצה לקנות להם אגוזים. ועד שלא ימצאו את הרצון הנכון ויפנו לאבא רצון לאגוזים, האב לא יתחשב בפנייתם ולא ימלא אותה.

כך, בצורה שנראית פשטנית, בעל הסולם מתאר את היחסים של הקבוצה עם הבורא. הבורא לא מתגלה, לכן החברים, שגלויים זה לזה, יכולים בעבודה משותפת ביניהם ללבן את השאלה: "מה הבורא רוצה מאיתנו", ולברר על ידי המאורעות שעוברים עליהם מהו הרצון של העליון, מהי דבקות, מהו היחס הנכון לעל מנת להשיע, אני אליו והוא אלי.

רק עם חברה אפשר לבדוק ולברר את כל היחסים האלה, כי חברה נמצאת כל הזמן בשינויים, ואפשר לעבוד איתה ולנסות עליה הכל, כמו במעבדה. ועם הבורא אי אפשר, מפני שהוא לא מגולה. לכן הדוגמה על האב וילדיו מתאימה כאן. אם הילדים בונים ביניהם יחס נכון, ומוצאים מהי הבקשה הנכונה בהתאם למה שאבא הכין להם, הם מיד מגלים מהו הרצון שלו, ומגלים את המילוי ממנו.

מתי מגלים מהו הרצון של הבורא? כאשר כל אחד מבטל על עצמו ונעשה כלי משותף. אם הכלי הוא משותף לא יכול להיות בו רצון אחר, אלא רק לגרום נחת רוח לבורא, כי שניהם היינו הך. אם מתאספים כל החברים, כל אחד עם האגו שלו, וכל אחד מתחיל להיאבק עם כולם על האגו שלו, בהדרגה על ידי האור מקיף, ועל ידי אמצעים שמפעילים בתוך הקבוצה, מתחילים לגלות שכדאי לוותר על האגו, ולהתחבר עם כולם, ולקבל את מה שהחברה מکتובה.

וכאשר כולם יחד מתחילים להתבטל כלפי רעיון מסוים, שלא בדיוק יודעים מה הוא, אלא רק מחליטים להתבטל זהו. אז בתוך אוסף, סכום, הביטולים הללו, מתחיל להתגלות ביטול אחד - כולם כלפי הבורא. אחרת אין חיבור. חיבור בין חברי הקבוצה, על מנת להשיע, למעלה מהדעת, הוא לא חיבור נפרד של כל חבר כלפי הבורא או כלפי חבר אחר, אלא אם ההליכה היא נכונה, מתחיל להתגלות פתאום שהרצון הכללי של כולם הוא כלפי הבורא.

בהתפתחות נכונה מרגישים נחיצות לבורא. ובהתפתחות לא נכונה מתחברים יחד מסוגלים להתבטל אחד כלפי השני, אבל החברה היא כמו בסדום. לא חברה כלפי הבורא, אלא לטובת החברים עצמם, למען החברה עצמה, מים חזון מופשט שגורם להרס, כפי שקרה ברוסיה ובקיבוצים בארץ. ובהתפתחות נכונה חייב להתגלות לחברים שהם לא מסוגלים לבנות חברה, אם כוח הבורא לא נוכח בה מלכתחילה כערב, כחומר דלק בין החברים. רק אז יש ביטחון שמתקדמים נכון.

האם הערבות נותנת לאדם כוח להתבטל?

הערבות היא הכוח שנותן אפשרות להתבטל, להכניע את הרצון לקבל שלי, ולקבל את דעת החברה.

"הערבות" - שיחה (12.11.03) עמ' 58 מתוך 112

איך מקבלים את כוח הערבות?

לאדם עצמו או לקבוצה, אין שום אפשרות לקבל את הכוח הזה הנקרא "ערבות". אלא על ידי המאמץ שלנו להביא את הכוח הזה, מתוך ההשתוקקות אליו, מזמינים מלמעלה אור מקיף, מאותו ממצב שבו כולנו נמצאים בייחוד אחד עם השני, בגמר התיקון, במצב הא' או הג'.
רק על ידי האור מתחילים להתרומם. אין את הכוח הזה לא ליחיד ולא לחברה. אלא צריך להגיע לנכונות בלבד, ואז הוא מאיר.

מי נותן את הערבות?

הבורא נותן את הערבות. והוא כל ההבדל בין חברה שמתקדמת לתיקון, ובין חברה כמו בסדום.

שיחה (13.11.03)

"הערבות"

אות כ"ד

אות כ"ד

"ולפיכך מתוך ההכרח האמור, ניתנה התורה ביחוד לאומה הישראלית גזע אברהם יצחק ויעקב בלבדה, כי לא היה מקום אפילו להעלות על הדעת ששום זר ישתתף עמה. אמנם בגלל זה, נתקנה האומה הישראלית כמין מעבר, שעל ידיהם יזרמו ניצוצי ההזדככות לכל המין האנושי שבעולם כולו.

באופן שניצוצי ההזדככות הללו הולכים ומתרבים יום יום כדמיון הנותן לאוצר, עד שיתמלאו לשיעור הנרצה, דהיינו עד שיתפתחו ויבואו לידי כך, שיוכלו להבין את הנועם ואת השלוה השרויים בגרעין של אהבת זולתו. כי אז יבינו להכריע את כף הזכות ויכניסו את עצמם תחת עולו ית', וכף החובה יתבער מן הארץ."

בכל קומת "אדם הראשון" קיים שוני של סוגי נשמות, ומתוך זכות של סוג אחד של נשמות, מגיע להם תפקיד מיוחד, להיות הראשונים בקליטת התיקון הזה, הרעיון הזה, של "ואהבת לרעך כמוך", של אהבה הדדית, של ערבות הדדית. שהוא התיקון, התנאי שהבורא, שהאור העליון, ישרה בתוך הכלי, לפי חוק השתוות הצורה. ואז הכלי - כל חלקי הכלי, מקבלים זה כנגד זה, זה עם זה, וכולם יחד כלפי הבורא.

מלכתחילה השגת הערבות חייבת להיות בכוונה להגיע לדבקות, להשתוות הצורה לבורא. שכל הקשר בין הכלים יהיה על מנת להשפיע לבורא, בהתאמה עם האור העליון. ולפי מידת ההתאמה הזאת שורה הבורא בתוך הכלי המשותף.

ובכלי הכללי שעבר שבירה, בכלי דאדם הראשון, יש לאחר השבירה חלקים רבים, שההבדל ביניהם הוא בגודל השבירה, בעביות. וכך השכבה הזכה ביותר של הכלים השבורים, עוברת את תיקונה קודם לתיקונם של הכלים היותר עבים, היותר גסים. ולכן נאמר במאמר "הערבות" שיש "זכות אבות" - זכות בתוך הכלים, שאין צורך בתיקונים מיוחדים וגדולים, אלא ההפך. מפני שהכלי קטן ויחסית זך, הוא דורש את התיקון הקטן ביותר לעומת יתר הכלים. ולכן כל הזך ניתקן תחילה, כמו שקרה עם אברהם.

אלא לאחר שאותם הכלים מתקנים את עצמם, הם עוברים תהליך של ארבע גלויות לתיקון התכלותם בבחינת א', ב', ג', ד'. "גלויות" לא רק מהמילה "גלות", אלא כמו ש"זכות אבות" באה מהמילה זך, זכות הכלים, כך גם "גלויות" באה מהמילה "התגלות", התגלות העביות שבתוך הכלי. מהי "גלות מצרים", מעבר לתמונה שכביכול נכנסים למצרים ומתערבבים בהם? באותו כלי עצמו מתגלה בצורה רוחנית שכבה יותר תחתונה, יותר עבה, מהשבירה, מההתכללות הקודמת, שזה מכבר נמצאת בתוך הכלי, ורק עכשיו מתגלה. וכך מהתגלות הזאת של העביות שנמצאת בכלי, יורדים ל"גלות מצרים".

וכך קורה בעביות א', ב', ג', ד', של אותו הכלי הנקרא "אברהם", הכלי הזך, כאשר הוא נכלל מכל יתר הכלים. ואחרי שהכלי הזה ניתקן כולו, בכל הגלויות, בהתגלות כל השכבות הללו של "עבודת מצרים", "גלות מצרים", "קבלת התורה", "שבירת בית המקדש הראשון", "תיקון בית המקדש השני", ושוב שבירה, ועוד גלות אחרונה, ולאחריה התיקון האחרון בהתכללות של אותו זרע "אברהם יצחק יעקב", רק בעביות הגדולה ביותר.

אבל עדיין גילוי ההתכללות העבה ביותר באותו הכלי הזך ביותר. שעכשיו עלינו לתקן בתוכנו. ויחד עם זאת לתקן את כל הכלים שנכללים איתנו, שמצטרפים מתוך התכללות עם אומות העולם. ולאחר כל זאת יתחיל תיקון כל הכלי היותר, הגדול, העבה, שבשבילו נעשה כל התהליך של שבירת נשמת "אדם הראשון". כמו שמתאר הכתוב, שרצה הקב"ה לתת תורה לכל אומות העולם, הלך ביניהם ורצה שיקבלו, ולא יכלו לקבל אותה, כי הם ההפך הגמור ממנה - קיום של לקבל על מנת להשפיע מנוגד לגמרי לטבע של אומות העולם - ולכן נתן אותה לעם ישראל, שבהשתתפות שלו עם אומות העולם ימסור להם בהדרגה את התורה.

ובינתיים כולנו נמצאים בשלב, שחייבים לגמור את תיקון הכלי של אברהם, של גלגלתא ועיניים הראשון. "ראשון" הכוונה לפי סדר התיקון. ולאחריו יהיה עלינו לחזור ולהיות אור לגויים. כלומר, לתקן את האח"פ. ותיקון האח"פ הוא תהליך שונה, הוא לא הולך באותו קצב ובאותו צורה כמו תיקון גלגלתא ועיניים. כי העיקר להוציא גלגלתא ועיניים מתוך הערבוביה של אחר השבירה, מתוך האח"פ, ומתוך כך מתבררים כל היתר: גלגלתא ועיניים, גלגלתא ועיניים שבתוך האח"פ, אח"פ שבתוך גלגלתא ועיניים, ואח"פ האמיתי. כלומר,

בתיקון של גלגלתא ועיניים נעשה מתוך התכללות בירור של כל הכלים, של כל ארבעת סוגי הכלים שנוצרו אחרי ההתכללות.

לכן כאשר גלגלתא ועיניים מיתקנים, גומרים את התיקון, הם גומרים את תיקונם של כל הכלים. למה? כי הם מתקנים את הגלגלתא ועיניים - גלגלתא ועיניים שבתוך אח"פ הנקרא "חסידי אומות העולם", אח"פ שבתוך גלגלתא ועיניים הנקרא "גרי צדק", והאח"פ שלא יכול להיות מתוך התכללות ונקרא "הרשעים והמזיקים שבאומות העולם". כל השכבות הללו, כל סוגי הכלים הללו, מתבררים ומיתקנים יחד עם התיקון של גלגלתא ועיניים. כאשר ישראל גומרים את התיקון האחרון שלהם, הם מבררים ומתקנים את כל יתר הכלים, חוץ מ"ב האבן, מהרשעים והמזיקים מקרב אומות העולם, שאין להם תיקון מתוך התכללות, אבל אז גם ל"ב האבן נתקן.

לכן הקביעה שקודם מתקנים גלגלתא ועיניים ואחר כך אח"פ, כוונתה שעל עם ישראל מוטלת העבודה לתקן את עצמם מתוך ההתכללות, ובכך הם גורמים לכל העולם להיות מתוקן. וצריך להבין, שתיקון העולם לא רק מתחיל בישראל, אלא גם מסתיים על ידה. אין רק חצי עבודה, אלא כל העבודה מתחילתה ועד סופה מוטלת על כלים דהשפעה. וכל יתר העולם משתתף בעבודת התיקון בצורה יחסית פסיבית.

כך לומדים בחכמת הקבלה על תיקון הכלים, שכלי דקבלה בעצמו לא מסוגל לעשות שום דבר, וכלי דהשפעה מקבל את הכוח רק בהתחברותו לאור, ורק אז הוא יכול להשתתף עם כלי דקבלה, ובכך הכלי דקבלה ניתקן על ידו. לכן כל העבודה מוטלת על כלים דהשפעה.

אמנם כלים דהשפעה נראים כלים קטנים, כלים שאין בהם מאומה, שצריכים להיות חפץ חסד, כמו הטבע המקורי שלהם. אבל מתוך שהם נכללים עם האח"פ, יש להם עבודה עם ההתכללות שלהם בתוך האח"פ ועם ההתכללות של האח"פ בהם - אח"פ בגלגלתא ועיניים. ולאח"פ עצמו יש רק תמיכה לבטל את עצמו. על סמך מה הוא מבטל את עצמו? על סמך זה שהחלק דהשפעה שלו מסדר לו את התמיכה, מסדר לו את הכוחות לזה. יוצא מכך, שישראל הנחשבים "הקטנים שבאומות", חייבים לעשות את כל העבודה.

וככל שישראל לא מבצעים את עבודתם בפועל, בעולם הזה, כל העולם סובל וכל העולם לא מתקדם לתיקון הנרצה, ואינו נמצא במצב הראוי. ואין אשם אחר, אלא רק ישראל. ובזמננו רואים איך עובדה זו הולכת ומתגלה, ומתחילה להיות מורגשת בין אומות העולם יותר ויותר. הם לא רואים את הסיבות הרוחניות האמיתיות, אלא את התוצאות בעולם הזה, שכך קורה כביכול לפי חוקי הטבע. הם עדיין לא יודעים את הסיבה האמיתית למה שקורה, אבל הם כעובדה רואים, שישראל היא הסיבה לכל הרע שיש בעולם. והאשמה הזאת עוד תלך ותתגלה בפני כולם.

ואין למצבנו פתרון אחר, אלא להגיע לתיקון. מצד אומות העולם הפתרון הוא פשוט - להשמיד את ישראל - כפי שרואים מפורים, מדברי אחשוורוש, שיש עם אחד שלא שומר את חוקי המלך, ואין מה לעשות איתם אלא רק להשמידם. כאילו אם יהיה פתרון סופי כזה, אז לכל העולם יהיה טוב. כי לעיני העולם מתגלה הדבר הפשוט, שהחלק הזה הוא גורם הרע. רק לא מובן להם, שהחלק הזה גורם רע, מפני שהוא לא מתוקן, ורק בזמן שהוא לא מתוקן.

אלא שמצד הטבע אי אפשר להשמיד את ישראל, הדבר לא יעלה בידו של אף רשע, כולל גדולי הרשעים שהיו בפורים, המן ואחשוורוש, מפני שהתיקון חייב להתבצע. אלא בדיוק כמו שלומדים בצורה מעמיקה בפורים, שפורים הוא כנגד כי-פורים, כנגד גמר התיקון, רואים בכל המאבק הזה רמזים איך התיקון צריך להתבצע בגמר התיקון.

אבל כבר היום מתגלה לעינינו, שלישאל אין מקום בעולם הזה, אלא אם יעשו את התיקון המוטל עליהם. העניין הזה, שישראל נמצאים כאן מפני שמוטלת עליהם משימה לתקן את עצמם, ועל ידי זה לתקן את העולם, המשימה הזאת לא מובנת לישראל, מפני שישראל עצמם שרויים בשבירה, ולכן לא יכולים להבין את המשימה שלהם, וודאי שלא מובנת לאומות העולם, שנמצאים בשבירה הרבה יותר עמוקה.

לכן רק החלק הזך מקרב ישראל, שמבין את כל התמונה, צריך לגלות לעם ישראל ולכל אומות העולם את הסיבה למצבם. ולעזור לכל מי שמסוגל להשתתף בתיקונים, להצטרף לתהליך התיקון, ולבצע את המשימה.

האם תיקון גלגלתא ועיניים נעשה על ידי בירור?

התיקונים נעשים כמו שלומדים בתע"ס, שעל ידי האור העליון מתעוררות הרשימות, והרשימות נכנסות בהתחברות עם האור העליון - "דדי בהמה" מעלים את הרשימות למ"ן לזו"ן דאצילות, וזו"ן דאצילות ממשיכים את התיקון לאבא ואמא דאצילות, ומתחיל תיקון זו"ן. כלומר, הם מעלים את החלקים השבורים שלהם, שחלקי זו"ן השבורים הם הנשמות.

איך גלגלתא ועיניים מתקן את האח"פ?

גלגלתא ועיניים נמצאים יחד בשבירה, לכן כל התיקונים מגיעים אליהם בצורה הדדית, בכך שהם מוצאים כוחות לא להשתמש באח"פ, שנכלל בגלגלתא ועיניים. מדובר על חלק הכלי שהוא גלגלתא ועיניים, שהאח"פ נכלל בו.

כלומר, את החלק היהודי שהיה בשבירה, וקיבל חלק של אח"פ, התרשמות מאומות העולם, צריך עכשיו להשתיק בו את התרשמות הזאת. את כל מה ששייך לעולם הזה, כל נימוסי אומות העולם, כל התרבות, כל המטרות, כל מה ששייך לעמי העולם. חוץ מאשר את הגלגלתא ועיניים שלפי אופיים דבוקים לבורא, שהם באמת כוחות של בינה.

לכן כל אחד ואחד שמתעורר לעבודה הזאת, נמצא בתהליך שלומדים אותו בקבלה. הוא צריך למצוא בעצמו כוחות להעלות את חשיבותם של הכלים היותר זכים, שיותר קרובים ויותר מכוונים למטרה, וכאילו להצטרף אליהם ולחיות בהם, לעומת הכלים היותר עבים, שאיתם הוא עדיין לא מסוגל להיות בדבקות למטרה, ולכן הוא לא משתמש בכלים האלה, שנקראים כלים של אומות העולם.

התיקון בעולם הזה צריך להיות כמו התיקון ברוחניות, בכלים רוחניים, שבא מפנימיות לחיצוניות. שקודם כל מבודדים גלגלתא ועיניים מהאח"פ, ומתקנים את הגלגלתא ועיניים בצורתם הנקיה, ורק אחר כך כוללים בהדרגה את האח"פ שבהם. צורת התיקון הזאת צריכה להתבצע גם בעולם הזה דרך אלה ששייכים לעם ישראל. לאו דווקא אלה שנראים בעין כשייכים לעם, אך אינם שייכים כלל, אלא גם מקרב אומות העולם, שדווקא בהן ישנם רבים השייכים לעם. כי אין לנו מושג מי נכלל בשנים-עשר השבטים. משך ההיסטוריה אבדה לנו הידיעה מי הם ומה הם.

לכן מה שעלינו לעשות הוא ללכת ו'לשפוך' לכל העולם את הידיעה מהי המטרה שלשמה נברא העולם, מהי התוכנית שלפיה הוא פועל, מה הוא עובר, מתוך מה הוא קיים, איזה כוחות פועלים בו, לקראת מה הכוחות הללו מובילים את העולם. את הידיעה הזאת חובתנו לתת לעולם. ואז מאילו יעשה הבירור מי שייך אלינו. אלה שיצטרפו, שיבינו, שירגישו שהדבר מתקבל אצלם כנכון, הם שייכים לתהליך התיקון, והם יצטרפו לתיקון. ואלה היותר עבים, שעדיין לא יהיו מסוגלים לשמוע, שלב התיקון יגיע אליהם מאוחר יותר, לאחר שייקנו תחילה השכבות היותר זכות, היותר קרובות, שמקשיבות ראשונות לדבר המשימה והידיעה הזאת. לכן התהליך חייב להיות פתוח ובמידת האפשר מובן לכולם. ומי שתופס אותו לא רק במוח, אלא גם בלב, סימן שהכלים שלו מוכנים לתהליך התיקון, והוא יצטרף לדרך התיקון, מתוך הרגשת שייכות לתהליך הזה.

והאנשים, והאומות, וחלקי האוכלוסייה העולמית, שעשויים להצטרף לתהליך, יכולים להיות כאלה שאפילו לא תיארו לעצמנו, שיש להם קשר כלשהו לתהליך התיקון. אלה שנראים הרחוקים ביותר ממה שנקרא ישראל. ולמה? מפני שההיסטוריה של עם ישראל היא היסטוריה נפתלת וסבוכה, כי ההתכללות בין החלקים הרבה יותר עמוקה ורחבה ממה שאנחנו משערים.

ויש גם שאלה תיאורתית. משבירת הכלים לומדים, שכל כלי חייב להתכלל עם כל יתר הכלים, אם כך למה לא רואים את התכללות הזאת בגשמיות? איך יכול להיות שיש עדיין עם שנקרא "ישראל" ונבדל מיתר העמים בתעודת זהות שכתוב בה "ישראל" או "יהודי"? האם עוד לא עברנו שבירה או אלה כבר בירורים לאחר השבירה? כלומר, התמונה היא לא בדיוק כמו שנראה בשטחיות כתמונה נכונה, גם לאומיות לפי האימא הוא קנה מידה מאוד רופף ולא אמיתי. אלא בעולם הזה נעשתה משך ההיסטוריה הסכמה שבלאומיות מתחשבים באימא. אבל השייך הנכון כלל לא ברור, לא לעם ישראל ולא ליתר העמים, ובהדרגה הוא יתגלה.

לכן כתוצאה מזה הגישה צריכה להיות, לפתוח את התמונה האמיתית של מחשבת הבריאה בפני כולם. למבה מלכתחילה העולם נברא, ועל ידי מה הוא נברא, ומיהו הכוח העליון, ומהו טבע הרצון לקבל, ואיך הרצון לקבל יכול לתקן את עצמו ולהיות דומה להמשפיע, ובאיזו הדרגתיות הוא ניתקן להיות דומה להמשפיע, על

ידי השבירה עם חלק המשפיע וכו'. התהליך המתואר הוא די פשוט, אין בו מרכיבים מסובכים. אם נגיע לתמונה ברורה שנוכל להסביר אותה לעולם, זה לעצמו יברר הרבה דברים בעולם. ואז אלה שיתחברו לרעיון הזה יהיו באמת "ישראל" הרוחניים, שמתוך הנחיצות בתוכם, ירגישו שעליהם לעבור את התיקונים האלה.

האם האדם מסביר לעצמו גם באותה שיטה?

אדם צריך להתייחס לעצמו בדיוק אותו דבר, כי פרט וכלל שווים. אין שום שוני בין איך שהאדם מתקן את עצמו, ואיך שהעולם כולו מתקן. החוק הוא אותו חוק, מפני שהיתה שבירה ובשבירה כל חלק התערבב בכל החלקים. לכן אין הבדל בין תהליך שעובר חלק אחד, לבין התהליך שעובר כל העולם.

למי הולכים להסביר על מטרת הבריאה - לעצמי או לעולם?

בחיצוניות מסבירים לכל העולם על מטרת הבריאה וכל מה שקורה, ובפנימיות מסבירים לכל העולם הפנימי, שישמעו כולם, כל הרצונות, כל הדחפים, ואז לפי המטרה הזאת כל אחד מהם יסתדר בכל רגע כלפי המטרה הכללית. אי אפשר סתם כך למחוק חלק מהרצונות. חייבים לתת להם תשובה כלשהי, איזה מילוי, תיקון מסוים. אפילו לרצונות שכרגע לא עוברים תיקון בפועל, גם להם חייבים לתת סיפוק על ידי התקדמות בחלקים האחרים, ברצונות האחרים שבאדם.

לרצונות שלא מסוגלים להתקדם איתם עדיין לתיקון, חייבים לתת פיצוי. למשל לעשות עליהם צמצום, לא להשתמש בהם למרות הרצון להשתמש בהם. והדרך לא להשתמש בהם היא לתת להם פיצוי, המתקה מסוימת במצב שהם לא מתמלאים ולא ממומשים.

למה צריך לתקן גלגלתא ועיניים נקיים?

איפה הם נמצאים? גלגלתא ועיניים נקיים נמצאים בשבי של כלים דקבלה. איך מוציאים אותם? על ידי שמבדילים אותם זה מזה, את הגלגלתא ועיניים מהאח"פ - גלגלתא ועיניים שכלולים באח"פ ומאח"פ שכלול בגלגלתא עיניים. מוציאים רצונות שכביכול נמצאים בהקפאה, שאין להם התכללות. מה הם גלגלתא ועיניים נקיים? אין להם התכללות עם האח"פ, של אח"פ בהם והם באח"פ, אבל הם נמצאים בתוכו, ועל האדם להוציא אותם, כלומר, להבדיל אותם ולראות ולברר, ולעסוק רק בהם.

כלפי האדם הכללי, שכלול מכל הרצונות, מכל ההתכללויות, העבודה הזאת היא עבודה של בירור ותיקון, שמוציאים רק את הגלגלתא ועיניים לפעולה. ואותם לא צריך לתקן, כמו שאי אפשר לתקן את האח"פ האמיתי, את ל"ב האבן, כך לא צריך לתקן את הגלגלתא ועיניים האמיתיים. אבל בירור צריך לעשות. מה שנקרא, להוציא אוכל מהפסולת.

באיזו מידה ההסברה בעולם נוגעת ברצונות של ההמונים?

בעבודת ההסברה שעושים דרך ספרים ודרך ערוצי תקשורת, לא גורמים בכל העולם להעברה חיזונית של מידע בלבד, אלא גורמים לתיקון רוחני של כל העולם. כל חלק וחלק בעולם מקבל דרכו ידיעה מלמעלה על מחשבת הבריאה, וזאת הפעולה הרוחנית שמבצעים. לא עושים פעולה גשמית, אלא כביכול מעבירים צינורות, שדרכם מגיעה לכל אחד ואחד, ידיעה מסוימת על מטרת העולם ועל מטרת האדם, שמטרת האדם ומטרת העולם נובעות ממחשבת הבריאה של הבורא. בצורה כזאת מקשרים כל אדם לבורא.

כרגע אנחנו עוד רחוקים מלבצע את המשימה הזאת, ורק חושבים שכדאי לעשות, וצריכים לעשות, ועכשיו הזמן. כי אם כבר מתעוררות בעולם ידיעות ומחשבות כאלה כמו ששומעים לאחרונה, סימן שהעולם מוכן עם השאלה "מה הטעם ביהודים?" כמו עם השאלה "מהו הטעם בחיינו?" שמתעוררת מתוך הייסורים, ואז כנגדה כבר מתבקשת התשובה מה הטעם ביהודים.

דווקא בתקופה כזאת, דווקא באנשים ה"רשעים" האלה כביכול, ששואלים את השאלה הזאת, שמתעוררת בהם לפי הרגשת המציאות, ובאה לאדם מבפנים, מתוך הטבע שלו, שמרגיש שהחלק הזה בתוכו, בנשמה שלו, יש בו שאלה "מהו הטעם בחיינו?" רק שהיא כלפי עם זר, אנחנו יכולים למצוא היום תשובה מובנת.

העולם עובר כעת תהליכים עמוקים וחזקים מאוד, בזרמים חזקים מאוד, המביאים שוב להתערבות הרשימות מתוך השבירה. הדעות האלה שמשוטטות עכשיו בעולם, בעולם עם תקשורת מפותחת ומהירות

הקשר של היום, נראה עוד מעט איך כל העולם מתלכד סביב הרעיון הזה, כמו בדוגמה של המון, שיש בעולם עם אחד שמפריע לכל המדינות והעמים, שאין ברירה אלא לעשות תיקון ולסלק אותו. עוד מעט הפתרון הזה יהיה באופנה. וכל אדם תרבותי ידבר עליו בצורה מכובדת, מתוך הבנה איך בנוי העולם, ומתוך ראייה מפוכחת מה הן הסיבות לרע הזה בעולם, ומתוך רצון כנה לתקן את העולם שיהיה טוב יותר, יראה פתרון רק בלהוציא בניתוח את הרע הזה מהעולם. הדעה הזאת תהיה מאוד בולטת, ברורה, מדעית, היסטורית ופילוסופית. מבוררת בצורה מאוד ריאלית ונכונה. גם בזמן השואה הגרמנים היו העם התרבותי והמפותח ביותר, ואין זה מן הסתם, כך צמחה כל הפילוסופיה הזאת, והיא לא חדשה, היא עוד מזמן החורבן ואילך. אבל אם שאלות כאלה מתעוררות, סימן שהעולם כבר מוכן בתוך השאלה הזאת, לשמוע יותר מה הסיבה לשאלה, ומה היא התשובה.

מה תפקידם של "גרי צדק" ו"חסידי אומות העולם" כלפי גלגלתא ועיניים?

הכל בא מכלים דהשפעה. גם התיקון של האח"פ בא דרך כלים דהשפעה. אנחנו לא קובעים את התערבות ואת מידת ההתערבות של הכלים דהשפעה בכלים דקבלה, ההתערבות ביניהם מתרחשת לפי אותו חוק של השוואת הצורה. לא חשוב, בלי מסך, או עם המסך, ללא כוונות על מנת להשפיע, או עם כוונות על מנת לקבל, החוק הוא חוק אחד. מה שקובע את היחס בין החלקים, בין האורות לכלים, בין הניצוצין לכלים, בין הכלים השבורים לאורות המקיפים, הוא חוק השתוות הצורה. ועלינו רק לגלות, בבחירתנו החופשית היחידה, דרך הקבוצה, דרך החיבור בין הקבוצות, דרך חיפוש והצטרפות של אותם אלה שמוכנים להצטרף, את אותם החלקים שמוכנים כבר ומסוגלים להצטרף לקבוצות שלנו, לקבוצה עולמית אחת.

האם מידת ההצטרפות לקבוצה העולמית חושפת מי הם "חסידי אומות עולם" ומי "גרי צדק"?

ממידת ההצטרפות לא מכירים בדיוק איך, ובאיזה צורה, ובאיזה תהליך. אבל פתאום יתגלו לנו בעולם גושים שלמים של אנשים שירגישו שייכות לרעיון הזה. כמו שמקרב העם היהודי, יתגלו אנשים שישנאו את הרעיון ולא ירצו לקבל אותו, ואפילו ירצו להשמיד אותנו יותר מאשר אומות העולם. לכן אין מה להתחשב באף אחד.

כל תהליך ההפצה חייב להתבצע ללא התחשבות באף גורם. מה הכוונה? שאין ביכולתו של השכל שלנו להבין, למה בזמן השבירה יש תגובה כזאת או אחרת. למה בעמנו יש כאלה שכביכול יוצאים נגדנו, וההפך, איך יש כאלה בעדנו ששייכים לאומות העולם. לא עלינו לעשות את החשבונות הללו. האורות מבררים את הכלים. ועלינו רק הלאה לפתוח יותר ויותר את המסר הזה, את התמונה הכללית הזאת, בפני כולם. והידיעה הזאת, היא בעצמה תקרב את האורות המקיפים, והם יעשו את הברורים בכל העולם. ולא עלינו להתערב בתהליך עצמו. כתוב: "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו, אל יתיימש מן הרחמים". אף פעם לא יודעים, דווקא ברגעים הקשים ביותר, דרכם, משבירתם, מעמקות האכזבה, והייאוש, והקושי, וחוסר התקווה והאין מוצא, פתאום יש התגלות של הדרך, של דבקות וקפיצה לאור. בכל העניין חייבים ללכת רק למעלה מהדעת.

אם מתחשבים עם הקהל, עם העולם, לא יוצאים אף פעם מהבית. אם נחפש שהעולם יחכה לקבלה ויסתכל עליה יפה, הוא לא יסתכל עליה יפה, איך הוא יכול? לכן מלכתחילה צריך לזרוק כל התחשבות בהם, ולדאוג רק לדבר אחד. כמה שאפשר להיראות יפה בעיניהם, אבל לא לשנות ולא לסלף את המשימה. אלא לדעת שקשה להם לתפוס את הרעיון של הקבלה, לכן צריך שיהיה להם כמה שיותר קל לתפוס אותו, אבל חוץ מזה צריך להיות כברזל, שזאת המשימה שמוטלת עלינו, ואותה עלינו לבצע.

וכל הקבוצות בעולם מקבלות זאת יפה מאוד. אלפי אנשים במוסקבה הקשיבו להרצאות האלה היטב, וביניהם היו אנשים שאין להם יחס טוב לא לישראל ולא לקבלה. אבל אם באים ומסבירים שיש הבדל בינינו לבינם, ואנחנו באים לספר על ההבדל הזה, ומה מטרת העולם, בשביל מה הוא קיים, ומה חובתנו וחובתם לעשות בעולם, ולמה נמצאים כבר אלפי שנים בהתמודדות כזאת, מאיפה בא המצב הזה, ולשם איזה מטרה, אז אנשים מקשיבים עם נכונות לשמוע. כי הבעיה גלויה רואים אותה. לכן לא מתפרצים ולא צועקים ולא יוצאים נגד הרעיון, אלא שומעים עליו מהתחלה ועד הסוף.

זאת הסיסמה והמסר שצריך להעביר תמיד, בכל מסגרת שמופיעים. אחרת בשביל מה באים - לספר על עולמות עליונים? לצורך מה? גם בעל הסולם אומר (בהקדמה לתע"ס): "למה לי לדעת כמה מלאכים בשמים, וכיצד נקראים בשמותיהם". אלא באים לספר להם על מה ששייך להם באמת, שהכל שייך להם ולאזה מטר. ואז העולם ישמע.

מה ההבדל בין השכבה הנקראת "ישראל", לבין האנשים שגרים בארץ?

בכל העולם אנשים מתעוררים. האם יש הבדל כמותי או איכותי בין יהודים של היום לבין אומות העולם שמתעוררים משמיעה על הקבלה, לחיפוש הרוחני ולעבודה הרוחנית? מוקדם עוד לדבר על זה. לפי מה שכותב בעל הסולם בסוף "הקדמה לספר הזוהר", צריך קודם כל לעורר את עם ישראל, מה שמקובל בעולם הזה כעם ישראל. ולא לחפש אנשים לפי השתוקקות לדבקות בבורא, כפי שמחפשים מכל העמים על ידי הפצה עולמית, אלא לעבוד במיוחד בתוך האומה. עבודה שתתגלה כקשה ביותר.

מה ההבדל בעבודת התיקון הנדרשת מהיהודים לעומת אומות העולם?

ההבדל בתיקון, שלאנשים האלה ששייכים לעם ישראל, שכתוב בתעודה שהם יהודים, חובה לבוא אליהם כאילו יש להם כבר 'תיק', ולהאשים אותם. הם מראש אשמים שהם יהודים שלא מבצעים את חלקם, את המוטל עליהם, בעולם הזה. מראש באים אליהם בדרישה, בתביעה. וכמובן שדברים כאלה אף אחד לא רוצה לשמוע.

מה שאם כן, לאומות העולם באים במשימה אחרת. שהם חייבים לעזור ליהודים לבצע את התיקון, שדרכם הוא צריך להתגלות בעולם. ולעזור פירוש, בכל מה שאח"פ צריך לעשות כלפי גלגלתא ועיניים. כביכול מבקשים מהם עזרה. לא מאשימים אותם שאינם עושים תיקונים, כי כלים דקבלה אינם מסוגלים לבצע תיקונים. אם הם היו יכולים, הם היו מקבלים את התורה, כאשר הקב"ה ניסה לפי המדרש, לתת אותה לכל אחת ואחת משבעים האומות. לכן אין שום דרישה מהם, ולא מאשימים אותם, שהם לא עושים תיקונים. אלא אחרי שהם יודעים מה הוא התהליך והסיבה למחשבת הבריאה, אחרי כן אפשר לדרוש מהם, אבל גם רק השתתפות, עזרה, כמו שכתוב, שהעמים ייקחו את בני ישראל על כתפיהם, ויביאו אותם לירושלים. ואז נגלה שכל העולם מוכן לעזור ולהשתתף בכל דבר לצורך התיקון.

ואלה שבאים ומאשימים היום את היהודים, שהם חלק שאין בו שום צורך, בעל הסולם כותב בסוף "הקדמה לספר הזוהר" בצורה ברורה, שזה מפני שהיהודים עצמם קובעים, שאין להם שום צורך בפנימיות התורה, בחכמת הקבלה, באמצעי להגיע למטרת הבריאה. ואז גם אומות העולם מתייחסות אליהם בצורה כזאת. כלומר, אנחנו קובעים את היחס אלינו, ואת מידת הסבל או מידת השלווה של כל העולם.

מה חסר לנו כדי לפרוץ לתודעה של כולם?

חסר לנו שכל יהודי שיש לו גישה לעם ומתוך העם, לא מבצע את המשימה שמוטלת עליו. כל אחד צריך לקחת את עצמו בידיים, ולהתחיל לעשות מה שצריך לצורך התיקון. להביא לכל אחד ואחד מהעם את הידיעה מה מוטל עלינו לעשות, מהי חובתנו.

ובכלל לא חשוב אם זה מתקבל על דעתם או לא, צריך לעשות את העבודה, בלי לעשות חשבונות. אף אחד מאיתנו לא מבין מה הן התוצאות מהעבודה שלו. תוצאות לא צריכות להיראות לעיניים, הן באות לעולם בצורה אחרת. מהעבודה לעורר את האנשים במדינה הקטנה הזאת, לא יראו תוצאות כאן בארץ, אלא פתאום אמריקאים יתחילו לדבר על הקבלה, ואז היא תתקבל גם בעם הזה. למה? מהתכללות שלנו עם התרבות הזרה. מאיפה לנו לדעת איזו תוצאה צריכה לבוא? צריך לעשות מה שחייבים. ולא לענות כמו יתר האנשים שמודעים לתפקיד או לא, שנכון שיש חובה כזאת, אבל מה רוצים מהם? מה הם יכולים לעשות? העניינים האלה הם לא תיאורטיים. נתנו לנו אותם כדי שנבצע אותם. תורה לא לומדים כמו פילוסופיה, אין בה שום חלק ששייך לעיון, הכל שייך לביצוע. כי היא החיים שלנו בעצמם, החוק הכללי של כל העולם, שכולל בתוכו את כל החוקים האחרים.

מה היגיעה שחסרה בהפצה פנימית או בהפצה חיצונית?

חסרה גם הפצה פנימית, בתוך כל אחד, לעצמו. וגם הפצה בקבוצה של כל חבר כלפי הקבוצה, ושל הקבוצה כלפי כל חבר. גם מחוץ לקבוצה כלפי העם, בצורה פנימית שרוצים במחשבה שזה יקרה, וחושבים על המטרה, מה שנקרא "תפילת ציבור", "כל המתפלל עבור הציבור", "לשלוש הציבור". וגם בצורה חיצונית שמקובלת בעולם בערוצים הגשמיים, הפצה פעילה בדיוק כמו שבעל הסולם כותב (בהקדמה לספר פנים מאירות ומסבירות), שצריך לכן לפתוח בתי מדרשים, ולהפיץ את חוכמת הקבלה ברבים. כלומר, גם במישור הרוחני, מחשבתי, רצוני, וגם בפועל, במישור הפעולות הפיסיות והגשמיות.

מה פירוש הדבר לעשות הפצה עדינה ומתונה?

הכוונה ב"עדינה ומתונה" לא לחכות עוד כמה שנים, אלא שצריך לחפש צורות כאלה, שהאדם החולה, המקולקל, שלא מסוגל, יקבל מה שטוב לו בצורה שאחרת הוא לא יקבל. כמו שמכינים לחולה אוכל מיוחד, בצורה מיוחדת, בצורה נוזלית, ללא שומן וכו'. כך חובתנו לעשות. עלינו להכין לעם את חוכמת הקבלה בצורה כזאת שיוכל לבלוע אותה.

אבל לא להתעכב כמו עם חולה, אלא מיד כמה שאפשר לתת לו את הטוב המירבי - בצורות שהוא מסוגל לקלוט, שהן טובות לו, שייספגו בו יותר טוב. לכן אנחנו אומרים שצריך לעשות הפצה בצורה עדינה ואיטית. כלומר, בהתחשבות עם מה שהציבור מסוגל, אבל לדחוף כמה שאפשר, בדאגה שייספג כמה שיותר.

מה פירוש לבוא ולהגיד במילים רכות?

"להגיד במילים רכות" פירושו, לפתוח את הדברים כתקווה לעתיד, שלאט לאט מתגלה לנו שבשום דבר, לא בכלכלה, לא בביטחון, לא באהדה של העולם בצורה מדינית, לא בקיום הרגיל, הגשמי, שישראל נמצאת בעולם הזה. אלא היא באמת כחלק שאין בו שום צורך, שהעולם מזלזל בו ושונא אותו, והיחס הזה הולך ונעשה ברור מאוד והגיוני.

להסביר לכולם את הסיבה למצב הזה. שהוא נובע מחוק טבע. שכולנו נמצאים בטבע, וחוק הטבע הוא שכל הטבע האנושי שלנו, האנושיות שבנו למעט הבהמיות שבנו, כל החלק האנושי שבכל העולם, הוא חייב להיות בדבקות עם הבורא.

וחובה על ישראל לגרום לחיבור הזה. ויש למקובלים שיטה שעוזרת לחלק האנושי שבכולם, שבכל האנושות, ובכל אדם ואדם, להגיע להשוואת הצורה עם הבורא. ובכך האדם מרגיש חוץ מהבהמיות שלו, וגם בבהמיות שלו, שהוא נמצא בשלווה, במנוחה, בשלמות ובנצחיות.

השיטה איך להיות מאושר נמצאת בידי המקובלים. וזאת עלינו לגלות לכולם. וקודם כל לעם שלנו, מפני שעכשיו הוא הולך לסבול שוב יותר מכולם, שידע למה הוא סובל, שעליו קודם כל לממש בעצמו את שיטת הקבלה, ולאחר מכן להגיש אותה גם לעמים האחרים. הקב"ה בעצמו כביכול לא מסוגל לתת תורה לכל העמים, להביא את האנושות לדרגה הגבוהה הזאת של הקיום, ורק דרך עם ישראל היא יכולה להתבצע.

האם אפשר לומר שקבלה היא אידיאולוגיה?

הקבלה היא אידיאולוגיה. אידיאולוגיה שנובעת מהחוק הכללי של כל העולם. לא שהאדם מחפש על ידי מה, לפי איזה חוק או לפי איזו שיטה, הוא רוצה להיות. אלא הקבלה חרוטה בתוך הטבע ואין לאן לברוח מפניה. מסבירים בה חוקים כמו חוקי הפיסיקה והכימיה. מקובל הוא מדען. הוא בא ומסביר את החוקים הרוחניים לא כמו פילוסוף שמתאר לעצמו אולי כך ואולי אחרת, ואפילו לא כיהודי, אלא כמדען.

בצורה לגמרי עניינית, שלא תלויה ולא שייכת לשום דבר, צריך לבוא ולהראות לקהל איך העולם בנוי, איך הוא קיים ומתקיים, מה הסיבה לבריאתו, ומה המטרה שאליה עליו לבוא, ועל ידי איזה תהליכים, תיקונים, הוא בא מתחילתו לסופו.

את הקבלה צריך להסביר מהצד כמו מדען, לא חשוב עם הקהל רוצה לקבל את העובדות או לא, זה עניינו, אלא רק להסביר מה קורה. כמו שמדען מתבונן במיקרוסקופ ומסביר לכל העולם מה הוא רואה, איזה חיידק מזיק או מועיל, ואיך צריך להתמודד איתו. כך המקובל מסביר בצורה קרה, תכליתית, בלתי תלויה בו, ללא שום נגיעה בדבר, מה הם חוקי הבריאה.

ועל האדם עצמו לתרגם אותם מצורה אינפורמטיבית לצורה רגשית. כי בידע הזה תלויים החיים שלו, חיים ומוות, ולא רק סתם יותר טוב או פחות טוב. האדם מקבל את הידע ועושה בו מה שהוא מרגיש ומה שהוא רוצה. המקובל רק בא כמדען לספר על העובדות. והגישה הזאת היא הגישה הבריאה ביותר. להראות את העובדות, מאיפה הכל נובע, לשרטט את מפת העולמות ואיפה אנחנו, בצורה ברורה, מדעית, עובדתית, בלי רגש.

אז נרגעים ועוזבים את הרגש ורואים מה קורה. שכולנו נמצאים באותה קלחת, ולא יעזור להשמיד אף אחד, ולא יעזור אם חלק מהאומה יחליט להסתלק ולמצוא מקום רגוע ושקט במדגסקר או באוגנדה. והאנשים מקבלים את הדברים, כי הם רואים עד כמה הכל הגיוני ובא מתוך הטבע. אין לנו מושג איזה כוח יש לקבלה, שמגישים אותה בצורה ברורה, כפי שהיא באמת.

איך אומרים לאנשים שהם אשמים ומביאים אותם לא לברוח?

בעל הסולם מסביר בסוף "הקדמה לספר הזהר", שכל תיקון מתחיל מבפנים, מהחלק הפנימי ביותר שבנו. אם האדם מוצא בתוכו נקודת אחיזה בבורא, ומתוך הנקודה הזאת הוא פועל כלפי עצמו וכלפי הקבוצה, הוא יכול עם הנקודה הזאת לצאת ובפני כל העולם, לא חשוב כמה מיליארדים, להסביר, ולהיות צודק, ובטוח בעצמו, ללא שום בעיה. אבל רק אם יש לאדם נקודת אחיזה בבורא. שאז כל המציאות היא לגמרי תפלה בעיניו.

למה פסול להכניס רגש להסבר על הקבלה?

מפני שאם האדם מכניס רגש, הוא מכניס את עצמו, את הכלים הריקניים שלו, או את הכלים שקיבלו מילוי, שהם כולם אישיים שלו. אבל אם הוא מדבר בצורה שכלית, הוא מדבר על עובדות שהן כביכול מעל לרגש. שאפילו אם הרגש בעדם או נגדם, העובדות הן עובדות, כמו בלמעלה מהדעת. אם הולכים למעלה מהדעת, אז אין מה לעשות, מה שקורה קורה, רוצה או לא, אבל זה החוק וזאת המציאות. כך אפשר להעביר לשני את החוקים האלה ללא תלות בו או בי, אלא כקיימים מחוץ לו או לי. מספקים לו רק עובדות, יכולת לראות את החוק. ואם האדם רוצה להיות בתוך החוק, בעדו או נגדו, זה כבר עליו ותלוי ברצון שלו אם להיכנס לעוד סיבוב של צרות. ואז האדם כבר מתרגם בעצמו את מה שנאמר לתוך הרגשות שלו.

הגישה הזאת היא ההפצה הטובה ביותר. שלא מתפעלים ממה שאומרים, אלא אומרים אותם בצורה ש"האני" מסולק מהעניין עצמו, אלא האדם הוא כמו מכונה שמוציאה דוח, מידע. שלא חשוב אם הוא שייך לאומה הישראלית או לאומות העולם, או הוא חוזר או מלאך שבא מהשמים ומספר להם מה קורה. זה הכי טוב, שכולם מרגישים שהוא בלתי תלוי.

אבל לספר על חוקי הבריאה בצורה כזאת שתעורר בהם רגשות, דווקא כאשר המרצה הוא בלתי תלוי, זאת הצורה שצריכים לשאוף אליה בהפצה. אבל היא תלויה ולא תלויה בנו. בלאו הכי עוד מעט החיים יהיו כאלה, שהאדם מיד ירגיש שהקבלה תופסת אותו בנקודה הפנימית ביותר.

איך העובדות צריכות להתקבל?

העובדות צריכות להתקבל גם בצורה רגשית וגם בצורה הגיונית. וחובה שיתקבלו בצורה הגיונית. בעל הסולם אומר ב"מאמר לסיום הזהר" שהיו תקופות אחרי האר"י שפעל כנגד המוח, ובעל-שם-טוב פעל כנגד הלב, ובזמננו שניהם עובדים יחד גם במוח וגם בלב. למעשה היום פועל יותר המוח. אנחנו יותר קרובים להאר"י מאשר לבעל-שם-טוב. לכן תקופת הבעל-שם-טוב, תקופת החסידות נגמרה, ועכשיו נוטים יותר לתקופת האר"י. ולכן צריך להגיע דרך ההסבר השכלי ולהראות את הקבלה כחוכמה, כמדע, שעוסקת במבנה העולם, בסיבתו ובמטרתו.

איך האדם יכול לנתק את עצמו ולהעביר את חוקי הבריאה בצורה בלתי תלויה?

איך חוקר מנתק את עצמו במחקר? אם הוא מעוניין במחקר ורוצה מהר לסיים דוקטורט, הוא יסלף את כל התוצאות. ואחר כך יגלו את זה, ולפעמים אפילו לא מגלים. היו מקרים שהעניקו פרס נובל ואחר כך גילו שהיתה טעות. אבל מדען, חוקר, חייב להיות בלתי תלוי לחלוטין בתוצאות. הוא חוקר את הטבע מחוץ לו, כך מקובל בעולם הזה. יש עוד מקום לדון עד כמה ההתעניינות של האדם בכל זאת משפיעה על התוצאות, אבל משפיעה בצורה אחרת, אחורית, אם הוא רוצה שכך יקרה, עד כמה זה פועל ומשפיע שהדבר קורה. הוא קורה כי חוק הטבע משתנה בהתאם לרצון של האדם.

איך אפשר להיות בלתי תלוי? כאשר רוצים ללא שום התערבות האישית לדעת את העולם ואת החיים ומה מוטל עלי. כי אם האדם חוקר מתוך התעניינות שלו, זה רצון לקבל, ואז מה יש לו לחקור, מה שטוב לרצון לקבל שלו. כך כולם חוקרים, ואף אחד לא מצליח לקרוא את התמונה הנכונה. אלא האדם בהתרחקות מהרצון לקבל מגיע לפתיחת התמונה, לגילוי תמונת העולם, לאיזו מידה שמתוכה הוא מבין את הקשרים האמיתיים בין חלקי המציאות. איך העולם מופעל על ידי הכוח עליון, ואיך כל החלקים קשורים זה לזה, ומתקיימים לצורך מטרה אחת.

לכן צריך ללכת ולהסביר על החוק הכללי ואיך הוא פועל בכל האופנים שלו, כמו מדען שגילה את המערכת. לתת הסבר בלתי תלוי לחלוטין, והגישה הזאת צריכה להיראות גם כלפי חוץ, שאנחנו מסבירים לכל העולם, גם ליהודים וגם לגויים, בכל השפות, חינוך, ועוסקים בקבלה כמו מדען אמיתי. צריך לשדר בחזות החיצונית, בצורת ההופעה, שאני עצמי לגמרי לא קיים בכל התמונה הזאת. ואז מי שבא לשמוע, גם תופס את הקבלה בצורה כזאת. שהקבלה לא שייכת לדת ולא לאורח חיים יהודי או נוצרי ולא לשום דבר, אלא היא הטבע הכללי שמתגלה כך.

שיחה (14.11.03 [א'] - ש)

"הערבות"

אות כ"ד - אות כ"ו

אות כ"ד

"ולפיכך מתוך ההכרח האמור, ניתנה התורה ביחוד לאומה הישראלית גזע אברהם יצחק ויעקוב בלבדה, כי לא היה מקום אפילו להעלות על הדעת ששום זר ישתתף עמה. אמנם בגלל זה, נתקנה ונעשתה האומה הישראלית כמין מעבר, שעל ידיהם יזרמו ניצוצי ההזדככות לכל המין האנושי שבעולם כולו, באופן שניצוצי ההזדככות הללו הולכים ומתרבים יום יום כדמיון הנותן לאוצר, עד שיתמלאו לשיעור הנרצה, דהיינו עד שיתפתחו ויבואו לידי כך, שיוכלו להבין את הנועם ואת השלוה השרויים בגרעין של אהבת זולתו. כי אז יבינו להכריע את כף הזכות וכניסו את עצמם תחת עולו יתברך, וכף החובה יתבער מן הארץ."

בעל הסולם כותב, שקודם צריך לעשות ערבות בישראל. כמו שהוא כותב בסוף "הקדמה לספר הזהר", שדווקא בישראל, ודווקא בקרב אלה שעוסקים בתורה רק בחיצוניות, בהם חייב להיות הזרז הזה שיתחלף לפנימיות, ויגרום למבנה הפירמידה להסתדר.

על איזו ערבות מדבר בעל הסולם? על לפני הערבות. שקודם חייבת להיות מוכרת החשיבות בלימוד חוכמת הקבלה, כדי להגיע לקשר עם הבורא, בקרב אלה שעוסקים בחיצוניות, ואז הם יעסקו בפנימיות. ועל ידי העיסוק בפנימיות הם יתקרבו להסכם הערבות, ויתכן שיתחילו להתחבר לקבוצות או לקבוצה אחת גדולה, ולהגיע למצב שכל העם ייכנס להסכם הערבות, ותתגלה בו אותה הערבות שהיתה בהר סיני. ואז כל אומות העולם יסתדרו ביחס מזך לעב סביב הערבות, כמו גלים או גלדי בצלים.

אפשר לתאר כך ואפשר גם אחרת, כי לא ברור איך צריך להתבצע המהלך הזה.

איך יכולה להתקיים צורה הפוכה של גלגלתא עיניים ואח"פ?

גם בתוכנו גלגלתא ועיניים ואח"פ נמצאים בצורה מגולגלת והפוכה, ולא גלגלתא ועיניים למעלה, ואח"פ למטה. עובדה שאצלנו חשיבותם של כלים דהשפעה, לא נמצאת למעלה. גם אנחנו עדיין נמצאים בפירמידה הפוכה, עוד לא הגענו למצב שרוצים להשפיע.

באיזו מידה המצב הפוך?

בקבלה מדברים שהיום המצב כולו הפוך. ואפילו לא ידוע באיזו צורה הוא הפוך. בעל הסולם מתאר את הצורה הנכונה בסוף "הקדמה לספר הזהר", שמי שנמצא בפנים, בתוך העיסוק בתורה בגשמיות, חייב להיות בפנים התורה ברוחניות. בגשמיות הכי פנימיים הם האורתודוכסים, היהדות החרדית, לכן עליהם להתחיל לעסוק גם בפנימיות התורה, ואז תשתווה הפנימיות החיצונית עם הפנימיות הפנימית - הם שקועים בחיצוניות והם חייבים להחליף אותה לפנימיות.

למה הם הזכים ביותר?

הם הזכים ביותר, מפני שהם אוחזים בתורה. אמנם בעל מנת לקבל, אבל כולם מתחילים מעל מנת לקבל. בהקדמה לתע"ס בעל הסולם אומר, שהספר הזה כתוב למי שתעורר בו רצון, למי ששואל: "מהו הטעם בחיי?" לכן כל אלה שנמצאים ביהדות ומרגיעים את עצמם, על ידי זה שכביכול יש להם משהו ביד, לא תקפוץ בהם השאלה: "מהו הטעם בחיי?", אלא רק בסוף, אחרי כולם.

וכך אלה שנמצאים ביניהם והתעוררו, מדברים על כל היתר שעדיין לא התעוררו, שהם יהיו האחרונים להתעורר. ולכן צריך ללמוד את הדברים, אבל לא לקשור אותם, ולא לקבוע איזה תהליכים צריכים להיות, ובאיזו צורה עלינו ללכת, וכביכול לשנות את מפת העם.

כתוב: "יכניסו את עצמם תחת עולו יתברך" - למה הקשר עימו מורגש כעול?

"עול" נקרא, שהאדם מקבל חוקים רוחניים על עצמו, על הרצון לקבל שלו, ומתחיל לקיים אותם. במצב הזה הוא נקרא "לוקח עול". הרצון לקבל לא בנוי להשפיע, לכן ההשפעה נקראת "עול" שמרכיבים על הרצון לקבל, בדומה שרותמים את בהמה, כדי להשתמש בה.

כדי להנהיג את הרצון לקבל נכון, צריך להלביש עליו "רתמה", כוונה על מנת להשפיע, שהיא מנוגדת לו. ולעולם חיה לא רוצה להיות מונהגת, צריך הרבה לפתות אותה בטוב וברע, עד שמצליחים לאלף אותה.

אם כך למה כתוב, שהם מבינים "את הנועם ואת השלוה השרויים" בהשפעה?

כאשר האדם נמצא בכוונה על מנת להשפיע, הוא רואה עד כמה הרצון לקבל מוסיף להשפעה שלו, ובמה הוא מתמלא על ידו. אבל המילוי הוא אחר, מילוי מלהשפיע, שמקבלים בכלים דהשפעה.

האם יש דרך למשוך אור ולתקן את עצמך בלי ללמוד בספרי קבלה?

לא צריך ללמוד. אפשר לעשות מערך הפצה שדרכו האדם יתרומם. עם ישראל עמד סביב הר סיני ואמר: אנחנו רוצים להיות יחד קשורים לבורא. למה צריך ללמוד? קשר עם הבורא לא צריך לבוא דרך המות. לא צריך ללמוד כלום, אלא רק לבוא בהתרוממות, בהתרגשות, ביראה.

כתוב: "כל התורה דבר קל הוא". אין צורך ללמוד. וגם אם לומדים, מה כבר לומדים? לומדים כדי למשוך אור, ואפשר למשוך אור גם בצורה אחרת, עם רצונות. העלאת מ"ן לא באה מהלימוד עצמו. גם האדם שנמצא בלימוד, כמה הזדמנויות יש לו למשוך התרוממות?

תמיד רב"ש היה צוחק ואומר: "מה אתם יושבים ולומדים? אני מסכן, לא יכול בלי הלימוד, אבל בשביל מה אתם יושבים לידי? איפה משהו על האש? איפה ריקודים? איפה שמחה? הם מועילים הרבה יותר". בסוכות הוא היה אומר, שהרבה יותר חשוב ומועיל לעבוד בסוכה עם הקרשים, ממה שלעבוד בשיעור עם "תלמוד עשר הספירות".

מה הסיבה שהעבודה בסוכה היתה יותר מועילה בעיניו?

אין לאדם שום אמצעי אחר חוץ מכלי של התרוממות, התעוררות, לעומת האור המקיף.

האם אפשר למשוך אנשים לקשר עם הבורא על ידי משחק כדורגל "למען ה"?

ניתן לשער, שבעתיד יהיו שיטות הפצה דומות למשחק כדורגל. כי ישנם אנשים, שיותר גבוה מזה לא יתפסו את הרעיון. כלומר, בצורה כזאת הם יכולים להתרגש, ומעליה הם לא יהיו מסוגלים להתרגש. ובעניין הקשר עם הבורא, צריך להביא לאדם רגש, כי הכלים הם כלים דהרגשה, רצון להנות, ולא שכל. רצון להנות, ולידו שכל.

ולכן, אם נוכל לעשות מופע ענק עם מאה מדונות בליווי מאות רקדנים וזמרים, שינענע את כל העולם, מה צריך עוד?

איך יוצרים בהם התרגשות לבורא ולא סתם התרגשות?

על זה צריך לעבוד. בכל זאת להפעיל מעט שכל, בירור. הבירור של הרגש בא על ידי השכל.

האם העיקרון הוא להשתמש בכל מה שקיים כבר בעולם, אבל כלפי הבורא?

בדומה לכיול מכשיר. אם נכוון אותו נכון, יעמדו לרשותנו כל הכלים שקיימים בעולם, כדי להביא את העולם להתרגשות. מעטים בלבד מסוגלים לשבת ללמוד ולהתעמק, כדי למצוא את ההצדקה השכלית כנגד הרגשית, בליבון השיטה, בחקירות הללו. ואין צורך ביותר, כי אחרי שמוציאים משהו מהחכמות הללו, הולכים ועובדים לפי הכלל - מסדרים כלפי כל השכבות שיש בכלל, את מערכות ההפצה האלה.

ואם קבוצה שעוסקת בקבלה תצליח להיעזר בבעלי מקצוע כמו במאים וכו', ולבנות משהו לא בהכרח מקצועי, אבל יותר טוב ומסודר, אפילו מופע כלשהו, היא לבטח תעשה הפצה יותר חודרת ורחבה, ממה שנוכל אי פעם להשתדל ולעשות באופן אחר.

האם יש הכרח שלומדי הקבלה בעצמם יבצעו את ניגוני בעל הסולם?

אין הכרח שדווקא לומדי הקבלה יבצעו מופע או ניגונים. כמו אותו סיפור חסידי על מקובל עני, שגר עם אשתו וילדיו בכפר קטן, ואשתו היתה צועקת עליו: "אין במה לקנות לחם, הילדים רעבים, ואתה נותן גרושים אחרונים לכליזמרים, שיבואו הביתה וינגנו לך?" ענה לה: "מה אני יכול לעשות, אני לא יכול להתעורר בלעדיהם". אז היא היתה צועקת: "ממי להתעורר? מי הם בכלל? שתיינים, זרוקים, לא יוצלחים, שעוברים

מכפר לכפר וחץ מלנגן, ולקבל קצת כסף, וללכת לשתות, לא מסוגלים לכולם". הוא, המקובל העני מכפר נידח, לא יכול היה להתעורר, בלי שהם ינגנו לו בחליל ובכינור. כלומר, לא חשוב דרך מי מעוררים אנשים, החשוב מה הם הניגונים, מה המסר שלהם. אבל הביצוע יכול להיות של מקצוענים לגמרי. צריך לעבוד איתם, להסביר להם, לתקן אותם, כמו שעובדים בבימוי. חייבים להסביר להם איך להתייחס לניגונים האלה, מה הם מביעים, איזה רגשות ועל מה בדיוק.

מה נגן מקצועי צריך להעביר בניגוני בעל הסולם?

בחיצוניות הניגונים חייבים להיות בלבוש מסוים, בביטוי מסוים. ובפנימיות הוא חייב להיות כלי, שמעביר את הכוח הרוחני. אבל זה לא תלוי בנגנים. הנגן הוא כמו אותו כינור, או אותו פסנתר, או אותה קופסה של אלקטרוניקה. בחיצוניות מכילים אותו שיעביר מה שרוצים ממנו, ובפנימיות הוא מעביר בלי לדעת מהו העניין. צריך להסביר לו בצורה חיצונית, לא במילים של קבלה, מה עליו לבצע, איזה רגשות פחות או יותר. ובפנים הכלי כבר מסתדר.

אות כ"ה

"עתה נשאר לנו להשלים מה שביארנו (באות ט"ז), שמשום זה לא ניתנה התורה לאבות, משום שהמצוה של "ואהבת לרעך כמוך" שהיא הקוטב של התורה כולה אשר כל המצוות מסבבות עליה כדי לבארה ולפרשה, הנה איננה ראויה לקיימה ביחידות, זולת בהסכמה מוקדמת של אומה שלימה, ועל כן נמשך הדבר עד צאתם ממצרים, שנעשו ראויים לקיימה, ואז נשאלו מקודם, אם כל אחד ואחד מהאומה מסכים לקבל על עצמו מצוה זאת, ואחר שהסכימו לדבר ניתנה להם התורה עיין שם היטב. אולם עדיין צריך לבאר, היכן מצינו בתורה שנשאלו בני ישראל שאלה זו, ושהסכימו לזה קודם קבלת התורה?"

אות כ"ו

"ודע, שהדברים האלה מגולים בעליל לכל משכיל, בהזמנה היא ששלח הקב"ה לישראל על ידי משה רבינו קודם קבלת התורה, כמו שכתוב (פ' יתרו י"ט פסוק ה'): "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ. ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל. ויבא משה ויקרא לזקני העם וישם לפניהם את כל דברים האלה אשר צוהו ה', ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה וישב משה את דברי העם אל ה' עד כאן. והנה לכאורה הדברים אינם מתאימים לתפקידם, כי השכל מחייב, אם אחד מציע לחבירו לעשות איזו עבודה ורוצה לשמוע הסכמתו, הריהו צריך לבאר לו דוגמה של תוכן העבודה היא וגם שכרה, אשר אז נמצא מקום למקבל לעיין בה אם למאן או להסכים. וכאן בב' מקראות אלו, אין אנו מוצאים לכאורה, לא דוגמא של עבודה ולא שכר חלף העבודה, כי אומר "אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי" ואינו מפרש לנו לא את הקול ולא את הברית על מה שיחולו, אחר כך אומר, "והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ" שאינו מוכח מתוכו, אם הוא מצוה עלינו דהיינו להתאמץ להיות סגולה מכל העמים או שזו הבטחה טובה לנו. גם יש להבין הקשר שיש כאן לסיום הכתוב "כי לי כל הארץ" אשר ג' התרגומים: אונקלוס יונתן בן עוזיאל והירושלמי, וכל המפרשים רש"י ורמב"ן וכו', נדחקים כאן לתקן את פשט הכתוב הזה, והאבן עזרא מביא בשם ר' מרינוס אשר "כי" הזה הוראתו "אף על פי" ומפרש, והייתם לי סגולה מכל העמים אף על פי שלי כל הארץ. ולזה נוטה גם דעתו עצמו עיין שם היטב. אולם פירושו זה, אינו מותאם עם חז"ל, שאמרו "כי" משמש בארבע לשונות: או, דלמא, אלא, דהא. והוא עוד מוסיף לשון חמישי: אף על פי, ואחר כך מסיים הכתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. וגם כאן אינו מוכח מתוכו, אם זו מצוה וחובה להתאמץ בדבר זה או שזו הבטחה טובה. גם המלות הללו "ממלכת כהנים" אין לו פירוש ואין לו חבר בכל התנ"ך, ובעיקר צריך להגדיר כאן על כל פנים איזה הבחן בין ממלכת כהנים ובין גוי קדוש, שהרי לפי המשמעות הרגילה של כהונה הרי זו בחינה אחת עם קדושה, וממילא מובן שממלכה שכולה כהנים הרי זה גוי קדוש ואם כן המלות גוי קדוש מיותרות." זה עדיין שאלה.

למה לפני קבלת התורה מתוארים שלבים קודמים כמו יציאת מצרים וחציית ים סוף?

לכל מצב צריך הכנת הכלים. אין מצב מורגש, אלא רק מתוך הכלי שהאדם מכין. ולא יכול להיות אחרת. לכן המקובלים מתארים תמיד, הכנה ומצב, הכנה ומצב. כל מעמד או מקרה שהם מתארים, מתגלה ממה שנמצא במציאות. והאדם נע ונד בסולם המדרגות, אפילו במצבנו, שמטפסים בסולם מדרגות, אבל לא אותו סולם שמעל המחסום. ולפי השינויים הפנימיים שמתחוללים בו, הוא תופס את המציאות. והתיאורים הללו מסבירים לנו, לפי איזה כלים תופסים איזו מציאות. באיזו הכנה פנימית האדם צריך להיות כדי לראות תמונה כזו או אחרת. הכל נמצא, ערוך ומוכן כל הסרט, מהתחלה ועד הסוף, כל הפריימים, וגם האדם בפנים מוכן, ועליו רק ללמוד איך לסדר את עצמו, כדי להיות בתוך פריים זה או אחר.

איך האדם יכול לסדר לעצמו את התמונה מעבר למחסום?

המקובלים אומרים לנו, שאם האדם רוצה לעבור מחסום, להגיע לתמונה הזאת בסרט, שאחריה מתחיל משהו אחר, הוא צריך בשביל זה להצטייד ביכולות, בכלים מסוימים, שאז הוא יוכל לראות את התמונה הזאת ולעבור הלאה.

לפני האדם נמצא אור אין סוף, ובכלי שלו בלבד תלוי מה הוא תופס מהאור הזה, איזו תמונה תצטייר בכלים שלו מאין סוף. האדם עצמו מצייר את התמונה. הוא מייצר אותה ממכלול מסוים של יחסים בין כל התכונות, הרצונות והמחשבות שלו. האור הוא אור אין סוף, שאין בו כלום, שום גוון. כל הגוונים, הצבעים, הציורים, כל המכלול כולו, ואפילו בד הציור, הכל נמצא באדם. מבחוח אין כלום. ובכתבים המקובלים מסבירים לאדם, איך לצייר תמונה כזו או תמונה אחרת. לכן אומרים שבאור העליון יש כביכול צורות רבות ואין בו אף צורה. מפני שתלוי במקבל, בתכונותיו בלבד, איזו תמונה הוא רוצה ומסוגל לקלוט מהאור העליון. בעל הסולם מסביר עניין זה ברבים מכתביו (בעיקר בהסתכלות פנימית חלק א' תע"ס).

מהו אותו עליון שאלין צריך לשאוף?

"לשאוף" היא אותה צורה מתקדמת, שהאדם יוכל לצייר תמונה קרובה יותר לאור המופשט. יש לפניו תמונה הבאה כדוגמה שהעליון עשה לו. ללא אותה דוגמה, האדם לא מסוגל, הוא נמצא מול האור העליון. לכן ישנו כביכול סולם המדרגות, אבל רק כביכול, כי גם הן נמצאות בתוכנו. כל העולמות נמצאים בתוך האדם. מחוץ לאדם אין כלום.

איך האדם מזהה מהי מדרגה יותר עליונה?

מדרגה יותר עליונה היא הבורא. מה שהאדם מסוגל לתאר לעצמו היום על הבורא, זו המדרגה היותר עליונה. לכן עלינו להתחיל להידמות, להתקשר, להידבק לתכונות הללו, ליחס הזה מה שביכולתנו לדמות, שהוא הבורא. אין דרך אחרת. ולאחר שהאדם רוכש אותה, הוא רואה שבורא זה עוד יותר. ואז הוא מבין שהבורא הוא אולי בכלל אחר, ממה שדימה לעצמו קודם.

מהי הדרך הנכונה להקנות לאדם מן השורה מדרגה יותר עליונה?

האדם כלול ממוחא וליבא. אי אפשר על ידי התרגשות בלבד להביא אותו לנחיצות בתיקון. צריך לעורר בו סבל, לעורר בו התרגשות מדברים טובים ורעים. אבל אחרי שנוגעים בו עם ה'סיכה' הזאת בנקודות שונות, ומעוררים בנשמה שלו רגשות טובים ורעים, צריך לרצות ממנו משהו, לא רק סתם כך לעורר אותו שלא יישן. צריך להראות לו, שכל הדברים הללו מצטרפים ומתחברים יחד לתמונה מסוימת, שהיא תמונת המציאות, תמונה טבעית, שיש לה סיבה, ויש ממנה תוצאה. ולהראות לו חוץ מהמצב הזה, מצב פלוס אחד, מתקדם יותר, לקראת מטרה כלשהי, שהוא עצמו יעשה את הצעד הזה. אולי להיפטר מהרע, או להימשך לטוב, אולי כלפי אידיאל מסוים, או הרגשה מסוימת. אבל חייבים להכניס לו מעט שכל בין הרגשות שמעוררים, אחרת העבודה שעושים עליו, לא מועילה לו.

כמו שבעל הסולם כותב (מכתב בדף ס"ד, "פרי חכם - אגרות"), שבהמה מרגישה ותו לא, ואילו האדם מכניס להרגשה שכל. כלומר, הוא מבין איך לעבור, על ידי השכל, על ידי מאמץ נגד הרגש, למצב רגשי מתקדם.

"הערבות" - שיחה (14.11.03 [א'] - ש) עמ' 72 מתוך 112

לשכל אנו זקוקים כדי לעבור מרגש לרגש. האדם הוא רק כלי הרגשה, רצון להנות. אבל כדי להגיע לאיך להנות בצורה נכונה, הוא צריך שכל.

לכן, לשאלה האם הפצה יכולה לבוא רק דרך הרגש? התשובה היא שכן, אבל צריך הסבר בין מצבי הרגש. כלומר, אחד שר, ואחר כך שני מסביר מהו השיר הזה, על מה הוא ואיך. וכך בכל שיר ושיר. או ההסבר יכול לבוא בתוך השיר. אבל השיר וההסבר חייבים להיות משולבים יחד, אחרת האדם לא יודע מה רוצים לתת לו, ורק סתם מתפעל.

השילוב חייב להיות יפה ונכון, ומותאם לסוג האנשים, לרמת ההתפתחות שלהם, לאופי הכללי של האומה. כי מה המטרה בהפצת הקבלה? להביא את האדם, מהעולם הפנימי שלו, מסכום הרגשות וההבנות שיש לו היום, למצב אחר שגם הוא כלול משכל ורגש, אבל כבר בצורה אחרת. לכן כל פעם, שמעבירים את האדם ממצב למצב, עד שמביאים אותו למצב הרצוי, חייבים לעבוד גם על הרגש וגם על השכל שלו.

לכן גם בזמן שיעור בוקר, רוצים לעורר על ידי הלימוד רגש - למה לומדים? באיזו כוונה? למי פונים? מה הטעם בחיי? בשביל מה אני לומד? בשביל מה אני מתייגע? מה ההבדל בין איכות היגיעה לכמות היגיעה? אבל השאלה "מה הטעם בחיי?" חייבת להישאל לפני הלימוד, אחרת בשביל מה ללמוד? חייבים להכניס רגש בתוך השכל, אחרת לא נשאר מהלימוד, אלא סתם פילוסופיה.

"הערבות"

איך הפצת חוכמת הקבלה ברחבי העולם תקדם את הקבוצה לדרוש ערבות?

אין מה לדרוש מהעולם. צריך לדרוש רק מהקבוצה שבה אני נמצא, או מקבוצות שנכללות איתה בקבוצה גדולה, שהתחייבו להיות חלק מקבוצה גדולה. אבל הדרישה כלפיהן צריכה להיות מוגבלת מאוד ורכה, רק כעין משחק. ואילו הדרישה הרצינית והאמיתית היא מהקבוצה שלי. במידה ויתחברו אליה קבוצות אחרות ברצינות ובמסירות, אז תהיה דרישה גם מהן. ובינתיים הערבות של כל חבר וחבר בקבוצה, היא רק בתוך הקבוצה הקטנה שלנו.

אבל בעל הסולם כותב, שהערבות צריכה לבוא מכל העם, ואפילו מכל העולם, אז איך נוכל לבדנו? אנחנו לא יודעים איך נוכל. עלינו לעשות כמה שאפשר בהפצה, אבל בעיקר לעשות בתוך הקבוצה. אם נבצע בקבוצה את חוק הערבות בצורה פנימית, רוחנית, זה יספיק לכל חבריה כדי לעבור את המחסום.

מספיקה קבוצה קטנה, שבה מתקיים החוק הזה, התנאי הזה, כדי לעבור. מה שאם כן העולם כולו, ככל שיתמוך באותה קבוצה פנימית, ככל שיחזק אותה, ככל שחברי הקבוצה יתחזקו על ידי זה שהם מפיצים ומשפיעים לכל העולם, אז הקבוצה עצמה תתחזק, ולמרות הכל תבצע בתוכה את התנאי הזה של הערבות. ההפצה מחוץ לקבוצה, מחזקת אותה מבפנים, ונותנת לחבריה את הכוח לבצע ביניהם ערבות. ולא שעליה לחכות, שכל העולם יתחיל להשתוקק להיות ערבים זה לזה. לערבות עולמית עוד ארוכה הדרך. אלא על חבריה לצפות ולקוות שעל ידי כל פעולות ההפצה שהם עושים, ובעיקר בארץ, הם יגיעו לערבות פנימית. שהתגובות הטובות והרעות שהם יקבלו מבחוץ, ישפיעו עליהם כך שיחייבו אותם להיכנס לערבות, אחרת הם ירגישו שבדיוק כאן הוא "מקום קבורתנו". ואז היא תתקיים.

האדם מורכב משכל ורגש. ואם רוצים להביא אותו למצב שנחשב בעינינו הרצוי והראוי, חייבים להשפיע גם על השכל וגם על הרגש שלו, רק תלוי למי פונים ובאיזה אופן פונים אליו. כך עושים בסרטים. יש סרטים אמריקאים שמתחילת הסרט ועד סופו, עוסקים רק במה שקורה בין כותלי בית המשפט, ואנשים צופים בהם וחיים כל רגע במשפט. ואחרים לא מסוגלים לצפות בסוג כזה, אלא אוהבים רק סרטי מתח ופעולה.

המטרה של כל סרט היא להביא את האדם למצב מסוים, להתרגשות מסוימת. ובסרטים יש מענה לכל סוגי האנשים ולכל המצבים שהם נמצאים. וכך צריך להיות גם אופן הפצת חוכמת הקבלה. הוא חייב להיות מותאם לכל קהל ולכל מצב. אבל אם לוקחים את כל הספרים, כל הסרטים, כל המוסיקה והשירים, כל מה שעשתה ועושה האנושות, ומכניסים בהם רק גורם אחד, שגלום בתוכם קשר עם הבורא, גומרים את כל ההפצה. ואין צורך יותר בכלום, וגם אין יותר.

ובאמת כל דבר קשור לבורא, רק הקשר הזה נסתר מאיתנו. זמר שר על אהבה מפני שבא אליו ניצוץ מהבורא. כל דבר שהאדם עושה, לא חשוב מה, צופה בסרט מתח, עושה מין, עוסק בספורט, קשור ללהוציא מבפנים ניצוץ שקושר אותו למקור. ומה שחסר, הוא רק לחבר בין השניים. בסופו של דבר על מה האדם שר? מה הוא רוצה לבטא בעולמו? איך הוא מתייחס לתענוג, בלבד. אין לו יותר על מה.

בשביל מה עוד האדם צריך שכל? השכל שלנו הוא כדי להביע איך אני מתייחס לתענוג. אפילו אצל אדם שכותב דוקטורט בפיסיקה קוואנטית, מביע בכתיבה זו איך הוא מתייחס לתענוג. התענוג מלובש אצלו בנוסחאות שכביכול אין בהן זכר לרגש, אלא שהמילוי מגיע אליו דווקא בצורה כזאת. כך גם ספורט, גם בורסה, הכל צינורות בהם מגיע המילוי. ויותר מיחס למילוי אין לאדם מה לבטא, מהאדם הקדמון ועד לאדם המודרני.

לאדם צריך להביא את הרגש והשכל מחוברים יחד בצורות שונות, שתמיד ימצא בהם מענה. צורות החיבור האלה תלויות בתרבות, בזמנים ובגורמים נוספים. התקופה שלנו היא תקופה של שירים, שהופכים עכשיו משירים לראפ, לדיבור מלווה במוסיקה. שהאדם יכול להביע את עצמו בצורה חופשית יותר, שלא קשורה למשבצות מוגדרות כמו בשיר. וסביר להניח שבעתיד יבואו צורות אחרות, כמו שקודם היתה אופרה ולפניה צורה אחרת. ובהפצת הקבלה צריך למצוא איך להתלבש בכל הצורות הללו.

איך להשתמש נכון להפצה, בכל מה שקיים בעולם?

הכל קיים, רק צריך לחבר אותו עם הבורא, עם התכלית. שיש מקור, שהוא מקור החיים, שהתחלת החיים וסופם גם הם אצלו. מילים כאלה צריכות להופיע בתוך השירה. במוסיקה קצת יותר קשה לבטא את הרעיון הזה, כי היא יותר מופשטת. ואם לא יודעים על מה היא מדברת אפשר לטעות בה. אנשים רגילים, ששומעים את ניגוני בעל הסולם, בוכים מהם. הם לא מבינים על מה מדברת המוסיקה של בעל הסולם, אבל היא גורמת להם לבכות. ומקובל ששומע אותם, הם מביאים לו התרגשות אחרת. לא בכי, אלא הפוך, התפעלות ותקווה. הוא רואה בהם אור, משהו ורוד, משהו לבן ואוורירי. ובעיני רוב האנשים הניגונים האלה מדברים על מוות, על סוף החיים. על איך החיים קשים ואיך הם נגמרים. אצל המקובל הם מעוררים התפעלות ותקווה ואור קדימה, ואצל אחרים חושך קדימה. כלומר, רגש בעצמו בלי שכל, הוא מאוד מופשט. אם מסתכלים על אדם בוכה לא יודעים אם הוא בוכה מכאב על איזה אובדן, או משמחה גדולה שפרצה בו.

מהי הפצה נכונה בתוך הקבוצה?

אם מצליחים להחזיק את החברים בהתפעלות והתרגשות מתמדת לקראת הבורא, אין יותר טוב. לא צריך חוץ מלהתרגש מהכיוון, מאחדות, מחיבור, מהכוח, מהמטרה, שהם בעיקרם, מגדלות הבורא. על ידי ההתפעלות הזאת מעוררים אורות מקיפים, והם מתקנים אותנו. אין צורך במאומה חוץ מהתפעלות. אם האדם נדבק לעליון, הוא נעשה כמוהו. מה פירוש "כמוהו"? הוא מתחיל לקבל מהבורא כל מה שצריך. לא צריך שום דבר, חוץ מהרגשה שאני נדבק לבורא, שממנה אסור לאדם להירגע, אחרת היחס שלו נקרא "חסידות". ואם הוא נדבק אל הבורא, כדי עוד יותר להתקדם אליו, או לתוכו, היחס הזה נקרא "קבלה". התרגשות, הרגשת הקשר, חייבת להיות. התרגשות משיר, שבתוכה יש כיוון למטרה מסוימת נעלה. כמו שכתוב: "הלב מבין" - "לב" ו"מבין" (בינה מהמילה "הבנה") שלכאורה סותרים זה את זה - מלכות שמחוברת עם בינה. מלכות היא כלי לאור חכמה ובינה לחסדים, להרגשה. בינה היא רק הרגשה, וחכמה היא רק שכל ושתיהן חייבות להיות מחוברות יחד.

מה ההבדל בהעברת המסר בין הקהל הרחב לקבוצות לימוד?

העברת המסר לקהל הרחב, אינו בצורה שמעבירים אותו בקבוצות. בקבוצות צריך להסביר וללמד שחייבים לעבוד יחד, שכל אחד חייב להשתתף בהכנות ולהופיע, מפני שזו קבוצה. ובהופעות בפני קהל, אסור שתהיה הפתעה. הפתעה נקרא "אין כלי". לא מועיל שהצופה יושב ומסתכל עלינו בפה פעור, זו לא השתתפות ולא התחברות. כמו כן, אסור שהעברת המסר תהיה בצורה, שמקשה על האדם להתחבר למסר. שיר חייב להיות קליט, שהלב מיד מתחיל להגיב אליו בקצב מסוים. וצריך לעשות רק דברים, שפועלים לאיחוד של כולם, להשתתפות של כולם. הופעות במסגרת ישיבת חברים עולמית הם פעולה פנימית. אבל בהפצה חיצונית הכללים הם אחרים. אמנם גם שם, זמרים שרוצים לקרב את הקהל, לחמם אותו ולשבור את הקרח, מתחילים לשיר ולמחוא כפיים יחד עם הקהל. אבל בעיקרה הגישה לקהל צריכה להיות כזאת, שמוסרת את הרגש הזה בצורה מאוד יפה, זהירה ומדודה.

איך אפשר להעביר את הרגשת הבורא לכלל העם?

אומרים לכל העם, שיש לנו למכור לו את הדבר הטוב, החשוב, היפה, הנחוץ מכל. ואז באים ומוכרים. מה מוכרים? תרופת הרגעה, ביטחון. מערכות לעתיד של ביטחון, של חינוך, של תרבות. מביאים לו כל מה שחסר לו, וכל מה שהוא רוצה ולא יכול למצוא. איך מביאים? אומרים לכל אדם בעולם: "במקום כל הצרות שיש לך, אני מביא לך עכשיו את הדברים הטובים ביותר". מראים לו, שאם הוא רוצה להיות מלך בארמון המלך, שיש בו הכל, במקום בדירה שלו (אם יש לו), עם אישה וילדים, ובעיות עם מנהל העבודה, אז אנחנו עכשיו בצ'יק מביאים לו את המצב הזה בהרגשה. אבל ישנו אותו סיפור על העגלון, שחי חיים קשים, שבקושי פירנס את משפחתו, ולמרות זאת היה לו טוב. היו לו אישה וילדים, היו לו סוס ועגלה, והיה מתפרנס פרוטות מעטות מהעברת מטלטלים, וחי מרוצה מהחיים. יום אחד מתה עליו אשתו, ואחריה מתו הילדים, ומת הסוס, והכל הלך והתדרדר, עד שבסופו של דבר, אחרי כל מה שעבר בסוף ימיו, מת גם העגלון.

ואז הוא מגיע לגן עדן - כמו שאנשים חושבים, שאחרי הסבל שהם סובלים בעולם הזה, מגיע להם גן עדן - ושם מתלבטים מה אפשר לתת לו, לאדם שסבל כל כך הרבה. ואז נותנים לו, אישה, וילדים, ובית, וסוס, ועגלה, שייסע עם העגלה, וירוויח כסף, ויפרנס את משפחתו, ויחיה איתם חיי כל טוב. כי הוא לא מבין מהו טוב אחר.

לכל אדם מושג אחר של טוב, של גן עדן. לערבים מציירים אותו בצורה מסוימת, וליהודי בצורה אחרת. אבל אצל כולם הוא בדומה לאותו עגלון, שאין אצלו שום ההבדל בין מה שמרגיש בגן עדן, ובין מה שהרגיש בחייו הטובים בעולם הזה.

איזה הבדל צריך להיות?

האדם חי ממילוי פנימי בלבד. מה מביאה לו הקבלה? היא מביאה לו מילוי פנימי מהארת האור מקיף, וכך היא ממלאה אותו. מה ההבדל בין מצבנו עכשיו, למצב שהאדם מגיע לגמר התיקון? רק בהרגשה הפנימית. והפצה נכונה של הקבלה משנה באדם את ההרגשה הפנימית.

ההרגשה הפנימית הזאת יכולה להיות חיצונית בלבד, שהאדם מרגיש את עצמו טוב מהתקווה. והרגשה שיכולה להיות פנימית, שהאדם מרגיש טוב מהתקווה, ורוצה להשיג אותה בפועל. אבל זה שלב שני, שכרגע לא נוגעים בו בהפצה. אלא אומרים לאדם, שיש לנו במה להמתיק לו את החיים.

במקום סמים, במקום אלכוהול, במקום לגמור עם החיים, הוא יקבל מהקבלה הרגשה של חיים טובים, ולא יהיה איכפת לו בעיות עם האישה, עם הילדים, עם המנהל בעבודה. עם כל הגורמים האלה הוא יוכל להסתדר, ואפילו יהיה לו טוב.

מה ההבדל בין הבטחה של הקבלה לחיים טובים לבין ההבטחה של כל הדתות?

בצורת ההפצה הזאת מכניסים לו תמונת העולם, עם מה שהוא מקבל תמורת זה. כמו כל דת. הדת עושה בדיוק אותו דבר. אלא הקבלה נותנת לאדם תמונת ההתפתחות, שהתמונה הזאת מביאה לו אורות מקיפים. למה הדת נכשלת ונאלצת לרדת לפנאטיות או להיעלם? מפני שלמעלה היא לא יכולה להתקדם, היא לא ממשיכה אורות מקיפים. חייבים לתת לאדם מכשיר, שעל ידו הוא ימשוך אורות מקיפים.

האם לעולם נרגיש חיסרון בגשמיות?

בעולם הזה אין שום אפשרות לתת לאדם מה שהוא רוצה. רק פסיכולוגים חושבים שיעוץ של מומחים, שיגידו לאנשים בדיוק מה לעשות, באיזה צורה להסתדר בחיים, יביא להם מילוי. העולם הזה אף פעם לא יכול לתת לאדם מילוי, כי העולם הזה נברא כדי לתת לנו חיסרון, שהמילוי יהיה רוחני.

חייבים לתת לאדם הרגשה של מילוי רוחני, כנגד כל החסרונות הגשמיים שלו. לא יכול להיות אחרת. בגשמיות אף פעם לא ממלאים אותו. עד כדי כך שאפילו בגמר תיקון, הוא לא מתמלא מגשמיות. הוא מתמלא בהרגשה שכולם נותנים לו, אבל הוא בעצמו לא מקבל. הוא מקבל רק לפי נחיצות, רק כמה שהגוף שלו צריך, ולא יותר. הגשמיות, העולם שלנו, לא מסוגל לתת יותר לאדם.

ממה החיסרון שלנו יכול להתמלא?

אנחנו פועלים תחת צמצום א'. האדם, כפי שאינו מסוגל להכניס לבטנו מעל כמות אוכל מסוימת, לא יכול להכניס לכלי שלו שום מילוי בצורה ישירה. הוא יכול לחיות רק מהמילוי מעל הכלי, שנקרא "בכלי דאור חוזר", "בכלי דהשפעה". רק בו האדם יכול למלא את עצמו, אם יש לו כלי כזה. וכל זמן שאין לו כלי, הוא יכול לחיות מאור חוזר, שכביכול יש לו את הכלי הזה. כי אור חוזר עומד כנגד הכלי, שהאדם בונה מעל הכלי שלו.

ואם העולם פונה ומתלונן: "חסר לי כסף", "חסר לי כבוד", "חסר לי בריאות", "חסר לי ביטחון". תפקידנו להרגיע אותו, שהקבלה תיתן לו הכל. מה? אור מקיף. אף אחד מהם לא יודע מהו אותו אור מקיף ואיפה אפשר למצוא אותו. אבל עוד מעט הפתרון יהיה באמת רק אור מקיף. אמנם האנושות עוד צריכה להגיע לייאוש מחוסר יכולתה למלא את עצמה בצורה ישירה, אבל התשובה היא אחת - אור מקיף.

ואף אחד, גם מי שיש לו מיליארדים, לא יכול למלא את עצמו בצורה אחרת. ועלינו להראות לו, שאם הוא דבוק לרעיון של חוכמת הקבלה, מאיר לו אור מקיף.

מהו הרעיון המרכזי שצריך להפיץ בקהל?

שהפתרון היחיד, הוא להגיע לכוח עליון. אין לאדם אפשרות לברוח מהייסורים, מפני שאת הייסורים שולח לו הכוח העליון, כדי לדחוף אותו אליו. אם האדם מתייחס כך לייסורים, יהיה לו טוב. מה פירוש "טוב"? הוא

יתחיל להתקדם. ואם לא, הייסורים הולכים וגוברים, עד שהאדם שומע בקולם - ואז מתקדם. עד כמה גוברים הייסורים? עד שהאדם שומע, עד שהוא מסכים.

אחרי שהאדם שומע את הפתרון מה עליו לעשות?

אחרי שהאדם שומע מאיתנו מה עליו לעשות, הוא יוצא וממשיך את החיים שלו כרגיל. שום דבר לא משתנה, חוץ מזה שעכשיו יש לו צינור, שדרכו הוא מחובר לקבוצה רוחנית פנימית. הוא מקשיב להסברים, שומע שירים, ומחובר אליה דרך מערכות שונות של אינטרנט, טלפון, עיתון, והוא מרגיש קבוצה אחת, הוא מרגיש כולם יחד.

והקבוצה עצמה מתחייבת מצידה לתת לו את הרגשת הערבות, שההרגשה הזאת תמלא אותו. אבל את ההרגשה הזאת הוא מקבל רק בתנאי אחד, אם הוא משתוקק יחד עם הקבוצה לכוח העליון. אחרת חברי הקבוצה לא ייתנו לו את הרגשת הערבות, אחרת זו תהיה חסידות.

האדם עצמו צריך לחשוב על הכוח העליון יחד עם חברי הקבוצה. ואם הוא מחובר איתם, אז מכל מה שהם מביאים לו, הוא יודע מה לעשות ויכול להתפתח הלאה. מה שממלא את האדם הוא אור מקיף. וכנגד אור מקיף חייב להיות כלי גדול, שעומד כנגד האור הזה. וכלי גדול פירושו משותף. והכלי המשותף הזה כאשר הוא מתגבש, הוא הופך להיות הערבות, שעליה כותב בעל הסולם.

איך האדם עובר מתמיכה באידיאה להסכמה לערבות?

המעבר ממצב שהאדם מוכן לקבל את האידיאה של הקבלה, ועד למצב שהוא מקבל רוחניות אמיתית, התגלות האלוקות, הוא תהליך הדרגתי. בתחילה כדי להיות יחד עם הקבוצה, האדם מקבל על עצמו את האידיאה בעלמא. ואחרי כן שמוכן כבר ללכת קדימה, ובהדרגה להיכנס יחד עם חברי הקבוצה לערבות, כלומר, לחתום על הסכם הערבות, שכל אחד חושב על השני, אז הוא מתחייב יחד עם כולם ברצון שלו בעלמא, לרצות שיבוא הכוח העליון, ויבצע בהם את הפעולה להיות משפיע ולא מקבל.

ההסכמה לערבות היא רצון החברים לרכוש עליהם את כוח הבינה, כמו אותה הסכמה פנימית שיש בכל אחד מהם, כאילו הוא רוצה להשפיע. בפנים, בתוכו, לפי הכלים שלו, הוא לא רוצה להשפיע, אבל לפי הידיעה שלו, לפי הכיוון שלו, הוא היה רוצה להגיע להשפעה. הוא באמת לא רוצה להגיע להשפעה, אבל הוא מסכים שהיא תיקרה בו בצורה כלשהי. ההסכמה הזאת נקראת "הסכמה בעלמא" או "נעשה ונשמע".

בהדרגה מתקדמים להסכמה לערבות. מעוררים אורות מקיפים והם עושים את העבודה, מבצעים את הפעולה. אחרי שהאור מקיף, שהאדם מעורר בכל פעם, גומר עליו את הפעולה הזאת, והוא מקבל את המסך הראשון, האורות נכנסים פנימה, והופכים פנימיים במקום מקיפים. ואז האדם רואה ובטוח ויודע שזה כך. מעמד הר סיני, שבעל הסולם מתאר, שבו אומרים "נעשה ונשמע", הוא תהליך, ולא איזה "בום!" מלמעלה, שנפלות כמה אבנים על ראשם של בני ישראל.

מה ישמור על האדם קרוב לקבוצה עד שיסכים לערבות?

יש לצפות שהקבוצה תוכל לפתח בתוכה מצב כזה, ששייכות לקבוצה תקרין על האדם אור מקיף, ביטחון, תקווה, תמיכה מסוימת בחיים שלו בחוץ, שיהיו בינתיים כל כך לא טובים וכל כך נוראים, שההקרנה הזאת תספיק לו, כדי להישאר ליד הקבוצה.

איך קבוצה שומרת על מי שנמצא איתה במגע, שלא יתנתק ממנה?

הקבוצה לא צריכה לשמור עליו. כל חבר צריך לעשות לפני הכל את העבודה האישית והפרטית שלו בתוך הקבוצה. ואם הקבוצה תהיה חזקה, אז יסתדרו סביבה כל יתר הגורמים בהתאם לחוק השתוות הצורה יותר קרוב ויותר רחוק.

חובתה של הקבוצה לעשות מאמצים בהפצה, שההפצה שלה תהיה יותר מובנת, יותר חודרת ללב של כל אחד. והיתר לא עניינה, ולא שייך לה. אלא לאור מקיף, לבורא, לתהליך שקורה ברשימות, שמתגברות בהתמדה ובאות עם עביות יותר גדולה, שמביאה לכל העולם יותר ויותר צרות, יותר רוחניות במקום גשמיות. אין צורך להיות בעל בית על כל העולם. ולא צריך לרצות לשאול, ואפילו לדחות שאלות כאלה. מי אנחנו שניתן תשובות על כל השאלות שעתידות להתעורר? הגישה הזאת להיות חכם וגדול היא גישה לא נכונה. צריך להיות כמו ילד, טיפשוו וקטן. תשובות נקבל בזמן שיגיע לנו לקבל תשובות, וכרגע על הקבוצה לבצע את משימתה. ומה יהיה עליה לעשות לאחר כן, מי יודע.

איך אפשר ללכת קדימה בתוך אי ודאות?

למה לאדם ללכת לפי השכל שלו כך ולא אחרת, אם הוא עדיין לא קיבל מלמעלה ידיעה ברורה? למה שיתעסק בפילוסופיה? למה שיתחיל לייצר משהו מתוכו, שלא מתבסס על גילוי מה שיש? צריך להיזהר מלעשות תוכניות ארוכות טווח, כי אז לבטח טועים. צריך לחיות מהיום למחר, וזו החכמה הגדולה ביותר. ובהחלט לא ידוע מה יהיה. הקבוצה נמצאת במצב, שכל פעם מנסים משהו ולפי זה לומדים. כך הם כל החיים. ואם מתחילים לעשות תוכניות, אז נופלים, מפני שאף לא אחת מהן תתקיים. אין ברירה, זו הדרך. מה שיש בכלי. אין מה לעשות. אין לדיין אלא מה שענינו רואות. מה שהאדם משיג זה מה שיש לו, והיתר לא. היתר הינו צורה שלא מלובשת בחומר, ועליה אי אפשר לומר כלום. ומי שאומר עליה משהו, הוא לא אחראי. ובעניינים אלו גם אי אפשר ללמוד מניסיונם של אחרים. איך אפשר להבין מה שהם עברו ומה שהם כתבו? גם אז זו השגה שלי במה שהם עשו. לא ניסיון שלהם, אלא איך אני מבין אותם. לכן, להיות טיפש זה דבר לגמרי לא פשוט.

שיחה (14.11.03 [ג'] - ש)

"הערבות"
אות כ"ז - אות כ"ח

אות כ"ז

"אולם על פי כל אותם הדברים שביארנו מראש המאמר עד כאן, מתבארים הכתובים על מתכונתם, כתפקידם הראוי להיות לדמות משא ומתן של הצעה והסכמה, דהיינו שמציע להם באמת בדברים אלו כל צורתה ותוכנה של ענין העבודה של התורה והמצוות, ואת כל מתן שכרה הראוי להשמע. כי צורת העבודה שבתורה ובמצוות מתבטאת בכתוב "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", כי ממלכת כהנים פירושה, שתהיו כולכם מקטון ועד גדול כמו כהנים, דהיינו כמו שהכהנים אין להם חלק ונחלה ושום קנין גשמי בארץ כי ה' הוא נחלתם, כן תהיה כל האומה מסודרת בכללותה, באופן אשר הארץ וכל מלואה, כולה מוקדשת לה' יתברך. ואין לשום פרט לעסוק בה, אלא כדי לקיים מצות השם יתברך ולמלא את צרכי זולתו שלא יחסר כלום ממשאלותיו, באופן שלא יהיה לשום פרט לדאוג מה לצרכי עצמו." במילה אחת - גלגלתא ועיניי. כלומר, ללא נחלה, ללא קשר למלכות, ללא קשר לרצון לקבל, ללא קשר לזהות עצמית, אלא הכל למען הזולת. ממלכת כהנים פירושו, שאין עבודה אחרת, חוץ מעבודה בשירות לקהל. כמו אותה דוגמא שהיתה בגשמיות, בזמן שבית המקדש היה קיים. בכל מקום שהכהנים היו בתוך העם, הם היו משרתים את העם.

כך עם ישראל חייב להיות כלפי אומות העולם. לכן אין לנו שום קשר, לא לכלכלה ולא לפוליטיקה ולא לשום עניין אחר, חוץ מלהיות "ממלכת כהנים", כדברי בעל הסולם. במצב הזה עלינו להיות, כך עלינו להיראות, זו התמונה המתוקנת שצריכה להיות לעם ישראל כלפי כל האומות. כך עלינו להציג את עצמנו כלפיהם, שכל רצוננו, שנחלתנו היא רק החלק הרוחני, החינוכי בלבד.

"שבאופן זה נמצאו אפילו העבודות של חולין - כקצירה וזריעה וכדומה, נבחנים ממש בדוגמת עבודות הקרבנות שהכהנים היו עושים בבית המקדש", סביב בית המקדש היו שטחים עצומים, שבהם גידלו את כל התבואה שהיו צריכים, וזיתים שמהם הפיקו שמן זית, וגידלו בהמות ופרות ועופות ויונים. זו היתה תעשייה גדולה מאוד שהכהנים עבדו בה, אבל כל התעשייה הזאת לא היתה שייכת להם, וגם לא התוצרת שלה.

"כי מה לי העסק במצוה של הקרבת עולה לה' שהיא מצות עשה, ומה לי אם מקיים מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", ונמצא שהקוצר שדהו כדי להאכיל לזולתו, דומה כעומד ומקריב קרבן לה'. ולא עוד, אלא שהסברא נותנת אשר מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך היא עוד יותר חשובה ממקריב הקרבן, כמו שהוכחו לעיל.

אמנם עדיין אין זה גמר הדבר, להיות ממלכת כהנים, "כי כל התורה והמצוות אינם נתונים אלא לצרף בהם את ישראל, שהיא הזדככות הגוף אשר אחר כך יזכה בגללם לשכר האמיתי שהיא הדביקות בו יתברך שהיא תכלית הבריאה. והנה השכר הזה מתבטא במילים "גוי קדוש" שעל ידי הדביקות בו יתברך נעשינו קדושים, כמ"ש קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם.

והנך רואה שבמילים "ממלכת כהנים" מתבטאת כל צורת העבודה על קוטבה של "ואהבת לרעך כמוך" דהיינו ממלכה שכולה כהנים שה' הוא נחלתם ואין להם שום קנין עצמי מכל הקנינים הגשמיים, ובעל כרחינו יש לנו להודות אשר זוהי ההגדרה היחידה שאך אפשר להבין בענין "ממלכת כהנים" זו, כי לא תוכל לפרשה בדבר הקרבת קרבנות למזבח, כי לא יתכן זה להאמר על האומה כולה, כי מי הם שיהיו המקריבים? וכן בענין לקיחת מתנות הכהונה, מי הם שיהיו הנותנים? וכן לפרשם על דבר הקדושה של הכהנים הלא כבר נאמר וגוי קדוש, אלא בהכרח שכל המשמעות שבדבר, אינו אלא רק במה שה' הוא נחלתם, שנעדרים מכל קנין גשמי לעצמם, והיינו השיעור של ואהבת לרעך כמוך הכולל כל התורה כ"ל, ובמילים "גוי קדוש" מתבטאת כל צורת מתן השכר שהיא הדביקות כ"ל."

מהו השכר שמקבלים?

השכר הוא הדבקות. גלגלתא ועיניים שמתפקדת במלואה, בגוף שהוא כולו מתוקן, באותו תפקיד יצטרך להיות עם ישראל, ואז הוא יקרא "ממלכת כהנים וגוי קדוש". "ממלכת כהנים" נקרא להשפיע על מנת להשפיע, שהאדם לגמרי מנותק מהאח"פ. ו"גוי קדוש" נקרא שמשרתים לאח"פ, שמשתמשים באח"פ עם הכוונה בעל מנת להשפיע. החלק שלך כבר בשימוש באח"פ. כלומר, "ממלכת כהנים", שמנותקים מהרצון לקבל, ו"גוי קדוש", שמשתמשים ברצון לקבל כגלגלתא ועיניים, דרך גלגלתא ועיניים.

"אולם על פי כל אותם הדברים שביארנו מראש המאמר עד כאן, "ראש המאמר" כולל מאמר מתן תורה, "מתבארים הכתובים על מתכונתם, כתפקידם הראוי להיות לדמות משא ומתן של הצעה והסכמה, דהיינו שמציע להם באמת בדברים אלו כל צורתה ותוכנה של ענין העבודה של התורה והמצוות, ואת כל מתן שכרה הראוי להשמע."

כתוב: **"כתפקידם הראוי להיות לדמות" לדמות, "משא ומתן של הצעה והסכמה".** מה עליהם לעשות? הם עושים תיקון שנקרא להגיע לערבות, "נעשה ונשמע", שכל אחד מוסר את עצמו לכולם, כדי להגיע ל"ואהבת לרעך כמוך", על מנת להגיע ל"ואהבת את ה' אלוקיך", והם מקבלים ממנו שכר. המצב הזה נקרא "משא ומתן" - מה אני נותן ומה הוא נותן - מקח וממכר.

כמה שכר האדם מקבל במשא ומתן הזה?

אם האדם מקיים הכל, הוא מקבל הכל. אם הוא מקיים חלק, כי נמצא בינתיים בדרך, אז הוא מקבל חזרה רק את מה שמתוקן. אולי מה שמתוקן הוא עדיין לא השכר שיהיה בסוף, אלא רק תיקון הכלים, אבל תיקון הכלים הזה באותו המצב הוא בשבילו נקרא "שכר".

אם הולכים על ערבות במטרה להגיע דרכה למשהו, והאדם אומר "נעשה ונשמע", וכנגד זה מקבל כוח מלמעלה להיות מסור, כלומר, מוכן להיות מנותק מהרצון לקבל שלו, אז קבלת הכוח מלמעלה להיות מנותק מהרצון לקבל שלו, הוא נקרא "שכר". אחר כך בא שלב, שהאדם רוצה לעבוד באהבת הזולת. ואז הוא עובד בה. כלומר, השכר הוא להגיע לאהבת הזולת. שמתקנים אותו מלמעלה על ידי הכוח העליון, והוא מגיע לתכונה כזאת.

והאדם שהתחיל את כל הפעולות הללו, מפני שהוא רוצה להגיע לאהבת ה', בשלב האחרון הוא מתחיל לעבוד עם הרצון לקבל בעל מנת להשפיע. ואם הוא מסוגל, כלומר, מקבל מסכים, אז קבלת המסך עצמו היא השכר. כמו שכתוב, שמילוי הכלי הינו מסך ואור חוזר. האדם מגיע להשפעה, שהשפעה היא השכר, היא התחנה הסופית שלו, הוא לא רוצה יותר. ומה הוא משיג על ידי השפעה? דבקות.

לאדם יש כל פעם חיסרון למשהו חלקי בדרך, שאם הוא מקבל אותו, מממש אותו, הוא נקרא השכר. אין לו מיד כלי שירצה תחנה סופית. ברוחניות בניגוד לגשמיות, בלתי אפשרי לרצות תחנה סופית. בגשמיות אדם שרוצה להיות פרופסור, קודם מתחיל כיתה א', אחר כך כיתה ב', אחר כך ג', ויכול לתכנן את צעדיו, איך הוא מגיע להיות פרופסור. אבל ברוחניות הכלי שלו כל פעם הפוך מהקודם. מה שהוא רוצה בפעם הבאה, הפוך לגמרי ממצבו הקודם.

אנחנו לא יכולים לרצות עכשיו לקבל על מנת להשפיע. אנחנו בכלל לא מסוגלים לתאר לעצמנו איך זה אפשרי, גם לא להשפיע על מנת להשפיע. לא כל שכן כלפי הבורא, שמתחיל להתגלות לאדם רק בלהשפיע על מנת להשפיע, רק אז האדם רואה עם מי יש לו עסק. כלומר, למרות שאנחנו עובדים כביכול למען המטרה הסופית, אנחנו לא מכירים אותה, היא אצלנו בעלמא.

לכן כל המצבים שלנו נקראים "למעלה מהדעת". כי המשא ומתן הוא כל פעם שונה, הוא כל פעם באמת משא ומתן. "משא ומתן" נקרא כלי ומילוי, שהם כל הזמן משתנים.

למה מאמרי מתן תורה יותר קשים מתע"ס?

בעל הסולם כתב את מאמרי "מתן תורה", להחדרת חכמת הקבלה בשדרות העם, כלומר, לכל העם. אבל איך אפשר ללכת ולהסביר אותם לעם? האדם צריך לעסוק בהם כמה שנים, כדי הצליח להוציא מהם משהו. אנחנו עוד לא מבינים ולא מרגישים את העמקות שיש בהם. יש בהם הכל, הם נוגעים לנשמה היהודית, לנקודה הזאת שצריך בסופה להדביק לבורא.

הוא מתאר איך מדביקים את הנקודה שבלב לבורא, איך עוברים את כל התהליך. בשלושה-ארבעה מאמרים הוא מסביר את כל התהליך, ולנו לוקח שנים כדי מעט להבין אותם, ואחר כך עוד כמה שנים כדי לממש אותם. בפתחה לספר "מתן תורה" כותב בעל הסולם: "ספר מתן-תורה מוקדש להפצת ידיעות מקוריות של נשמת היהדות הדת וחכמת הקבלה בין שדרות העם".

"מוקדש" - דבר שהוא באמת מיוחד גדול וגבוה.

"להפצת הידיעות מקוריות" - היסודות, הידיעה המקורית, בלי פוליטיקה וכל אותם עניינים שהתלבשו על הקבלה בדרך.

"של נשמת היהדות" - הנקודה שבלב שצריכה להידבק בבורא, שהיא היא "הדת וחכמת הקבלה", שהן כביכול קשורות יחד.

"בין שדרות העם" - בכל הכלים השבורים, והדעות המנוגדות והרחוקות ממנה, אבל ששייכות לעבודה.

האם יש במאמרי מתן תורה דברים שאתה כמקובל רואה ולא רוצה לומר אותם?

אי אפשר לומר אותם. לא שמסתירים אותם ממך, כי רוצים לשחק איתך. אלא אי אפשר לומר אותם. הם לא יוצאים מפני שאין כלים. לכן ששואלים האם חכמת הקבלה מסוכנת, היא לא מסוכנת, כי מקובל לא מסוגל להגיד מה שהוא יודע, אם אין לו למי. וההפך, אם יש לו למי לומר, הוא לא יכול לעצור את עצמו, ובסופו של דבר מה שהוא יודע, פורץ בצורות שונות. מקובל הוא סך הכל מכונה, מין מכשיר שידור. מסירת הדברים קורת לפי השוואת הצורה, בהתאם לחוק השתוות הצורה.

איך אפשר לקרוא אותו טקסט ברבדים שונים של עמקות?

מי שקורא בכתבי קבלה, רואה שזה כך, שפתאום מגלים דברים, שקודם לא רואים. קודם קראתי ונראה היה לי שהבנתי את עמקות המאמר. והיום לעומת מה שהבנתי קודם, אני נמצא ברמה אחרת של עמקות. וכך קורה לאדם עוד ועוד, כי הוא משיג את הדברים בכלים שלו.

האם הבנה היא גם הסכמה?

הבנה והסכמה הן לא אותו דבר. הבנה היא במוח והסכמה היא בלב. התיקון הוא על הלב. גם בעולם שלנו קורה לפעמים, שהאדם מחליט מהיום והלאה לשמור דיאטה, לא חשוב איזה דיאטה, ולמחרת הוא חוזר לאכול כרגיל.

איפה מתבצעת ההסכמה?

להסכמה האדם צריך להגיע בתוכו. "משא ומתן של הצעה והסכמה" הוא כולו בפנים בתוך האדם. הבורא לא עומד שם כמו מוכר בחנות, שעושה הנחות כדי שנקנה. המשא ומתן מתנהל בתוך האדם בין כל ההבחנות שלו, אם להסכים או לא להסכים, אם לבוא לערבות או לא לבוא לערבות. והכל גלוי בפני האדם, "דהיינו שמציע להם באמת בדברים אלו כל צורתה ותוכנה של ענין העבודה של התורה והמצוות, ואת כל מתן שכרה הראוי להשמע". אם הוא נותן לנו הכל גלוי, מה צריך לשלם ומה לקבל, אז על מה יש לנהל משא ומתן? על מה יש לנו להתווכח עימו?

הויכוח הוא פנימי באדם, ולא ויכוח עם הבורא. עם בורא יכול להיות רק ויכוח אם לא תעשו כך, יקרה לכם כך, אבל גם זה כבר מוחלט. אין פה ויכוח כנהוג בעולם שלנו, כמה הוא יוריד לנו את גובה המחסום, כדי שנוכל לקפוץ משני מטר למטר. אלא מדובר על צורת העבודה. "כי צורת העבודה שבתורה ובמצוות מתבטאת בכתוב "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", כלומר, בצורת עבודה כזאת, שהאדם חייב להתייחס לכל הרצונות שלו ולתקן אותם, לרמה שנקראת "ממלכת כהנים".

"כי ממלכת כהנים פירושה, שתהיו כולכם מקטון ועד גדול כמו כהנים". "מקטון ועד גדול" הכוונה, לא חשוב איזה בני אדם, אלא כל אלה שמשתוקקים לבורא, שנקראים "ישראל", "מקטון ועד גדול" בכל הרצונות שיש להם, גם בכל אחד ואחד מקטן ועד גדול, כמו כוהנים. "דהיינו כמו שהכהנים אין להם חלק ונחלה ושום קנין גשמי בארץ כי ה' הוא נחלתם", שהם כולם עובדים רק בהשפעה, גלגלתא ועיניים. ולא שיש להם במשהו קבלה לעצמם, "כן תהיה כל האומה מסודרת בכללותה, באופן אשר הארץ וכל מלואה, כולה מוקדשת לה' יתברך. ואין לשום פרט לעסוק בה, אלא כדי לקיים מצות השם יתברך ולמלא את צרכי זולתו שלא יחסר כלום ממשאלותיו, באופן שלא יהיה לשום פרט לדאוג מה לצרכי עצמו". גלגלתא ועיניים גם לא חושבים על עצמם, הם גם משפיעים לאחרים, וגם דואגים שכל היתר שעובדים, גם הכלים דקבלה, יעבדו רק בהשפעה.

"שבאופן זה נמצאו אפילו העבודות של חולין - כל העולם הזה. כל היחסים בין בני אדם, גם מה שרואים בפוליטיקה ובמפלגות, כל מה שהם עושים בעולם הזה "כקצירה וזריעה וכדומה", כל מה שהאדם מוציא מן

האדמה, מהרצון לקבל שלו, שרוצה להנות על ידו, הם כולם "נבחנים ממש בדוגמת עבודות הקרבנות שהכהנים היו עושים בבית המקדש".

מדוע? "כי מה לי העסק במצוה של הקרבת עולה לה' שהיא מצות עשה, ומה לי אם מקיים מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", שמשרת לזולת? "ונמצא שהקוצר שדהו כדי להאכיל לזולתו, דומה כעומד ומקריב קרבן לה", שניהם ממש אותו דבר. אם האדם מתקן את הרצונות שלו, אין שום הבדל בין העבודות שהוא עושה. הוא יכול לעבוד בכל העבודות, כלומר, לעבוד עם כל הרצונות שלו, בכל תחום שהוא רוצה, לא חשוב, עולם כמנהגו נוהג.

לא חשוב מה האדם בוחר לעשות, להיות מורה, להיות איכר, או להיות נהג משאית, תלוי מה הוא עושה בעבודתו. אם הוא משרת בה את הזולת, אז היא נקראת "עבודת הקודש" - מי שמאכיל "לזולתו, דומה כעומד ומקריב קרבן לה'. ולא עוד, אלא שהסברא נותנת אשר מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך היא עוד יותר חשובה ממקריב הקרבן, כמו שהוכחו לעיל". כי האדם שעובד עם הרצונות לקבל שלו, במילויים שמיועדים לרצון לקבל שלו, והופך אותם למילוי הזולת, צריך הרבה יותר כוח ותיקונים, ממה שצריך לעבודת ה'.

"אמנם עדיין אין זה גמר הדבר", למה? מפני שאין זה עדיין הזדככות הגוף, "כי כל התורה והמצוות אינם נתונים אלא לצרף בהם את ישראל, שהיא הזדככות הגוף", על ידי כל העבודות האלה צריך להגיע לזיכוכ הגוף. "אשר אחר כך יזכה בגללים", על ידי כל העבודות הללו, "לשכר האמיתי". כלומר, עם זיכוכ הגוף מגיעים לשכר האמיתי, "שהיא הדביקות בו יתברך שהיא תכלית הבריאה".

"והנה השכר הזה מתבטא כבר במילים אחרות, שהן "גוי קדוש". "כונהים" הם רק גלגלתא ועיניים, אבל צריך שגם האח"פ יהיה מחובר אליהם, ויעבוד בעל מנת להשפיע. גלגלתא ועיניים לא יכולים להידבק. כי להידבק בבוא אפסר רק אם אני ממש נותן, אם אני דומה לו. דבקות שייכת רק לאח"פ. גלגלתא ועיניים הם עניין קר, עניין של השפעה טהורה, לכן בינה נקראת "גבורה עילאה". לנו נדמה שהשפעה היא רחמנות, שהיא דבר מאוד חם. אבל היא לא משהו חם.

"שעל ידי הדביקות בו יתברך נעשינו קדושים, כמ"ש קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם" כלומר, האדם לוקח דוגמא מהבורא, איך הוא עובד בהשפעה, ועובד בהשפעה עם הכלים דאח"פ שלו.

"והנך רואה שבמילים "ממלכת כהנים" מתבטאת כל צורת העבודה על קוטבה של "ואהבת לרעך כמוך" דהיינו ממלכה שכולה כהנים שה' הוא נחלתם ואין להם שום קנין עצמי מכל הקנינים הגשמיים, ובעל כרחינו יש לנו להודות אשר זוהי ההגדרה היחידה שאך אפשר להבין בענין "ממלכת כהנים" זו, כי לא תוכל לפרשה בדבר הקרבת קרבנות למזבח, כי לא יתכן זה להאמר על האומה כולה, כי מי הם שיהיו המקריבים?"

"ממלכת כהנים" ו"גוי קדוש" הם שני שלבי התיקון הכללי. הפניה שלו היא לכל העם, ולא לחלק שצריך להיות ממלכת כהנים ולחלק גוי קדוש. אלא הם שני שלבים של תיקון הרצון, של כל הרצונות באדם. בכל רצון ורצון יש חלק שהוא גלגלתא ועיניים, וחלק שגלגלתא ועיניים חייבים להשתמש באח"פ. אין גלגלתא ועיניים נקיים, הנקיות שלהם היא לפי הטבע, אבל לפי העבודה חובתם לשמש את האח"פ.

"וכן בענין לקיחת מתנות הכהונה, מי הם שיהיו הנותנים? וכן לפרשם על דבר הקדושה של הכהנים הלא כבר נאמר וגוי קדוש, אלא בהכרח שכל המשמעות שבדבר, אינו אלא רק במה שה' הוא נחלתם, שנעדרים מכל קנין גשמי לעצמם", - שלב אחד - "והיינו השיעור של ואהבת לרעך כמוך הכולל כל התורה כנ"ל, ובמילים "גוי קדוש" מתבטאת" - השלב השני, "כל צורת מתן השכר שהיא הדביקות" - כבר על ידי כלים דקבלה.

מהו "גוי קדוש"?

"גוי" נקרא עם, כל מיני רצונות, רצונות להנות, כלים דקבלה, רצון לקבל. רצון לקבל מתוקן נקרא "גוי קדוש", רצון לקבל שעדיין לא מתוקן, הכולל שבעים אומות, נקרא "גוי". גוי לא שייך ליהודי או ללא יהודי, גוי נקרא אח"פ, כל האח"פ. החלק שמצרפים נקרא "גוי קדוש". והחלק שעדיין לא, נקרא "גוי", חלק לא מתוקן, שנמצא עדיין בתפזורת.

"גוי קדוש" הם אותם כלים דקבלה, שהאדם מתקן אותם שיעבדו כלים דהשפעה. ה"כהנים" שנמצאים בתוך העם משתמשים בעם כדי להביא אותו לקדושה, ואותו חלק מהעם שמצטרף לכהנים, הוא נקרא "גוי קדוש". כמו אח"פ דעליה. אותם הכלים שאפשר לצרף לעל מנת להשפיע.

מי הם הכוהנים?

בכללות העבודה בגלגלתא ועיניים נקראת "כהנים".

אות כ"ח

"ועתה מובנות לנו היטב גם המילות הקודמות בכל שיעורן, כי אומר "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי" כלומר, לעשות ברית על זה שאני אומר אליכם כאן, דהיינו, והייתם לי סגולה מכל העמים, כלומר, שאתם תהיו לי הסגולה, שעל ידיכם יעברו ניצוצי הזדככות וצירוף הגוף אל כל העמים ואומות העולם, בהיות שכל אומות העולם עדיין אינם מוכנים כלל לדבר הזה, וצריך אני לאומה אחת על כל פנים להתחיל בה עתה שתעשה סגולה מכל העמים, ועל כן מסיים על זה "כי לי כל הארץ" כלומר, כל עמי הארץ שייכים לי כמותכם וסופם להדבק בי (כנ"ל אות כ)."

אלא עתה באותה שעה שהמה עדיין אינם מסוגלים לתפקיד זה, הנה לעם סגולה אני צריך, ואם אתם מסכימים לזה, דהיינו להיות הסגולה מכל העמים, הריני מצוה אתכם, אשר ואתם תהיו לי "ממלכת כהנים" שהיא בחינת אהבת זולתו באופיה האחרון של ואהבת לרעך כמוך, שהיא קוטבה של כללות התורה והמצוות. "וגוי קדוש" שהוא השכר בצורתו האחרון של ולדבקה בו יתברך, הכולל כל השכר שאך אפשר להודיע עליו.

וזהו שהשמיעונו חז"ל בביאור הסיום "אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" שדייקו "אלה הדברים" "לא פחות" ו"לא יותר", שקשה מהיכי תיתי שמשה רבינו יעדיף או יחסיר מדברי ה' עד שהשית צריך להזהירו עליו, שלא מצאנו דוגמתו בכל התורה ואדרבה מקרא כתוב עליו "בכל ביתי נאמן הוא".

עלינו לראות את עצמנו אותו חלק מהאנושות, שחייב לקבל על עצמו את עבודת הכוהנים, כדי לעזור ליתר האנושות להגיע לדבקות. ולא לחשוב איך זה יסתדר באח"פ, בכלים דקבלה, ואיך יסתדרו כל הדברים, אלא "ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי", כלומר, לעשות ברית עם מה שנאמר לנו, "דהיינו, והייתם לי סגולה מכל העמים", לא לחשוב על כל הרצונות האחרים, ומה ידברו עלינו בחוץ, אלא להיות לי סגולה, "שעל ידיכם יעברו ניצוצי הזדככות וצירוף הגוף אל כל העמים ואומות העולם". אין עוד מה להוסיף.

לכן אין לקבלה שום קשר עם שום דבר, חוץ מהטיפול הזה בכל האנושות. וחוסר הקשר הזה צריך להתבטא גם בצורה חיצונית, שלא מקבלים כסף, גם לא כתשלום, ולא נוגעים בשום עניין, לא בפוליטיקה, לא בכלכלה, לא ברפואה ובסגולות למיניהן, ולא בעבודת הרבנים בטיפולה בעם. אלא עוסקים בשלנו בצורה פשוטה, חצי נסתרת. העבודה שלנו היא לתת לכל אחד ואחד הסבר, מה צריכה להיות התוצרת שלו במקום שהוא עובד, מהעבודה שלו, מהיחסים שיש לו עם כולם, ועוד. עלינו להוסיף רק את הכוונה. הכל נשאר כפי שהיה, שום דבר לא משתנה. אלא הכל ישתנה מתוך זה שכל הדברים בעולם יתנהגו בצורה אחרת.

ואם שואלים מה יש לנו להציע, מה התוכניות שלנו, צריך לענות שאין לנו שום תוכניות, שלא צריך לשנות שום דבר, אלא הכל ישתנה, אם הכיוון ישתנה. איך הוא ישתנה? כל אדם, לא חשוב איפה הוא נמצא, העבודה שלו היא לחבר את עצמו לכיוון הנכון. להתחיל להרגיש, להבין, לשמוע, שיש מטרה - שיש סיבה לצרות, ודרך איך להימנע מהן, ומטרה לאן להגיע על ידי יגיעתו. ועל ידי זה שהוא מכניס את הכיוון הזה לכל דבר בחייו, הוא מזמין על עצמו כוח עליון, אור מקיף, שמשנה את כל חייו. מפסיקות לרדת עליו צרות ומתחיל להיות שפע ושלווה.

בגשמיות אין צורך לשנות שום דבר, חוץ מלהכניס בה את התוצאה הרוחנית שהיינו רוצים להשיג על ידה. פשוט מאוד. רק נדמה לנו שצריך לסובב את כל העולם על הראש. לא מן הסתם נכתב: "עולם כמנהגו נוהג". ומה שצריך להוסיף, לא דורש מהעולם שום מאמץ, לא בכסף, לא במשאבים, ולא במערכות. אלא מאמצים קלים, הסברה פשוטה, שמועות, כוחות.

מה הקשר בין אהבת הזולת לדבקות?

אהבת הזולת היא לא דבקות. באהבת הזולת האדם מתנקה מהרצון לקבל שלו, ועובר מהאח"פ שלו הלא מתוקן, ששם עליו צמצום, ומתחיל לפתח גלגלתא ועיניים. ובכך נעשה מוכן להידבק לזולת. ואם אחרי שהאדם מפתח גלגלתא ועיניים, הוא מתחיל לשרת את הזולת, אז שירות לזולת הוא יותר גדול, יותר מועיל, משירות לבורא, כי הוא מתחיל להשתמש באח"פ שלו בעל מנת להשפיע. אבל זה חייב להיות בכוונה להגיע לדבקות בבורא. במידה שהאדם משפיע לזולת בכוונה להגיע לבורא, באותו כלי שמשפיע לזולת, הוא מגלה את הבורא ושנמצא כבר עימו בדבקות.

זיווג דהכאה לא עושים עם הבורא - הוא נותן ואני מחזיר, אלא הבורא מתגלה בישראל קודשו-ברוך-הוא ואורייתא חד הם, בכלי אחד, במעמד אחד. הכלי הכללי שבו האדם יכול לגלות את הבורא, הוא כלי של אהבת הזולת. באותו מאמץ שאני אוהב את הזולת, באותה תרומה שאני תורם לו, שם אני מגלה את הבורא.

למה היא מצווה אחרונה?

כי חייבים לקיים אותה כדי להידיבק בבורא. לא מספיק להיות בכוונה "ואהבת לרעך כמוך" - לתקן את הגלגלתא ועיניים, וכמה שאפשר לתרום הכל ולחיות כדי למלא את הזולת - אלא צריך לעשות זאת כדי לגלות בה את הבורא, להגיע לדרגתו. האדם חייב להגיע למעמד הבורא, ולשם זה הוא עושה, כי להגיע לדרגת הבורא זו התחנה הסופית.

מחשבת הבריאה היא לא לבנות חבורה יפה אחת בהשפעה הדדית. חברה נקיה שתהיה כוהנים ועם קדוש. השלבים הללו הם רק הכנת הכלי, תיקונים שהאדם עובר בכלים "ממלכת כהנים" ו"גוי קדוש", תיקון גלגלתא ועיניים ותיקון האח"פ. אבל לשם מה משרתים אחד את השני בלי פנייה לעצמי? כדי להיכנס לדבקות עם הבורא.

למה צריך? אחרת מלכתחילה לא מקבלים כוח לערבות. כי הכוחות הללו יורדים מהבורא, מהאור העליון שממלא את הכלי המתוקן, במצב של "אדם הראשון" המתוקן, בגמר התיקון. משם מקבלים כוחות. אם האדם לא מתכוון לבורא, הוא מיד נופל, כי אין לו השוואת הצורה למצב המתוקן. כל ההתקדמות וכל החוסן והכוח הוא מכך שבמשהו, בפרומיל, באחוז אחד, האדם רוצה להידמות למה שיש בצורה המתוקנת. לכן אסור להשתמש באח"פ ולעשות חשבונות של אח"פ, אלא לעשות את כל החשבונות בגלגלתא ועיניים.

באיזה מצב נמצא כל העולם?

כל העולם נמצא בצורה המתוקנת בהשפעה הדדית. הצורה החיצונית לא צריכה להשתנות, כך מתגלה לאדם כל רגע ורגע. גם לפני המחוסם זה מתגלה ונעלם, מתגלה ונעלם, שכל העולם נמצא בהשפעה.

עם מי צריך לעבוד על הערבות?

הערבות היא רק כלפי אלו שרוצים לעשות את כל הפעולות הנדרשות, כדי להגיע לדבקות בבורא.

מה פירוש לראות שכולם נמצאים בהשפעה?

לראות שכולם נמצאים בהשפעה, פירושו לראות מצב שנמצא בדרגה יותר עליונה מהעולם הזה, בפריים אחר, ברמה אחרת. נכנסים כביכול למימד אחר, כמו בסרטים, ואז רואים תמונה אחרת. מורידים איזה כיסוי ורואים איך הדבר מתנהג בפנים, בתוך המערכת. אחר כך אפשר להיכנס עוד יותר ועוד יותר פנימה לתוך המערכת, וכל פעם לראות איך היא מתפקדת בצורה אחרת, יותר אמיתית.

איך אפשר לראות? אם נמצאים בגובה רוחני כלפי אותו פריים, אותו חלון פנימי כמו בתוכנת חלונות במחשב, שנמצאים בו לפי השתוות הצורה. אבל אם מאבדים את אותה זכות, אז יורדים לחלון יותר חיצוני במחשב, או לדרגה האחרונה, ואז שוב קוראים את העולם בצורה אחרת.

במדרגה העליונה מה ההבדל בין חבר ושאינו חבר?

חבר הוא מי שרוצה להגיע בכוחות עצמו למדרגה העליונה בפועל, מאותה דרגה תחתונה איפה שהוא ואני נמצאים יחד. ואינו חבר הוא מי שלא יודע בכלל שהוא נמצא בתמונה העליונה הזאת, ולא משתוקק אליה, ולא מבין אותה, אלא נמצא כלפיה בחוסר הכרה.

אני ערב לחבר לרצות להגיע למדרגה יותר עליונה, איפה שאנחנו מחוברים יחד בלב אחד. שיש לנו מטרה להגיע לשם. קודם כל מטרה. אם היא המחייבת, אז חותמים על ההסכם. בשביל מה הם צריכים לעשות "נעשה"? בשביל ה"נשמע", "נעשה ונשמע". הם צריכים את ה"נשמע" הזה, את כוח הבינה.

איזה חשבונות עושים בכלים בהשפעה?

קודם כל מוציאים גלגלתא ועיניים מהאח"פ. להוציא אותם מאח"פ פירושו, לעשות צמצום על האח"פ, לא להשתמש בו, להיבדל ממנו. לעבור עביות שורש ועביות א' דמסכים, לרכוש את המסכים. שגלגלתא ועיניים יהיו בעביות שורש א' ב' ג' ד' דהשפעה. אי אפשר להגיע לזה אם לא עוברים בעמקות של כל העביות שורש א'

ב' ג' ד' ומוציאים ממנה כלים דהשפעה. בעבודה הזאת עובדים עם כל הרצון לקבל. וממה שעובדים, מרכיבים את הגלגלתא ועיניים, בונים את ה"כהנים".

ואם בונים את החלק הזה, אז הוא עובד רק לצורך שאין לו נחלה, אלא ה' הוא נחלתו, שכל כולו בהשפעה. "כהנים" יכולים להיות רק אם יש "ארץ ישראל", "קדושת ארץ ישראל", "בית המקדש", "עם ישראל על אדמתם", רק אז יש עניין של "כהנים", שגלגלתא ועיניים מתחילים לטפל באח"פ. מתי? שיש בהם "כהן הגדול", נקודה ברורה שדבוקה בבורא ולא עוזבת אותו. ואז יתר החלקים בחלק הבינה שבהם, בגלגלתא ועיניים, מטפלים באח"פ, ומעלים את האח"פ לדבקות. עבודה שנקראת "עבודת הכהנים". וכך כל העם נעשה קדוש.

למה כתוב שממלכת כהנים היא בחינת אהבת זולתו באופיה האחרון של ואהבת לרעך כמוך?

גלגלתא ועיניים חייבים לספק את הכלים דהשפעה, כוונות דעל מנת להשפיע, לכל האח"פ. לא שגומרים לעבוד עם גלגלתא ועיניים ומתחילים לעבוד עם האח"פ. העבודה עם האח"פ היא לצרף את האח"פ לגלגלתא ועיניים, שאז גלגלתא ועיניים מקבלים את העביות של האח"פ ועובדים איתה. זה נקרא שממלכת כהנים חייבת להגיע לדרגה, לגובה, של כל האח"פ.

איך גלגלתא ועיניים מתקנים את האח"פ?

גלגלתא ועיניים מתקנים את האח"פ, כמו "אימא מאריכה את רגליה". העליון מוריד לתחתון את האח"פ שלו, שעל ידו הוא רוצה רק להשפיע, והתחתון נדבק לאח"פ דעליון, ועולה עם האח"פ דעליון, ומשתמש באח"פ דעליון כמו בכלים דקבלה שלו. ומזה לומד איך הוא, מפני שנדבק לאח"פ דעליון עם הגלגלתא ועיניים שלו, משתמש באח"פ שלו ככלים דקבלה. זו גדלות דמין הא', שהיתה בעולם הניקודים.

מהפעולה הזאת מקבלים דוגמא, בדומה לאימא שמשחקת עם ילדה, ועושה לו פוצי מוצי. אבל לא כדי להיות כמוהו, אלא דרך המשחקים הללו היא רוצה ללמד אותו חוכמה. הצורה הזאת נקראת "אח"פ דעליון", שהוא יורד לתחתון, ומתקן את התחתון.

אם כך, אח"פ דעליון הם כלים דהשפעה או כלים דקבלה? הם כלים דהשפעה של בינה, שהם כלים דקבלה. למה הם כלים דקבלה? כי העליון רוצה להשפיע לתחתון, הוא רוצה לתת לו, יש לו מה לתת. כלים דהשפעה הם כלים עם רצונות לקבל גדולים, כלומר, רצונות לקבל מחיסרון של התחתון ולא מחיסרון של עצמם. בינה מרגישה את האח"פ שלה לא כחיסרון, אלא כחיסרון לתת. כלומר, האח"פ שלה הוא כל המלכות, רק שמצורפת אליה כדי לתת.

איזה פעולות כולל המושג "להשפיע"?

"להשפיע" נקרא לתת דוגמא, לתת כיסויים, מסכים, ולמלא. הכל, מהתחלה ועד הסוף, להביא את התחתון לדרגה שהוא יעלה אליה, נקרא "להשפיע".

מתי מלכות מקבלת מילוי?

מלכות שעולה לבינה, אינו גמר התיקון שלה. בכך היא לא מתתקנת, היא רק לומדת איך היא צריכה לעבוד עם הרצונות שלה. אחרי כך היא חייבת לרדת. עד גמר התיקון עובדים רק בהצטרפות לבינה, אבל אחרי כן חייבים לרדת לאח"פ האמיתי, ל"ב האבן. שאינו קשור לפעולת ההשפעה של העליון, כי בעליון אין אפילו כוחות לספק לו מסכים. אבל עד גמר התיקון אין מילוי לכלים האמיתיים של מלכות.

מהו ההסבר הטוב ביותר לעם?

ההסבר פשוט מאוד. כל הכסף, כל הנשק, כל התבואה, כל הדברים שישנם בעולם, לא נותנים לאף אחד אושר, מנוחה, שלוה, ביטחון, בריאות, מפני שאנחנו לא משתמשים נכון בכוחות שלנו. למה?
החוק העליון דורש מלכתחילה, שכל החיים של האדם והאנושות יהיו מוקדשים להגיע לקיום יותר גבוה, לפיתוח החלק האנושי שבנו. ואם לכל המאמצים שלנו נכניס רק מחשבה אחת קטנה, שברצוננו להגיע לגילוי הכוח העליון, שממנו יורדים כל הדברים הטובים, מיד נקבל אותם. פשוט ספק הכל טוב, רוצה שנכיר בו. צריך להסביר להם בצורת "לא לשמה", בצורה הגיונית. שכל הבעיה שלנו היא חוסר רצון לפנות למקור, שממנו מקבלים את הכל. ולכן המקור הזה שנותן לנו כל טוב, מיד מקלקל אותו לרע, דווקא כדי להראות

לאדם שכל היגיעה שלו, בכל תחום שלא יהיה, נעשית בצורה לא נכונה, לא בכיוון נכון, לא בהפְּנִיָה נכונה ולא בהכְּוֹנָה נכונה.

ברגע שכולנו, בכל יגיעה שלנו, במה שלא נעשה בעולם הזה, נעשה אותה כדי להתקשר ולגלות את הכוח העליון, שממנו באים כל המילויים, בריאות, כסף, כבוד, מושכלות, אהבה - אם על ידי כל הפעולות שלנו ניפנה ונרים את עיננו אליו - מיד נרגיש שמגיע שפע לכלים שלנו. אז, בואו ננסה!

האם ההסבר הזה מספיק?

לא צריך יותר מאשר להכניס את האדם לתמונה. כי את המעבר מעל מנת לקבל לעל מנת להשפיע הבורא עושה, לאחר שהאדם מתחיל להשתוקק, ולקשור את עצמו אל הבורא כדי שיהיה לו טוב, ומגיע ל"חולת אהבה אני", שמשתוקק לטוב שיוצא מהבורא עד ש"חולה אני", שרוצה "עד שלא מניח לי לישון". רק אז הבורא מתקן את הכלים של האדם.

ולפני כן אין טעם לדבר על עניין על מנת להשפיע. לפני כן רק ממליצים לכל העולם להסתכל אליו, כי אם האדם לא מסתכל אל הבורא, במקום כל טוב הוא מקבל תמורת יגיעה איומה שהוא עושה והתאמצות אדירה בכל דבר, הוא מקבל ממנה רק דברים רעים. הכל תלוי רק ביחס של האדם כלפי הבורא, כמו ביחסים עם כל בעל בית. הוא רוצה שהאדם יכיר בו. לפנינו יש שולחן מלא כל טוב, ואנחנו יושבים לידו, ולא מסוגלים להנות מהאוכל. צריך רק להכיר שיש בעל בית. במידה שאתה מכיר את בעל הבית, הכל בשבילך - רק "תן לו כבוד!".

איך ניתן לשמור על גישה כזאת לחיים?

זה שיטה, זה לא פשוט. כי בעוד רגע אין. אם כל רגע בחיים, האדם מכניס לכל הרצונות שלו בכל תחומי החיים, את הכוח העליון, לא מפני שירודות ממנו ברכות, אלא הוא חייב כל פעם להכניס אותו לתמונה כי "אין עוד מלבדו", אז כל החיים שלו מתחילים להשתפר ולהיות טובים. הוא מתחיל להיות מסופק. הוא מתחיל לראות את הילדים שלו בצורה טובה, אין לו ייאושים יחסית למצבו הקודם ככל שהוא הולך ויוצא ממנו, ועוד. הקבלה, כמו שכולם הולכים להתייעץ עם פסיכולוגים, נותנת לעולם עצה, איך כל הדברים הרעים יקבלו המתקה.

איך אפשר להביא את האדם להחשיב את העצה הזאת וליישם אותה?

להביא את האדם למצב שיחשיב את העצה הזאת, אין הרבה מה לטרוח, כי בשביל זה צריך רק להראות לאנשים כמה הם סובלים. והם בעצמם כבר יודעים את זה, רק סוגרים את העיניים מפני שנמצאים בחוסר פתרון. צריך רק לקבץ להם ידיעה כזאת, שיראו שבאמת כל החיים הם סבל אחד גדול. ובמקביל צריך לבנות מערכת, שתכוון את האדם בצורה פנימית נכונה לחיים, כדי שכל החיים שלו ישתנו לטובה. מהי המערכת הזאת? הקבוצה. קבוצה בגודל של עולם. המצב הזה נקרא להיות "ממלכת כהנים". וזו בדיוק עבודת הכהנים. כל הטיפול כמו שנעשה היום כלפי קבוצות חוץ, בהרצאות שבועיות, בנתינת שיעורים, בשירות שנותנים להם בנושאים שונים.

ואז נראה איך הכל ישתנה בהתאם. כל התרבות, כל החינוך וכל יתר המערכות יתחילו לקבל אופן אחר לגמרי, כיוון אחר, לבוש אחר, וכמובן פנימיות. כי אם הצורה הזאת היא המקור והסיבה להפוך את החיים על פני האדמה ליפים וטובים, אז מה צריך את כל יתר הצורות? וכך נתחיל לשנות את כל החיים שלנו, ושל כל האומות, בכל האופנים, לצורה אחרת.

רק נראה לנו, שמדובר בלהוסיף איזה משהו. בעצם מדובר על סיבוב מהותי שישנה את הכל.

למה בונים גישה הסברתית הפוכה מהעבודה האמיתית?

לאנשים צריך לבוא בהצעה שתבטיח להם טוב, בעל מנת לקבל. אחרת איך נוכל למכור להם את הקבלה? ל"נשים", "קטנים" ו"עבדים", באים עם מתנות, במילים יפות ורכות. עד שהם יכולים לסבול, עד שהם יכולים לקבל ולהסכים. ואז "מגלים להם רז זה לאט לאט". אבל קודם מבטיחים "לא לשמה", עד שבהדרגה האדם מסכים לעבוד ללא שום פנייה לעצמו.

לאדם באים ומוכרים דברים טובים. דברים רעים אי אפשר למכור. זה ההבדל המהותי בין הקבלה לבין המפלגות למיניהן, שמוכרות דברים רעים. מה פירוש "דברים רעים"? הם מוכרים את האגו שלהם, רק הם לא

רוצים להגיד שהם הולכים לשלוט עלינו, אז הם מדברים במילים יפות, "נעשה לטובתך", "נשרת אותך", ואחר כך עושים ההפך.

בהפצת הקבלה באים לאדם ונותנים לו דבר, שלא דורש ממנו להשקיע כסף, שלא דורש ממנו מאמצים. צריך להלביש אותו בצורה מאוד רכה ויפה. רק בדברים טובים נגיע לעם, ולא שנגיד בהרצאה, שחייבים לחתוך את כל הלב והבשר, ולחשוב רק על הזולת. כי מיד אחרי המילים כאלה האולם יישאר ריק. אלא צריך לומר לאדם, שדרך הקבלה יפתח לו כל העולם, והוא יראה את כל המציאות. שהחוש השישי יעבוד אצלו, והוא יראה לטובתו מה רע ומה טוב, ויוכל לעשות דברים טובים. הוא יידע איך להפיק תועלת מרבית לעצמו, אבל בלי להזיק לאחרים, ויראה את העתיד, איך לא לטעות. צריך להסביר מהי הקבלה רק בצורה כזאת.

האם יש סכנה שהקבלה תראה כמו הדת?

אין שום סכנה. הקבלה מביאה לאדם חיים טובים, ולא משהו אחר, לא תורה, ולא מצוות, ולא כיפה. מי שרוצה להיות מאושר, שיבוא - הקבלה היא הפסיכולוג הגדול ביותר!

גם בכל השיטות האחרות מבטיחים לאדם חיים טובים, למה שהקבלה תראה אחרת?

אין מה לעשות עם מי שמתלבט, צריך לחכות עד שיבדוק את כל האחרות, ואחר כך יבוא לקבלה. הרי אי אפשר לפני שלומדים את שיטת הקבלה, לדעת מראש שהיא יותר טובה. הקבלה לא מוכרת איזו בובה שהיא יותר יפה מהשניה, מהשלישית, מהרביעית. לא מדובר על מוצר. שגם במוצרים רואים כמה פרסומת עושים. הקבלה מוכרת דבר שלא נראה לעין. אבל יש לה על מה להסתמך - על הצרות בעולם, על יתר השיטות שנפלו, על כל הגישות האחרות, שרק מסדרות את האנשים ועובדות עליהם. הקבלה מזמינה את האדם לבוא ולבדוק אותה.

מה יביא את האדם לקנות את שיטת הקבלה כדבר הנכון?

לקבלה יש קושי לשכנע, והפתרון הוא לא היום ולא מחר. אבל כאשר תקום קבוצה שתעיד על עצמה, שהיא קבוצת מקובלים, אחרי שיהיה לה בסיס, והיא תהיה כבר מוכרת בעם, בגישה שלה להפצת הקבלה, ותהיה מבוססת מבחינה כספית ופרסומית כולל חומר מוכן, היא תהיה הגורם שידבר אל הקהל. וכרגיל יהיו עוד כמה צרות מבחוץ. וכבר היום רואים שלאף אחד אין שום מענה. אלא שוב פוליטיקאי כזה או אחר, שבסופם כולם נופלים.

אי אפשר למכור לאנשים גמר תיקון ובורא. לשים אותו על השולחן כראש המפלגה שלהם. אבל האחרים מוכרים דברים הרבה פחות הגיוניים ומוחשיים. צריך רק להלביש אותם נכון ולפנות לקהל רק בגישה חיובית. בדומה לגישה של לימוד הקבלה שמסבירה לאדם, שצריך כל הזמן לעורר עלינו אור מקיף, כי אור מקיף מפתח את החוש השישי, שבעזרתו האדם יודע מה לטובתו, ואז הוא רואה שטוב להשפיע ורע לקבל. אבל אם מראש אומרים להם שמדובר בהשפעה, אנשים מיד חושבים שעוד פעם מביאים להם איזה שיטה סוציאליסטית.

על מה מתבססת הפצת הקבלה?

הקבלה אף פעם לא תתבסס על מילים. היא לא מוכרת לא ענייני מדינה ולא הסכמים. הבסיס של הקבלה הוא אחר. כמה שנשמע מילים, וכמה שנשמיע אותן לאחרים, לא יעבדו המילים, אלא בתוך המילים יש משהו שעובר. ואף פעם לא נגיע למצב, שקודם נהיה קבוצת מקובלים, שכולם נמצאים בדבקות בבורא, וכולם נמצאים בדרגת אצילות, ורק אחר כך כולנו נצא לעם, כדי לא לטעות ולומר לו דברים לא נכונים. העם לא ישמע דברים נכונים. הוא לא מוכן לשמוע אותם. ואם אומרים לו שצריך לעבור ייסורים, סתם מבלבלים אותו. מרצה מדבר כך, מפני שמרגיש את חייו בייסורים, ומטעם גאוה הוא שופך על האחרים שגם הם יסבלו, ואז יותר קל לו, הוא שמח שיכול לומר להם דברים רעים. אבל צריך לבוא ולומר להם רק דברים

טובים, אפילו שהמרצה עצמו עדיין לא השיג רוחניות. כי להם לא חשוב אם הוא השיג או לא השיג, להם זה לא יעזור.

מה יבטיח העברה מדויקת של המסר?

בניית מערכת פשוטה, שתכלול הוצאת ספרוני הסבר, שבהם הכל כתוב מלוטש ומובן, וכמה שייותר פשוט. ולכל מי ששואל נותנים את הספרון הנכון, בהתאם לשאלה שלו.

איך העם יבין את הקבלה?

העם לא מסוגל להבין אותה. הוא לא מסוגל להבין חוץ מכמה סיסמאות. אלא אחר כך יהיה צורך לעבוד משך שנים את עבודת הכוהנים, ובהדרגה לחנך אותו. ולפני כן האנשים לא יהיו מוכנים, ויהיה צורך למכור להם סיסמאות. והסיסמאות הללו חייבות להיות מתוקות, כמו שעושים כולם. רק כולם כבר נפלו, והקבלה לא. וכרגע רק בזה היתרון שלה עליהם.

אז מה אם כולם מוכרים סיסמאות?

אם כולם מוכרים בסיסמאות טוב, אז גם אנחנו. עם מה עוד אפשר להגיע לאדם? רק לדבר אליו בטוב. אלא שצריך להכניס בהן את האופן של הקבלה, שעוד לא היה בהן. איך עוד ניגשים למישהו? ברור שחייבים למכור את הטוב, שלקבלה יש פתרון, שאם האדם ישמע לנו, יהיו לו חיים טובים. לתת לו כמה סיסמאות שהכל יהיה טוב, חינוך, בריאות, וכו', למה? כי לקבלה יש את המפתח לזה. כמו שהם אומרים שיש להם מפתח, גם לנו יש מפתח.

אין גישה אחרת אל הקהל. רק ההבדל הוא על מה מסתמכת הקבלה ועל מה האחרים. וכאן כל העניין, עד כמה נוכל לדבר אל העם בצורה קצרה, קרובה אליו, נקייה, אחרי כל השחיתויות שאחרים עשו. עד כמה הקבלה תציג את עצמה לפנייהם נקי, ותראה להם מהי כל המערכת שלה. איך היא פועלת בעולם ובקרב הקהל הרחב, על מה היא מסתמכת, על מקורות אמיתיים, ולא על מה שחרדים עושים בימינו, שלקבלה אין שום שייכות אליהם. אלא על מקורות יהודיים וייחודיים.

על סמך מה האדם יכול להאמין לקבלה שהיא תביא לו טוב?

האדם מחפש איך להאמין שהקבלה מביאה לו טוב, על סמך מה מביאים לו, מה עומד אחרי כל ההבטחות הללו. ואחריו עומד כל הניסיון של כל העולם, שנכשל שנה אחרי שנה, דור אחר דור. והוכחות מהספרים הקדושים, והוכחות הגיוניות, גם מהמדע של זמננו, ומהתנהגותו של כל העולם בדור שלנו. הוכחות שצריך להביא אותן לאדם בצורה מגובשת וברורה, ולהראות לו שאנחנו אומרים דברים הגיוניים, שכדאי לנסות אותם, כי אין לו ברירה, אין דרך אחרת.

וכאן חייבים לפתוח, כי אחרת אחרי מה אנשים ילכו, שוב אחרי הבטחות של מישהו בכלכלה או בביטחון? אין מי שיכול לצמוח עכשיו בממשלה, או מקרב העם. ואז מאין ברירה בוחרים במה שיש, מה אפשר לעשות? אבל זה לא בחירה ולא פתרון. כיום הציבור נמצא במצב שאין בן גוריון, אין יגאל אלון, ואפילו לא רבין, שבגיל עשרים היה כבר אלוף. אפשר להסכים עם דרכו או לא, אבל הוא בכל זאת השיג משהו. ומי יש היום?

עלינו רק לסדר את הנתונים בפנים. להכין היטב שיעורי בית ולכתוב אותם יפה ומסודר, ואז נראה עד כמה יש פתרון, ופתרון לא שלנו. אלא שאנחנו מציגים את דברי המקובלים, שהם אומרים, שקיבלנו את ארץ ישראל בכוח לפני כמאה שנה, ואנחנו עדיין שרויים בתוך המכה האיומה הזאת, שעוד הולכת ומצטברת, ועכשיו אנחנו עלולים להיעלם לגמרי. לא להיעלם כך, שניסע לאמריקה ונשב שם נוח וטוב באיזה מקום, אלא לא נוכל לצאת מהארץ, כי כל העולם שוב יהיה נגדנו. וגם כל העולם בעצמו ניכנס למצב כזה, שמכל המיליארדים אולי יישארו כמה מיליונים.

בצורה הגיונית מראים לאדם תמונה שהיא משכנעת. ואם לא ישתכנע, אז שוב יהיו בחוץ כמה פיצוצים שאולי ישכנעו אותו. סך הכל אף אחד מאיתנו לא הולך עם רעיון שלו. לכן אין ממה לפחד ואין מה להוציא מהראש. אנחנו רק מוציאים ומסדרים מהכתובים מה שמתאים לזמן שלנו, מדברי המקובלים על זמננו, ואין אף מילה אחת שלנו. אנחנו תלמידיו של רב"ש, שרק מסבירים מה שכתוב בספריו.

בעולם ישנם כבר מיליונים שמאמינים בתפיסה הזאת, ותומכים בה ומרגישים שזה כך. איפה נמצאת הסיבה לאנטישמיות? איפה הסיבה לכל צרה שיש בעולם? אפילו העולם כבר מתחיל להבין איפה היא נמצאת.

אנחנו לא מסבירים לאנשים משהו שהם לא יודעים. אלא רק מסדרים את כל הנתונים האלה למערכת אחת, שיראו את הפתרון. לפתרון מגיעים אחרי שמקבצים יחד נתונים מפוזרים, ומצליבים אותם נכון. רק אז רואים מאיפה הכל נובע, מה הסיבה וכנגדה מה הפתרון.

בשום נושא אנחנו לא מבטיחים שנשיג ונעשה, גם לא שלום עם הערבים או כלכלה משגשגת, אלא אנחנו משפיעים. אנחנו רוצים להראות לכולם מה יש, למה היה ומה מחכה לאדם. זה הכל. ולא למנוע מהם לעשות מה שהם רוצים או להרוויח. אנחנו רק הולכים לפי מה שלימדו אותנו.

איך אפשר לשכנע אנשים הגיוניים, שהכוח של הקבלה הוא פעולת האור מקיף?

הגישה הזאת לא נכונה, כי העולם שלנו לא הגיוני. אם האדם משתמש בהגיון שלו, הוא מקבל תמונה מעוותת שלא קיימת בעולם. היא קיימת רק בפילוסופיה היוונית. אבל האדם והעולם לא בנויים לפי הפילוסופיה הזאת. ולפי הפילוסופיה של האדם אין ולו דבר אחד שהתקיים נכון, אפילו לא מצב העולם הזה שלפי ההגיון היה צריך להיות משנה לשנה, יותר מוצלח ויותר מפותח ויותר מתקדם. האדם לוקח את ההגיון השכלי שלו, שהוא קנה מידה לגמרי לא נכון, ולא מודד את העולם, אלא מודד את הקבלה. הכלים שלו הם לא נכונים.

למה דווקא הקבלה היא הדרך הרציונלית?

כל העולם, ללא יוצא מן הכלל, מאמין במה שנצא אחרי החומר. האדם לא יכול להתקיים אפילו דקה אחת, אם הוא לא מאמין שיש משהו אחרי החומר, כי הדקה הבאה היא לא ידועה. לא אמונה כזאת כמו שחושבים, שאדם לא מפותח מאין ברירה הוא מאמין, אלא מפני שהעמיד מחוק, סגור, נסתר.

ולפי הגישה ההגיונית המקובלת, היינו צריכים לראות את הכל. מהי "רציונליות"? יש א' ויש ב', איך מגיעים מא' לב'. יש לאדם את כל הכלים, וכל הדרך, והוא עושה חשבון. אבל החיים שלנו אינם כאלה, אפילו את הרגע הבא האדם לא רואה, לכן חייבים לקחת בחשבון שאין רציונליות.

והגישה הרציונלית של האנשים היא לא נכונה לחיים, היא שגויה, היא בעצמה לא רציונלית, היא למטה מהדעת, היא מביאה לשגיאות. אם האדם מקבלים את הנתון הלא רציונלי כביכול, שיש כוח שבעזרתו הוא עובד, האדם הזה לגמרי רציונלי. למה? כי אז הוא אומר, שיש משהו קדימה, תמונה עתידה, ומהתמונה הזאת הוא רוצה עכשיו למשוך כוח, שיבוא עכשיו ויקדם אותו דווקא לאותה תמונה. הוא משתמש ברציונליות כמו של מדען, בכוח שקיים כבר.

הקבלה אומרת, שיש תמונה עתידה שלנו - שאין אותה לאותם אנשים כביכול הגיוניים - וכדי להגיע מנקודה א' לנקודה ב', לתמונה העתידה הזאת, צריכים לשאוב ממנה כוחות. לדעת בערך מהו המצב העתידי, מה מחכה לנו, ולא מה שנראה לנו שיהיה. אלא מה יש שם באמת, איך אפשר להגיע לשם. לכן דווקא המקובל הוא אדם רציונלי, הוא מושך משם את הכל, ובצורה כזאת מושך את עצמו לשם. הפעולה שלו הגיונית לגמרי בניגוד לפעולות שעושה כל העולם.

שיחה ד' (14.11.03 - ש)

"הערבות"

פרקים: "כל ישראל ערבים זה לזה" ו"למה ניתנה התורה לישראל" מתוך מאמר "אהבת ה' ואהבת הבריות"
מתוך ספר "פרי חכם - מאמרים", דף פ"ט

לבעל הסולם היה מה לומר והיה מה להסתיר. וכאשר כתב מאמר, כתב אותו בכמה שלבים. קודם טיוטה, אחריה בצורה מסוימת, ואחר כך בצורה אחרת, בהתאם למה שראה לנכון להסתיר או להבליט. לכן מכל מאמר נשארו כמה נוסחים ואופנים שונים, שמעניין להשוות ביניהם, ולראות מה הוא כתב למשל על נושא הערבות במאמר הזה לעומת מאמר "הערבות".

"כל ישראל ערבים זה לזה"

"ועם האמור נבין מאמר מפליא בחז"ל שאמרו: "כל ישראל ערבים זה לזה". - ולא עוד, אלא שרבי אלעזר ברבי שמעון מוסיף: "שהעולם נידון אחר רוב". אשר לפי זה אנו ערבים גם בשביל כל אומות העולם, אתמהה. - שלכאורה הוא דבר שאין הדעת סובלתו כלל. כי איך יערב לחטאים של אדם שאינו מכירו כלל? והרי מקרא מפורש "לא יומתו אבות על בנים, ובנים לא יומתו על אבות איש בחטאו יומתו".

ובאמור מובנים הדברים בתכלית הפשיטות, שהרי נתבאר, שאי אפשר כלל שהתורה ומצוות יבואו לכלל קיום, אם לא בהשתתפות כל האומה. נמצא, שכל אחד נעשה מאליו ערב לחברו. כלומר, שפורקי עול גורמים לשומרי התורה שישארו בזוהמתן, כי לא יוכלו להשתלם באהבת זולתו ובהשפעה לזולתם בלי עזרתם, כמבואר. נמצא שאם חלק מהאומה חוטאים, הרי הם גורמים לשאר האומה לסבול בגללם.

וזה שכתוב במדרש: "ישראל אחד מהן חוטא וכולן מרגישינן". והמשיל על זה רשב"י "משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה, נטל אחד מהם מקדח והתחיל קודח תחתיו, אמרו לו חבריו מה אתה יושב ועושה, אמר להם, מה אכפת לכם לא תחתי אני קודח? אמר לו שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה". והיינו כפי שבארנו לעיל, שמתוך שפורקי העול משוקעים באהבה עצמית, הרי הם עושים במעשיהם גדר של ברזל, המעכב על שומרי התורה, מלהתחיל אפילו בשמירת התורה והמצוות על היכנס.

ועתה נבאר מאמרו של רבי אלעזר ברבי שמעון שאומר: "לפי שהעולם נידון אחר רובו, והיחיד נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו ואת כל העולם לכף זכות. עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה. שנאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה".

אנו רואים שרבי אלעזר ברבי שמעון, מפליג יותר בדבר הערבות, שהרי אומר: "שהעולם נידון אחר רובו". וזאת, משום שלדעתו, אינו מספיק אומה אחת לקבלת התורה והמצוות, שאם כל האומה, נאמר האומה הישראלית, תיכנס לערבות, תסכים לקבל תורה ומצוות, זה לא מספיק. "ודעתו זו למד או מהמציאות שלפנינו, שהרי אנו רואים שסוף סוף עדיין לא הגיע הקץ, או שקבל את זה מרבותיו". הוא אומר, שלא הגענו עדיין לתוצאה של מימוש הערבות, מפני שהערבות חייבת להתבצע בכל העולם. כלומר, "או שקיבל את זה מרבותיו", הכוונה שמעמד הר סיני היה בשורשים, מפני שכל שורש עליון חייב להגיע לענף התחתון שלו. אבל אחר כך עליו להתבצע בכל פרט ופרט ובכל כללות, כמו שיציאת מצרים וכל המצבים האחרים צריכים להתבצע בנו.

"וכן הכתוב מסייעו שמבטיח לנו לעת הגאולה: "ומלאה הארץ דעה" וכו'. וכן "ונהרו אליו כל הגויים". ועוד הרבה פסוקים. ועל כן תלה הערבות על כל העולם כולו, לומר לך, שגם היחיד אי אפשר לו לבוא לגמר הנרצה, מקיום התורה והמצוות, זולת בסיוע של כל בני העולם, כמבואר.

ועל כן: כל מצוה ומצוה שהיחיד עושה, נמצא מכריע את כל העולם. והוא, בדומה לאדם השוקל קטניות במשקל מסויים, אשר כל קטנית וקטנית שהוא נותן על המאזנים גורם להכרעה הסופית הרצויה - כן כל מצוה שהיחיד עושה בטרם שתמלא הארץ דעה, הריהו גורם שיתפתח העולם ויבואו לכלל זה.

וזה אמרו "וחוטא אחד יאבד טובה הרבה", כי על-ידי החטא שהוא עושה, הריהו גורם להפחתת המשקל, כמו שאחר עומד ונוטל חזרה אותה הקטנית שהוא הניח על המאזנים. ונמצא מחזיר את העולם אחורנית. בעל הסולם אומר, שאף אחד לא יכול להגיע לערבות, אם לא תהיה ערבות כללית של כל העולם. במאמר "הערבות" עצמו, אין התייחסות כל כך ברורה כלפי אומות העולם. ובמאמר הזה הוא יותר כביכול פורץ.

"למה ניתנה התורה לישראל"

"ובזה מתבאר היטב השאלה, למה ניתנה התורה לאומה הישראלית, ולא נשתתפו בה כל אומות העולם. כי האמת היא, שעניין תכלית הבריאה מוטלת על כל המין האנושי, איש לא נעדר. אולם מתוך שיפלותו של טבע הבריאה, וחזקו על הבריות, לא היה שום דרך שהבריות יוכלו להבין להכריע ולהסכים להתרומם ממנו, ולא היו מגלים רצון לצאת ממסגרת האהבה העצמית, ולבוא להשוואת הצורה, שהיא הדביקות במדותיו יתברך. כמו שאמרו חז"ל: "מה הוא רחום אף אתה רחום" וכו'. ומתוך זכות אבות, עמדה להם ההצלחה לישראל, שבמשך ארבע מאות שנה התפתחו והוכשרו והכריעו את עצמם לכף זכות. ונכנסו כל אחד מחברי האומה, בקבלה זו של אהבת הזולת, בהיותם אומה יחידה קטנה בין שבעים אומות גדולות, אשר כנגד כל אחד מישראל נמצאים מאה נכרים ויותר כנגדו. וכאשר קבלו עליהם אהבת הזולת, ניתנה התורה דווקא לאומה הישראלית ולהכשרתה עצמה.

אמנם האומה הישראלית הותקנה בזה בבחינת "מעבר", אשר באותו שיעור שישראל עצמם יוצאים מצורפין על-ידי קיום התורה, כן מעבירים את כוחם לשאר האומות. וכאשר גם יתר האומות יכריעו את עצמם לכף זכות, אז יתגלה משיח ה', אשר תפקידו מלבד מה שישלים את בני ישראל למטרה הסופית לדביקותו יתברך, כן יבוא ללמד דרכי ה' אל כל האומות. כמו שכתוב "ונהרו אליו כל הגויים".

למה במעמד הר סיני אומה אחת קבלה את התורה, והיום חייב כל העולם להגיע לערבות?

כל מה שקורה ברוחניות, כל מה שצריך לקרות מהתחלת הבריאה ועד סופה, חייב להתרחש בעולם הזה בגשמיות, בחומר. אפילו פורים קרה בסוף גלות בבל. לא כגמר תיקון, שכל עמי פרס העתיקה התחברו לישראל, וקיבלו את דעת ישראל, אלא שישראל ניצחו בדעה שלהם. הרגו את הקליפות, הבדילו את עצמם מהקליפות, וחזרו לבנות את בית המקדש.

כל התהליך היה בשורשים והתבצע בענפים, החוק הזה חייב להיות. בענפים התהליך הזה מתבצע בעביות קלושה ביותר, בעביות דשורש, היכן שנוגעות הרוחניות והגשמיות. במקום שהרוחניות יורדת לדרגה הקטנה ביותר והגשמיות היא הזכה ביותר, שם יש כעין נגיעה, ושם זה קורה. ולכן אברהם אבינו, שהוא חסד בעצמו וזך, קיבל את התורה בצורה משלו. והעם קיבל אותה אחרי גלות מצרים, בצורה מאוד זכה, כדברי בעל הסולם. ורק אחר כך הגיעו לשבירות ולהתגלות הרע.

וגם במעמד הר סיני וקבלת התורה, שכל העם קיים את התורה, ובנה מיד את בית המקדש, ששימש אותם בתהליך שעברו ארבעים שנה במדבר, ומיד ביצע בו את כל עבודות בית המקדש, הם היו דבוקים בבורא גם במעשה וגם בכוונה. אלא שהדבקות הזאת התבצעה בעם אחד בלבד, שהיה צריך להיות, כמו שבשורש הרוחני גלגלתא ועיניים, או כמו אדם הראשון, בכלים דהשפעה בלבד.

והדבקות הזאת לא היתה מעורבת גם באח"פ, שזו בעצם תכלית הבריאה, שהדבקות תתקיים באח"פ, באומות העולם. ולכן צריכים לעבור את השבירות הללו. כי הירידה למצרים לא היתה אחרי השבירה, אלא בגלל שכלים דגלגלתא ועיניים לא יכולים בעצמם להתקדם. הם מרגישים שרוצים להשפיע, ואין להם במה להשפיע, המצב הזה נקרא שהם מרגישים רעב, בארץ ישראל, בארץ כנען.

ואז הם יורדים למצרים. הם חייבים לקבל כלים דקבלה, אחרת מה עם הרצון להשפיע? יש רצון, אבל אי אפשר לממש אותו. כלומר, כמו שכלים דקבלה בלי קבלה האדם רעב, כך בכלים דהשפעה בלי השפעה האדם רעב. והשפעה בכלים דהשפעה היא לקחת כלים דקבלה ועל-ידם להתחיל להשפיע. לכן גלות מצרים נקראת "שורש של כל הגלויות", מפני שהיא לא גלות אחרי שבירת הכלים, אלא כמו בשורש.

הירידה למצרים היא מתוך רצון דלהשפיע. אמנם כמו כל יתר הגלויות, מתוך חוסר הופעת האור בתוך הכלים, אבל היא בשורש מפני שלא חטאו, אלא מצב הגלות מתגלה כחוסר עביות. לכן הוא נקרא "שורש", כי הנושא מתגלה כהכרחי מצד המבצע עצמו. בבית המקדש למשל, ידעו שצריך להגיע לשבירה, אבל לא היתה בהם דרישה להגיע לשבירה. לא כל שכן בגלות מצרים, שהיתה בהם דרישה לרדת לגלות.

מה ההבדל בין הערבות במעמד הר סיני לבין הערבות לאחר הגלות האחרונה?

בעל הסולם אומר מהו התנאי, שאחרת הערבות לא מתקיימת. לא באומה אחת, כמו שהיה עם האומה הישראלית בשורשים, אלא לכלל האומות, כמו שהערבות צריכה להתקיים לאחר שבירת הכלים. יש הבדל בין

"הערבות" - שיחה ד' (14.11.03 - ש) עמ' 91 מתוך 112

גלות מצרים לגלות האחרונה, שנמצאים אחרי כל הגלויות וכל השבירות, שכלים דקבלה וכלים זהשפעה התערבבו יחד.

בגלות מצרים לא היתה התערבות, היא לא היתה אחרי שבירה. אי אפשר לומר עליה שהיא גלות רגילה. כל יתר הגלויות היו אחרי שבירת בית המקדש, שהעם נפל מדרגת קיום קודמת. ואילו בגלות מצרים היתה תוספת עביות.

ולכן התנאים שהיו בהר סיני לקבלת הערבות, היו כלפי אומה. למרות שללא ספק אותו חוק הערבות התקיים גם אצל אברהם ואצל בני יעקב שירדו למצרים, רק הוא לא היה בצורה בולטת, והם לא נצרכו לקבל אותו על עצמם. כי הוא התקיים בהם ממילא, ולא היו צריכים לא את הערבות ולא את התורה. מה שאם כן לאחר גלות מצרים, שנוספה להם עביות, הם קיבלו את הערבות בצורה של "נעשה ונשמע", במעמד כזה שנקרא "הר סיני".

ובזמננו קבלת הערבות חייבת להיות על כל הכלי שצריך להתגלות. וכלי הזה כמו שכותב בעל הסולם, הוא כנראה מתוך הערבות בין זה לזה. אבל מצד אחד, יש הבדל בין אומות העולם לעם ישראל בפועל, בגשמיות. ומצד שני, ברוחניות מי יודע איפה נמצא ההבדל. וגם בגשמיות לא ידוע מי נכלל בעם ישראל לפי ההגדרה ההיסטורית, יכול להיות אחרת לגמרי ממה שחושבים ורואים.

לכן קיימת שאלה איך הערבות צריכה להתבצע. ובקשר "לעיקבתא דמשיחא" כל המקובלים לא אומרים. או לא יודעים הכל, או לא יודעים שום דבר, ומי שידע הסתיר עוד יותר. ובעל הסולם כותב, שהמצב הוא עד כדי כך, שעשוי להתברר פתאום, שכל העולם חייב להיכנס בצורה כלשהי לדעה הזאת של גמר תיקון וערבות. אולי לא לקיים את כולו, ולא בבת אחת כולם, אולי יש חלק שישראל יעשו קודם, ואחר כך היתר, אבל יתכן מאוד שישראל לא תוכל לבצע, אם באומות העולם לא יתבצע התהליך או החלטות לקראתו.

היום אי אפשר לומר משהו בצורה ברורה. רק ככל שמגלים יותר ויותר את עניין הערבות, הוא נעשה מצד אחד יותר ויותר קשה, ומצד שני יותר ויותר רחב, שקיימת תלות הדדית בין כל העמים בכל העולם.

בהבדל מהמאמר זה, מה נכתב במאמר הערבות על אותה תלות הדדית?

במאמר "הערבות" עדיין אפשר להגיד מצד אחד, שקודם ישראל מקיים את הערבות ואומות העולם כלל לא יודעות עליה ולא איכפת להן, וגם לישראל לא איכפת מה הן יודעות, ואחר כך הערבות עוברת גם אליהן. ומצד שני אומר הנביא, שהגויים ייקחו את בני ישראל על כתפיהם ויביאום לירושלים, שיהיה כביכול לחץ מצד העמים.

ובמאמר הזה בעל הסולם כותב, שהערבות חייבת להיות בצורה הדדית, וכלל לא חשוב איפה ישראל ואיפה האומות, כי אחרי השבירה ההתערבות היא כזאת, שיתכנו ניצוצות ישראל אפילו במישהו רחוק, שחי באיזה מקום נידח בעולם, וההפך. לפחות מבחינה רוחנית חייב להיות כך, אם מגיעים לגמר התיקון. שכל אחד ואחד חייב להתעורר בצורה כלשהי לעניין הערבות.

אבל איך תתקיים בו הערבות, מה פירוש שגם הוא ערב ובאיזו צורה, אי אפשר לומר. אלא צריך לקחת בחשבון את הדבר הזה. והתפשטות חוכמת הקבלה בכל העולם, בצורה של הפצה רחבה, מעידה שבעניין הערבות יש כנראה תהליך סלול ותהליך טבעי.

האם ב"תלמוד עשר הספירות" אפשר לראות את התהליך הזה?

לא, התהליך הוא איך שמתגלה. כמו בעבודה הפרטית של האדם. האדם קורא הרבה, נעשה חכם בכל הפסוקים, ולמרות שתוך כמה שנים, הוא כבר לעס את כל החומר, בכל זאת כשהמצבים הללו מתגלים בו, הוא פתאום כאילו מגלה אותם לראשונה. אחר כך הוא מוצא שזה כתוב, אבל על שום דבר שקורה, הוא לא יכול לומר מראש, שעכשיו קורה בי מה שכתוב בספר כך וכך, ואחר כך צריך לקרות בי זה וזה. כי מצבים שלא היו אף פעם בחומר באים תמיד בצורה כזאת.

איך ידיעת הערבות תבוא לכל העולם?

קשה לדעת איך הערבות תבוא לכל העולם, האם תחת שמה של הקבלה, או מתוך ידיעה פנימית, או בהכרעה, או על ידי הכרזה מבחוץ, או דרך סוגי הפצה לא מוכרים. על השאלה הזאת אין תשובה.

אז איך נוכל לדעת?

בזמן שהיא תתבצע, אז נוכל לדעת. מה כתוב על ביאת המשיח? אם האדם הזה יבוא, ויתחיל ללמד את כולם, ומה שהוא ילמד אכן יתבצע, אז הוא משיח. אם הוא ידע להחזיר את ירושלים, ולבנות את בית המקדש וכו', אז הגיעו ימות המשיח. אבל למה לנו לדאוג על "איך נדע"? אנחנו צריכים לעשות. עלינו מוטל להשתדל להגיע לערבות, לשלב שאם מגיעים אליו, מקבלים את הכוח הרוחני שעל ידו מגיעים לגמר התיקון.

למה המצב הזה של "מעמד הר סיני" נחשב מיוחד?

המיוחד במעמד הר סיני שנמצאים במצב, שבו מתחברים שני קצוות. הרצון לקבל הגדול, עם כל ההרהורים שלו - "הר", אחרי מצרים. שכבר יש החלטה לברוח ממנו, אבל בלתי אפשרי עדיין. האדם בורח, אבל בצורה כזאת שהרצון לקבל לא בורח ממנו. הוא כאילו לא רוצה להתעסק ברצון הזה, אבל הרצון לקבל נמצא. כלומר, המצב הוא ש"אומות העולם" שותקות, ו"ישראל" נמצא תחת "הר סיני". חלק מהמצב הפנימי של האדם, שנקרא "ישראל", שמוכן להצטרף ל"משה", נמצא תחת "הר סיני". ו"אומות העולם" משותקות במקום כלשהו בתוך האדם. והנקודה של "משה", היא מוכנה לעלות ולהידבק בבורא. זה המצב, המעמד הפנימי של האדם.

אם מחלקים את המעמד הפנימי הזה לשלושה החלקים הללו: אומות העולם, ישראל, משה. אז את "אומות העולם" האדם כאילו מצמצם, הם לא מדברים בו, הוא לא רוצה שום דבר חוץ מהבורא, כמו בתיאור של בעל הסולם - "חולת אהבה אני". האדם לא מרגיש את כל יתר הרצונות הנקראים "אומות העולם", שמושכים אותו לכיוונים אחרים. ונשאר בו רק ישראל, אבל בספקות, למטה, תחת ההר, שלא יכול לעלות. ו"משה" עולה - יש נקודה אחת באדם שעולה. להגיע לסידור הפנימי הזה, נקרא "מיוחד".

למה המצב הזה נחשב לנס?

כי אם האדם מגיע למצב כזה, הוא כבר בנוי פנימית לקבלת הכוח העליון להתחיל לתקן את עצמו. למצב הזה האדם מגיע על ידי הייסורים, שום דבר כביכול לא עוזר לו מלמעלה. אין בורא, רק כלפי משה הוא לפעמים מתגלה. וגם "משה" הוא נקודה מאוד מיוחדת. לא ידוע בכלל מאיפה הוא צץ. ידוע שחינכה אותו בתיה בת פרעה ושהתחתן עם מדיינית.

להגיע לכל המעמד הזה כרוך בסבל מתמשך, גם במצרים, גם של פרעה הפנימי, גם של ישראל. כולם סובלים, כל אחד בסבל שלו. עד שעם ישראל בורח ממצרים. כלומר, מבדילים בתוך האדם בין כלים דהשפעה וכלים דקבלה, העתידים, שהוא עצמו עדיין לא יודע מי הוא מה. והכל מתחיל מהמצב, שהאדם מצליח להרוג את הכלי דקבלה הראשון שלו - "משה שהרג את המצר". בכך הוא מתחיל להיות "משה", שבורח למדיין, ושם מקבל תורה של כהן מדיין.

כל מה שקורה, לא בא מהשמים. אם הבורא מתגלה מלמעלה, אז הוא מתגלה כלפי פרעה. הוא מתגלה במכות כלפי החלק של "אומות העולם", "אח"פ". ואז על ידי כל המכות והבריחות, שמשה הרג את המצרי וברח וכל מה שקורה אחר כך, אז מגיעים למעמד הזה. כלומר, אין שום דבר נעים, עד שמגיעים למעמד הר סיני, הכל בא בהכרחיות, על ידי הסבל. כל החלקים באדם, גם מצרים, גם ישראל, גם משה, אף אחד מהם לא נהנה.

למה "מיוחד"? המיוחד הוא, שכל הסבל שעוברים, מגיע לבירורים. שאותו חלק שנפרד מאח"פ, אותו "עם ישראל" שבאדם, הוא מוכן להתלכד סביב הרעיון של "נעשה ונשמע", כלומר, הוא מוכן להצטרף למשה. אבל הוא מוכן להצטרף אליו בלמעלה מהדעת, "נעשה ונשמע". והמוכנות הזאת היא שנותנת למשה עביות, כוח, לקבל את התורה. אלא שגלגלתא ועיניים לא מסוגלים לקבל את התורה. ברגע שמשה מקבל אותה, ויורד מהר סיני, הם כבר מתחברים עם האח"פ, עושים את עגל זהב, ואז כל מה שמשה קיבל נשבר, ונכנס אליהם.

איך יכול להיות?

כל התורה מיועדת לאח"פ ולא לגלגלתא ועיניים. לכן מיד לאחר הר סיני מתרחשת שבירה ראשונה, אבל השבירה היא לא בכלים, אלא באורות. וכך נעשים מוכנים יותר לקבלת התורה. לא שבפעם הראשונה קרתה להם תקלה. אלא אי אפשר לקבל את התורה, אלא בפעמיים - קבלה ושבירה ראשונה, וקבלה בפעם שנייה. גם בחומש מתואר ההבדל בין המעמד הראשון למעמד השני.

איך צריך להתייחס לערבות בעולם הזה - לפי גשמיות או לפי רוחניות?

לערבות צריך להתייחס גם לפי גשמיות וגם לפי רוחניות. הבעיה היא שלפי רוחניות, אם כל העולם עבר שבירה והתערבות, אז בצורה הרוחנית כולם התערבו עד כדי כך, שאפילו אסקימוסי שחי אי שם בערבות הקרח, יש בו בחינת ישראל - גלגלתא ועיניים. ואצל ישראל, גם במי שמחזיק באילן יוחסין של כהן דכהן, שנשמר מאדם הראשון ונמסר מדור לדור (ביולוגים בודקים ומאשרים שכוהנים הם סוג מיוחד, שלא היתה בו התערבות, מפני שעד המאה האחרונה אסור היה להם להתחתן, אלא בתנאים מיוחדים), יש בו כחינה רוחנית מהשבירה, חלק האח"פ.

כלומר, בגשמיות יש מצב אחד וברוחניות מצב שני. בגשמיות אין שום התערבות בינינו לבין שבט באלסקה, או בדרום אמריקה, או באוסטרליה, אבל ברוחניות יש לנו חלק שלהם, ובהם יש בחינת ישראל, בכל אחד ואחד. מדוע? כי מלכתחילה כך היה ב"אדם הראשון". אלא שאח"פ לא היה מעורב עם גלגלתא ועיניים. ב"אדם הראשון" כל חלק יש בו גם גלגלתא ועיניים וגם אח"פ, אבל לא מעורבים.

אף פעם אי אפשר להוציא רק גלגלתא ועיניים או רק אח"פ. אמנם יש עניין, שישראל מבודדים מאומות העולם, אבל שניהם חייבים להיות יחד בעולם. אף פעם בעולמנו לא היה מצב, שקיים רק ישראל או קיים רק אומות העולם. אולי עד האבות, אבל עד האבות היו רק עשרים דורות, עשרים ספירות של הכנה מהאדם.

לכן אין לנו מה לעשות חשבונות. אפשר לומר כך ואפשר לומר אחרת, ועוד יבואו ויאמרו לנו, שאנחנו לא עושים נכון, וצריך לעשות אחרת. ואי אפשר להסתמך על הפסוקים הללו. כי מה שקורה כלפי גמר התיקון, על חובתנו להתעורר החל מהמאה ה-21 ואילך, לא כתבו בצורה ברורה בכוונה תחילה. לא על חבלי המשיח, לא על ביאת המשיח, ולא על התיקון הסופי של העולם, וידוע שלא כתבו. אלא בכל מקום כתוב, שכל מה שהנביאים נבאו, לא נכתב אלא לימות המשיח. אז אין טעם להיצמד למה שכתוב, שצריך כך או אחרת, אלא חובתנו ללכת ולבצע.

ומאחר שיש פנימיות וחיצוניות, שכל אדם כלול בפנימיותו מהכל, ובחיצוניות כל העולם כלול מכל הגופים. אם כל אדם, כמה שהוא מבין, מתחיל בפנימיותו להיות שייך לתהליך התיקון ולקיים אותו, אז מתבררת החיצוניות. צריך לקחת הכל בצורה פנימית ביותר, ואז יש לאדם תורה, יש לו הוראה, מה עליו לעשות. שעליו להגיע עכשיו, על ידי הקבוצה, בשיתוף עם האחרים, למצב הערבות. ואז הקבוצה תשפיע לו כוחות וגדלות הבורא ושנאת האגו, והוא יוכל להגיע למצב של "חולת אהבה אני", שאהבת החברים תביא אותו לאהבת ה'. העניין הפנימי מתברר בכל הפרטים שהולכים ומתגלים יום יום בצורה ברורה. ובאותה צורה צריך להתייחס לכל מי שנמצא ולכל מי שרוצה להתחבר אלינו, ולשמוע ולקיים את העקרונות האלה. ואיך הכל יתקיים בגשמיות, בגופים, בשכבות העם, באומות העולם, במדינות? אין לנו שום ידיעה ברורה, ואין לנו שום כלים, ושום הוכחות שאנחנו צריכים או יכולים לגשת עם זה ולומר לאנשים: "כך כתוב, אז בואו נעשה".

אסור ללכת בצורה חיצונית. לקבוע ולעשות משהו בצורה חיצונית. הנכון ביותר הוא להתייחס לכל דבר כדבר פנימי. ואז מי שמתעורר, מתעורר. ומי שרוצה להצטרף, שיצטרף. ומי ש'מתייבש' ונופל, נופל. לא ללכת לשום דבר בצורה מכוונת חיצונית. התורה שלנו, ההוראה שלנו, איך לעשות ומה לעשות, היא רק כלפי פנימיות, ששם ברור איך עושים. והחיצוניות היא תתברר בעצמה מתוך זה.

לכן אין לנו מה להיות מוטרדים, שלא יודעים איפה ובאיזה דרכים תהיה ההתפתחות בעולם, מי יקפוץ ומתי. אולי מחר יבואו מאה מיליון גרמנים, שעם ישראל היה מעורב בהם רבות. לא מן הסתם הם רגישים לישראל מצד השלילה, פתאום יכולה להיות רגשות מצד החיוב. אנחנו לא יודעים את הדרכים האלו, ולא צריכים לעשות חשבונות. אלא כל מה שבידך ובכוחך לעשות, עשה.

למה המקובלים מסכימים עם האשמה של העולם כלפי ישראל?

יבוא שלב שיתגלו בעולם תנאים כאלה, שיתגלו שאלות וכלים, כמו שמתחילים להתגלות בימים אלה, שיאשימו את ישראל ובצורה גלובלית, שהיא מקור הצרות של כל העולם. אנשים חכמים, מפותחים ברוח ובחומר, יתחילו לדבר על זה בצורה רצינית. לא סתם מתוך דחף פנימי לשנאה, אלא כמסקנה שנובעת ממה שרואים, שקרה משך כל ההיסטוריה. ואם האשמה הזאת תתחיל להתברר בצורה גלובלית, אז בעידן של תקשורת יעילה, תוך שבוע או תוך כמה שעות, הנושא הזה עלול להפוך לעניין המתקשר החשוב ביותר בעולם.

ובהתאם לזה ניתן להסיק, שכנראה הבורא מכין את הכלים לקליטת הידיעה הזאת על הקבלה. שעכשיו נוכל למצוא אוזן קשבת, דווקא בקרב אותם אנשים, שמגלים שישראל היא מקור הסבל שלהם, ועדיין לא יודעים את התשובה למה זה כך, אלא רק אומרים שישראל אשמים בכל דבר. שזה נכון, אבל קודם כל לא יעזור להם להשמיד את ישראל. אם הם חושבים שכך יהיה יותר טוב בעולם, אז שיידעו שזה לא ייצא ולא ילך, כמו שלא ייצא עד היום. ההפך, אותם עמים שניסו להשמיד את ישראל, נפלו בעצמם. וחוץ מזה, זו סיבה שהתהליך הנכון יתגלה לכל העולם. שנספר אותו לכל העולם בצורה מדעית, כמו שבעל הסולם השתדל להסביר, וכל העולם ידע. ואז בכל העולם יקלטו את הידיעה הזאת, והרבה מאוד אנשים יקבלו אותה. לא כולם ירצו לקבל אותה, אבל מאות מיליונים יקבלו אותה. מפני שהשמועה הזאת, וההרגשה הזאת, וההבחנה הזאת, נמצאת באומות העולם. ובעניין הזה צריך להיזהר מאוד, כי הדברים הללו נשמעים משיחיים, ולרעיונות משיחיים יש התנגדות גדולה מאוד מצד ישראל עצמה, ובהתאם לזה התנגדות מצד כל הדתות. אבל זמנה של הקבלה יבוא. מתי? תלוי בסימנים מלמעלה.

האם להפצת הידיעה בעולם צריך לפתח שיטת הפצה חדשה?

אין שום דבר חדש. הדברים ידועים, לא ידוע איך הם יקרו, אולי אפילו לא בזמננו. עכשיו התגלה ופעם הבאה מי יודע, יכול להתגלות בעוד שנתיים-שלוש או בעוד עשרים שנה. לכן לא שמיד מתחילים בשינוי, אלא איך שיתגלה מלמעלה. אבל ודאי שהשינוי הזה יבוא, והוא יהיה שלב הפצה חדש. האם השוני הוא בכך, שמפזרים את לימוד הקבלה בצורה שקטה, ומי שנתפס פה ושם לקבלה בצורה נקודתית, מצטרף ללימוד - ואז בכל מקסיקו לומדים חמישה אנשים, או בכל ברזיל עשרים איש, שהם כמות אפסית לעומת כל גודלה של המדינה, למרות שבצורה איכותית, רוחנית, יתכן שאין שם יותר רוחניות וכל היתר הם גופים בלבד? או האם צריך להיות מערך הפצה אחר, שיוצאים בהכרזה לכל העולם? אין שום הבדל. אולי יהיה קצת יותר רעש.

אבל כדי לחולל רעש גדול ולגרום פיצוץ, מי שיש לו קול קטן, צריך כדי שכולם ישמעו אותו, להעביר אותו דרך הרבה מערכות הגברה, כלומר, צריכה להיות נכונות, הסכמה, התערבות של גופים גדולים ורציניים, שהם לעצמם אין בהם משהו חוץ מלהיות מערכת הגברה, אבל הם צריכים להסכים להגביר את הנושא הזה. הם חייבים להיות אנשים גדולים או חוגים רחבים, שמרגישים את זה ותומכים בעניין הקבלה. להגיע לזה לא פשוט.

אבל הכל יתגלה יחד. לא צריך לדאוג לתכנן את המצבים הללו, הם יתגלו ויבואו לקראתנו. ככל שנשקיע מאמצים יותר גדולים בהפצה בתוך ישראל, נראה פתאום איך צועקים עלינו יותר מכל העולם. הכל תלוי בהכנה שלנו לתת מענה, אז מתגלים הכלים.

שיחה (16.11.03)

"הערבות"

אות כ"ז

אות כ"ז

"אולם על פי כל אותם הדברים שביארנו מראש המאמר עד כאן, מתבארים הכתובים על מתכונתם, כתפקידם הראוי להיות לדמות משא ומתן של הצעה והסכמה, דהיינו שמציע להם באמת בדברים אלו כל צורתה ותוכנה של ענין העבודה של התורה והמצוות, ואת כל מתן שכרה הראוי להשמע.

כי צורת העבודה שבתורה ובמצוות מתבטאת בכתוב "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים", כי ממלכת כהנים פירושה, שתהיו כולכם מקטון ועד גדול כמו כהנים, דהיינו כמו שהכהנים אין להם חלק ונחלה ושום קנין גשמי בארץ כי ה' הוא נחלתם, כן תהיה כל האומה מסודרת בכללותה, באופן אשר הארץ וכל מלואה, כולה מוקדשת לה' ית'. ואין לשום פרט לעסוק בה, אלא כדי לקיים מצות השי"ת ולמלא את צרכי זולתו שלא יחסר כלום ממשאלותיו, באופן שלא יהיה לשום פרט לדאוג מה לצרכי עצמו.

שבאופן זה נמצאו אפילו העבודות של חולין - כקצירה וזריעה וכדומה, נבחנים ממש בדוגמת עבודות הקרבנות שהכהנים היו עושים בבית המקדש, כי מה לי העסק במצוה של הקרבת עולה לה' שהיא מצות עשה, ומה לי אם מקיים מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", ונמצא שהקוצר שדהו כדי להאכיל לזולתו, דומה כעומד ומקריב קרבן לה'. ולא עוד, אלא שהסברא נותנת אשר מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, היא עוד יותר חשובה ממקריב הקרבן, כמו שהוכחנו לעיל (באות י"ד ט"ו, עש"ה).

למה המצווה "ואהבת לרעך כמוך" יותר חשובה מהקרבת קורבן לה', המעשה הגבוה ביותר שהאדם יכול לעשות בכל מציאותו, כלפי הכוח העליון, כלפי הבורא? מפני ש"ואהבת לרעך כמוך" הוא המעשה שמביא את האדם לתיקון. ואחריו הוא יכול לעשות הקרבה, שהיא אותו התיקון שיש במעשה "ואהבת לרעך כמוך". מהו קורבן? שהאדם מתקן רצון מסוים מתר"ך הרצונות שלו בעל מנת להשפיע, נקרא שהוא עושה קורבן לה', על ידי התיקון הזה הוא מתקרב לה'. "קורבן" בא מהמילה קרוב, להתקרב.

לכן כל הכוונה של הקרבת הקורבנות שעושים לדומם, צומח וחי, בעולם הזה, היא תיקון הדרגתי של כל תר"ך הרצונות של האדם בכוונה על מנת להשפיע. ולא צווי מה לעשות עם הבהמה או החיטה, או יין ומים ודם, בקורבן שמעלים על המזבח, אותו ציור שמקבלות הפעולות הללו בעולם שלנו. אלא הצביון האמיתי שלהם הוא ברוחניות, שמתקנים את הנשמה הכלולה מתר"ך רצונות.

ובתיקון הרצונות, אומר בעל הסולם (במאמר "מתן תורה" אות י"ד ואות ט"ו), מצוות בין אדם לחברו יותר מועילות ממצוות בין אדם למקום. למה? כי האדם צריך לתקן את הכוונה של הרצונות שלו מעל מנת לקבל לעל מנת להשפיע. ובעבודתו עם החברים, שקרובים אליו לפי השתוות הצורה, לפי המטרה, הוא יכול לעשות את התיקון הזה בצורה יותר מועילה, מאשר עם הבורא.

הבורא נסתר, תגובותיו לא מורגשות בנו, והיחס אליו חייב להיות קבוע כמו כל החוקים שלו כלפינו. ואנחנו נמצאים עדיין בכלים לא מתוקנים, במצבים שכל הזמן משתנים, נעלמים, ובצורה כזאת אי אפשר להיכנס לקשר איתו, לקשר שיעבוד עלינו בצורה מועילה. לכן המעשה המועיל והמקדם ביותר לתיקון שנשאר לאדם, הוא רק קשר בין חברים.

ולכן מצוות בין אדם לחברו קודמות למצוות בין אדם למקום. או במילים אחרות "ואהבת לרעך כמוך" היא המצווה החשובה ביותר, מכל "הקרבת הקורבנות" והיחסים אחרים כולל בין האדם לבורא. הקשרים עם החברים קודמים, מפני שהם המועילים יותר לתיקון הנשמה.

מה הן מצוות בין אדם למקום?

"מצוות בין אדם למקום" - אחרי שכל הכלים של האדם מתוקנים, הוא בכל הכלים המתוקנים האלה עושה זיווג דהכאה עם האור העליון. האדם צריך לעשות שתי פעולות:

(א) תיקון הכלים

(ב) מילוי הכלים.

תיקון הכלים הוא המועיל ביותר, ועושים אותו באהבת הזולת. תיקון הכלים הוא חיבור בין חלקי "אדם הראשון". ולחיבור הזה צריך את הבורא, את האור העליון, כדי שיתן כוח, דבק, בין הנשמות, לחבר אותן לכלי אחד. משתמשים בו כדי לבנות יחס נכון ושווה בין החברים, בין כל האנושות, שהכלל "ואהבת לרעך כמוך" יכלול את כל העולם.

רק לצורך הזה האדם צריך כוח עליון, בורא, להשתמש בו לצורך תיקונים. בזמן התיקונים כאשר התיקונים הם החשובים ביותר, מתייחסים לבורא רק כמסייע לתיקון. ואחרי שגומרים את התיקונים, מתחילים להתייחס אל הבורא. בכלי המתקן עושים זיווג דהכאה, ומתחילים למלאות את הכלים.

מי האמצעי להשגת הכלי הזה בורא או חברה?

מתחילת הדרך ועד סופה, חייבים גם חברה וגם בורא. אי אפשר להיות בקשר רק עם הבורא, בלי חברים ובלי חברה. גם בהמשך האדם לא יכול להיות רק בקשר עם הבורא בלי חברה. אבל תלוי מה האדם עושה, איפה מקום העבודה שלו. בשלב הראשון מקום העבודה הוא בין החברים, שם הבחירה היחידה, לתיקון הכלים. ולאחר שנעשה תיקון הכלים, שמשיגים כלי אחד, "כאיש אחד בלב אחד", ויותר לא צריך לחשוב על החיבור הזה, מגיע השלב השני, שהוא הזיווג דהכאה עם האור העליון שממלא את הכלי.

אם העבודה היא עבודת האדם, למה קוראים לה עבודת ה'?

האדם מגלה שהבורא עושה את העבודה, שהבורא מבצע, בכוח שלו. והרצון, ההזמנה, העלאת מ"ן, היא מצד האדם. עבודת ה' היא להגיע לדרגת הבורא. ושני השלבים נקראים עבודת ה', כי בשניהם האדם מתכוון מלכתחילה להידמות לבורא.

למה יש פעולות שיוצאות מהן פעולות הפוכות?

"סוף מעשה במחשבה תחילה" - חייבים כל הזמן להחזיק את המטרה הסופית, וכל מה שעושים באמצע הוא רק כאמצעים. אם האדם לא חושב על המטרה הסופית, התוצאות של הפעולות באמצע יכולות להיות הפוכות לגמרי. בדומה לדוגמה שנותן בעל הסולם על הקומוניזם והקיבוצים, אותם הרעיונות שהאנושות חשבה לעשות לעצמה טוב על ידי שימוש בכלל הזה "ואהבת לרעך כמוך". גם בעשרת הדיברות ניסו להשתמש בחברות שונות, ומהשימוש הזה יצא רק רע והרס. מפני שהמטרה הסופית לא היתה מכוונת בהתאם למה שלשמו הותקנו המצוות האלה, ושלשמו נברא כל הטבע וכל המציאות.

בכל מה שהאדם משתמש מעל דרגת הבהמה, מעל דומם, צומח וחי, בדרגה האנושית, היכן שיש לו בחירה חופשית, וחייב להשתמש בה כראוי. אם הוא משתמש מעל דרגת הבהמה ללא מטרה להגיע לדבקות עם הבורא, כל פעולה שלו ולו הקטנה ביותר, כבר הורסת את המציאות. וככל שהיא יותר גדולה וחשובה היא הופכת יותר מזיקה. כי כל המציאות נבראה רק לצורך זה, שהאדם ידביק את הבחירה החופשית למציאות שלו כבן-אנוש, כבן-אדם, ובכך כל המציאות תחזור להיות דבוקה בבורא.

בכל הפעולות של האדם ולו הקטנות ביותר, ששייכות לדרגת אדם, ולא לגופו בלבד כמו אצל בהמה. ואין כמעט דבר בעולם שלא נכלל בהם. אם מתחילים לחשוב במה איננו פועלים כבני אדם, יוצא שגם מה שמוגדר כהכרחיות, שעליו אין לא שכר ולא עונש, ולא משפט, נכנס להגדרה האנושית. כי גם הכרחיות האדם כל פעם מודד מה היא. ואז יוצא שרק הפעולות הגופניות, שמבצע הגוף הבהמי בלי הכרת האדם, וכל מה שפחות מהן, כולל גם בטבע מסביבו, שם הפעולות שאין בהן לא שכר ולא עונש, ולא יכולת להשתמש בהן בתוספת כוונה.

ממה מתחילים את ההתקדמות?

לא צריך לשנות שום פעולה, אלא רק לסדר לכיוון הנכון את כל הפעולות שעושים בחיים. ההבדל הוא רק בכיוון. אין לאדם פעולות טובות או רעות. כל הרצונות נשארים כפי שהם, וצריכים להתמלאות במילוי שלהם.

לפני צמצום א' מלכות היתה מלאה, וגם בגמר תיקון היא מלאה. וצמצום א' פועל רק כדי שנרכיב על כל רצון ורצון כוונה על מנת להשפיע.

האדם בכלל לא צריך לחשוב על הפעולות שלו, לכן בקבלה לא עוצרים אותו ולא אוסרים עליו, אלא רק מלמדים אותו את הקשר עם הבורא. ומתוך הרצון לסדר את הקשר שלו עם הבורא, שדבקות תהיה המצב הסופי, והמטרה לעת עתה תהיה למצוא את הקשר, את קצה החוט, האדם לומד קבלה איך לתפוס את קצה החבל, ולאחר מכן איך להתמיד ולעלות בחבל הזה של הכוונות, שנקרא לעלות מדרגות מעולם לעולם, וכך עד שהוא מגיע לכוונה מלאה ולקשר שלם.

והרצונות יהיו בהתאם לכוונות. תשתנה בהם מהות הפעולה, אבל הפעולות בעצמן תישארנה כמו שהן. האדם ימשיך לאכול ולשתות, ולהביא ילדים, ולעבוד, הכל ישאר כשהיה. רק בהתאם לכוונות הוא בצורה טבעית יעשה בירורים גם על הפעולות שלו, אבל לא יהיה לו צורך להגביל את עצמו, אלא הפנימיות שלו תעשה סינון מסוים ויחס שונה בין מחשבות לפעולות. מתוך התפתחות פנימית שלו ללא שום דיכוי חיצוני מצד גורם כלשהו.

רואים שלא עוזר שום דיכוי, לא של משטרה ולא בבתי-סוהר בכל העולם. חינוך יכול להיות רק מתוך דוגמה, ורק כדי לתת לאדם קשר עם הכוח העליון, שממנו הוא מקבל הכל. ומתוך הקשר הזה האדם משתנה. אי אפשר לשנות את האדם על ידי שום אמצעי אחר. משך ההיסטוריה פיתחו את כל השיטות, ואף אחת לא הועילה. מפני שחופץ מלשנות את הכוונה, אין לנו מה לעשות במציאות.

איך קושרים את המעשה הנוכחי הקטן לסוף הדרך?

בכל מעשה שהאדם עושה, הוא מקווה שעל ידי הפעולה הזאת יבוא אליו כוח ויקדם אותו. שעל ידי המעשה הזה הוא ימצא קשר עם האלוקות, עם הכוח העליון, ויגלה אותו, שהכוח הזה יתגלה אליו. אפשר להלביש את מעשים בכל מיני צורות. אבל האדם צריך להיזכר על תכלית המעשה, אפילו בצורה מלאכותית. ואם הוא לא נזכר, סימן שהקבוצה סביבו עובדת לא טוב.

אם האדם נזכר בדרך כלשהי, אפילו בלי רצון (שזה המצב המועיל ביותר), בפעולה הפנימית שצריך לעשות, שעליו לצרף לכל העבודה ולכל רגע בחייו את המטרה הסופית, שהיא להגיע לדבקות ולצאת לנצחיות ושלמות, אפילו שבאותו רגע אין לו רצון, והרעיון הזה שנוא עליו, ונמאס לו מהכל, עדיין נחשב שהוא נמצא בקשר עם העליון. אבל אם הוא נמצא בניתוק מהתכלית, סימן שהקבוצה שלו לא עובדת מספיק טוב, כדי בכל רגע לעורר בו את המחשבות האלה.

מתי מצרפים את הכוונה?

כוונה נכונה צריך לצרף לכל פעולה לפני הפעולה, ובזמן הפעולה עצמה לחדש אותה בכל רגע, מפני שהכוונה כל הזמן בורחת. ההבדל בין השניות הוא בשינוי הכוונה. אם חושבים רק על כוונה, מגלים שהכוונה משנה את המעשה. מגלים שבכוונה משנים את המציאות, ולא במעשים. האדם מגלה שהוא נמצא בעולם של כוונות. שהשדה שהוא נמצא בו, של רגשות טוב או רע, של תענוגים או ייסורים, של מידע, של מידה, של יחסים למיניהם, אינו אלא שדה של כוונה. ואז היחס בינו לבין הבורא הופך מהפוך לגמרי לתואם לגמרי, שאין חופץ ממנו.

ככל שהכוונה של האדם נהיית דומה לבורא, הוא רואה את עצמו בתוך הפעולה עצמה. אין פעולות, אלא הוא כבר רואה איך הן מתבצעות. כי אין פעולות, גם לא בעולם שלנו. מה שנראה לנו שעלינו לעשות, נובע מחוסר התאמה בין הכוונה למעשה, בין הכוונה הרצויה לכוונה שלנו. הגילוי הקטן ביותר שמתגלה לאדם בזמן מעבר המחוסם, הוא שכל העולם נמצא בתוך אותו שדה, וכולם מבצעים את פקודות השדה היכן שהם נמצאים, כל אחד לפי הפוטנציאל שלו, לפי הנשמה שלו, כלפי השדה הזה. וכל אחד מבצע את הפקודות הללו עד תום. ואם הוא משנה את המיקום שלו בשדה, בהתאם למיקומו החדש הוא מבצע משהו אחר.

לעיתים האדם מרגיש, שכל מה שראה והרגיש וידע, פתאום נעלם ממנו. כאילו הוציאו לו את הדיסקט כמו במחשב, והכל נמחק, ריק. אחרי כמה רגעים או כמה שעות, מכניסים בו משהו אחר, והוא כמו בובה שהפעילו אותה, פתאום חוזר להתמלא. לפני שמתחילים ללמוד קבלה, האדם זוכר ושולט בעצמו, ולאחר שמתחילים

ללמוד, פתאום הוא מתרוקן לגמרי, פתאום הוא מתמלא. הוא נכנס למצבים כאלה, שהוא לא שולט, שמרגיש שהוא לא הוא, כאילו מכניסים ומוציאים ממנו את הדיסקטים. ממה נובעת התופעה הזאת? התופעות האלה קורות, מפני שהאדם משתנה, ועובר בשדה ממקום אחד למקום שני, והוא בעצמו כלי, שמתמלא בהתאם למיקום שנמצא בו. אם האדם משתנה, אז למקום אחר בתוך השדה, מהמקום החדש בא כל המילוי שלו, לכן הוא מרגיש מרוקן, שנעלמת לו ההרגשה שלו, הפנימיות שלו, שבקושי מכיר את עצמו. ופתאום הוא מגלה שהוא נמצא במצב אחר, במילוי אחר. כי האדם הוא כלי, והשדה הוא האור, ותלוי בכוונה של האדם היכן הוא יהיה, ומה ימלא אותו. ואז האדם מרגיש שהכוונה היא שמזיזה אותו בתוך השדה, ובהתאם לכוונה שלו הוא מתמלא.

איך האדם יכול לקבל כוחות להיות 24 שעות ב'טריפ' של כוונה?

החברה יכולה לחייב את האדם. לא בכוח, אלא להשפיע עליו, שירצה להיות בכוונה נכונה, שכל היום וכל הלילה יהיה נעול עליה ולא יעזוב אותה. שבמקום מעשים, האדם יכנס לחיות בתוך הכוונה, למימד אחר. שהוא לא חי בתוך מעשים ויחסים, אלא בתוך הכוונה. הוא כל הזמן בתוך "אני והבורא" ו"איך אני מתייחס אל הבורא".

אם האדם נשאר במצב הזה 24 שעות, נקרא שעבר מחסום, ונכנס לעולם הרוחני. כי העולם הרוחני הוא יחס של האדם לבורא, שמתקיים על פי הכוונה של האדם כלפי הבורא. הוא מתמלא עם משהו אחר, יש לו דאגה אחרת. הוא חי בתוך הכוונה. ואין מה לפחד מהמצב הזה. בכל מה שהאדם עושה בעולם הזה, לומד, אוכל, שותה, מבלה, הוא נמצא עם הכוונה הזאת. המעבר לכוונה הוא קל וטוב ומעניק לאדם הרגשת נצחיות וחיים ומילוי. הוא לא מכביד על האדם, אלא הוא מרגיש שהכוונה היא החיים.

מה האדם מרגיש לפני שהוא מרגיש שהכוונה זה חיים?

לפני שהאדם מרגיש, שלחיות בתוך הכוונה זה חיים, נראה לו שזה מוות. ואז מה עליו לעשות? לבקש מהקבוצה. ואין לו ברירה כי הוא בעצמו לעולם לא ירצה בה. לחיות לפי הכוונה, לפי היחס לכוח העליון נקרא לעלות מרמה בהמית לרמה רוחנית. האדם מגלה את הבורא, חש אותו, חי בו, ונמצא בהרגשה של חיים נצחיים. המימד הזה מביא לאדם יחס שונה לגמרי לכל דבר. אם כל החיים, משך 24 שעות ביממה, האדם נעשה נעול על הבורא, אז הוא חי באותו מישור עם הבורא, בסוג קיום אחר.

איך פונים לקבוצה?

צריך לדרוש מהחברה ולא לבקש. להכניס בה את הנחיצות להגיע לכוונה נכונה. אפילו אם הנחיצות הזאת לא קיימת באדם עצמו, הוא יכול ללחוץ על החברים. הרי תמיד אנחנו לוחצים על מישהו, ומתוך האגו רוצים לכפות את דעתנו על אחרים. ואם האדם לוחץ על החברים, הלחץ שלו חוזר אליו כשכנוע מצדם.

איך עניין של ערבות משתלב עם מבנה פירמידה שקיים גם בקבוצה?

לא חשוב שבקבוצה יש מבנה של פירמידה. איך נשמות שונות נמצאות כולן בנשמה אחת "כאיש אחד בלב אחד" ללא שום הבדל ביניהן, שכל אחד מתמלא במלואו, ותורם כמו כולם, הרי כל אחד שונה? אבל אם נמצאים במערכת אחת, בהתכללות אחד בכלם וכולם באחד, שהמבנה של כל אחד הוא כמו המבנה הכללי, אז אין הבדל.

כל ההבדל הוא חכמה דכתר או כתר דחכמה. כולם תומכים את האחד. מה יותר חשוב להיות חכמה דכתר או להיות כתר דחכמה? כביכול חכמה דכתר יותר חשובה, כי חכמה דכתר היא רמת כתר, כנגד רוח דיחידה, שאי אפשר להשוות אותו עם נפש דחיה. אבל לא יכול להיות רוח דיחידה לפני נפש דחיה. אז מי יותר חשוב? כמו בחיים, שהילד הקטן הוא ראש המשפחה.

אין הבדל. למרות שיש שוני בין כל הנקודות של הנשמות, ביסוד, בנקודת היסוד, בנקודה שבלב, ששונה בכל נשמה ונשמה. אבל כל יתר הט' ראשונות שקונים, הן כולן אותו דבר. לכן כל נקודת יסוד כוללת התכללות זזה, אני והתכללות, אתה והתכללות, הוא והתכללות. וכך יוצא שהמבנה של כל אחד, הוא אותו מבנה.

ומה מקור השוני?

השוני בא מהבורא. עליו נאמר: "לך לאומן שעשני". אותו האדם לא יכול לשנות. האם הוא נעלם? אי אפשר לומר, כי הוא מעל מה שלומדים. האם נעלמת ההרגשה הזאת של "רוב", "הרבה", ואי פעם נשארת הרגשה של רק נברא אחד? אין לדעת, אפשר להגיד כך או כך. השאלה הזאת כלל לא שייכת לנו.

במה תלויה הכוונה - באדם עצמו או בקבוצה?

הכוונה תלויה בחשיבות הכוח העליון, שהקבוצה חייבת באופן מתמיד לעורר באדם. שאי אפשר בלי קשר עם הכוח העליון, עם החוק הכללי של המציאות שהאדם נמצא תחתיו. שהכוח הזה מקיף את כל המציאות, והאדם רוצה או לא רוצה, הוא נמצא בו, ומקיים מה שמחייב אותו הכוח הזה, שאינו משתנה, שהוא חוק כללי, שכולל את כל החוקים האחרים.

כמו חוקי הטבע של העולם הזה, שלעולם אינם משתנים. אלא האדם לא מספיק מכיר אותם, לא למד את כולם, לא גילה אותם עדיין במלואם. אבל החוקים הם אותם חוקים, והם לא משתנים. כך גם החוק הכללי הזה, ללא ידיעת החוק הכללי האדם לא יכול לדעת איך לחיות, ותמיד שרוי ברע. והכל תלוי בחברה, איך החברה משפיעה על האדם. החברה חייבת לספק לאדם את העובדה הזאת, ונחיצות להכיר את הכוח העליון. אבל איך האדם מתפעל מהחברה, ומה היא משפיע עליו, תלוי בו, איך הוא מסדר את החברה. ההשפעה ביניהם היא בצורה הדדית.

האם המעבר למימד של הכוונה, לא גורם לזלזול בפעולות פיסיות?

יכול להיות שכן, אבל מה רע בזה? אם האדם היה עוצר את התפתחות המעשים שלו לפני אלפיים או שלושת אלפים שנה, והיה הולך ומתפתח בכיוון של הכוונות, הוא היה פחות אומלל. במה המדע עוזר לאדם לברוח מהייסורים ולהמתיק את המכות? הוא אפילו לא מגלה עולם יותר נאור. גם האושר הפנימי של האדם לא תלוי בהתפתחות המדע. לפני חמש מאות לא היו פחות מאושרים, ובעוד חמש מאות שנה גם עלינו יגידו שהיינו פרימיטיביים. מה שחשוב הוא לצאת לרמה נצחית, ואז כל יתר הדברים יתבטלו מאליהם.

מה הן פעולות שעושים במעבר מכוונה על מנת לקבל לכוונה על מנת להשפיע?

לעבור "עיבור", "יניקה", "מוחין" מדבר על הכוונה ולא על פעולה. פרצוף שמתמלא במילוי, במה הוא מתמלא? לא בפעולות פיסיות, אלא במה שהכוונה מתמלאת, שהכוונה מתממשת. גם שעושים זיווג דהכאה ובכוונה בעל מנת להשפיע בא מילוי, מה המילוי הזה? המילוי הוא איך הכוונה התממשה, עד כמה בניתי עם הבורא חלק משותף. ביחס שלי כלפיו ושלו כלפי, בנינו מקום מסוים שבו אנחנו יחד, והוא נקרא "תוך הפרצוף".

היחס של האדם לבורא נקרא "ראש הפרצוף". כמה שהוא לא מסוגל להיות בו, נקרא "סוף הפרצוף". וכמה שהאדם נמצא יחד עם הבורא, נקרא "תוך הפרצוף". המקום הזה הוא מימוש הכוונה, כביכול סיום הכוונות, שהאדם בתוך הפרצוף, רואה ויודע שלכך התכוון. הכל כוונות ואין מעשים. גם אם האדם נמצא בעולם הזה, וגם אם הוא מת ונפטר מהגוף הבהמי ומכל שהיה לו בעולם הזה. גם אז לא נגמר, הוא נמצא בכוונות שבהן החיים. ורואה שהעולם הזה הוא רק המצב, לפני שרוכשים כוונה.

לכן רב"ש נתן שם למאמר: "עד איזה דרגה אדם צריך להתגלגל כדי לא לחזור שנית", כי אם האדם עובר לכוונה, ומתחיל ליצור לעצמו פרצוף רוחני, הוא לא צריך את החיים האלה. אבל בשביל מה הוא צריך לחיות חיים מתחת לרמת הכוונה? כדי להגיע לרמת הכוונה מבחירה חופשית. לפני הכוונות, האדם צריך להיות במצב, שהוא לא שייך אליהן ובהרגשת קיום בהמית. ולמרות הרגשת הקיום הזאת, להגיע בעצמו לכוונות

"הערבות" - שיחה (16.11.03) עמ' 100 מתוך 112

ולהיכנס לעולם הרוחני, לפיתוח הכוונה, ולהמשיך בה. לכן חייבת להיות מציאות שנקראת "העולם הזה", שהיא לפני הכוונה, שמתוכה האדם מתחיל לבד.

אבל ברגע שהאדם רוכש את המכשיר הזה, ויש לו "ראש" "תוך" "סוף", הוא ממשיך איתו ולא צריך את העולם הזה, כי הפעולות בעולם הזה לא יכולות לעזור לו. אבל המציאות בעולם הזה לא מפריעה לו לחיות בכוונה, בעולם הרוחני. הוא יכול לשבת בשיעור עם כל הבעיות שיש לו, ולהיות בעולם האצילות, בפרצוף שעובד בכל העוצמה. וההפך, הוא יכול להיות רק בפרצוף רוחני, ובלי גוף.

תלוי בתפקידו כלפי יתר הנשמות. עד כמה הוא יכול להיות איתן בקשר, ומה תפקידו כלפיהן, אם הוא חייב עדיין להיות בגוף גשמי, או לא. אם לפי תפקידו הוא חייב, הוא יתגלגל שוב אפילו שבשביל עצמו הוא לא צריך להתגלגל. כי החשבונות עם מקובלים גדולים הם אחרים. כמו אותה נשמה אחת שהתגלגלה מאדם הראשון, לאברהם אבינו, למשה, לרבי שמעון, להאר"י, לבעל הסולם, שהיא בעצמה כלל לא היתה צריכה להתגלגל שוב. אלא הוא אומר, שהיא לייקא דחמרא, נשמה מיוחדת.

איך מגיעים להבנה שיש חוק כללי שפרוש על כל החיים?

מכירים את החוק הזה משלילה. השאלה היא רק כמה נצטרך עוד לסבול, כדי להכיר שיש חוק, ומה שלא עושים, אף פעם לא מצליחים. שזה סימן שאנחנו לא רואים את כל המציאות, ודווקא את החלק החשוב שבה. וחוסר ההבנה וחוסר הקליטה, וחוסר הקשר עם הבורא, מביא לכל הכישלונות שלנו. מתוך זה באה הנחיצות להכיר את החלק החסר, החלק במציאות שנקרא "הכוח העליון", ולא משהו אחר. אם נכיר אותו, נדע איך להסתדר. ואם לא נדע, נסבול עוד יותר. בצורה מעשית מאוד. כדי לשרוד ולא להיכנס להשמדה. כמו שבעל הסולם אומר, שאולי יישארו כמה אלפי אנשים מכל האנושות, אבל הם יקיימו מה שצריך. החשבון הוא לא עם גופים. בגוף אחד יכולות להתקיים מיליוני נשמות. נשמות הם עניין נזיל, שלא שייך למספר גופים.

מאיפה האדם יודע, שאם רע לו, ודאי יש משהו טוב יותר?

טוב יותר או פחות, הוא עניין שדורש מהאדם להפעיל את הראש, ולראות אם די באותם הייסורים שיש לו, ולהשתדל למצוא בהם רעיון, הגיון, חוקיות. מה האדם רוצה מחייו? לחיות יותר טוב. החיפוש הזה לא הולך נגד זרם החיים, הוא הולך עם החיים. רק של אותו חלק, אותה פיסת מידע, שחסרה לאדם בעולמו כדי להיות מאושר, לדעת על כל חייו, מה תכליתם, למה הוא נולד, בשביל מה הוא חי, למה הוא סובל, למה הוא מת, ועוד אופנים שישנם. הוא לא יכול לברוח ממנה.

אם די לאדם בצער ובייסורים, בשאלות ובמכות, בכל האופנים שהוא עובר, אז הוא מתחיל להתייחס בצורה רצינית ובחיפוש תשובה על קיומו. ואם לא די לו, הוא ממשיך בגישה של "נשתה ונאכל כי מחר נמות". אבל היום גם לגישה הזאת לא משאירים הזדמנויות רבות, כי המרידות באה מראש. האדם לא רוצה לשתות ולאכול כי מחר נמות, הוא לא רוצה לשכוח את המחר, מראש לא נותנים לו לשמוח, על היום. ואז נשארים לו רק הסמים.

האם הדרך להוכיח את החוק הכללי, היא לגלות שבלעדיו רע לנו?

לא צריך יותר. לא דורשים מאנושות לחפש פתאום רוחניות, כמו בענייני תרבות וכו'. רק מעשית מתוך החיים, אחרת לא מגיעים. ואז נותרת השאלה איך לחסוך סבל ולהגיע יותר מהר. על ידי מכות מסוגלים מלמעלה לעשות עם האדם כל מה שרוצים, מיהו בכלל האדם. אבל נותנים לו רק אפשרות אחת קטנה, שאם הוא מגיע לשאלה "מהו הטעם בחיינו?" למצוא מיד תשובה דרך החברה. ואם האדם לא מוצא אותה, הוא מקבל שאלה שהולכת וגדלה ונעשית יותר ויותר כואבת.

אבל הבעיה היא אחרת, איך אלו שכבר יודעים את התשובה, יעזרו לאלה שלא יודעים, אבל סובלים. ובעניין זה ישנה חובה הדדית, שמי שמכיר את הפתרון, חייב לפרסם אותו, ולדאוג שהאחרים יבינו יותר מהר, שיש במכות שיטה, שיש מקור, שיש מטרה. שכל המכות מביאות את האדם להתעלות מעל החיים, מהמעשה לכוונה, שינכנס למימד אחר של חיים, למימד שבו נמצאות הנשמות. המימד הזה הוא קיום אחר. האדם כבר

מזדהה עם השדה הכללי שנקרא "בורא" או "כוח עליון" או "החוק הכללי". ואז אין חיים ואין מוות, וערכים אחרים, והכל אחרת.

*

"אמנם עדיין אין זה גמר הדבר, כי כל התורה והמצוות אינם נתונים אלא לצרף בהם את ישראל, שהיא הזדככות הגוף (כנ"ל אות י"ב) אשר אח"כ יזכה בגללם לשכר האמיתי, שהיא הדביקות בו ית' שהיא תכלית הבריאה (כנ"ל באות ו' עש"ה). והנה השכר הזה מתבטא במילים "גוי קדוש" שעל ידי הדביקות בו ית' נעשינו קדושים, כמ"ש "קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם". והנך רואה שבמילים "ממלכת כהנים" מתבטאת כל צורת העבודה על קוטבה של "ואהבת לרעך כמוך". דהיינו, ממלכה שכולה כהנים שה' הוא נחלתם, ואין להם שום קנין עצמי מכל הקנינים הגשמיים, ובעל כרחינו יש לנו להודות אשר זוהי ההגדרה היחידה שאך אפשר להבין בענין "ממלכת כהנים" זו, כי לא תוכל לפרשה בדבר הקרבת קרבנות למזבח, כי לא יתכן זה להאמר על האומה כולה, כי מי הם שיהיו המקריבים? וכן בענין לקיחת מתנות הכהונה, מי הם שיהיו הנותנים? וכן לפרשם על דבר הקדושה של הכהנים הלא כבר נאמר וגוי קדוש, אלא בהכרח שכל המשמעות שבדבר, אינו אלא רק במה שה' הוא נחלתם, שנעדרים מכל קנין גשמי לעצמם, והיינו השיעור של ואהבת לרעך כמוך הכולל כל התורה כנ"ל, ובמילים "גוי קדוש" מתבטאת כל צורת מתן השכר שהיא הדביקות כנ"ל."

מה הם שלבי התיקון?

"ממלכת כהנים" ו"גוי קדוש" הם שני שלבים. שלב התיקון, והשלב למה מגיעים על ידי התיקון. "ממלכת כהנים" הוא שלב של רכישת תכונות דהשפעה, בינה, גלגלתא ועיניים. שאין קשר ל"אדמה", לא מטפלים ברצונות, לא מתקנים את הרצונות, רוכשים כוונה על מנת להשפיע על פני כל הרצונות - להשפיע על מנת להשפיע - מצב של "ממלכת כהנים" הנקרא "רק לה", שרוכשים אותן תכונות כמו לבינה, לבורא. ו"גוי" הם כלים דקבלה, שבשלב של "גוי קדוש" מתחילים להשתמש בהם בעל מנת להשפיע. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר, ש"גוי קדוש" הכוונה שמשרתים לכל הגויים, חוץ מהגוי שבנו. כלומר, בכל הכלים דקבלה, האדם עובד בעל מנת להשפיע, להיות "אור לגויים".

איך האדם מברר את כל המבנה הפנימי שלו?

כל פעם מתברר כל המבנה. בדומה לתינוק שנולד ולא צריך רגליים, אבל יש לו רגליים. בשביל מה, הרי הוא לא צריך אותם? למה הן לא גדלות אחרי שנה? אפילו שלא מרגישים, הכל מתפתח. בכל שלב מתפתחים כל החלקים. אנחנו לא יודעים ולא מרגישים, אבל גם אותם חלקים שרק אחר כך נרגיש, הם כבר עכשיו עוברים התפתחות פנימית בתוכנו.

איך שומרים על כוונת הערבות כאשר נגשים לעשות מעשה?

"סוף מעשה במחשבה תחילה". אנחנו לא יכולים להתחיל שום פעולה, אם לא שמים את המטרה הסופית בראשה. המטרה חייבת להיות בהתחלה. מה שיהיה בסוף חייב להיות בהתחלה, אחרת המעשה, או הכוונה, או המחשבה, הם בהמיות לשמה. אם האדם לא יודע בשביל מה הוא עושה, אם אין לו מטרה ברורה, הוא נקרא "לא שפוי בדעתו". צריך לתאר את המטרה הסופית, באותה מידה שהיא מבוררת בתוכי, לתפוס אותה ולעבוד בשבילה. לעשות את מה שצריך, אבל כדי בסוף להגיע אליה.

האם ככל שהאדם מברר לעצמו את המטרה הסופית, הוא רוכש יותר כוחות ונחיצות להיכנס

לערבות?

כמה שהאדם יותר מברר לעצמו את המטרה, הוא אמנם רוכש יותר כוחות ונחיצות, להיכנס לערבות ולעבודה בחברה ולתרום לה, אבל זה עניין הדדי. כי אפילו אם האדם שקוע במטרה הסופית, הוא לא יכול לקבל ממנה הרבה, אלא אם כן הוא מקבל מהחברה חשיבות כלפי המטרה הסופית.

לאדם עצמו אין כוחות, אין לו קשר עם הבורא, שיאיר לו מי הוא ומה הוא, אלא רק החברים יכולים לספר לו שהבורא גדול. לכן לא עוזר ולא מוסיף להתעמק לבד מהי הדבקות הסופית. מספיקה הידיעה שיש מטרה כזאת, וכדי להגדיל אותה, שחשיבותה תחייב את האדם לפעולות, הוא צריך לפנות לחברה שתעלה לו חשיבות. שתיתן לו חומר דלק, לחץ, נחיצות. אם יש לאדם מטרה, הוא חייב לבוא לחברה, ולדרוש ממנה שתגדיל לו אותה, כדי שישתוקק אליה.

מהי הבדיקה אם נמצאים בכוונה או לא?

הכוונה היא כלפי מי? כלפי המצב שאני רוצה להיות בו, איך שאני מתאר לי, מהו המצב שאליה כדאי להגיע. אי אפשר לתאר אותו כגמר תיקון, עולם אין סוף, שמרחפים ימינה ושמאלה ללא שום הבדל, שהכל איכותי, לא כמותי, ללא מרחקים וכו'. תיאורים כאלה מוציאים את האדם מכל אחיזה במצב. אלא צריך לתאר מצב שבעיני הוא הרצוי בשבילי, ומתוכו להתחיל לפעול. ולא לצייר תמונות מופשטות שמי יודע מה זה.

איך מתבצעת פעולת הבדיקה?

הפעולה היא פשוטה. אם האדם רוצה להמשיך ולהתקרב לרוחניות כהצלה מכל החיים שלו, אז הוא צריך לפנות לחברה, שתגדיל לו את החשיבות של הצעד הזה של כניסה לרוחניות, שיהיה לו כוח לבצע אותו. ואז אם בערב יש ישיבת חברים עולמית, הוא צריך לברר לעצמו, בשביל מה עושים? מה יש לנו ממנה? איך נשפיע על כולם? איך הם ישפיעו עלינו? איך נתעורר יחד ונרגיש את הכוח הכללי? מה הוא יתן לנו? מה הוא מרוויח מכל הפעולה הזאת, הרי למחרת הוא יקבל ירידה? האם הירידה הזאת היא מה שרצוי? אולי טוב שמתווספים לו כלים חזקים, חדשים, שהוא יכול לדבר עם עוד כמה אלפי אנשים, שרואים אותו בבת אחת בכל העולם, ויכולים לשנות לו את החיים? יש לו על מה לחשוב כל היום, והתוצאה תלויה במה שיחשוב, ולא ממה שיעשה. וזה נקרא לחיות במימד הכוונה. המעשה יכול להיות אותו מעשה, והתוצאה ממנו היא רק מה אני רוצה ממנו.

למה מרגישים את מימד הכוונה כמוות?

למה אי אפשר לחיות 24 שעות במחשבה על הבורא, איך אני איתו והוא איתי? למה לא רואים במחשבה כזאת שום תועלת? מפני שאין לנו אחיזה בו, הבורא לא מגולה, ולא מרגישים ביחסים איתו שהם החיים. לא מתמלאים מהם, לא חיים במימד הזה שכל הזמן נמצאים איתו, וכל יתר הדברים כולל כל העולם הזה, נראים לגמרי דוממים, ממש כמו להסתכל על אבנים. וכרגע העולם הזה נראה מלא חיים ואנשים. אבל אחר כך הוא יראה שהם לא אנשים. למה? כי אין להם בחירה, הם קיימים כתוצאה מפעולות, ולא כבעלי הפעולה. ובהתאם לזה, כאשר האדם נכנס לעולם הכוונות, לעולמות עשייה, יצירה, בריאה, אצילות, א"ק ואין סוף, הוא מתחיל לראות שהכל כוונות. הוא מרגיש את החיים נצחיים ושלמים, ומתמלא יכולת להתפתח, להכיר, לבצע, שלא נגמרת ולא מוגבלת, בהגבלות שאינן תלויות בו, אלא הכל תלוי בו. ואז זה החיים. אבל בהתחלה, לפני שהאדם נכנס למימד הזה. המחשבה שצריך 24 שעות להיות נעול על הבורא, לחשוב עליו, מה הוא רוצה ממני, מה יש לי אליו, מורגשת בו כמוות. "מוות" נקרא שלא מקבלים שום מילוי.

שיחה (18.11.03)

"הערבות"

אות כ"ט

אות כ"ט

"ובאמור מובן היטב, כי בענין ציור העבודה על אפיה האחרון, כמבואר בהמלות "ממלכת כהנים", שהיא ההגדרה הסופית של "ואהבת לרעך כמוך", הנה באמת היה אפשר למשה רבינו להעלות על דעתו להתעכב ולא לגלות בפעם אחת צורת העבודה בהפלגה גדולה ורמה כזו, מפחד פן לא יתרצו בני ישראל להסתלק מכל הקנינים הגשמיים ולמסור כל הונם ורכושם לה', כהוראת המלות של "ממלכת כהנים", בדומה למה שכתב הרמב"ם, אשר לנשים וקטנים, אסור לגלות להם ענין העבודות הנקיה, שמחוייבת להיות על מנת שלא לקבל פרס, רק להמתין עד שיגדלו ויחכמו ויהיה להם האומץ להוציא אל הפועל את זה, כמ"ש לעיל. ולפיכך הקדים אליו השי"ת האזהרה הנ"ל "לא פחות" אלא להציע להם את האופי האמיתי עם כל הפלגתה הנשגבה המתבטאת במלות "ממלכת כהנים".

וכן בענין מתן השכר המוגדר בהמלות "וגוי קדוש" היה אפשר למשה רבינו להעלות על דעתו, לפרש ולהרחיב להם ביותר את הנועם והעידון הנשגב הטמון בדביקותו ית', כדי להתאימם ולקרבתם שיקבלו ויסימו אל ההפלגה העצומה הזו להסתלק לגמרי מכל קניני עולם הזה כבחי' כהנים, ולפיכך הגיעה אליו האזהרה ו"לא יותר" רק לסתום ולא לפרש כל בחי' מתן השכר הכלול במלות הללו של "וגוי קדוש" בלבד.

וטעם הדבר, כי אם היה מגלה להם ההפלגה הנפלאה שבמהות השכר, הנה אז בהכרח שהיו משתבשים ומקבלים את עבודתו ית' על מנת להשיג לעצמם את השכר הטוב הזה, שזה היה נחשב לעובד את עצמו ולאהבה עצמית, שנמצאת כל הכוונה מסורסת כנ"ל (אות י"ג) ע"ה.

והנה נתבאר, אשר על שיעור צורת העבודה המתבטאת ב"ממלכת כהנים" נאמר לו "לא פחות", ועל שיעור הסתום של מתן השכר המתבטא בהמלות ו"גוי קדוש" נאמר לו "לא יותר".

בתיקון הכלים גלגלתא עיניים ואח"פ, קודם צריכים לרכוש את תכונות הבינה, לא לעצמו, להשפיע על מנת להשפיע, שכל העבודה היא מתוך האדם כלפי חוץ, והבורא כביכול לא קיים. ולאחר שגומרים את התיקון הזה, הנקרא "ממלכת כהנים", שאצלנו מתבטא במצב "ואהבת לרעך כמוך", מגיעים לשלב השני של מימוש התיקון, שהמטרה אינה תיקון, אלא אחרי שהכלי מתוקן, המטרה היא להשתמש בו בצורה נכונה הנקראת "גוי קדוש". "גוי" נקרא כלים דקבלה. ועם התיקון בכלים דהשפעה, רכישת תכונות הבינה יחד עם המלכות, שהן משתלבות בצורה נכונה, אז מגיעים למצב של "גוי קדוש", שמלכות מחוברת עם הבינה במלואה, ששתייהן עובדות בתוך האדם ללא שום הגבלה - בשמירת החוקים של לקבל על מנת להשפיע, כלומר, להגיע לדבקות מרבית בכל מצב ומצב.

באות כ"ט הוא מסיים את "מאמר מתן תורה" ומאמר "הערבות" שהם מאמר אחד, מפני שבכך מגיעים למטרת הבריאה.

למה בעל הסולם אומר "לא פחות" או "לא יותר"?

מדובר על היחס לשיטה. "לא פחות" מתייחס ל"ממלכת כהנים", לתיקון לא לעצמו. האדם נחתך מהתעניינותו הפרטית בכל מה שיעשה, בכל מה שיבצע, בכל מה שיהיה, "האני" שלו לא קיים. "האני" כביכול לא קיים במציאות, אלא הדאגה שלו שהמציאות תתקיים, ולא "האני" שלו בה. המצב הזה נקרא "ממלכת כהנים", שחייבים להשיג "לא פחות" מהתיקון הזה.

ו"לא יותר" מתייחס לאופן העבודה עם האח"פ. את האח"פ אפשר לקחת תמיד רק במימדים, בעביות, של "לא יותר", כלומר, תמיד רק לצורך דבקות בעל מנת להשפיע. כך בעל הסולם מבטא את השוני בעבודה עם כלים דהשפעה ב"לא פחות" וכלים דקבלה ב"לא יותר".

מה פירוש "אשר לנשים וקטנים אסור לגלות להם עניין העבדות הנקיה"?

ל"עבדים", "נשים" ו"קטנים" לא מגלים עניין העבדות הנקיה, הכוונה לאדם שנמצא באופנים שונים של תלות ברצון לקבל, שאם הוא לא מספק את דרישת הרצון לקבל שלו, הוא לא מסוגל להתקדם, ואז הוא נקרא "עבד" של הרצון.

ובדרגת עבד ישנם "עבדים", אלה שנמצאים בעבדות מלאה, שהם ללא שכל וללא הכרה בעבדות. וישנם אלה שהם "קטנים". שמרגישים את עצמם חלשים, קטנים, כלפי הרצון לקבל שלהם, ויודעים שהוא השולט גם במוח וגם בלב. לעיתים יש להם יכולת לראות את עצמם מן הצד, ולהכיר עד כמה שהם לא מסוגלים, ולעיתים הם נופלים למצבים שהם רק מבצעים, כמו "קטן" שאין לו ראש.

וישנם אלה שהם "נשים". שמרגישים תלות ברצון לקבל שלהם, שהוא כמו בעל שלהם, בעל הבית. מרגישים תלות, מרגישים חיסרון, שחייבים למלאות אותו, וממלאים אותו על ידי הרצון לקבל, כסוג של יחסים שאין מה לעשות נגדם, ומשתמשים בו וחיים בצורה כזאת, כי אחרת אי אפשר לחיות.

מחפשים איך להתמלא בתענוגים נוספים, באופנה, בדעת קהל, במטרות חיים למיניהן, שחייבים לתת לקהל, שימלא מעט את עצמו, וירגיש שהוא חי, כמו כדורגל, או משחק אחר בחיים, או שינויים תכופים, פעם להעלות לו את הדבר הזה בכל העולם, ופעם את הדבר ההוא, שירגיש שהוא חי. כי בשבילו שינויים באופני התענוגים נקרא "חיים".

כך מתנהל העולם שלנו. כל פעם עולה אופנה חדשה, כל פעם קובעים מחדש מה חשוב. פעם "הארי פוטר", פעם "מטריקס" וכו', זה הרגשת החיים, אחרת בשביל מה לחיות? האדם בנוי בצורה כזאת, שהוא מחפש על ידי משהו חדש להחיות את עצמו. הצורך הזה נקרא "אישה". שמרגישה תלות בגבר, והולכת לתלות הזאת, רוצה את הגבר, כי אחרת מה היא תעשה? איך היא תתקיים? כמו שלומדים בגמרא ובתע"ס, שאישה מעדיפה קב אחד ותלות, על פני ט' קבים וחופש.

סוגי התלות "עבדים", "קטנים" ו"נשים" מתבטאים בעולם שלנו בפסיכולוגיה, במבנה החברתי, בתפקוד בתוך החומר. ואפשר לדבר עליהם עם הקהל כי הוא מבין אותם, ומהם מתחיל לעלות לסיבות ולשורשים הרוחניים. אבל האדם שנמצא במצבים האלה מבין ולא מבין את עצמו, כמו תינוק או קטן שלא מבין את מצבו, אלא אומר שהוא קטן רק מפני שרואה את הגדולים. אבל בשביל לדעת מה פירוש הדבר להיות קטן עליו לגדול ואז לחקור מה המשמעות של קטן.

האדם לא יכול מהמדרגה שלו להכיר ולהקיף את כל מדרגתו. למה? כי הסיבה למדרגה שלו, וכל הכוחות שמפעילים אותה, נמצאים במדרגה יותר עליונה. אפילו לא במדרגה הסמוכה היותר עליונה, אלא במדרגה שיש בה ראש, תוך, סוף, שפועלים במדרגה שלו. תינוק יכול להיות במדרגות של בן שנתיים, שלוש וארבע, אבל הן עדיין לא המדרגות שמהן הוא יכול להכיר מה זה להיות תינוק או קטן.

לכן, אנשים ששקועים באהבה עצמית, ונמצאים בשליטת הרצון לקבל, מפני שהם לא חופשיים ממנו, עד שיצאו ממנו, שיקלטו תכונות של בינה, ויוכלו לבקר את הרצון לקבל, ובמידה מסוימת לקבוע יחס בלתי תלוי בו, צריך כדי לקדם אותם, כדי להוציא אותם מדרגה לדרגה, ממצב למצב, לגרום לרצון לקבל שלהם לסייע להם, לרצות את ההתקדמות, שיוכלו להתקדם על ידו. כלומר, כל פעם צריך לתת לרצון לקבל שלהם מילויים הולמים, מתאימים.

לכן ממליצים חז"ל, המקובלים שמבינים את טבע האדם, להסביר ל"עבדים", ל"נשים" ול"קטנים" במילים רכות. "רכות" הכוונה, שהרצון לקבל ירגיש שהוא הולך לקראת קבלת מילויים, קבלת תענוגים, מה שנראה לו עכשיו כטוב.

ולמה במצבי התלות האלה צריך לשחק ולזייף? מפני שעל ידי שמפתים אותם במילויים של היום, במתנות קטנות שרצון לקבל עכשיו רוצה, מגדלים את הרצון לקבל והוא מתפתח, וגדל בו חלק הבינה, ההבנה, השכל, הביקורת. ואז חוץ מהמלכות שלו, חוץ מרצון, יש לו גם בינה. ובהקשר ביניהן, בהתנגשות בין מלכות לבינה, האדם מתחיל להבין את מצבו, לבקר אותו, מצד הבינה, הבלתי משוחד, המאוזן, הבלתי תלוי במלכות, ברצון לקבל. ובהכרח מחליף גם את כל המילויים שלו, ורוצה מילוי שונה.

כמו בדוגמה של רב"ש, שהבת רוצה לשחק בבובה ולא בתינוק קטן, למרות שהוא האמיתי. מתאימה לה בובה מפני שהיא הלבוש של התענוג שלה. אבל לאימא שלה הבובה לא מתאימה, היא רוצה תינוק חי, הוא בשבילה "משחק". כל אחד מתמלא ממה שמתאים לו. אלא שגם ילד שמשחק במשחקים, מגיע על ידי המשחק להבנה שלא מספיקים לו המשחקים, אלא הוא רוצה משהו יותר רציני ואמיתי.

לכן, כביכול משקרים לרצון לקבל של האנשים ומבטיחים לו טוב. לא משקרים אותם שיהיה להם טוב, רק לא אומרים להם, שהטוב יהיה לא באותם הכלים שיש להם עכשיו, אלא בכלים שיצטרפו לגדל בתוכם. כי בכלים שיש להם עכשיו, טוב נחשב לקבל סוכרייה, מכונית, משחקי מחבואים ועוד, וכדי שיתקדמו הכרח לתת להם כל פעם פיתיונות כאלה.

והאדם שמתחיל להבין, שבתהליך לימוד הקבלה יש עניין של שינויי כלים, שלא קורה בעולם שלנו, אלא רק אם האדם מתקדם בדרך הרוחנית, ומה שעכשיו הוא חושב ומבין ורוצה, במטרה לקבל, למלא את עצמו, מחר יהיה אחרת. הוא בעצמו משחק עם הרצון לקבל שלו, שיאפשר לו להתקדם.

בהתחלה מעוררים את הרגשת הבושה מפני החברה, אם לא באים ללמוד, אם לא עושים כמו כולם, אם לא מבצעים מה שהחברה דורשת, שאין במה להתגאות כלפי החברים. מפני שרק קנאה תאוה וכבוד מוציאים את האדם מן העולם, כלומר, מהדרגה הנוכחית לדרגה יותר גבוהה. ואחרת שום דבר לא יעזור לו.

כך בהדרגה עד שהאור מקיף, ולא האדם, מביא לתופעה, שבמקום לקבל תענוגים בכלים של קנאה תאוה וכבוד, האדם מתחיל לקבל תענוגים, להעריך תענוגים מיחסים עם הבורא. איך הוא מתייחס לבורא ואיך הבורא מתייחס אליו, מהי מידת השוואת הצורה שהוא צריך כדי להידמות לבורא, להיות קרוב אליו וכו'. הוא מקבל כבוד עצמי בהתאם לכבוד ה'.

בהתחלה הרעיון נראה מופשט, כי עדיין לא מרגישים שהוא יכול להתלבש בחומר, ולתת מילוי ממשי. אבל מאוחר יותר רואים שהאידיאה הזאת יכולה למלאות יותר מכל דבר אחר, ומוכנים למסור את החיים למענה ולהתמסר לה בלב ובנפש. התהליך הזה קורה בצורה הדרגתית, עד שמתחלפים באדם הכלים והמילוי, והוא עובר לעבוד עם מטרה אחרת, עם מילוי אחר.

המצב הזה נקרא ש"עבדים", "נשים" ו"קטנים" גדלים, ושומעים את הרז זה, מגלים להם רז זה לאט לאט, "עד שתרבה דעתם" ומקבלים את הרעיון הזה. בתהליך הזה האדם מעורב גם עם החברה וגם עם הגוף שלא, ויודע ולא יודע, איך להשתמש ולהנהיג את עצמו עם גופו ועם החברה שלו. אבל כבר מתרחשים תהליכים.

השינויים הם שינויים מהותיים כלפי המלכות, כלפי הרצון לקבל, שחלק מן הדרך האדם עובר בלי לנתק את עצמו מהמלכות. וחלק מהדרך הוא כבר יודע שיש בו מלכות, ומבקר אותה מדי פעם יותר ופחות, מצד הבינה, מצד הנקודה שרוכש וגדלה וגוברת בו יותר ויותר. עד שנעשה לשולט על מלכות, מצד ההתקדמות, מצד המטרה, מצד הבינה. שתחילה לא משתמש במלכות, מצב שנקרא "תהיו לי ממלכת כוהנים", ולאחר כן משתמש בה בצורה "ותהיו לגוי קדוש". זה כל התהליך.

איך משה ניצב בפני עם ישראל ומתנה להם תנאים כמו הבורא?

איך משה בא לעם ישראל ומתנה להם תנאים כאלה, כמו שהבורא דורש מתחילת התהליך ועד סופו, הרי לומדים שצריך לפתוח בהדרגה ולא לשים מכשול לפני עיוור, אז איך יתכן שנותנים לאדם מצבים כאלה? מעמד הר סיני, שבו דורשים מעם ישראל להיות כלי "כאיש אחד בלב אחד", אחרת "כאן יהיה מקום קבורתכם", הוא מעמד, ולא המצב שלנו.

"מעמד הר סיני" נקרא, שיוצאים ממצריים, מהרצון לקבל, בבריחה שנעשית בג"ר דחכמה, בכוח עליון, על ידי אתערותא דלעילא, לאחר שיש מושג מה זה, האדם חייב לקבל על עצמו את כל המצב הבא שצריך לבוא בו, להיכנס בו, הנקרא "ממלכת כוהנים וגוי קדוש".

שיציאה מהרצון לקבל וכניסה לעולם הרוחני, חייבת להיות בכלים דהשפעה, ללא שום פנייה עצמית, ולמטרת הדבקות בבורא. ללא פניה עצמית מושגת על ידי האמצעי שנקרא "ואהבת לרעך כמוך", על ידי החברה. ודבקות בה' מושגת על ידי עבודה עם הבורא, אחרי שאדם רוכש כלים דהשפעה. אז יש לו עסק עם הבורא. אבל מלכתחילה היא צריכה להיות לשם להידבק לבורא.

מה המסר ולמי צריך להעביר אותו?

המסר הוא להיות "ממלכת כוהנים וגוי קדוש" אדם כלפי עצמו, ואדם כלפי קבוצת אנשים קטנה או גדולה, עד אומה, ועד כל העולם. וגם קבוצה כלפי העולם, וגם אומה כלפי העולם. כל חלק וחלק בבריאה, ברצון לקבל, שמרגיש עצמו מסוגל ומבין ומשיג את החשיבות הזאת, הוא משתתף לפי הרגשת החשיבות, הכרת

החשיבות, גם כלפי עצמו, וגם כלפי התיקון שלו, כלפי כל יתר המציאות, כל יתר הנבראים, כל יתר הנשמות, על מנת שכולם יגיעו לדרגת הדבקות בבורא.

האם עלינו לצאת עם המסר הזה?

חובה של כולנו! לא מן הסתם בעל הסולם חותם את שני המאמרים "מתן תורה" ו"הערבות" במשימה הזאת. והיא שחייבת להיות חרוטה על דגלנו.

האם "ותהיו לי ממלכת כוהנים" הוא סוף התהליך?

תיקון "ותהיו לי ממלכת כוהנים" למרות שהוא לא הסוף, הוא הסוף. הוא תיקון של בינה בתוך האדם, של לא לקבל לעצמו, של חפץ חסד. אמנם ששני התיקונים הם תיקונים גדולים מאוד, רכישת שתי המדרגות בגילוי פנים מעבר למחסום:

מדרגה ראשונה "שכר ועונש" כנגד "ממלכת כוהנים" - להשפיע על מנת להשפיע.
מדרגה שנייה "אהבה נצחית" כנגד "גוי קדוש" - לקבל על מנת להשפיע.
אבל למרות שהן מדרגות מאוד גבוהות ורחוקות מדרגתנו, מתברר שאי אפשר לזוז מהמדרגה הקטנה ביותר, אם האדם לא לוקח בחשבון לאן בסופו של דבר הוא רוצה להגיע. כי היגיעה הקטנה ביותר חייבת להיות מכוונת למדרגה הסופית, לפי כמה שהאדם מבין אותה ממצבו הנוכחי.
כפי שבעל הסולם מסביר, למה רוסיה או הקיבוצים בארץ לא הצליחו, בגלל שהעבודה של "ואהבת לרעך כמוך" שהיו מוכנים לבצע, לא יכלו לבצע אותה אלא ההפך, רק גילו את כל הקליפה שהיתה בעבודה שלהם, מפני שעבודתם לא היתה מכוונת למטרה הסופית. היא לא היתה ברורה להם כהכנה לדבקות עם הבורא.
התנאי הזה צריך להיות מלכתחילה כ"סוף מעשה במחשבה תחילה". זאת הדרישה מכל פניה, מכל תנאי, מכל מעשה של האדם, מפני שאחרת המעשה הזה לא נכנס לכל הדרך, לכל התהליך, לשביל הזה.

איך מחזיקים בשני הקצוות של הסוף ושל ההתחלה?

בעבודה הרוחנית צריך לדאוג כל הזמן לעלות את חשיבות וגדלות הבורא בעיני החברים, שיהיה ברור בקבוצה, שכל מה שעושים הוא למען להגיע למטרה הסופית. ולעת עתה עושים פעולות שונות, כדי לשלוט קודם כל ברצון לקבל, למען השגת דבקות עם הבורא. ושליטה ברצון לקבל מתבטאת בראש ובראשונה ביציאה משליטתו והתחלת השליטה עליו, שאפשרית רק כאשר נמצאים בחברה, בתמיכה, בתהליך מסוים בתוך החברה, כי שליטה אמיתית על הרצון לקבל מושגת בעבודה של "ואהבת לרעך כמוך".
"ואהבת לרעך כמוך" הוא התהליך, והוא המצב הסופי, בתיקון הכלים דקבלה בלהשפיע על מנת להשפיע. שאין לאדם שום פניה לעצמו, אלא כולו למען האחרים. לא לתת לאחרים מה שיש גם לו, או דרישה מאחרים להתחלק איתו באופן שווה. אלא למסור את הכרית היחידה שיש לו ולתת את הכיסא היחיד שלו. לא לתת שווה "כמוך", חצי חצי, שאז עובדים עם כלים דקבלה. האדם רואה שכדי שיהיה לו טוב עליו למלא את כולם, אחרת הם יבואו ויקחו ממנו, ולכן הוא מעוניין שלכולם יהיה בשווה.
זו אחת הטעויות של התפיסה החברתית שניסו להחדיר ברוסיה ובקיבוצים בארץ. בסיסמא הזאת: "כולנו שווים, לכולנו יש אותו דבר". גישה כזאת לא מספיקה לתיקון הרצון לקבל. הרצון לקבל חייב להיות מנותק מעצמו. כי המטרה הסופית שלו היא להידבק בבורא, להיות תואם לבורא. ולבורא אין מחשבה על עצמו ש"יהיה לי כמו להם ולהם כמו לי".

לכן התיקון חייב להיות חיתוך "האני" כאילו הוא לא קיים. כלומר, למלא אותו, לתת לו מילוי כזה, תיקון כזה, שהוא לא יקפוץ בנו, שלא נרגיש שהוא קיים. משיגים אותו על ידי מילוי מלמעלה, שמגיע לאדם וסותם אותו בצורה כזאת, שהוא מתרומם מעל הרצון לקבל שלו. "האני" שלו מתרומם, שזה נקרא "למעלה מהדעת". האדם מרגיש אותו ודואג שהרצון לקבל שלו יהיה מלא בצורה כזאת, שאין לאדם שום צורך יותר לא בכיסא היחיד שלו ולא בכרית, והוא נותן הכל, ולא דואג למילוי שלו כלפי האחרים. המילוי בכלל לא מעניין אותו, אין לו כביכול רצון לקבל.

להתרומם מעל "האני" זה התנאי של "ממלכת כוהנים". תנאי שנראה לנו לא נורמלי, מעל הטבע, ממשי בלתי מושג. אבל צריך לקחת בחשבון שהאורות בונים את הכלים, מנענעים את הכלים, וממלאים אותם. ואורות באים מלמעלה. אור חזק שבא לצורך תיקון הכלים, כמו שברא את הכלי והכין בו כל מה שצריך כדי להביאו עד למצב הסופי, הוא גם יודע לתקן אותו. אלא שהאור מתקן את הכלי לפי החלטת האדם, לפי בקשה קודמת שלו, שנקראת "העלאת מ"ן".

האדם משתתף בבריאה כתינוק שיושב על ברכי הגדול, ורק אומר מה הוא רוצה, והגדול מבצע. הבורא מבצע את הרצון שלנו, רק צריך לדעת מה לבקש, שיהיה תואם לפעולות, לצורת ההתקדמות, לאופני ההתקדמות, שהגדול תכנן בעבורנו כדי שנבין את השכל שלו. כי הגדול רוצה שנכיר את פעולותיו ונהיה כמוהו. שהאדם יעבור מקטנות לגדלות על ידי שכל פעם ירצה, מה שהבורא נותן לו, מה שהבורא מוכן ורוצה בכל מצב ומצב לתת לו, כדי שיהיה לאדם רצון משלו להיות כמו הבורא. זה נקרא שכל פעולה של האדם, ולו הקטנה ביותר, חייבת להיות למען דבקות בבורא.

האם את המסר הזה צריך להעביר לציבור?

אי אפשר להעביר את המסר הזה לציבור, כי הוא לגמרי מופשט. הציבור אולי ישמע אותו כדבר הגיוני, כי הוא בעצמו לא נמצא במצב הגיוני. מה יש לו היום בידיים, שעליו הוא יכול להסתמך בחיים שלו? האנושות עוד תגלה, עד כמה היא תלויה בין שמים וארץ, ואין לה כלום בידיים. שכל בסיס הידיעה שלה מה ואיך לעשות נמצא בחומר, שעוד מעט יברח לכולם בין האצבעות. והם יהיו כמו תינוק שהלך לאיבוד, ולא יודע איפה אימא ומה לעשות, ועומד ובוכה, ומפחד לעשות איזה צעד.

אבל צריך לגשת לציבור ולתת לו כל פעם הסבר הגיוני לפי ההגיון שלו, מה הקבלה מציעה לו לעשות ולבצע, ואיך להתקדם בכל שלב ושלב. אי אפשר לבוא היום לציבור ולומר לו, שהוא לא מבין כמה המחשבות שלו פועלות על העולם. שהוא לא צריך לשנות בעולם שום דבר, חוץ מלשנות את היחס, את הכוונה, את המחשבה שלו על העולם, על המציאות, על הכוח העליון. כי מיד יחשבו שאתה מנותק מהמציאות.

לא שאתה משוגע, אלא לא מציאותי. מה כבר אפשר לעשות, הרי יש בחיים עניינים של חיים ומוות, ואנשים צריכים לאכול, ולמלאות את עצמם בכל מיני דברים, אז מה אתה בא ומדבר על מחשבות, על יחס למציאות, שמשנה את המציאות? אין מה לבוא עם זה לעולם, אי אפשר לדבר על זה. מיד יגידו לך שאין בזה שום חידוש, שגם מדענים גילו שהמחשבה משפיעה על האדם, ויש הרבה אנשים שאומרים שאם נתייחס אחרת, אז נשנה את העולם לעולם יותר טוב.

הם מסכימים, שאם נתייחס יפה אחד לשני, אז העולם שלנו, ההרגשה הכללית שלנו תשתנה, אבל איפה ההוכחות, שאם הם ישנו את היחס לעולם, מפני שהכוח הכללי של המציאות הוא כזה, אז הם יקבלו ממנו משהו. כלומר, הקבלה מכניסה ליחס הזה את הבורא. היא לא מסבירה להם בצורה חברתית, כמו שמדברים יפי נפש, שצריך לבנות חברה יפה שדואגים בה אחד לשני, שברור לכולם שהיה טוב אם היינו משיגים את זה. הקבלה אומרת להם, שלא צריך להיות טובים בשביל העניין החברתי, אלא בשביל להיות מותאמים לכוח העליון, שאז הוא משנה בנו הכל, ופועל על האדם בצורה אחרת לגמרי, בצורה מדהימה שמשנה את כל היוצרות. לא רק את היחס בנינו, אלא את הטבע שלנו. הקבלה לוקחת בחשבון נתון כזה שהם לא מבינים אותו, ולא מכירים, ולא מרגישים, היא מכניסה את הבורא לתמונה.

אבל אז אנשים משייכים את הקבלה לתחום הדתות, שכולן כבר מזמן פשטו את הרגל. האיסלם שנכנסה לפנאטיות, או הנצרות שתוך אלף שנה נחלשה לגמרי וירדה מהכל. יש עוד כמה שנמצאים בה, אבל כמה הם לעומת מה שהיה בזמן מלחמות הנצרות. או היהדות שמכונסת בתוך עצמה, וקיבלה צורות כאלה שהפכה לדת פנאטית באורח החיים שלה. ואז מה יש להמליץ להם?

הקבלה לא יכולה לבוא לאנושות ולומר שהיחס שלנו לבורא, לכוח עליון, הוא קובע את כל המציאות, ולא הכלים שלנו, ולא הכוח, ולא הכסף, ולא מסות של אנשים. אין איך להסביר את זה בצורה הגיונית לקהל בעולם. כי ההבנה הזאת באה לאדם בהדרגה, מתוך עבודה על עצמו, בעבודה רוחנית, פנימית. מתוכה הוא מתחיל לראות עד כמה הוא לא מסוגל לשלוט על עצמו, ומתחיל לגלות שיש כוח עליון, שמשחק איתו למטרה מסוימת. הוא מתחיל להרגיש שיש לו עסק עם שותף גדול ומקיף, שבנה סביבו את העולם, ונתן לו תנאים מיוחדים כדי להתקדם למטרה.

כדי להסביר את זה לאנושות צריך לבנות מערכת הסברה שפונה להבנה של הציבור באיטיות. אבל האנושות מגיעה למצב שהיא תסכים מאין ברירה, כמו שאין ברירה ל"נשים", ל"קטנים" ול"עבדים", שנותנים

להם מה שהם רוצים, כדי לעת עתה למלא את התשוקות שלהם, ובכך קונים אותם, שבמצב העבודות בלי שכל ובלי דעת, הם מוכנים לציית.

לכן הם נמצאים בדרגה הזאת של "עבדים", "קטנים" ו"נשים". אישה מוותרת על תשעה קבים ועל להיות חופשייה, כי בלהיות חופשייה היא לא משיגה שום דבר. היא מוכנה להיות בקב אחד ותלות. היא מוסרת את כל הקבים שלה, רק שישאר לה מה לאכול. מה נותנת לה התלות? למה היא מוסרת את כל הרכוש שלה ולו רק כדי להרגיש את התלות? מפני שהתלות הזאת עוזרת לה, נותנת לה הרגשה שהיא חיה, שהיא מתקדמת, שהיא תלויה במשהו. הרגשת השייכות לגדול, לבטוח, לנצח, ממלאה אותה יותר מט' קבים. ואז בליט ברירה הם יבואו והם ישמעו. אלא שצריך לבנות את הדרכים בשבילם בצורה הדרגתית, לכל המדרגות. ובכל המדרגות חובה להחדיר את עניין הדבקות בבוא כמטרה הסופית. כמה שנצליח ונוכל לעשות זאת בזמננו, בדורנו, עלינו לבצע. וכמה שלא, נשאיר לדור הבא. כתוב שלא עלינו לגמור את העבודה. עלינו להשתדל בכל כוחנו, ומה יקרה, עד לאן נגיע, זה לא דאגה שלנו. התוצאות הן לא שלנו.

איך מסבירים לאדם בצורה רציונאלית מהו החוק הכללי של המציאות?

ההסבר צריך להיות משני הכיוונים:

(א) מכיוון החיים החברתיים והאנושיים - להסתמך על פילוסופים ועל מדענים מתחומים שונים, שמגיעים היום במחקרים שלהם לסיכומים מאוד קרובים להסתכלות הזאת. שיש בעולם כוח עליון, שיש לו שכל, יש לו חופש בחירה, יש לו שינויים פרטיים ביחס שלו כלפינו, שמשנתנה ותלוי רק בו. הוא לא טבע עיוור, אלא משהו שנקרא "מחשבה עליונה", מחשבה ורצון עליון. הם מגלים את העובדה הזאת אפילו מתוך החקירות של הטבע. (ב) מכיוון הקבלה - להסביר את חוכמת הקבלה. צריך לנקות את כל הזבל שנדבק בה, ולהראות מה כתוב במקורות האמיתיים, שהם היסודות, שאין אף אדם שמזלזל בהם. יכולים לחשוש, אבל אין אדם שלא מקבל אותם בצורה רצינית. חוץ מלצטט אותם כלשונם, צריך לתת הסבר קל ופשוט, שנתפס מהר ובקלות אצל כל אחד. מסר שנתפס מיד ובשכל קטן. כי לאנשים אין היום זמן ולא יכולת להתעמק כמה שניות באיזו מחשבה, וגם תפיסה מאוד מוגבלת.

לכן המסר חייב להיות קל ומהיר. כמה שיותר קרוב לכלים שלהם, לפי חוק השתוות הצורה. שכל פעם הם יצטרכו להתגבר התגברות קטנה מאוד, כדי לתפוס את המסר הזה. מעט מאמץ וכבר נמצא באדם מה שרצינו להכניס בו.

איך אפשר לחבר בין המדע לבין הקבלה כדי להוכיח לציבור שקיים כוח עליון?

הרבה מדענים בעולם, פיסיקאים, כימאים, ביולוגים, מכל השטחים של חקירת הטבע, מגיעים היום לאותה תוצאה דרך מחקרים על הטבע, וגם פסיכולוגים ופילוסופים דרך מחקרים על פנימיות האדם, שמעלינו נמצא כוח עליון עם תכונות מסוימות, שיש לו מטרה מוגדרת כלפינו. וכדאי שנגיב כלפיו בהתאם לזה, כי מה שקורה היום, קורה משום שאנחנו לא נמצאים בקשר נכון עימו, ולא מקיימים את החוקים שהוא קבע בטבע. היום ישנם מספיק אנשים בעולם, עם השכלה ועם תואר ועם מעמד בחברה ובמדע, שיכולים לדבר על זה והדברים ישמעו.

ומי שעוסק בלימוד חוכמת הקבלה, יכול להוסיף לאותם הגילויים שלהם בפיסיקה קוואנטית, או בחקר צורת החיים הביולוגיים, או במחקר הטבע הפסיכולוגי של האדם, ולתת תמיכה מצד הקבלה, למה קורה כך בכל שטחי החיים, ובכל הרמות של המציאות, ובדרגות דומם, צומח וחי של הטבע, לתת הסבר של הקבלה יחד איתם ומולם. בעבודה משותפת לברר את הנושאים עד כדי כך, שהם יהיו קלים ומשכנעים לקהל הרחב. והכוח העליון מצדו, מפני שאנחנו בינתיים לא מצייתים לו, מכניס אותנו למצבים עוד יותר גרועים. והמכות כידוע מזכות את האדם והוא מתחיל להיות רגיש להבין ולשמוע, שאולי המכות האלה תלויות בגורמים שהוא לא מבין ולא רואה סיבה להם, אבל משום שרוצה להיפטר מהמכות, ירצה לראות את הסיבה אפילו שהיא לא גלויה. ויחד עם המדענים ועם האנשים שיכולים להגיש את ההסבר של הקבלה לקהל, נוכל להסביר על האמצעי לברוח ממכות, לציבור שכבר נמצא במצב שמוכן לשמוע כל פתרון, רק שיתנו לו פתרון. כמו חולה שמבקש לקבל לא חשוב איזו תרופה, רק שתגאל אותו ממכאוביו. התהליך הוא מאוד רציונאלי.

"הערבות" - שיחה (18.11.03) עמ' 109 מתוך 112

האם צריך להביא לציבור הוכחה חותכת לקיומו של הכוח העליון?

לא צריך להביא הוכחות. מצד אחד, עלינו להתעסק עם העולם שלנו, מפני שאנחנו נמצאים בעולם הזה. ומצד שני, יש בידינו אמצעי ששייך לעולם העליון, את שיטת הקבלה. וצריך לא יותר מלסדר ולקשור את שני הגורמים האלה יחד. כלומר, את התופעות שיש בטבע עם ההסבר מעל הטבע, מאיפה באות התופעות הללו, ולמה הן נראות לנו בצורה כזאת. מספיק רק לעשות את הקשר הנכון, ליצור תמונה נכונה, ברורה, משכנעת ומובנת.

למה ההקבלה מוגשת כתיאוריה ולא כמדע מוכח?

הקבלה מוגשת בתור תיאוריה, תיאוריה כפולה:
תיאוריה א' - אין דרגה או מקרים ברורים שאפשר להראות אותם לרגשות שלנו כהוכחות שאף אחד לא יוכל להכחיש אותם. האדם בונה מה שקורה בעולם שלנו, עם סיבה שלא נראית לעין, רק לפי חשיבה שכלית שלו, לפי הצטברויות שמשיג התוך ניסיונות שלו.
תיאוריה ב' - אפילו שהאדם בונה ומשיג, ואפילו שמוכיח לעצמו בשכנוע, ולא בעובדות בשטח, הוא לא מסוגל לגלות את הבורא ישירות ולהתלונן ולהאשים אותו, הוא בכל זאת נשאר ברמה של הוכחות לוגיות ותיאוריות מופשטות.
ולמה הקבלה היא תיאוריה כפולה, תיאוריה בתוך תיאוריה? מפני שאף פעם לא יכולים לבוא ולהראות לאנשים, שאומרים וזה מתקיים, שעכשיו נציב פסל בהר ויבקעו המים. המצבים האלה לא קורים. אלא צריך להיות מוכנים שלא יבואו תוצאות מידיות.
למרות שלוקחים את התיאוריה הזאת של הקבלה כאמצעי, ככלי, לשינוי מצבנו בעולם, אין הוכחה בטבע, שאי פעם זה התגשם. שנעשו ניסיונות כאלה וכאלה והושגו תוצאות חיוביות כך וכך פעמים. כמו שמשיגים בתרופה למחלה. כאשר מתפרסמת מחלה או פורצת מגפה, עושים ניסיונות לרפא אותה ומביאים את תוצאות הניסוי לכל העולם, והעולם מסכים ונותנים אישור לשווק את התרופה.
בקבלה קשה לומר שהאירועים יתרחשו בצורה כזאת. אחרת האנושות כולה לא תתקדם לדבקות בבורא, אלא לצורה הפוכה. כאשר מגיעים לפתרון, מבינים למה הבורא נותן ייסורים. ולמה לא מן הסתם כתוב שהייסורים מזככים את הגוף. כלומר, אחריהם האנשים מוכנים לקלוט את הרעיון של הקבלה.
אם הם לא לומדים ולא עושים ניסיונות ליישם את השיטה, אז באים ייסורים שנותנים לאדם את דרגת הזיכוך במקום לימוד ובמקום עבודה בחברה. הייסורים נותנים לאדם אותה דרגת הזיכוך שיסכים. הסכמה בכוח, מתוך כאב, מתוך ייסורים, אבל שלא משאירה לו ברירה.
למה האנושות צריכה לבוא להכרה הזאת דרך מכות, ולא לגלות את העובדות דרך הטבע? גם דרך הטבע מגלים אותם על ידי ייסורים, על ידי השקעה, על ידי מכות. כי כל מה שמשיגים, משיגים מתוך צער, אחרת לא מתקדמים לדבקות. אי אפשר להתקדם לדבקות, אלא כנגד הרצון לקבל.

האם גם כל האנושות צריכה ללמוד קבלה מספרים, בקבוצה ובהדרכה של רב?

כלל האנושות לא צריכה ללמוד חוכמת הקבלה. הלימוד הוא לא מטרה בפני עצמה, כי אז נעשית "חוכמתו מרובה ממעשי". אלא הלימוד הוא אמצעי להביא את האדם להחלטה שהוא חייב להשתנות ובהתאם לכוח עליון. שהוא חייב להגיע לדבקות בו, להזמין כוחות עליונים כדי לתקן את עצמו.
הכוחות העליונים באים ככוח המתקן בהתאם לבקשה להיתקן, להעלאת מ"ן. והדרישה הזאת לא קשורה לספר וללימוד, אין בה מה ללמוד. אלה פעולות מעשיות מאוד שקורות באדם, שהוא רוצה ואז זה קורה, הוא רוצה וזה קורה. אמנם צריך הכנה והסברה, אבל לציבור בטוח שהידיעה תבוא בצורה יותר מעשית.
יש אנשים שחובתם להיות שקועים בספרים וללבן את הרעיונות, כדי להוציא אותם בצורה נגישה לקהל יותר ויותר רחב. לפשט את המושגים והרעיונות ולעשות אותם יותר ברורים, לפי הרמות שיש בקהל הרחב. שככל שהוא נמצא ברמה יותר ויותר נמוכה, הוא יותר ויותר מעשי, ופחות יכול לתפוס את החלק המופשט של השיטה.
עד כדי כך, אומר בעל הסולם במאמר "דור האחרון", שבדור האחרון יהיו כאלה שבכלל לא יתפסו את הרעיון, אלא השתייכו אליו בצורה פורמלית בלבד. הם יהיו מוכנים 'לחתום' עליו, ללכת אחריו, כי יראו שכולם הולכים.

אבל איך שלא נגיש את הרעיונות של הקבלה לכלל הציבור, צריך להגיש אותם כך, שהאדם בהתאם לרמת התפתחותו, יהיה חייב לשנות את היחס שלו לבורא. ויהיה שקוע בשינוי היחס שלו, כמה שהוא מסוגל. וכמה שהוא לא מסוגל, הוא יהיה שקוע לא ביחס הנקי עצמו, אלא יותר בעבודה פיסית שתבטא את היחס שלו, בהשתתפות בבניה ובעשייה.

ורק סמוי ונסתר ממנו, שגם בפעולות הפיסיות הללו הוא מפעיל כוחות רוחניים, ולא עצמים בעולם הזה. כי הכל רק עניין של הסתרה. האדם יכול להביא מתנה, שהיא כידוע רק חפץ, וליותר מזה הוא לא מסוגל והלב שלו לא נמצא יחד עם זה. ונסתר ממנו שבתוך המתנה, בתוך היחס הזה, יש פעולה יותר גדולה, שברמות יותר גבוהות של הקיום שלנו היא מתבטאת ככוחות וכוונות.

הפעולות הללו מתגלות לעיני האדם בעולם הזה, בהתאם עד כמה שהוא מרגיש בפעולות שלו את הכוחות העליונים שהוא מפעיל. לכן אי אפשר להגיע לקהל הרחב דרך ההסבר, שהאדם נמצא בעולם של כוחות וכוונות, שעל ידם הוא מפעיל את המציאות. הוא לא מפעיל אותה בחומר, כי החומר לא עושה כלום ואין לו שום ממשות. אבל ככל שנמצא הסבר מתאים לקהל הרחב, בהדרגה יותר ויותר אנשים, גם על ידי הצרות, יראו שקורה משהו שאין ביכולתם לענות עליו, שהם לא סתם סובלים. כי כאשר רע לאנשים, הם פתאום מתחילים לחשוב שמישהו עשה להם "עין רעה", שמישהו חושב עליהם רע ולא נותן להם להצליח.

לכן ככל שהאדם יתעמק יותר ביחס שלו לבורא, ויהיה שקוע יותר בצרות, הוא יתחיל להרגיש שפועלים עליו כוחות ולא חומר. וחופץ מהשכבה התחתונה שבעל הסולם מזכיר במאמר "דור האחרון", שבכלל לא מסוגלת לתפוס את הרעיון. כל יתר האנשים השתייכו בצורה כזאת או אחרת בפעולות שלהם להעלאת מ"ן, להעלאת החיסרון בצורה נכונה, בלבוש נכון, כלפי כוח עליון. העולם יגיע למצב הזה מאין ברירה.

באיזה מידה צריך לחשוף את נושא הקבוצה בהסבר לקהל הרחב?

קל להסביר לציבור את עניין הקבוצה. כי העם היהודי הוא לא עם, אלא ביסודו הוא קבוצת מקובלים שייסד אברהם אבינו, שהקיום שלו הוא בקבוצה, באחריות קולקטיבית, בקשר כזה שאין האחד גדול יותר מהשני, מפני שנולד כזה וכו'. שתמיד התייחס בזלזול לכסף וכבוד ומשך כל הדורות, בניגוד לעמים האחרים, הערכים שלו הם ערכים רוחניים.

ועד היום כל העם נמשך להתקיים כקבוצה, גם מצד הטוב הפנימי הרוחני, וגם מצד הרע הגשמי החיצוני, מפני האנטישמיות הכללית, והשנאה הכללית של כל העולם. ולכן גישה כזאת שמסבירים על קבוצה רוחנית, וכוללים בתהליך הזה את כל העם כקבוצה, היא חיובית מאוד וזוכה לאוזן קשבת.

בלב של כל אחד ואחד בעם יש את ההרגשה הזאת, את התלות של כולנו זה בזה, מה שאין באומות אחרות. ובגלל זה כל העם מפולג, מצד אחד. ומצד שני כל פלג מתייחס לפלג האחר בצורה רגשית קיצונית של שנאה ואהבה, שאיננה קיימת באומות אחרות.

אומות יכולות להיות מחולקות לכמה דתות או לכמה חלקים, שהאחד לא שייך לשני, ונותנים לחיות אחד לשני בלי להרגיש רגשות כאלה. ואצל היהודים לא. לא סובלים את הפילוג בעם. ובהפצת הקבלה חייבים להשתמש במצב הזה, ולהסביר שהפילוג הוא הגורם לכל הרע. בעם יש הכנות ל"ערבים זה לזה" ו"כאיש אחד בלב אחד". לכן מבינים שהעדר הערבות זה רע אפילו בדרגה הגשמית, לא כל שכן ברוחניות, יכולים לתפוס שזה לא טוב.

איך צריך להסביר את חשיבות האחדות והעיסוק בקבלה לעם ישראל ולעולם כולו?

הבסיס של העם לאחדות, הוא קודם כל מורגש בדרגה הגשמית, שהעם מרגיש את עצמו שנוא בכל העולם. ומתוך זה צריך להגיע להסבר, שכל העולם שונא אותנו מפני שהבורא לא מרוצה מאיתנו, ועומד אחרי כל אומות העולם ודרכן מתייחס אלינו כך. מפני שאנחנו, עם ישראל, לא מוצאים חן בעיניו במצבנו הנוכחי. על זה צריך לשים את הדגש העיקרי בהסבר כלפי העם.

וההסבר כלפי העולם צריך להיות אחר, יותר כולל. מה הסיבה לסבל של העולם ומה הפתרון. וכלפי ישראל ההסבר הוא יותר פשוט, כי הבעיה שלהם היא ישירות עם הבורא. כל המקור של הבעיה, שהם לא מגיעים לדבקות בבורא. ולעולם יש בעיה כפולה, כי הם נמצאים כל פעם בצרות מפני שעם ישראל לא הגיע לצורה המתקנת, ולא מעביר להם שפע מהבורא.

ההסברה כלפי העולם צריכה להיות הרבה יותר מתונה ובגישה נכונה, שלא יסלפו אותה, ולא יהפכו אותה לאנטישמיות יותר גרועה, שלא תעזור, אלא ההפך, תעצור את ההתפתחות הנכונה, ואז לא אנחנו ולא העולם כולו, נזכה לתוצאות טובות. לכן ההסבר חייב להיות שלם וסגור. הסיבה והפתרון שלה חייבים להיות מוסברים בצורה מאוד ברורה, שאי אפשר יהיה לסובב אותם אחרת.

בעולם עלולים לקבל מזה מחשבה, שכל הרעיון הזה הוא שוב עצה יהודית איך לשלוט בעולם. שהיהודים אומרים, שהעולם תלוי בשפע שהם מביאים, והם באמת אשמים שאין שפע בעולם, אבל הם רוצים להראות שהם שולטים, כדי שיתייחסו אליהם כמו לבעלי הבית. לכן ההסבר חייב להיות כולל ואמיתי. וזה לא פשוט.

אולי צריך להדגיש שעם ישראל נועד לשרת את העולם ולא לשלוט בו?

כמה שלא נחזור ונדגיש, שעם ישראל נועד לשרת את כל העולם, והוא חלק מיותר בעולם, שנמצא בעולם הזה רק לצורך תיקון העולם, ואין לו, כמו שכתוב, שום חלק בנחלתו של הבורא בעולם הזה, בכל זאת קיימת אפשרות לסלף את מה שנאמר. מספיק שמוציאים פרט קטן או לא מסבירים רק חלק מהדברים וכבר נוצר פתח לעוות איך שרוצים.

אלא שהמצבים משתנים, ובנו תלויה הנכונות, רצון לדחוף את הפצת הקבלה, להרגיש שחובתנו לעשות את זה. והיתר, נקווה לקבל הדרכה מלמעלה, והכל יסתדר בהתאם למה שהוכן. אנחנו לא הפועלים בתהליך, אלא רק משתתפים בו.

איזה מעשה אפשר להציע לאדם לעשות, אחרי שמעבירים לו את המסר הראשוני?

כל זמן שמסבירים את הצד התיאורטי של הקבלה, הכל טוב ויפה וכולם מסכימים. ואז אנשים מתחילים לשאול מה אפשר לעשות. והבעיה היא מה עושים, כי המעשה הוא היחס לחברה, לאנושות ולבורא. היחס הוא הכלי, שעל ידו האדם משנה את הכל. הוא "המברג", "הפלייר", שיש בידי האדם, ועל ידו הוא משנה את הכל. וכאן הקושי, כי האדם לא מרגיש שעל ידי היחס שלו, על ידי המחשבה, על ידי התייחסות נכונה, הוא משנה את היוצרות.

היום גם המדענים, פיסיקאים, כימאים, אומרים שביסודו החומר מונהג על ידי היחס של האדם כלפיו. אבל האדם לא מבין את זה, ולא תופס שהיחס שלו והמחשבה שלו משנים משהו. מסכימים שאם חושבים רע על פרח הוא מרגיש ובכוחנו להמית אותו. אבל מה אם לוקחים מקל או אקדח או פצצה?

למה לא לעשות פעולות שנראות לעין, כדי להרגיש שמבצעים משהו?

לכן, משה רבנו החדיר את עניין עשיית המצוות, ופעולות שונות, וכל עניין בית המקדש. אבל לא שבשחיטה של כבש או פרה או יונה מבצעים משהו. הפעולות הללו לא עושות כלום. הכל עושה היחס של האדם. אלא לתת לאדם מסגרת, שעליה ובהתאם לה יוכל להלביש כוונה, מחשבה, למה הוא עושה את הפעולה, עם איזה חלק של הרצון, מה זה "דם", "יונה", "כבש", "מים", "לחם", בעבודת בית המקדש. שם יותר ברור ויותר בולט מה עושים עם התיקונים של הרצונות.

כיום בעבודה רוחנית לא עוסקים בקיום הפעולות המעשיות, אלא נמצאים אחרי זה, באים מלמטה למעלה. קודם באים התיקונים, ואחר כך בהתאם להם באים המעשים. אם האדם משיג תיקון מסוים, הוא יכול להימשך לעשות. אבל הקבלה לא עוסקת בהחזרה בתשובה בצורה עממית, ולא דורשת מאנשים לעמוד ולהניח תפילין. אף אחד לא חושב בכיוון הזה, ולא כל שכן בקשר לאנשים מאומות העולם, שאם הם יתחילו להיות מתוקנים, הם לא יצטרכו לעשות ברית מילה ולא אף אחת מהמצוות.

בעל הסולם כותב, שהאדם יוכל לעסוק בקבלה ולהישאר בדת שלו. עד כדי כך הקבלה לא שייכת לדת. כל הפעולות מתבצעות רק ברוחניות, ביחס, בכוונה, בקשר הפנימי של האדם עם הבורא. להסביר את זה לא קל, אבל הכל תלוי במידת הסבל הפנימי האישי של כל אחד ובסבל הכללי, הקולקטיבי. אם נגיע למצב שיהיה עלינו לקבל זאת על עצמנו, אז תהיה לזה הכנה בתוכנו, והאנשים ישמעו ויבינו שאין יותר במה להיעזר. והמצב שלהם יהיה צעקה לבורא, תפילה, העלאת מ"ן.

מצב של אין ברירה, בדומה לאדם כואב, שפתאום מגלים לו צער נורא, שהילד הקטן שלו, שהוא כל עולמו, חולה במחלה קשה. ההטרדה הפנימית, הפחד, החרדה, שבעל כורחו מתגלים בו, הם מתקנים את מצבו. הם לא מתקנים בפועל, אלא מזמינים את התיקון מלמעלה. הקבלה לא אומרת לאדם, שהיחס שלו מתקן את העולם, אלא היחס שלו מפעיל את השינוי בעולם. גם שחושבים אחד על השני, גם שחושבים על צמח רע או טוב, לא פועלים ישירות על הצמח, אלא מפעילים כוחות. האדם מדרגתו מפעיל כוחות כאלה על דרגות דומים, צומח וחי, שנקראים "עין הרע", מחשבה רעה.

האם בהסבר על הקבלה צריך לעודד קיום מצוות מעשיות?

צריך לבוא לעם ישראל עם הסבר במה הוא יכול לשנות את גורלו, את גורל העולם, את היחס שלו לבורא, ובזה אסור להוסיף או לסלף, אלא רק לפתוח לו יותר או פחות כמו לילד, כדי לתת לו אפשרות לגדול בצורה הטובה, המועילה והקצרה ביותר.

ולכן חייבים לדבר על מה שפועל לתיקון, ובהתאם לדרגת האדם. למדוד אותם בצורה נכונה. אם האדם נמצא בדרגה מסוימת וצריך לעלות לדרגה הבאה, בהבדל הזה בין הדרגות חייבים לעזור לו, לפתוח לו מה צריך, במה עכשיו הוא צריך להשתנות, ולא יותר. רק מה ששייך להתקדמות מכאן לשם בין שתי הדרגות הללו. ולא לצרף מה שלא שייך להתקדמות הזאת.

כמו שאומרים לאנשים, שאם הם יעשו כך וכך תהיה להם הצלחה וכו', כל עניין הסגולות שעובדות על האדם בצורה פסיכולוגית, ועוזרות לו לשנות את ההרגשה שלו, ולא את המציאות. אפשר לתת לו לעת עתה רק הרגשה טובה, כמו סמים, כמו תרופת הרגעה או משכך כאבים, אבל הרגשה טובה לא מתקנת.

בכך שהאדם מניח כל בוקר תפילין ללא כוונה, הוא לא מתקן את עצמו, ואז כל העם נכנס לתאי גזים. הפעולה עצמה היא לא תיקון. ואין צורך לעסוק בהסברה עליה. אפשר רק לומר, שכדי להיות במסגרת, שתעזור לחשוב על הפעולות הנכונות ועל הכוונה הנכונה, רצוי לבצע גם את הפעולות האלה.

אבל אז קיים חשש אחר, שבכך שהאדם מתחיל להניח תפילין, הוא מרגיע את עצמו שעשה מספיק, ומחפש את הבורא שיתן לו פיצוי ולמה הוא לא נותן לו, וכולם חייבים לו. אם לבורא הוא לא יכול לבוא בדרישה לשכר, אז לפחות שהאחרים ישלמו על זה שהוא מניח תפילין. וגם מזלזל בכל אומות העולם, כי הוא עושה ומי הם החשש הוא שהאדם יקח את החיצוניות שלו, ויחשוב שהיא כל המעשה שעליו לעשות בעולם הזה, ובמעשה הזה הוא גורם כל טוב לעם ולעולם.

ואז הוא נמצא ההפך מההתקדמות הנכונה. כמו שפרעה בא בטענה למשה ואהרן, שהעם עובד בצורה נכונה ובונה ערים יפות, ויש לו מה לאכול, והכל מתנהל בסדר גמור, והוא לא סבל, עד שהם, משה ואהרן, התחילו לדרוש ממנו דרישות שלא שייכות לחיים הרגילים. לומר לעם שיש בורא, שצריך להתייחס אליו. ואז פרעה אומר: "מי ה' אשר אשמע בקולו?" ודורש מהם לעזוב את העם ולתת לו לחיות טוב.

אם ניגש לעם עם הסבר, שיש משהו חיצוני שעל ידו אפשר לשנות את המציאות, ניכנס תחת שליטת פרעה. לשנות את המציאות אפשר רק על ידי העלאת מ"ן, על ידי הכוונה. והמסגרת צריכה להיות קודם כל מסגרת חברתית שמעוררת ל"ואהבת לרעך כמוך", ל"ואהבת את ה' אלקיך", להגדלת הרעיון עצמו. שהרעיון הזה יבער בחברה ובכלל הציבור. שהחברה והקהל הרחב יקחו אותו כאופנה, כדבר הגדול ביותר, וישפיעו אחד על שני. לא צריך יותר.

לכן אנשים שמתקדמים ברוחניות, מזלזלים בגשמיות, מזלזלים במצוות, מזלזלים ביחס לחיי אדם בעולם הזה. משתנה בתוך האדם אפילו החלק האנושי. הוא כבר לא מתייחס לחיים הבהמיים. כך היא הקבלה, "דעת תורה הפוכה מדעת בלבייתים", הכל משתנה באדם. אבל כל פעולה שעושים, שפועלת לאחזות, להגברת היחס של העם כלפי הבורא, כלפי החשיבות להידבק בו, כל מה שבא כאמצעי לזה, צריך לטפח ולהחזיר בעם.